

Tilinpäätös tilikaudelta

1.1.-31.12.2023

Äänekosken kaupunki

Hallintokatu 4

44100 ÄÄNEKOSKI

Y-tunnus 2045520-5

1. JOHDANTO	7
1.1. Tilinpäätössäännökset	7
1.2. Tilinpäätöskokonaisuus	7
2. TOIMINTAKERTOMUS	8
2.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	8
2.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus	8
2.1.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	10
2.1.2.1. Luottamushenkilöille maksettavat palkkiot ja korvaukset	12
2.1.2.2. Valtuustoryhmien toiminnan tukeminen	13
2.1.3. Muut ei taloudelliset asiat	13
2.1.4. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	13
2.1.5. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	16
2.1.6. Arvio todennäköisestä kehityksestä	18
2.1.7. Kaupungin henkilöstö	19
2.1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	20
2.1.9. Ympäristötekijät	23
2.2. Kaupunkistrategia	25
2.3. Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	27
2.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	32
2.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen	32
2.5. Toiminnan rahoitus	36
2.6. Rahoitusasema ja sen muutokset	39
2.7. Kokonaistulot ja -menot	42
2.8. Kuntakonsernin toiminta ja sen talous	42
2.8.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	42
2.8.2. Konsernirakenteen muutokset	43
2.8.3. Konsernin toiminnanohjaus	43
2.8.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	46
2.8.5. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	46
2.8.6. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	46
2.8.6.1. Ääneseudun Asunnot Oy (Y-tunnus 0177096-3)	47
2.8.6.2. Äänekosken Energia Oy (Y-tunnus 0917763-8)	48

2.8.6.3.	Äänekosken Kiinteistöhoito Oy (Y-tunnus 0194882-1).....	50
2.8.6.4.	Äänekosken Kehitys Oy (Y-tunnus 1883321-1)	51
2.8.6.5.	Proavera Oy (Y-tunnus 0347267-9)	53
2.8.6.6.	Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr (Y-tunnus 0849102-7).....	55
2.8.6.7.	Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr (Y-tunnus 0177464-9)	57
2.8.6.8.	Suolahden Vanhain- ja vammaistenkisäätiö sr (Y-tunnus 0289066-8)	59
2.8.6.9.	Keitele-Museo Oy (Y-tunnus 0589267-7)	60
2.8.6.10.	Kiinteistösaakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas (Y-tunnus 0794358-9)	61
2.8.6.11.	Kiinteistösaakeyhtiö Suolahden Keskusraitti (Y-tunnus 0532888-1)	63
2.8.6.12.	SS-Jäähalli Oy (Y-tunnus 0969355-2)	63
2.8.7.	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	64
2.9.	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	66
2.9.1.	Tilikauden tuloksen käsittely	66
2.9.2.	Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	66
3.	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	67
3.1.	Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen	67
3.1.1.	Käyttötalouden toteutuminen.....	67
3.1.2.	Tuloskortit (kaupunki)	68
3.1.3.	Tuloskortit (toimialakohtaiset).....	68
3.1.3.1.	Keskushallinto (elinvoima)	68
3.1.3.2.	Opetus ja kasvatus	69
3.1.3.3.	Kulttuuri ja liikunta	69
3.1.3.4.	Kaupunkirakenne ja ympäristö	69
3.1.4.	Tarkastuslautakunta	70
3.1.5.	Kaupunginhallitus	70
3.1.5.1.	Hallintopalvelut	71
3.1.5.2.	Talous-, tietohallinto- ja liikennepalvelut.....	73
3.1.5.3.	Henkilöstöpalvelut	73
3.1.5.4.	Elinvoimayksikkö	74
3.1.5.5.	Maankäyttö.....	76
3.1.5.6.	Muu toiminta.....	77
3.1.6.	Opetus- ja kasvatustaloutakunta	77
3.1.6.1.	Lasten, perheiden ja nuorten palvelut.....	83
3.1.6.2.	Opetuspalvelut	88
3.1.7.	Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	91
3.1.7.1.	Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	92
3.1.8.	Kaupunkirakennelautakunta	97
3.1.8.1.	Kaupunkirakennepalvelut	99

3.1.8.2.	Ruokapalvelut.....	100
3.1.9.	Ympäristölautakunta.....	100
3.1.9.1.	Ympäristövalvonta	101
3.1.9.2.	Ympäristöterveydenhuolto.....	103
3.1.9.3.	Maaseutuasiat.....	103
3.2.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	104
3.3.	Investointien toteutuminen	107
3.3.1.	Erilliskohteet.....	107
3.3.2.	Nippukohteet	110
3.3.3.	Investoinnit yhteensä	112
3.4.	Rahoitusosan toteutuminen	113
4.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	114
4.1.	Tuloslaskelma 2023 ja 2022 ja tunnusluvut	114
4.2.	Rahoituslaskelma 2023 ja 2022 ja tunnusluvut.....	115
4.3.	Tase 31.12. ja tunnusluvut.....	116
4.4.	Kokonaistulot ja - menot 2023	117
4.5.	Konsernilaskelmat.....	118
4.5.1.	Konsernituloslaskelma 2023 ja 2022 ja tunnusluvut.....	118
4.5.2.	Konsernirahoituslaskelma 2023 ja 2022 ja tunnusluvut.....	119
4.5.3.	Konsernitase 31.12. ja tunnusluvut.....	120
5.	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	121
5.1.	Tilinpäätöksen laatimista ja tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	121
5.2.	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	122
5.2.1.	Toimintatuotot tehtäväalueittain, ulkoinen.....	122
5.2.2.	Verotulojen erittely.....	122
5.2.3.	Valtionosuuksien erittely.....	123
5.2.4.	Palvelujen ostojen erittely	123
5.2.5.	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kaupungin tilinpäätöksessä	123
5.2.6.	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista	124
5.2.7.	Pakollisten varausten muutokset	125
5.2.8.	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja - tappiot.....	125
5.2.9.	Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	125
5.3.	Tasetta koskevat liitetiedot	126
5.3.1.	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	126
5.3.1.1.	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset.....	126
5.3.1.2.	Arvonkorotukset	126
5.3.1.3.	Olennot kuntasuhteiden arvon muutokset.....	127

5.3.1.4.	Omistukset muissa yhteisöissä.....	127
5.3.1.5.	Saamisten erittely.....	128
5.3.1.6.	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	128
5.3.2.	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	129
5.3.2.1.	Oman pääoman erittely	129
5.3.2.2.	Velat, jotka eräänntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.....	129
5.3.2.3.	Vieras pääoma, erittely	130
5.3.2.4.	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	130
5.3.2.5.	Huollettavien varat	130
5.4.	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	131
5.4.1.	Vastuusitoumukset	131
5.4.2.	Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista.....	131
5.4.3.	Muut taloudelliset vastuut	131
5.4.4.	Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt.....	132
5.5.	Henkilöstöä koskevat liitetiedot	133
5.5.1.	Henkilöstölukumäärä 31.12.2023	133
5.5.2.	Henkilöstökulut.....	133
5.5.3.	Tilintarkastajan palkkiot	133
5.5.4.	Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista	134
6.	KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	135
6.1.	Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.....	135
6.2.	Konsernirakenteen muutokset ja oikaisu edellisiltä tilikausilta.....	135
6.3.	Konsernin tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	136
6.3.1.	Toimintatuotot tehtävälueittain.....	136
6.3.2.	Pysyvien vastaavien myyntivoitot- ja tappiot.....	136
6.3.3.	Pakollisten varausten muutokset	137
6.3.4.	Konsernituloksen eliminoinnit.....	137
6.4.	Konsernitasetta koskevat liitetiedot.....	138
6.4.1.	Konsernitaseen vastaavia koskevat liitetiedot	138
6.4.1.1.	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	138
6.4.2.	Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	139
6.4.2.1.	Oman pääoman erittely	139
6.4.2.2.	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	139
6.5.	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	140
6.5.1.	Vastuusitoumukset	140
6.5.2.	Muut taloudelliset vastuut	140
6.5.3.	Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt.....	141

7. LUETTELOT JA SELVITYKSET	142
8. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	143

1. JOHDANTO

1.1. Tilinpäätössäännökset

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä soveltuvin osin kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

1.2. Tilinpäätöskokonaisuus

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot ilmoitetaan liitetiedoissa.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätökseen kuuluvat myös tarkastuskertomus, tarkastuslautakunnan arviointikertomus ja henkilöstöraportti, jotka esitetään erillisinä asiakirjoina.

2. TOIMINTAKERTOMUS

2.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus

Kulunut vuosi oli monellakin tapaa haasteellinen, mutta kuitenkin kaiken kaikkiaan ennustusten kaltaisen. Maailmalla levottomuudet levisivät Ukrainan sodasta myös Lähi-Itään Gazan alueelle. Onneksi Suomen turvallisuustilanne parani huomattavasti, kun Suomi sai Naton täysjäsenyyden ja Ruotsikin seurasi perässä vuoden 2024 puolella. Inflaatio ja viitekporot ovat pysyneet suhteellisen korkealla, mutta laskua molemmissa on kuitenkin ollut hieman.

Valtion velkaantuminen on jatkunut ja tällä tiellä Suomi ei voi jatkaa ikuisesti. Pelkästään korkomenot vuositasona ovat nousseet ennennäkemättömiin mittoihin. Hyvinvointialueiden ensimmäinen toimintavuosi oli taloudellisesti katsottuna katastrofaalinen ja etenkin Keski-Suomen hyvinvointialueen 113 miljoonan euron alijäämäinen tulos oli karmaisevan heikko. Kunnilla on todella suuri kiinteistörisi sote-rakennuksissaan, kun kolmen vuoden suoja-aika umpeutuu parin vuoden päästä. Hyvinvointialueet karsivat tilakustannuksiaan ja kuntaomisteiset sote-kiinteistöt jäävät tyhjilleen eikä ostajia tiloille ole. Sekä tiloja että siirtorahoitusta koskevat sote-lainsäädännöt epäonnistuvat karkeasti. Tästä kunnat varoittivat edellistä hallitusta lausunnoissaan, mutta turhaan. Kun sote-siirtolaskelmien aiheuttamat valtionosuusmuutokset tulivat ilmi, viimeistään silloin myös VM:ssä havahduttiin siihen, kuinka pielessä valtionosuusjärjestelmä on. Ne kunnat, jotka täyttivät hoitajamitoitukset ja satsasivat laadukkaisiin palveluihin, jäivät valtionosuuslaskelmissa suurimpien kärsijöiden joukkoon, myös Äänekoski.

Äänekoskella on edelleen nähtävissä samat ilmiöt kuin koko Suomessakin. Kaupungistuminen jatkuu, syntyvyys laskee, väestö ikääntyy ja vähenee, minkä seurauksena myös verotulot pienenevät. Kaupungin tulee pystyä reagoimaan ja sopeuttamaan toimintaansa ennakoivasti edellä mainittuihin ilmiöihin nähden.

Valtiosotalla kuntatalouden vuoden 2023 tunnuslukuja voidaan pitää vahvoina. Kuntatalous

saavutti viiden vuoden tauon jälkeen tasapainon, kun investoinnit huomioiva rahoitusjäämä nousi 200 miljoonan euron ylijäämään. Sitä aikaisemmin kuntatalous oli tasapainossa vuonna 2006. Myös tilikauden tulos nousi poikkeuksellisen vahvalle tasolle: 1,8 miljardiin euroon.

Äänekosken kaupungin taloudellinen tulos vuodelta 2023 oli todella hyvä. Tulos oli 4,6 M€ ylijäämäinen ja kaupungilla on tilinpäätöshetkellä kertynyttä ylijäämää yhteensä 7,6 M€. Hyvä tulos johtui pitkälti hyvästä yhteisöverotuotosta, kaupungin säästötoimista, valtionosuuskertymistä (soteleikkaukset kohdistuvat vasta vuodesta 2025 alkaen) ja hyvästä talouskurista toimialoilla.

Kaupungin investoinnit jatkuivat varsin korkealla tasolla huolimatta globaalista epävakasta taloustilanteesta, ja kaupunki investoi yhteensä noin 6,4 miljoonalla eurolla. Suurin yksittäinen investointikohde oli Koulunmäen yhtenäiskoulun yläaste- ja musiikkiopistorakennus, jonka rakentaminen jatkuu leasingrahoituksella vielä vuoden 2025 alkukevääälle saakka. Yhteensä tähän koulurakennukseen on varattu 21 M€. Toinen suurempi investointi oli Koiviston koulun yhteyteen rakentuva päiväkotit (2,6 M€).

Moottoritie Kirristä Vehniälle valmistui vuonna 2021, mutta Äänekosken elinkeinoelämälle olisi elintärkeää saada myös 4-tien Vehniä - Hirvaskangas väli valtion rahoittamana valmiiksi aivan lähivuosina. Vaikuttamistyötä tämän hankkeen eteen tehdään normaalien lausuntokierrosten lisäksi MAL-sopimusneuvotteluissa. Joukkoliikenteen osalta kaupunginvaltuusto teki ratkaisun, että Äänekoski liittyy Jyväskylän joukkoliikenneviranomaisen toimivalta-alueeseen ja Jyväskylän kaupunkiliikenne laajeni Äänekoskelle vuoden 2024 alusta lähtien. Tämän seurauksena nyt samalla lippuotteella pääsee matkustamaan kattavammin Jyväskylän seudun kohteisiin ja lippujen hinnat kuluttajille laskevat.

Asukasluku jatkoi hienoista laskuaan, suurimpina tekijöinä kuntien välinen nettomuutto (-139

henkilöä) sekä kuolleisuuden enemmyys verrattuna syntyvyyteen (-162 henkilöä). Nettomaahanmuutto oli puolestaan positiivisen puolella (+159 henkilöä), kun moni Äänekoskella asuva ukrainalainen tilapäistä suojelua saava henkilö haki Äänekoskelta kotikuntamerkintää.

Kaupungin työttömyysprosentti nousi edellisestä vuodesta (12,4 %) ollen joulukuussa 17,4 %. Joulukuun luku sinänsä ei kerro koko vuoden tilannetta. Äänekosken korkeaa työttömyyslukua nostaa loppuvuoden lomautukset suurteollisuudessa.

Työmarkkinatuen kuntaosuuksia maksettiin 1,1 miljoonaa euroa, mikä on 0,1 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Työllisyyspalveluiden järjestämistä vastuu siirtyy valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta. Pohjoisen Keski-Suomen 13 kuntaa (Hankasalmi, Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Kyyjärvi, Laukaa, Pihtipudas, Saarijärvi, Uurainen, Viitasaari ja Äänekoski) perustivat oman työllisyysalueen, jonka vastuukuntana toimii Äänekosken kaupunki. Vuosi 2024 menee tiiviisti työllisyysaluevalmisteluihin ja vuoden 2025 alusta Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue aloittaa toimintansa n. 60 - 65 henkilön voimin.

Venäjän hyökkäyssodan aiheuttama energiakriisi, korkea inflaatio, korkojen nousu sekä hyvinvointialueiden suuri rahoitusvaje tulevat heijastumaan voimakkaasti myös kuntatalouteen. Vuoden 2024 talousarvionne on niukasti tasapainossa, mutta vuoden 2025 talousarvio tulee olemaan haasteellinen johtuen sote-siirtolaskelmien aiheuttamista valtionosuuksien pienennyksistä. Toivottavasti VM:n johtama valtionosuusuudistus saataisiin pikaisesti valmiiksi ja jo vuoden 2026 talousarviossa suurimman epäkohdat järjestelmästä saataisiin korjattua.

Kulunut vuosi oli raskas, mutta Äänekoski selvisi haasteista erittäin hyvin. Esitän nöyrimmät kiitokseni niin asukkaille, yrittäjille, kaupungin työntekijöille kuin poliittisille päättäjillekin, että selvisimme tästä vuodesta mallikkaasti. Vaikka tulevaisuus on edelleenkin suuren epävarmuuden ja turvattomuuden aikaa, niin luotan siihen, että maailman tilanne rauhoittuu ja vakauden aika palaa maailmaan.

Kiitos kuluneesta vuodesta 2023 ja toivotan kaikille innostavaa ja mukavaa vuotta 2024.

Matti Tuononen

Kaupunginjohtaja

2.1.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto

Kaupungin ylin toimielin on kaupunginvaltuusto. Kuntalain mukaan valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kaupungin päätösvaltaa. Vuonna 2023 valtuusto kokoontui seitsemän kertaa ja käsitteli yhteensä 89 asiaa.

Valtuuston puheenjohtajistoon ajalla 1.1.-12.6. kuuluivat puheenjohtaja Jari Halttunen (kesk), I varapuheenjohtaja Sirpa Martins (vas), II varapuheenjohtaja Lauri Lax (ps), III varapuheenjohtaja Piia Flink-Liimatainen (kd) ja IV varapuheenjohtaja Seppo Ruotsalainen (sd).

Valtuuston puheenjohtajistoon ajalla 12.6.-31.12. kuuluivat puheenjohtaja Henna Penttinen (kesk), I varapuheenjohtaja Seppo Ruotsalainen (sd), II varapuheenjohtaja Marko Laitinen (malt), 3. varapuheenjohtaja Piia Flink-Liimatainen (kd) ja IV varapuheenjohtaja Riikka Hoppo (malt).

Valtuustossa on 43 jäsentä. Valtuuston poliittiset voimasuhteet (valtuustoryhmien kokoonpano) ajalla 1.1.-31.12. olivat seuraavat:

Äänekosken Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, 11 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Kivimäki Ville
- Kumpulainen Kari
- Liimatainen Tiina
- Nyholm Rolf
- Ouli Pekka
- Paajanen Jorma
- Pulli Timo
- Ruotsalainen Seppo
- Tuhkanen Marko
- Vertainen Johanna

Keskustan valtuustoryhmä Äänekoski, 8 paikkaa

- Halttunen Jari
- Huhta Marjatta
- Lindell Leila
- Maukonen Paula
- Pentinpuro Anna-Riitta
- Penttinen Henna
- Piilonen Harri
- Välimäki Nina

Vasemmistoliiton Äänekosken valtuustoryhmä, 6 paikkaa

- Hartikka Pasi

- Holopainen Simo
- Kautto Juho (15.5. saakka, tehtävä päättyi eron myöntämiseen)
- Martins Sirpa
- Monteiro Flores Ilidio
- Rautiainen Sinikka (15.5. alkaen, eronneen Juho Kauton tilalle)
- Virtanen Matti

Äänekosken Perussuomalaisten valtuustoryhmä, 5 paikkaa

- Kotilainen Joni
- Lax Lauri
- Peltomäki Antti
- Tuominen Marke
- Virtanen Petra

Äänekosken maltilliset -valtuustoryhmä, 5 paikkaa

- Hoppo Riikka
- Kolari Marja
- Laitinen Marko
- Rautiainen Marjo
- Turunen Tiia

Kokoomuksen valtuustoryhmä, 4 paikkaa

- Kiviranta Jorma
- Lunttila Tommi
- Pullinen Tarja
- Somiska Mikko

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä, 2 paikkaa

- Flink-Liimatainen Piia
- Forsgrén Paula

Vihreä valtuustoryhmä, 2 paikkaa

- Honka Pilvi
- Tuikka Kimmo

Nuorisovaltuuston edustajana valtuustossa ajalla 1.1.-12.6. toimi Jere Tuhkanen ja ajalla 23.10.-31.12. Veera Kinnunen.

Valtuusto käsitteli vuonna 2023 muun muassa seuraavat asiat:

- Kaupunkirakennepohjelma 2022-2028 (kv 6.3.)

- Jyväskylän seudun MAL-kehityskuva (kv 6.3.)
- Hankintapäätös Koiviston päiväkodin rakennusurakasta (kustannusarvion muutos, kv 15.5.)
- Hyvinvoinnin edistämisen ohjelma v. 2023-2028 (kv 15.5.)
- Valtuuston puheenjohtajiston sekä kaupunginhallituksen ja lautakuntien jäsenten vaali (kv 12.6.)
- Vuoden 2022 tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille (kv 12.6.)
- Tieliikenteen toimivaltaisen viranomaisen valintaa koskeva päätös (kv 12.6.)
- Paatelan yritysalueen asemakaava (kv 12.6.)
- Suolahden taajaman maantiealueiden asemakaavan muutos (kv 12.6.)
- Julkisten työvoimapalveluiden järjestäminen 1.1.2025 lukien (kv 23.10.)
- Tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosenttien määrittäminen vuodelle 2024 (kv 13.11.)
- Paatelan Portin asemakaava (kv 13.11.)
- Tallilan asemakaava (kv 13.11.)
- Äänejärven itärannan asemakaava (kv 11.12.)
- Vuoden 2024 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2024-2026 (kv 11.12.)
- Äänekosken kaupungin rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteet (kv 11.12.)
- Hyvän hallinnon ja johtamistavan ohje (kv 11.12.)
- Eettiset toimintaperiaatteet (kv 11.12.)

Kaupunginhallitus

Kuntalain mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa, edustaa kaupunkia työnantajana ja vastaa kaupungin henkilöstöpolitiikasta, vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä huolehtii kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Vuonna 2023 kaupunginhallitus kokoontui 21 kertaa ja käsitteli yhteensä 478 asiaa.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajistoon ajalla 1.1.-12.6. kuuluivat puheenjohtaja Kari Kiiskinen (sd), I varapuheenjohtaja Henna Penttinen (kesk) ja II varapuheenjohtaja Matti Virtanen (vas). Ajalla 12.6.-31.12. puheenjohtajistoon kuuluivat puheenjohtaja Kari Kiiskinen (sd), I

varapuheenjohtaja Jari Halttunen (kesk) ja II varapuheenjohtaja Matti Virtanen (vas).

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Matti Tuononen.

Nuorisovaltuuston edustajana kokouksiin osallistui ajalla 1.1.-19.6. Elli Hyyrönmäki ja ajalla 9.10.-31.12. Iita Hyyrönmäki.

Kaupunginhallituksen poliittiset voimasuhteet ajalla 1.1.-12.6. olivat seuraavat:

2 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Liimatainen Tiina

2 paikkaa

- Penttinen Henna
- Piilonen Harri

2 paikkaa

- Kotilainen Joni
- Tuominen Marke

vasemmisto

1 paikka

- Virtanen Matti

KOKOOMUS 1 paikka

- Lunttila Tommi

Äänekosken Maltilliset 1 paikka

- Happo Riikka

Kaupunginhallituksen poliittiset voimasuhteet ajalla 12.6.-31.12. olivat seuraavat:

2 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Vertainen Johanna

Keskusta 2 paikkaa

- Halttunen Jari
- Pentinpuro Anna-Riitta

vasemmisto

2 paikkaa

- Martins Sirpa
- Virtanen Matti

2 paikkaa

- Kotilainen Joni
- Tuominen Marke

KOKOOMUS

1 paikka

- Lunttila Tommi

Kaupunginhallitus käsitteli vuonna 2023 muun muassa seuraavat asiat:

- Työllisyyden tukien perusteet (kh 6.2.)
- Aiesopimus erikseen nimettyjen sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen käytössä olevien kiinteistöjen myyntineuvotteluiden jatkamiseksi (kh 20.3.)

- Sote-kiinteistöjen myynnin asiantuntijapalvelut (kh 20.3.)
- Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n vartiointi- ja muut turvallisuuspalvelut Keski-Suomen hyvinvointialueelle (kh 20.3.)
- Yhteistyösopimus Eteläisen Keski-Suomen työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (TYP) (kh 20.3.)
- Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 viranomaisehdotus / Lausunnon antaminen (kh 8.5.)
- Äänekosken Energia Oy:n pääomallinaehtojen muuttaminen (kh 19.6.)
- Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston päätös 13.6.2023 / Aluevalituksen tekeminen (kh 19.6.)
- Metsä-Board Oyj:n maankäyttösopimus (kh 21.8.)
- Kaupungin omistamien rakennusten myynti (kh 21.8.)
- Keski-Suomen hyvinvointialueen pelastustoimen ja ensihoidon palvelutasopäätökset / Lausunnon antaminen (kh 21.8.)
- Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset / Lausunnon antaminen (kh 4.9.)
- Keski-Suomen maakuntakaava 2040 - kaavaehdotus / Lausunnon antaminen (kh 18.9.)
- Suolahtisalin käyttäminen (kh 23.10. ja 6.11.)
- Valtion väyläverkon investointiohjelma v. 2025-2032 / Lausunnon antaminen (kh 18.12.)

2.1.2.1. Luottamushenkilöille maksettavat palkkiot ja korvaukset

Äänekosken kaupungin luottamushenkilöille maksetaan

- 1) kokouspalkkiota;
- 2) korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä;
- 3) matkakustannusten korvausta ja päivärahaa.

Luottamushenkilölle voidaan myös maksaa palkkiota määrääjältä sekä muita erillispalkkioita.

Kunta voi luottamushenkilöltä saadun valtuutuksen perusteella periä tälle maksetusta palkkiosta tuloverolain (1535/1992) 31 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun luottamushenkilömaksun, jonka kunta tilittää puolueelle tai puolueyhdistykselle. Kuntalain 410/2015, 82 §:n mukaan perittyjen luottamushenkilömaksujen määrä on ilmoitettava kunnan tilinpäätöksessä.

Alla olevassa taulukossa on ilmoitettu luottamushenkilömaksujen määrä tilivuodelta 2023.

Puolue	Maksu, %	Maksu, €
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	15 %	9 087,39 €
Suomen Keskusta	20 %	9 949,32 €
Perussuomalaiset	10 %	3 262,66 €
Vasemmistoliitto	20 %	5 349,68 €
Kansallinen Kokoomus	20 %	3 241,20 €
Suomen Kristillisdemokraatit	10 %	856,47 €
Vihreä liitto	15 %	1 273,82 €
Yhteensä		33 020,54 €

2.1.2.2. Valtuustoryhmien toiminnan tukeminen

Kuntalain 19 §:n mukaan valtuustoryhmien toimintaedellytyksien parantamiseksi kunta voi taloudellisesti tukea valtuustoryhmien sisäistä toimintaa sekä toimenpiteitä, joilla valtuustoryhmät edistävät kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Tukea myönnettäessä

on yksilöitävä tuen käyttötarkoitus. Tuen määrä valtuustoryhmittäin on ilmoitettava kunnan tilinpäätöksessä.

Äänekosken kaupunki ei tukenut valtuustoryhmiä taloudellisesti.

2.1.3. Muut ei taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjumiseksi on annettu oheistukset edustamisesta ja hankinnoista eturistiriitojen välttämiseksi. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat

luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

2.1.4. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kansainvälinen talous

Maa- ja maailmantalouden näkymät ovat epävarmat johdettujen korkeiden korkojen välittymisestä yksityiseen kulutukseen, heikosta luottamuksesta ja vaatimattomasta maailmankaupan kehityksestä. Lisäksi geopoliittiset jännitteet, kuten Venäjän hyökkäyssota ja Lähi-idän konflikti, pitävät tilanteen epävakana. Toisaalta inflaation hidastuminen ja korkea työllisyys monissa talouksissa tukevat kasvua. Maailmantalouden odotetaan kasvavan 2,7 prosenttia vuonna 2024 ja kiihtyvän kolmeen prosenttiin vuonna 2025.

Euroalueen talouskasvu pysähtyi vuoden 2023 lopussa, kun tuotanto supistui ja teollisuuden sekä palveluiden indikaattorit heikkenivät. Inflaation nopea hidastuminen on johtanut odotuksiin rahapolitiikan keventämisestä. Rakentaminen on monissa maissa kriisissä, ja finanssipolitiikan odotetaan olevan lievästi kiristävä lähivuosina. Euroalueen talouskasvu elpyy vähitellen, kasvaen 0,9

prosenttiin vuonna 2024 ja edelleen 1,8 prosenttiin vuonna 2025.

Kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden tunnelma on viime aikoina optimistinen, kun odotukset rahapolitiikan keventämisestä ovat aikaistuneet. Markkinakorot ovat laskeneet, ja myös pitkät korot ovat kääntyneet laskuun. Vaikka muutkin tekijät vaikuttavat korkoihin, vuoden 2025 lopussa ennustetaan euribor-koron olevan noin kolmen prosentin tasolla. Pankkien näkymät ovat myönteiset, ja valtionlainojen korkoerot ovat pysyneet melko vakaina, viitaten rauhalliseen tilanteeseen.

Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) ennakkotietojen mukaan joulukuun inflatio oli 2,9 %, kun se marraskuussa oli 2,4 %. Inflaation hidastuminen vuonna 2023 tapahtui odotettua nopeammin pääosin energian hintojen laskun vuoksi, vaikka energiatukitoimenpiteet päättyivät pian EU-maissa. Lisäksi Lähi-idän geopoliittiset jännitteet voivat aiheuttaa kaupan häiriöitä, mikä saattaa osaltaan nostaa hintoja. Kokonaisuutena

inflaatio kuitenkin hidastuu edelleen ja elintarvikkeiden hintojen nousu pysyy kurissa.

Suomen talouskehitys

Suomen talous supistui 0,5 prosenttia vuonna 2023, johtuen hintojen ja korkojen noususta, mikä vähensi investointeja ja kotitalouksien kulutusta. Tilastokeskuksen mukaan kuluttajahintojen vuosimuutos oli joulukuussa 3,6 %, kun se marraskuussa oli 3,3 %. Vuonna 2024 inflaation hidastuminen ja korkojen kääntyminen laskuun yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa liisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja.

BKT kasvaa 0,7 prosenttia vuonna 2024. Kulutuksen ja investointien kasvu voimistuu vuonna 2025, jolloin talous kasvaa 2,0 prosenttia. Vuonna 2026 kasvu on 1,6 prosenttia. Työllisyys laskee hieman vuonna 2024, mutta kasvaa vuodesta 2025 lähtien. 15-64-vuotiaiden työllisyysaste on vuonna 2026 lähes 75 prosenttia, ja työttömyysaste on 6,6 prosenttia.

Julkisyhteisöjen alijäämä oli 2,5 % suhteessa BKT:hen vuonna 2023, mutta kasvaa 3,5 %:iin vuonna 2024 heikon talous- ja työllisyyskasvun sekä hitaan verotulojen kasvun vetämänä. Alijäämä kohenee myöhemmin noin 3,0 %:iin suhteessa BKT:sta, kun hallituksen sopeutustoimet alkavat vaikuttaa ja talous sekä työllisyys paranevat. Valtionhallinnon alijäämä pysyy suurena lähivuosina, eikä paikallishallinnossakaan odoteta alijäämien vähenemistä. Velkasuhde jatkaa kasvuun hitaan talouskasvun ja julkisen alijäämän seurauksena, eikä sen lasku ole lähitulevaisuudessa näköpiirissä.

(Lähde: VM/taloudellinen katsaus, talvi 2023)

Valtiovarainministeriön mukaan Suomen taloustilanne heikkeni keväällä 2024 ja bruttokansantuotteen ennustetaan kasvavan vain 0,7 prosenttia vuonna 2024. Jatkovuosien tilanne ei ole juuri sen parempi. Vaimea talouskasvu ei paranna julkisen talouden rahoitusasemaa.

Lisäksi Suomi on ajautunut vaikeaan tilanteeseen, kun hallitus on ajamassa läpi työmarkkinauudistuksia ja ay-liike yrittää poliittisilla lakoilla taivuttaa hallituksen neuvotteluihin.

Huhtikuun 2024 kehysriihessä hallitus aikoo tehdä päätöksiä uusista sopeutustoimista, sillä aiemmat kuuden miljardin euron toimet eivät riittä tavoitteiden saavuttamiseen. Hallituksen päämääränä on julkisen talouden velkasuhteen vakauttaminen

ja alijäämän pienentäminen yhteen prosenttiin bruttokansantuotteesta vaalikauden aikana.

Kuntatalous

Kuntatalouden tarkastelu perustuu Kuntaliiton tilinpäätösanalyysiin vuodelta 2023. Kuntaliitto on laatinut tilinpäätösanalyysin kuntien ja kuntayhtymien valtiolle raportoimien tilinpäätösennusteiden perusteella.

Kuntien talouden rahavirrat muuttuivat vuonna 2023 voimakkaasti, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu, niitä vastaavat nettokustannukset sekä niitä vastaavat verotulot, investointivastuu ja osa lainakannasta siirtyivät hyvinvointialueille. Kuntien toimintamenot supistuivat sote-muutoksen vuoksi arviolta 50-60 prosenttia.

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviotiedot vuodelta 2023 jäivät hieman odotuksista, mutta kokonaisuutena kuntatalouden tunnuslukuja voidaan pitää vahvoina. Kuntatalous saavutti viiden vuoden tauon jälkeen tasapainon, kun investoinnit huomioiva rahoitusjäämä nousi 200 miljoonan euron ylijäämään. Sitä aikaisemmin kuntatalous oli tasapainossa vuonna 2006. Myös tilikauden tulos nousi poikkeuksellisen vahvalle tasolle: 1,8 miljardiin euroon.

Kuntien vahva tilikauden tulos ohjautuu nopeasti kasvaneiden investointien rahoittamiseen. Kunnat käyttivät ylijäämäänsä myös lainakannan vähentämiseen alustavan arvion mukaan yhteensä 300 miljoonalla eurolla. Kuntien lainakanta on pienentynyt jo toista vuotta peräkkäin.

Kuntatalouden vahvat tunnusluvut saavutettiin sote-uudistukseen liittyneiden kertaluonteisten poikkeuserien avulla. Ilman niitä kuntien ja kuntayhtymien talous olisi ollut 1,9 miljardia euroa heikompi vuonna 2023. Poikkeuserien taustalla vaikuttivat muun muassa vuodelta 2022 vuodelle 2023 siirtyneet 1,4 miljardin euron suuruisiksi arvioitut verotilitykset eli niin sanottu sote-uudistuksen verohäntä. Euromääräisesti suurin poikkeuserä oli vuodelle 2023 kertyneet vanhempien verovuosien kunnallis- ja yhteisöverotulot, jotka maksuunpantiin korkeimmilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla. Nämä verotulot jäivät kertaluonteiseksi.

Rahoitusmarkkinoiden kireä tilanne heijastui kuntasektorin korkokuluihin, jotka kasvoivat noin 150 miljoonalla. Kuntien lainakannan keskimääräiset

korkokulut kasvoivat kuitenkin huomattavasti markkinakorkoa hillitymmin. Korkokulujen kasvulta on suojannut pääosin kiinteäkorkoisten lainojen käyttäminen. Noin 50 kunnalla on lisäksi koroilta suojaavia korkojohdannaisia. Korkokulujen voidaan olettaa kasvavan lähivuosina, kun kiinteäkorkoisten lainojen korot tulevat tarkistettavaksi, vaikka markkinakorot ovatkin laskeneet huipuistaan. Markkinakorkojen ei odoteta palautuvan vuotta 2022 edeltävälle tasolle. Rahoitusmarkkinoiden tilanne kasvatti toisaalta kuntien korkotuottoja noin 100 miljoonalla.

Kunnille maksettiin ennakkollisen sote-siirtolaskelman mukaan myös noin 500 miljoonaa euroa liikaa valtionosuuksia, jotka ovat määrä periä takaisin valtiolle lähivuosina. Kuntaliiton mukaan valtionosuuksien takaisinperintään ei ole perusteita kuntatalouden kokonaistilanne ja näkymät huomioiden.

Soten taloudelliset vaikutukset alkavat selkeytyä vasta vähitellen, mutta tilinpäätösarvot kertovat kuntakentän taloudellisen eriytymisen jatkumisesta viime vuonna.

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN VÄKILUVUN KEHITYS

Äänekosken väkiluvun kehitys	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Asukasluku 31.12.	19 909	19 646	19 374	19 144	18 851	18 765	18 577	18 318	18 120	17 977
Muutos %	-0,8 %	-1,3 %	-1,4 %	-1,2 %	-1,5 %	-0,5 %	-1,0 %	-1,4 %	-1,1 %	-0,8 %
Muutos (asukasta)	-168	-263	-272	-230	-293	-86	-188	-259	-198	-143

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN VÄESTÖNMUUTOS

Äänekoski	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2023
Syntyneet	118	106
Kuolleet	-268	-268
Luonnollinen väestönlisäys	-150	-162
Tulomuutto	669	606
Lähtömuutto	-734	-745
Kuntien välinen nettomuutto	-65	-139
Maahanmuutto	32	173
Maastamuutto	-19	-14
Nettosiirtolaisuus	13	159
Väkiluvun korjaus	4	-1
Väestönlisäys	-198	-143
Ennakkoväkiluku	18 120	17 977

Työllisyys

Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 297 600 vuoden 2023 lopussa, mikä on vuotta aiempaan verrattuna 37 200 enemmän. Työttömien määrä nousi marraskuusta 33 400:lla. Työttömyyden kasvu joulukuussa on myös jokavuotinen ilmiö,

Tilikauden tulos oli paras yli 100 000 asukkaan ja 20 000-100 000 asukkaan kunnissa, kun taas pienimmässä kunnissa tulos oli selkeästi heikompi. Aivan pienimmässä, alle 5 000 asukkaan, kunnissa tilikauden tulos jopa heikkeni vuodesta 2022. Näin tapahtui vuoteen 2023 kohdistuneesta poikkeuksellisen suuresta verohännästä huolimatta.

Maakunnista vahvimpaan tulokseen ylsivät Uusimaa ja Lappi, kun taas heikoimpana näyttäytyy Kainuu. Yksittäisen vuoden taloutta voi maakuntatasollakin heiluttaa yhden kunnan kertaluonteinen omaisuuden myynti tai alaskirjaus. Lisäksi sote-uudistuksen jälkeen samankin maakunnan sisällä talous voi näyttäytyä dramaattisesti erilaisena.

(Lähde: Kuntaliitto)

Äänekosken talouden kehitys

Väestökehitys

Äänekosken kaupungin väkiluku (ennakko) oli vuoden 2023 lopussa 17 977 henkeä ja vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 143 henkilöä.

joka johtuu eräiden ammatillisten koulujen päätymisestä, lomautusten kasvusta ja määräaikaisten työsuhteiden tavanomaista yleisemmästä päättymisestä joulukuun aikana.

Työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyskatsauksen mukaan Keski-Suomessa oli joulukuun 2023 lopussa 17 617 työtöntä työnhakijaa mikä on 2 446 (16,1 %) enemmän kuin edellisvuoden lopussa ja 2 657 (17,8 %) enemmän kuin marraskuun lopussa.

Äänekoskella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 17,4 % (12,4 %). Keski-Suomessa vastaava luku oli 14,1 % (12,2 %) ja koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus oli 11,2 % (9,9 %).

Työvoiman määrä oli Äänekoskella joulukuun 2023 lopussa 7 792 (7 919).

Työttömiä työnhakijoita oli vuoden lopussa 1 353, mikä oli 370 enemmän, kuin vuotta aikaisemmin (983). Yli vuoden työttömänä olleiden määrä

kasvoi edellisvuodesta 5 henkilöllä ollen vuoden lopussa 253. Myös yli 50-vuotiaiden osalta työttömyys kasvoi. Heitä oli vuoden lopussa 507 (418). Alle 25-vuotiaita oli vuoden lopussa työttömänä työnhakijana 186 (114).

Työttömistä työnhakijoista oli vuoden lopussa lomautettuja 359 (96). Lomautettuja oli vuoden lopussa 134 enemmän kuin saman vuoden marraskuussa.

Avoimia työpaikkoja oli vuoden 2023 lopussa 64 (87).

Viimeisimmän Työ- ja elinkeinoministeriön julkaiseman työllisyyskatsauksen mukaan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Äänekoskella tammikuun 2024 lopussa 14,4 %.

TYÖTTÖMYYSASTE JOULUKUUN 2023 LOPUSSA

Työttömyysaste 31.12.	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Äänekoski	15,5	14,0	16,8	19,2	14,0	12,4	17,4
Keski-Suomi	13,8	12,4	12,5	15,6	12,9	12,2	14,1
Koko Suomi	11,2	9,7	9,8	13,6	10,5	9,9	11,2

2.1.5. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kaupungin tuloperustaan vaikuttaneet muutokset

Sote-uudistus muutti merkittävästi sekä kuntien menoja että tuloja vuonna 2023. Kuntatalouden toimintamenot laskivat ennakkotietojen mukaan -52 % (-22,5 mrd. €) ja toimintatulot -28 % (-2,8 mrd. €).

Äänekosken kaupungin toimintatulot laskivat 6,8 miljoonaa euroa (-33,1 %).

Toimintatuloissa oli myös kuitenkin lisäystä vuoteen 2022 verrattuna. Muita myyntituloja kirjattiin 0,8 miljoonaa euroa (2022: 0,2 milj. €). Lisäys johtui pääosin hyvinvointialueen energiamentojen laskutuksista. Sote-kiinteistöjen vuokraaminen hyvinvointialueelle kasvatti vuokratuloja, joita kirjattiin yhteensä 6,5 milj. euroa (2022: 3,0 milj. €).

Osinkotuottoja kirjattiin 2,0 miljoonaa euroa vuonna 2023, mikä on 1,2 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2022. Korkotuloja kirjattiin 1,0 miljoonaa euroa (2022: 0,6 milj. €).

Valtionosuudet vähenivät 36,7 miljoonaa euroa (-70,2 %) vuodesta 2022 pääosin sote-uudistuksesta johtuen.

Verotulot laskivat 33,5 miljoonaa (-42,2 %) euroa vuonna 2023. Verotulot toteutuivat kuitenkin ennakoitua paremmin, koska vuonna 2023 kertyi vielä vanhempien verovuosien kunnallis- ja yhteisöverotuloja, jotka maksuunpantiin vuonna korkeammilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla (ns. sotehännät).

Kunnallisveron tuotto väheni noin 31,2 miljoonaa euroa (-48,5 %) edellisvuodesta. Sote-uudistuksen rahoituslaki määräsi, että kaikkien kuntien tuloveroprosenttia leikattiin 12,64 prosenttiyksikköä vuodelle 2023.

Yhteisöveron tuotto oli 6,8 miljoonaa euroa ja kertymä oli 2,9 miljoonaa euroa (-30,2 %) edellisvuotta heikompi. Kuntaryhmän yhteisöveron jako-osuudesta siirrettiin kolmasosa valtiolle sote-uudistuksesta johtuen. Kuntaryhmän osuus verovuoden 2023 yhteisöverosta oli 23,91 prosenttia ja valtion 76,09 prosenttia. Verovuoden 2022 kuntaosuus oli 33,76 prosenttia ja valtion osuus 66,24 %.

Kiinteistöveron tuotto kasvoi 0,6 miljoonaa euroa (10,8 %) vuonna 2023. Sote-uudistuksella ei ole vaikutusta kiinteistöverotuottoon.

Muita tuloperustaan vaikuttavia tekijöitä olivat mm. kertaluonteiset asemakaavojen kaavoitusvoitot, joita syntyi tilikaudella 0,3 miljoonaa euroa. Vastaavasti edellisvuonna kertaluonteisten kaavoitusvoittojen määrä oli 0,4 miljoonaa euroa.

Kaupungin toimintaan ja elinvoimaan vaikuttavat olennaiset muutokset

Kaupunki investoi yhteensä 6,4 miljoonalla eurolla vuonna 2023. Talonrakennuskohteisiin käytettiin 2,1 miljoonaa euroa ja liikenneväyliin ja siltoihin investoitiin noin 1,9 miljoonaa euroa. Lisäksi investoitiin lukuisiin pienempiin kohteisiin.

Vuoden 2023 aikana hyväksyttiin viisi asemakaavaa, joista merkittävimmät olivat Äänejärven itärannan asemakaava, Paatelan Portin asemakaava sekä Tallilan asemakaava. Uusia rivitalo- ja kerrostalotontteja saatiin tonttivarantoon Äänejärven itärannan asemakaavalla.

Suurimmat yrityshakkeet vuoden aikana olivat Valtran toimintojen keskittäminen ja kehittäminen, Valion kypsytyksellari-investointi, Metsä Groupin Kerto LVL-tehtaan ja Veolian raakametanolin jalostuslaitoksen rakentamisen käynnistäminen.

Merkittävimpiä kaupunkikehitysprojekteja olivat teemapuiston, Kuntalan alueen kehittäminen, Frisbeegolf alueen suunnittelun käynnistäminen ja Kotakennäs I:n ja II:n kehittäminen.

Kaupunkimarkkinointia kehitettiin toimintavuonna monin eri keinoin. Suurin kampanja oli muuttokampanja, joka oli esillä monikanavaisesti muun muassa verkossa, radiossa ja sosiaalisessa mediassa. Kampanjan avulla houkuteltiin Äänekoskella työssäkäyviä sekä muualla asuvia muuttamaan kaupunkiin. Kaupungin tunnettuutta nostivat erilaiset kampanjat, uutiset, asiantuntija-artikkelit sekä tapahtumat.

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvoiton talousarvioon

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarviovuonna 9 talousarviomuutosta (pykälää), joiden euromääräinen vaikutus käyttötalousosaan oli -1,0 miljoonaa euroa, rahoitusosaan 2,3 miljoonaa euroa ja poistoihin -0,5 miljoonaa euroa. Investointiosaan vaikutus oli 1,1 miljoonaa euroa.

Vuoden 2023 talousarvio on valtuuston nähden sitova vastuualueetasolla tarkastuslautakunnan, opetus- ja kasvatustalouden, kulttuuri- ja liikuntalautakunnan, kaupunkirakennelautakunnan ja ympäristölautakunnan osalta. Keskushallinnon osalta talousarvion sitovuus on kaupunginhallituksen tasolla (pl. tarkastuslautakunta).

Kaupungin organisaatio on jaettu 15 eri vastuualueeseen, joista 9 on sitovia valtuustoon nähden. Sitovan tason vastuualueilla lisätalousarviot huomioiden talousarvio ylitettiin 2 vastuualueen osalta ja alitettiin 7 vastuualueen osalta. Keskushallinnon osalta sitovuustaso on kaupunginhallituksen tasolla (pl. tarkastuslautakunta) ja talousarvio alitettiin.

Merkittäviä (yli 100 000 euroa) talousarvion ylityksiä oli yksi: kaupunkirakennepalvelut 387 000 euroa. Ylitys johtuu pääosin tilinpäätöksessä tehdystä 370 000 euron pakollisesta varauksesta Suolahden palvelukeskuksen purku-urakkaan vuonna 2024.

Merkittäviä (yli 100 000 euroa) sitovan tason talousarvion alituksia oli 4 kpl (kaupunginhallitus, lasten, perheiden ja nuorten palvelut, opetuspalvelut ja ympäristövalvonta).

Tarkemmat vastuualuekohtaiset poikkeamat on kuvattu tilinpäätöksen luvussa 3, talousarvion toteutuminen.

Olennaiset toiminnan ja talouden muutokset tilikauden päättymisen jälkeen

Työllisyyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyy TE-toimistoilta kunnille 1.1.2025 alkaen. Valtioneuvosto on 22.3.2024 hyväksynyt Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen, jonka vastuukuntana toimii Äänekosken kaupunki. Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueeseen kuuluu lisäksi Hankasalmi, Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Kyyjärvi, Laukaa, Pihtipudas, Saarijärvi, Uurainen ja Viitasaari. Alustavan laskelman mukaan Työ- ja elinkeinoministeriöltä saadaan Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen valmisteluun ja muutuskulujen korvaamiseen 819 000 euroa, josta vastuukunnan osuus on 737 100 euroa. Valmistelurahalla katetaan valmisteluun liittyviä kustannuksia ja lisäksi järjestetään myös mm. siirtyvän henkilöstön tilat, työvälineet ja ohjelmistot. Valmistelurahoitus tuodaan lisätalousarviona valtuuston käsittelyyn kevään 2024 aikana.

Kaupunginhallitus päätti 11.3.2024 kokouksessaan yritystonttien hinnoittelusta. Tonttihintoja alennettiin merkittävästi uusien yritysten saamiseksi Äänekoskelle. Samalla tehtiin myös päätös erikseen määriteltyjen yritystonttien esirakentamisesta tonttikaupan edistämiseksi.

Äänekosken kaupungilla on käynnissä sote-kiinteistöjen myyntiprosessi. Mikäli myynti toteutuu, sillä on merkittävä vaikutus kaupungin talouteen.

Korot nousivat poikkeuksellisen jyrkästi vuonna 2022 ja nousu jatkui vuonna 2023. EKP piti

viimeisimmän korkopäätöksiä käsittelevän kokouksensa maaliskuussa 2024 ja kaikki kolme ohjaukorkoa jätettiin ennalleen. Korkojen pysyminen ennallaan on positiivinen signaali siitä, että inflaatiotasot vaikuttavat laskevan odotetusti. Korkopäätöksen yhteydessä EKP arvioi että euroalue saavuttaa inflaation kahden prosentin tason vuonna 2025. Markkinat odottavat että EKP alkaisi laskea korkoja odotettua voimakkaammin ja jopa odotettua aikaisemmin. Ennusteiden mukaan ensimmäiset korkotason laskut voidaan nähdä jo vuoden 2024 kesän aikana.

2.1.6. Arvio todennäköisestä kehityksestä

Suurimmat riskit tulopuolella on verotulokertymän heikentyminen ja mahdolliset valtionosuusleikkaukset. Menopuolella suurimmat riskit liittyvät toimialojen talouskurin noudattamiseen sekä ja investointien toteuttamiseen budjetoidun mukaisesti.

Kaupungin vuoden 2024 talousarvion vuosikate on 8,4 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos alijäämäinen 135 000 euroa. Valtionosuuksien määrä on Valtiovarainministeriön 21.12.2023 päätöksen mukaan 377 000 euroa vähemmän kuin vuoden 2024 hyväksytyssä talousarviossa. Yhteisöveron jako-osuus vuodelle 2024 vahvistettiin tammikuussa ja kaupungin jako-osuus kasvoi 9 % vuoteen 2023 verrattuna. Jako-osuuden kasvu lisää kaupungin yhteisöverotuloja varovaisen arvion mukaan noin 0,5 milj. euroa vuonna 2024. Kaupunki on laatinut talouden tasapainottamissuunnitelman vuosille 2024-2026. Tasapainottamissuunnitelman toteutuminen on avainasemassa tasapainoisen taloustilanteen säilyttämiseksi.

Taloussuunnitelmaan liittyy paljon epävarmuustekijöitä ja haasteita. Vuosien 2025-2026 taloussuunnitelman valmistelussa käytettiin lokakuussa 2023 julkaistuja valtionosuuslaskelmia. Kuntien ennakkolliset valtionosuuslaskelmat päivittyivät loppuvuonna 2023 kun sote-uudistuksen lopulliset siirtolaskelmat valmistuivat. Laskelmien perusteella kaupungin valtionosuudet tulevat laskemaan entisestään vuonna 2025. Lisäksi valtiovarainministeriö ilmoitti marraskuussa 2023, että kunnille on maksettu 501 milj. euroa liikaa valtionosuuksia vuodelle 2023. Äänekosken osuus on valtiovarainministeriön laskelman mukaan 1,6 milj. euroa. Kyseinen summa on tarkoitus perä kunnilta takaisin vuosina 2025-2027.

Mikäli taloustilanne ei kohene suunnitelmavuosien 2025-2026 osalta, taloutta on tasapainotettava ylijäämäiseen tulokseen pääsemiseksi. Lisäksi vuoden 2025 alusta voimaan tuleva TE-uudistus tulee vaikuttamaan merkittävästi kaupungin talouteen.

Suurimpia lähivuosien investointeja ovat kaupungintalon peruskorjaus tai uudisrakennus, museon peruskorjaus, Suolahden uimahallin peruskorjaus, sekä liikenneväylien perusparannus ja uusien rakentaminen. Lisäksi leasingrahoituksella jatketaan Koulunmäen yhtenäiskoulun C-osan uudisrakennuksen sekä Koiviston päiväkodin rakentamista.

Osana talouden tasapainottamistoimia investointitasoa pienennettiin vuosille 2024-2026. Investointitason pienentäminen vähentää kaupungin lainakantaa, mikäli käyttötalous toteutuu taloussuunnitelman mukaisesti. Rahoitussuunnitelman mukaan kaupungin lainakanta on 57,2 miljoonaa euroa vuoden 2026 lopussa.

Valtiovarainministeriö julkaisi helmikuussa 2024 ehdotuksen valtiontalouden kehyyksiksi vuosille 2025-2028. Ehdotus muodostaa pohjan tulevalle julkisen talouden suunnitelman valmistelutyölle eikä se sisällä uusia julkista taloutta vahvistavia toimenpide-ehdotuksia. Hallitus neuvottelee julkisen talouden suunnitelmasta kehysriihessä keväällä 2024 VM:n ehdotuksen pohjalta. Julkisen talouden suunnitelma ja valtiontalouden kehyspäätös tulevat perustumaan huhtikuussa julkaitavaan valtiovarainministeriön päivitettyyn taloussuunnusteeseen. Lopullinen päätös suunnitelman hyväksymisestä tehdään valtioneuvoston yleisistunnossa 25. huhtikuuta. Päätöksen vaikutus kuntatalouteen jää nähtäväksi. Riskinä on että

valtion arvio kuntatalouden kehityksestä on liian optimistinen. Siinä tapauksessa valtio saattaa ohjata hyvinvointialueille lisää rahoitusta leikkamalla kuntien valtionosuusrahoitusta, mutta kuntien tehtäviä ja velvoitteita ei kuitenkaan vähennetä.

Valtiovarainministeriö on käynnistänyt valtionosuusjärjestelmän uudistamisen valmistelun. Uuden valtionosuuslainsäädännön on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026.

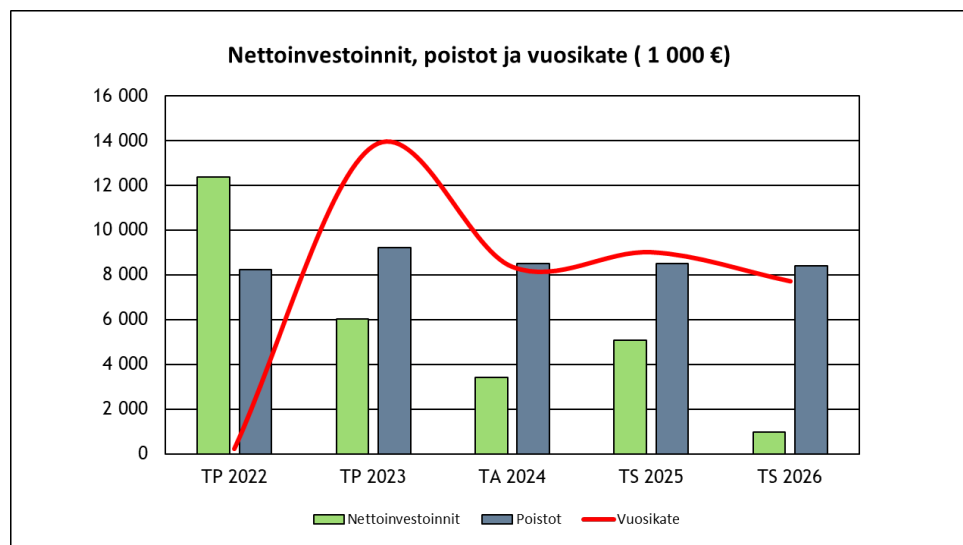
Kaupunki kirjasi vuoden 2022 tilinpäätöksessä tulosvaikutteisesti 1,84 miljoonaan euron varauksen sairaanhoitopiiriin 24,0 miljoonan euron alijäämistä sairaanhoitopiiriin peruttua alijäämän kattamisen peruspääomaa vastaan. Kaupunginhallitus on valittanut Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston 13.6.2023 tekemästä päätöksestä hallinto-oikeuteen. Asian käsittely on kesken.

Mikäli hallinto-oikeuden päätös on kaupungin kannalta negatiivinen, kaupungille tulee maksettavaksi 1,84 miljoonaa euroa.

Maan hallitus ja ay-liike on ajautunut ristiriitoihin, jonka seurauksena on ollut useita lakkoja alkuvuonna 2024. Lakkojen seurauksena voi olla väliaikainen tai pysyvä väheneminen verotuloissa, koska lakot voi vaikuttaa paikallisten yritysten toimintaan ja siten niiden maksamiin veroihin. Lakot saattavat vaikuttaa myös kunnan tarjoamiin palveluihin, kuten julkiseen liikenteeseen tai jätehuoltopalveluihin.

Geopoliittinen tilanne on tuonut suurta epävarmuutta Suomen lähivuosien talouskehitykseen ja tilanne elää jatkuvasti. Talousvaikutukset riippuvat tilanteen laajuudesta ja kestosta, joita ei vielä tiedetä.

NETTOINVESTOINNIT, POISTOT, VUOSIKATE 2022 - 2026

2.1.7. Kaupungin henkilöstö

Äänekosken kaupungin palveluksessa oli vuoden 2023 lopussa yhteensä 697 (1 434) henkilöä, joista vakinaisten osuus on 507 (1 036) henkilöä ja määräaikaisten sekä sijaisten ja työllistettyjen 190 (398) henkilöä. Edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstömäärä vähentyi 737 henkilöä. Henkilöstömäärään vaikutti 1.1.2023 voimaan tullut sote-uudistus, jonka myötä hyvinvointialueelle siirtyi 672 henkilöä.

Syksyllä 2023 käynnistyivät talouden vakauttamistoimenpiteet. Niiden vaikutuksesta määräaikaisen henkilöstön ja työllistettyjen rekrytointia vähennettiin loppuvuonna 2023. Määräaikainen henkilöstö muodostui pääosin sijaisista. Lisäksi määräaikainen henkilöstö sisältää työllistetyt ja muut määräaikaiset. Vakinaisten osuus koko henkilöstöstä oli 72,7 % (72,3).

Henkilöstömäärältään suurin toimiala vuoden 2023 lopussa oli opetus- ja kasvatustoimiala, jossa

päätoimisesta henkilöstöstä työskenteli 69,3 % (37,4). Keskushallinnossa työskenteli 12,9 % (8,4), kulttuuri- ja liikuntatoimessa 8,0 % (3,9) sekä kaupunkirakenne- ja ympäristötoimialalla 9,8 % (7,7). Vuonna 2022 sosiaali- ja terveystoimen osuus henkilöstöstä oli 42,5 %.

Tuloslaskelman palkkamenot vuonna 2023 olivat 27,4 milj. euroa (2022: 52,1) ja palkkojen sivukulut 7,2 milj. euroa (2022: 13,7).

Kaupungin henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät vuoden 2023 henkilöstöraportista.

2.1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Toiminnalliset riskit

Työn vaarojen selvittäminen ja riskinarviointi toteutetaan työsuojelun toimintaohjelman mukaisesti kaikilla kaupungin työpaikoilla 3 vuoden välein. Työn vaarojen selvittäminen ja riskien arviointi (RVA) tehdään WPro-järjestelmässä.

Vaarojen selvittäminen ja riskinarviointi tulee päivittää myös silloin, jos työssä tai työpaikan olosuhteissa tapahtuu oleellisia muutoksia.

Rahoitusriskit

Rahoitusriskien osalta arvioidaan korko-, likviditeetti- ja luottoriskejä. Kaupungin lainakanta on pienentynyt vuoden 2022 tasosta 0,1 milj. euroa. Korkokulut kasvoivat vuoden 2022 tasosta noin 0,1 miljoonaa euroa.

Äänekosken kaupungin lainasalkku koostuu lyhytaikaisista kuntatodistuksista, joita oli 30,8 miljoonaa euroa sekä pitkäaikaisista velkakirjalainoista, joita kaupungilla oli vuoden 2023 lopussa noin 42,4 miljoonaa euroa. Näin laskettu lainasalkku oli 31.12.2023 yhteensä 73,2 miljoonaa euroa.

Pitkäaikaisten lainojen pääomalla painotettu keskimarkkinakorko oli 0,737 % (0,619 %). Pitkäaikaisista lainoista vaihtuvakorkoisia oli 13,51 % ja kiinteäkorkoisia oli 86,49 %.

Kaupungin lainasalkku, joka koostuu sekä pitkä- ja lyhytaikaisista lainoista on korkosuojattu yhteensä 34,0 miljoonaa euroon saakka.

Vaihtuvakorkoisten pitkäaikaisten lainojen viitekorot jakaantuivat seuraavasti: 3 kk euribor - sidonnaisia lainoja 0,0 (0,0) miljoonaa euroa, 6 kk euribor -sidonnaisia lainoja 1,6 (1,6) miljoonaa euroa ja koronvaihtosopimuskorko 10 v -sidonnaisia lainoja 4,1 (4,4). Lisäksi kiinteäkorkoisia lainoja oli 36,6 (39,3) miljoonaa euroa.

Yleisellä tasolla rahoitusriskeistä vuoden 2023 osalta voidaan todeta, että kaupungilla ei ole

valuuttariskiä, koska maksuliikenne ja rahoitus hoidetaan euroissa.

Likviditeetti- eli maksuvalmiusriskin näkökulmasta vuosi 2023 oli ongelmaton. Kaupungin likviditeettiä on hoidettu siten, että kassan riittävyys on turvattu. Kaupunki on ottanut kuntatodistusohjelman avulla lyhytaikaista lainaa kilpailukykyiseen päivän hintaan. Vuoden 2023 lopussa lyhytaikaista luottoa oli 30,8 miljoonaa euroa.

Luottoriskiä arvioitaessa on syytä todeta, että kaupungilla on myönnettyjä antolainoja 18,4 (18,4) miljoonaa ja takauksia samaan konserniin kuuluville yhteisöille 38,4 (41,0) miljoonaa euroa ja muille yhteisöille 1,8 (3,6) miljoonaa euroa. Suurimpana mainittakoon Äänekosken Energia Oy:lle myönnetty 7,5 (11,1) sekä Ääneseudun Asunnot Oy:lle myönnetty 24,5 (25,0) miljoonan euron omavelkaiset takaukset.

Kaupungilla on leasingrahoituksella toteutettuja koulu- ja päiväkotinvestointeja. Leasingvastuiden määrä oli 42,1 miljoonaa euroa vuoden 2023 lopussa. Leasingsovimusten mukaisesti ensimmäiset viisi vuotta on kiinteäkorkoisia, jonka jälkeen tehdään koron tarkistus markkinakorkojen mukaisesti. Seuraavan kahden vuoden aikana kahden kohteen osalta sopimuksen korko tulee tarkistettavaksi ja lainanhoitokulut tulevat nousemaan nykyiseen korkoon nähden. Korkomarkkinoiden tilanne on hyvin riippuvainen maailmantalouden tilanteesta, joten korkovaihtelut saattavat muuttua hyvinkin nopeasti. Tämänhetkisen ennusteen perusteella korkotaso tulisi asettumaan noin kolmeen prosenttiin vuoden 2024 loppuun mennessä.

Äänekosken kaupunki on taannut säätiöiden ja yhdistysten palveluntuotantokiinteistöjen rakennuslainoja. Mikäli hyvinvointialue luopuu terveystalouksien varten rakennetuista kiinteistöistä ennenaikaisesti, kiinteistöjen omistajille syntyy merkittäviä taloudellisia menetyksiä ja kustannuksia. Vuokratulojen poistuessa säätiöt ja yhdistykset

saattavat ajautua maksukyvyttömäksi ja lainojen takausvastuu realisoituvat kaupungin maksettavaksi.

Äänekosken kaupungilla on Sumiaisten kunnan vuonna 2005 myöntämä takaus Sumiaisten Vanhaintuki ry:n 1,0 miljoonan euron lainalle. Takausvastuu 31.12.2023 on 185.719,84 euroa. Tila on vuokrattu Keski-Suomen hyvinvointialueelle. Hyvinvointialueen tilaverkkosuunnitelman perusteella riskinä on, että hyvinvointialue ei tule jatkamaan Sumiaisten palvelukodin vuokrasopimusta siirtymäkauden jälkeen.

Hyvinvointialueuudistus

Voimaanpanolain 22 §:n nojalla kaupungin ja hyvinvointialueen välillä tulee siis olemaan lakiin perustuva vuokrasuhde 1.1.2023 lukien ja 31.12.2025 saakka ja mahdollisesti vielä 31.12.2026 saakka. Tämän kolmen tai mahdollisesti neljän vuoden mittaisen siirtymäkauden jälkeen hyvinvointialueella ei ole enää velvollisuutta vuokrata näitä kiinteistöjä ja toimitiloja eikä niistä maksettavan vuokran määrää säännellä lailla tai asetuksella.

Siirtymäkauden jälkeen kaupunki ei voi enää toimia hyvinvointialueen vuokranantajana. Vuokraustoiminta on yhtiöitettävä siirtymäkauden jälkeen. Yhtiöittämisvelvollisuus merkitsee käytännössä, että kaupungin tulee myydä tai muulla tavoin luovuttaa kiinteistöjen ja toimitilojen omistus esimerkiksi olemassa olevalle tai uudelle tytäryhtiölleen, joka tämän jälkeen voi tarjota niitä hyvinvointialueen vuokrattavaksi.

Kaupungin omistamien sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen käytössä olevien kiinteistöjen euromääräinen arvo on merkittävä.

Kaupunki on aloittanut vuokrasopimusneuvottelut Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Hyvinvointialue tekee päätöksen siirtymäkauden jälkeen vuokrattavista tiloista vuoden 2024 aikana.

Vahinkoriskit

Äänekosken kaupungin vakuutukset kilpailutettiin vuoden 2019 alussa. Työtaturmavakuutukset hoidetaan IF vahinkovakuutusyhtiö Oyj:n kanssa ja omaisuus- ja vahinkovakuutukset hoidetaan OP Vakuutus Oy:n kanssa.

Hallinnon riskit ja oikeudenkäynnit (valitukset valtuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden päätöksistä)

PÄÄTTYNEET JA KESKENERÄISET TUOMIOISTUINPROSESSIT

Lainkäyttöasiat

Riita-asia, maanvuokrasopimuksen lunastusehtoon liittyvä riitaisuus

Vuoden 2023 aikana jatkettiin Äänekosken Suolahdessa sijaitsevan liikerakennuksen mahdollista lunastamista kaupungin omaisuudeksi koskevan asian käsittelyä. Kyseessä on vuonna 1987 valmistunut, pääasiassa autoalan yritystoimintaan käytettyä hallitilaa käsittävä rakennus. Rakennus sijaitsee kaupungin omistamalla liiketontilla. Maanvuokrasopimus oli tehty määräajaksi 1.11.1986-30.9.2022.

Maanvuokrasopimuksessa oli sovittu kaupungin velvollisuudesta vuokrasuhteen päättyessä lunastaa tontilla olevat vuokralaisen rakennukset. Kaupungin ja vuokralaisina olleen Heikki ja Helena Hilpisen kesken syntyi vuonna 2022 riitaisuutta lunastussumman laskentaperusteista ja summan euromääräisestä suuruudesta. Osapuolten näkemysten välillä oli jopa 11-kertainen ero ja asiaa ei saatu neuvotteluin sovittua.

Heikki ja Helena Hilpinen nostivat asiassa kanteen Keski-Suomen kärjäoikeudessa 16.1.2023. Kanteen pääasiallisena sisältönä oli, että he vaativat kärjäoikeutta vahvistamaan sopimuksen mukainen lunastussumman olevan 693 000 euroa ja velvoittamaan vastaajana olevan kaupungin suorittamaan summan heille.

Kärjäoikeuden valmisteluistunto pidettiin 22.8.2023 ja pääkäsittely 28.11.-1.12.2023. Kärjäoikeus julisti tuomion 1.12.2023. Kaupunki voitti jutun kokonaisuudessaan, sillä kärjäoikeus hyväksyi sopimuksen lunastusehdon tulkinnaksi kaupungin esittämän tulkinnan ja sopimuksen mukaiseksi lunastushinnaksi kaupungin esittämän määrän 110 429,40 euroa. Heikki ja Helena Hilpinen velvoitettiin suorittamaan kaupungille oikeudenkäyntikulukorvausta 50 666,40 euroa.

Heikki ja Helena Hilpinen ilmoittivat tyytymättömyyttään tuomioon ja valittivat siitä Vaasan hovioikeuteen 2.1.2024. Hovioikeuden käsittelyn aika taulu ei ollut tiedossa tilinpäätöksen laatimisaikana.

Tammi-helmikuussa 2024 osapuolten kesken neuvoteltiin lunastuksen toteuttamisesta jo ennen kuin lunastushinnasta ja sen määräytymisestä on lainvoimainen tuomioistuinratkaisu.

Kaupunginhallitus hyväksyi lunastuksen toteuttamista koskevan sopimuksen 19.2.2024. Sopimus on allekirjoitettu ja lunastushinta on suoritettu sopimusosapuolelle maaliskuussa 2024.

Rikosasia, kaupungin omaisuuden kavaltaminen

Vuoden 2023 aikana jatkettiin vuonna 2021 ilmi tulleen, kaupungin omaisuuteen kohdistuneen kavallusasian selvittämistä. Asiassa on kyse siitä, että vuonna 1998 syntynyt nainen oli lainannut Äänekosken kaupunginkirjaston kokoelmiin kuuluvia kirjoja, mutta jättänyt ne palauttamatta ja myynyt niitä omaan lukuunsa.

Poliisin suorittaman esitutkinnan jälkeen virallinen syyttäjä nosti asiassa syytteen kyseistä yksityishenkilöä vastaan Keski-Suomen kärjäoikeudessa 25.1.2023. Kaupunki yhtyi asianomistajana syyttäjän rangaistusvaatimukseen ja lisäksi vaati vahingonkorvausta ja oikeudenkäyntikulukorvausta.

Asia käsiteltiin kärjäoikeudessa ja se antoi tuomion kansliatuomiona 31.5.2023. Vastaja tuomittiin kavalluksesta sakkorangaistukseen sekä suorittamaan rikosuhrimaksua valtiolle ja oikeudenkäyntikulukorvausta kaupungille. Kärjäoikeuden tuomiosta ei valitettu, joten se tuli lainvoimaiseksi ja asian käsittely päättyi.

Työsuhteen irtisanomisesta ja purkamisesta aiheutuva riita

Keski-Suomen kärjäoikeus antoi 19.5.2022 tuomion työsuhteen irtisanomisesta tai purkamisesta aiheutuvassa riita-asiassa. Kantaja (ao. työntekijä) oli työskennellyt Äänekosken kaupungin palveluksessa 1.1.2019 alkaen toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa, joka oli purettu koeajalla 29.5.2019.

Kärjäoikeuden tuomion mukaan työsuhteen purkuun koeajalla oli johtanut ao. työntekijän hoitovapaan käyttäminen ja siihen liittynyt epäselvyys-tilanne. Perustetta oli pidettävä syrjivänä ja koeajan tarkoitukseen nähden epäasiallisena. Koska työsuhteen päättämisen oli katsottu tapahtuneen tilapäisen perhevapaan käyttämisen vuoksi, kantajalla oli yhdenvertaisuuslain nojalla oikeus hyvitykseen. Kärjäoikeuden tuomion mukaan kantajalla oli oikeus irtisanomisajan palkkaan ja lomakorvaukseen, korvaukseen työsuhteen perusteetomasta päättamisestä sekä yhdenvertaisuuslain mukaiseen hyvitykseen.

Äänekosken kaupunki valitti edellä mainitusta kärjäoikeuden päätöksestä Vaasan hovioikeuteen. Hovioikeus antoi 22.8.2023 asiassa tuomion. Hovioikeus muutti kärjäoikeuden tuomiota siltä osin, että kaupunki vapautettiin velvollisuudesta suorittaa työntekijälle yhdenvertaisuuslain mukaista hyvitystä. Hovioikeus katsoi, että kaupunki ei ollut tilapäisen hoitovapaan käyttämisen johdosta syrjinyt työntekijää purkaessaan työsuhteen koeajalla, joten yhdenvertaisuuslaki ei tullut sovellettavaksi. Muilta osin valitus hylättiin.

Hovioikeuden tuomiosta ei valitettu, joten se tuli lainvoimaiseksi ja asian käsittely päättyi.

Hallintolainkäyttöasiat

Hallintoriita-asia, kuntien välinen kustannusten jako lastensuojeluasiassa

Ylöjärven kaupungin ja Äänekosken kaupungin välillä on vireillä hallintoriita, jossa ensiksi mainittu vaatii Äänekosken kaupunkia korvaamaan lastensuojelun jälkihuollosta aiheutuneita kustannuksia erään henkilön osalta. Asiasta syntyi erimielisyyttä tammikuussa 2021 ja Ylöjärven kaupunki pani hallintoriitahakemuksen vireille Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa huhtikuussa 2022. Äänekosken kaupunki vastasi hakemukseen heinäkuussa 2022.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa oli tilinpäätöksen laatimisaikana kesken, mutta ennakoitiin, että hallinto-oikeus antaisi asiassa päätöksen kevään 2024 aikana.

Aluevalitusasia, hyvinvointialueen päätös

Kaupunginhallitus päätti 19.6.2023 valittaa Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston 13.6.2023 tekemästä päätöksestä, joka koski Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tilinpäätöstä ja toimintakertomus vuodelta 2022. Kaupunki vaati aluevaltuuston päätöksen kumoamista sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja aluevaltuusto on ylittänyt toimivaltansa siten kuin valitusasiakirjoissa tarkemmin esitetään.

Asiassa on kyse Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston 17.6.2022 tekemästä ja normaalissa järjestyksessä lainvoimaiseksi tulleesta päätöksestä alentaa kuntayhtymän peruspääomaa. Asiasta on muodostunut kiistaa kuntayhtymän jäsenenä olleiden kuntien ja Keski-Suomen hyvinvointialueen kesken sen johdosta, että hyvinvointialueen aluevaltuusto päätti 13.6.2023

jättää sanotun päätöksen täytäntöön panematta. Kaupunki teki aluevalituksen yhdessä useiden muiden keskisuomalaisten kuntien kanssa.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa oli tilinpäätöksen laatimisaikana kesken ja käsittelyajasta ei ollut käytettävissä arviota.

Asiakokonaisuuteen liittyy hyvinvointialueen korkeimmassa hallinto-oikeudessa vireille panema ylimääräinen muutoksenhaku (ks. seuraava kohta).

Ylimääräinen muutoksenhakuasia, hyvinvointialueen hakemus

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus päätti 20.6.2023 hakea korkeimmalta hallinto-oikeudelta Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston 17.6.2022 tekemän ja kuntayhtymän peruspääoman alentamista koskevan päätöksen purkamista (ylimääräinen muutoksenhaku). Hyvinvointialueen mukaan kuntayhtymän valtuuston päätös on lainvastainen, päätöstä ei ole annettu tiedoksi hyvinvointialueelle ja yleinen etu vaatii päätöksen purkamista.

Kaupunginhallitus päätti 19.2.2024 asiaa koskeva lausunnostaan korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Kaupunki ei hyväksynyt hyvinvointialueen esittämiä vaatimuksia ja näkemyksiä.

Asian käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa oli tilinpäätöksen laatimisaikana kesken ja käsittelyajasta ei ollut käytettävissä arviota.

2.1.9. Ympäristötekijät

Ympäristötekijät

Ympäristöllä tarkoitetaan niitä fyysisiä, sosiaalisia ja kulttuuritekijöitä, jotka kuuluvat luontoon tai rakennettuun ympäristöön ja joiden kanssa ihminen on vuorovaikutuksessa. Ympäristö nähdään ennen kaikkea ihmisen elinympäristönä, jonka tilaan ja laatuun ihmisen toiminta vaikuttaa myönteisesti tai kielteisesti.

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhöyryjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Ympäristömenoihin eivät sisälly ympäristölainsäädännön rikkomisesta johtuvat sakot ja maksut.

Asiakokonaisuuteen liittyy kaupungin ja useiden muiden Keski-Suomen kuntien Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa vireille panema aluevalitus (ks. edellinen kohta).

Kunnallisvalitusasia, Suolahtisalin käyttöoikeus-sopimuksen irtisanominen

Kaupunginhallitus päätti 6.11.2023 luopua Suolahtisalin käyttöoikeudesta ja irtisanoa yksityisen kiinteistönomistajan kanssa voimassa olleet käyttöoikeus- ja yhteistoimintasopimukset. Matti Virtanen teki päätöksestä oikaisuvaatimuksen, jonka kaupunginhallitus hylkäsi 18.12.2023. Virtanen valitti oikaisuvaatimuksen johdosta annetusta päätöksestä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 23.1.2024.

Kaupunginhallitus päätti 19.2.2024 asiaa koskeva lausunnostaan hallinto-oikeudelle.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa oli tilinpäätöksen laatimisaikana kesken ja käsittelyajasta ei ollut käytettävissä arviota.

Markkinaoikeus

Koivuranta Oy on tehnyt valituksen markkinaoikeuteen 17.11.2023 kuljetuskilpailutuksesta. Valituksessaan Koivuranta Oy vaatii, että markkinaoikeus kumoaa valituksen alaiset päätökset koskien Äänekosken kaupungin hankintapäätöstä 485/02.07.00/2023 ja velvoittaa hankintayksikön korjaamaan virheelliset päätöksensä. Markkinaoikeuskäsittely on kesken ja lopullista päätöstä valitukseen ei ole saatu.

Ympäristömeno voi aiheutua joko kunnan omasta toiminnasta tai toiminnasta, jolla kunta pyrkii ennaltaehkäisemään, vähentämään tai poistamaan muiden toimijoiden ympäristöön kohdistamaa rasitusta tai vahinkoa. Ympäristömenona ilmoitetaan ulkoiset menot bruttomääräisesti tuloja vähentämättä. Ympäristötulot kuten esim., ympäristölupamaksut esitetään erikseen.

Ympäristönsuojelun investointimenoina pidetään aktivointiedellytykset täyttäviä menoja, jotka syntyvät ympäristöhöyryjen tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi tai korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelun tason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävään käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Aktivointiedellytyksen katsotaan

täyttyvän, mikäli hankitun hyödykkeen odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannon tekijänä kunnan hyödyke tai palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hyödykkeen hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan.

Kunta voi saada ympäristömenojen vastineeksi ympäristötuloja. Niitä ovat esimerkiksi jätehuolto- ja jätevesimaksut, ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset, öljysuojarahastolta saadut korvaukset öljyvahingoista ja niiden torjumisesta sekä ympäristön ennallistamisesta aiheutuneista kustannuksista sekä korvaukset ja avustukset torjuntakaluston hankintaan ja torjuntavalmiuden ylläpitoon, pilaantuneiden maiden kunnostukseen saadut avustukset, ympäristöinvestointien rahoitusosuudet ja -avustukset ym. ympäristötulot.

Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu

Äänekosken kaupunki osallistuu ilmanlaadun yhteistarkkailuun energiantuotanto- ja teollisuuslaitosten kanssa. Ilmatieteen laitos vastaa ilmanlaadunmittauksista ja sopimuskausi on voimassa 2020-2024. Mittausasemalla mitataan jatkuvatoimisilla automaattisilla analysointilaitteilla typen oksidien (NO, NO₂ ja NO_x), halkaisijaltaan alle 10 µm:n suuruisten hengitettävien hiukkasten (PM₁₀), rikkidioksidin (SO₂) ja haisevien rikkiyhdisteiden (TRS) pitoisuuksia. Lisäksi mittausasemalla havainnoidaan tuulen suuntaa ja nopeutta, ulkoilman lämpötilaa, suhteellista kosteutta ja ilmanpainetta. Ilmanlaadun mittausten tavoitteena on kartoittaa ilmansaasteiden pitoisuustasoja ja hetkellistä vaihtelua. Tulokset raportoidaan vuosittain ja reaaliaikainen seuranta on nähtävissä Äänekosken kaupungin kotisivuilla.

Jätevesien käsittely

Äänekosken Energia Oy ylläpitää vesi- ja jätevesiverkostoa sekä suurelta osin myös hulevesiverkostoa. Yhtiö vastaa toiminnan päästötarkkailusta ympäristölupien mukaisesti ja osallistuu mm. Äänekoski - Vaajakoski vesireitin yhteistarkkailuun. Äänekosken Energia Oy:n jätevedenpuhdistamojen toimintaa tarkkailua valvoo ELY -keskus. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo jätevesien käsittelyä haja-asutusalueilla sekä vesihuoltolainmukaisia velvoitteita. Vuonna 2023 hajajätevesivalvonnassa kartoitettiin systemaattisesti Äänekosken pohjavesialueilla sijaitsevien kiinteistöjen jätevesijärjestelmien kuntoa.

Jätehuolto

Kaupungin ympäristölautakunta toimii jätelain mukaisena valvontaviranomaisena. Kaupungin jätehuollon järjestämisvastuu on Sammakkokangas Oy:llä sekä toimintaan liittyvät viranomaistehtävät kuntien yhteisellä toimielimellä Sydän-Suomen jätelautakunnalla.

Maaperän ja pohjaveden suojelu

Maaperän ja pohjavedensuojelu kuuluvat ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaan. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttaville toiminnoille tarvitaan ympäristönsuojelulain mukainen lupa ja vesitaloushankkeisiin vesilain mukainen lupa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo ympäristöluovallisten toimijoiden toimintaa vuonna 2020 päivitetyn valvontaohjeen- ja suunnitelman mukaisesti. Lisäksi maa-ainesluovallisten toimijoiden toimintaa valvotaan säännöllisesti. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo myös roskaantuneita kiinteistöjä ja epäasiallista varastointia sekä johtaa öljyvahinkojen jälkitorjuntaa.

Melun ja tärinän torjunta

Ympäristönsuojelulain mukaan tietyistä ympäristöhaittaa aiheuttavista kertaluonteisista toiminnoista on tehtävä ilmoitus ympäristölupaviranomaiselle tai valvontaviranomaiselle. Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen käsiteli vuonna 2023 yhteensä 12 kappaletta tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavan toiminnan ilmoitusta.

Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman suojelu

Pyhäjärven lintuveden (Natura 2000-alue) kunnostukseen liittyvät toimet on aloitettu vuonna 2018 yhteistyössä Konneveden kunnan kanssa. Vuonna 2022 valmistuneeseen Pyhäjärven valuma-alueen kunnostamissuunnitelman pohjalta haettiin Helmi-rahoituksesta avustusta vesiensuojelurakenteiden toteuttamiselle. Hanke jouduttiin kuitenkin keskeyttämään vuonna 2023, koska kosteikon perustamisen kustannusarvio ylitti merkittävästi työhön varatun budjetin.

Äänekosken kaupunki tukee avustuksilla alueellaan tehtäviä vesistöjen tilaa parantavia hankkeita. Vuonna 2023 kaupunki myönsi avustuksen Syvälahden kyläyhdistys ry:lle Syvälahden ja Liminganpuron rantojen kunnostamiseen ja

perinnemaiseman ennallistamiseen liittyvään esisuunnitelman tekemiseen.

Äänekosken alueen suurimpien vesistöjen tila on kuvattu Keski-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2022-2027. Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on mukana Ääneseudun edustajana Keski-Suomen ELY-keskuksen organisoimassa vesienhoidon yhteistyöryhmässä.

Yleinen ympäristöhallinto

Ympäristöasioiden johtaminen

Ympäristönsuojelun yleissuunnittelua ja toimia ympäristönsuojelun huomioon ottamiseksi kaupungin toiminnassa johtaa kaupunginhallitus. Ympäristöasioiden huomioon ottaminen toiminnassa ja suunnittelussa jakaantuu laajasti kaupungin eri toimialoille ja myös konsernin yhtiöille. Samalla periaatteella ympäristöhyötyjen tuottaminen ja haittojen korjaaminen jakaantuvat laajasti organisaatioon. Kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta. Ympäristölautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa

2.2. Kaupunkistrategia

1.5.2015 voimaan tullessa kuntalaissa (410/2015) todetaan, että kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkä aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetyt palveluvelvoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntalain mukaan kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös strategian toteutumisen arviointi ja seuranta.

Lisäksi kuntalain 110 §:ssä määritetään, että talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

sekä vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Ympäristölautakunnan ympäristövalvonnan vastualueen ympäristönsuojelun tulosalue vastaa ympäristönsuojelun viranomaistoiminnasta ja ympäristön tilan yleisestä seurannasta.

Kouluttaminen, perehdyttäminen ja tiedotus

Ympäristönsuojelun viranhaltijat (ympäristö- ja rakennusvalvonta) käyvät koulutustilaisuuksissa koulutustarpeiden mukaan.

Ympäristövastuuvaukset ja vakuudet

Maa-ainesluvut ja osa ympäristöluvista edellyttää luvanhaltijalta jälkihoidosta annettavan vakuuden, joka realisoituu, mikäli luvanhaltija laiminlyö luvassa määrätyt tehtävät tai lupa-ajan päättyessä suoritettaviksi määrätyt alueen kunnostamistoimenpiteet. Saatuja voimassa olevia vakuuksia oli tilikauden päättyessä yhteensä 34 kpl. Niiden yhteenlaskettu arvo oli 701 000 euroa.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Äänekosken kaupunkistrategia

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 14.3.2022 kaupunkistrategian (Äänekoski-ilmiö) vuosille 2022 - 2028. Äänekosken kaupunkistrategia on kaupungin tärkein strategiatason asiakirja (päästrategia), jossa on koottuna yhteen kaupungin kehittämisen päälinjaukset ja painopisteet lähivuosiksi sekä pitkän aikavälin strateginen suunta. Ilmiö on todellisen ajattelu- ja toimintatavan muutoksen tulos.

Äänekosken aktivoitavat arvot:

- Olemme tasapuolisia ja oikeudenmukaisia
  - Kohtelemme työkavereita, asukkaita ja alueen yrityksiä tasapuolisesti. Olemme kannustavia ja rakentavia. Palvelemme päätöksillä jokaista. Olemme toiminnassamme

oikeudenmukaisia ja noudatamme demokratian periaatteita.

- Toimimme kestävästi
  - Huolehdimme ympäristöstämme niin, että voimme jättää sen tuleville sukupolville parempana. Toimimme luontoa säästävästi, taloutta kehittäen, sujuvaa yhteistyötä ja aitoa äänekoskelaisuutta vahvistaen.
- Haemme aktiivisesti uusia ja innovatiivisia ratkaisuja
  - Seuraamme ympäristöä ja sen kehitystä. Kyseenalaistamme vanhoja toimintatapoja. Oivallamme ja uudistamme. Kehitämme omaa ja työyhteisömme innovatiivisuutta ja uudistumiskykyä.

Äänekoski-ilmiön missio 2028:

- Muodostamme alueen yritysten, yhteisöjen ja julkisten toimijoiden kanssa hyvän elämän alustan ja turvaverkon, jonka päälle asukkaamme voivat rakentaa itsensä näköistä elämää tänään ja huomenna.
- Hyvän elämän alusta koostuu ympäristöstä, puhtaasta luonnosta, palveluista ja sosiaalisuudesta sekä vahvoista panostuksistamme lapsiin ja nuoriin.
- Äänekoskella on tilaa kehittyä ja kehittää. Asukkailla on vapaus valita elämänsä suunta kaikkialla Äänekoskella.

Äänekoski-ilmiön visio 2028:

- Vuonna 2028 Äänekoski on tyylistään tunnettu, kokoaan vaikuttavampi kestävä kehityksen ja hyvän elämän pikkujättiläinen. Meillä kaikki tukee toimivaa arkea.
- Äänekoski toimii yritystensä tukena globaalilla pelikentällä, mutta on silti inhimillisesti läsnä. Luomme ilmiötä, joka perustuu eri toimijoiden väliseen osallistavaan yhteistyöhön ja näyttää mallia muulle Suomelle.

Äänekoski-ilmiön kolme ulottuvuutta ja tavoitetta ovat:

- Hyvä elämä
  - Meillä jokainen ottaa vastuun paremmasta huomisesta. Me toimimme alustana asukkaidemme hyvälle ja

omannäköiselle elämälle sekä elinikäiselle kehittymiselle huomioiden erityisesti lapset ja nuoret.

- Tavoitteena on, että meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset.
- Kestävä ympäristö
  - Teemme ja tuemme kestävästä kehitystä kaikessa toiminnassamme.
  - Tavoitteena on, että olemme hiili-neutraali kaupunki vuonna 2030.
- Vaikuttavat elinkeinot
  - Mahdollistamme kansainvälisen biokierrotalouden ekosysteemin, älykkään liiketoiminnan ja yrittäjyyden kehittymisen. Olemme edelläkävijä lasten ja nuorten yrittäjyyskasvatuksessa.
  - Tavoitteena on, että olemme Suomen tuottavin ja vaikuttavin kaupunki asukasmäärään suhteutettuna.

Edellä mainittuja kolmea ulottuvuutta mitataan valtuustoon nähden sitovilla vuosikohtaisilla mittareilla ja niille asetetuilla tavoitteilla. Tulokset mittareineen ja tavoitteineen on esitetty tilinpäätöksen luvussa 3 ”Talousarvion toteutumisen”.

Strategian toimeenpano-ohjelmat

Kaupunkistrategiaa täydentämään ja strategian toteuttamiseksi laaditaan erilliset kaupunkistrategian toimeenpano-ohjelmat. Toimeenpano-ohjelmia on laadittu mm. seuraavista asiakokonaisuuksista:

- elinkeino- ja kilpailukykyohjelma
- työllisyysohjelma
- kaupunkirakenneohjelma
- markkinointiohjelma
- lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma
- kiinteistöohjelma
- vapaa-aikaohjelma
- ikääntymispoliittinen ohjelma
- hankintaohjelma
- asunto-ohjelma
- palveluohjelma
- omistajapolitiikka
- kylien ja taajamien kehittämisohjelma

- matkailuohjelma
- kulttuuri- ja liikuntaohjelma
- opetus- ja kasvatustoimialan palveluohjelma
- ympäristö- ja ilmasto-ohjelma
- hankintaohjelma
- henkilöstöpoliittiset linjaukset

2.3. Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kuntalakiin tehtiin 1.7.2012 kunnan ja kuntakonsernin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevia muutoksia, jotka tulivat voimaan 1.1.2014. Olennaisin muutos on se, että valtuuston tehtäviin on lisätty määräys, jonka mukaan valtuuston tehtävänä on päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalain muutoksen tavoitteena on vahvistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asemaa kunnassa ja kuntakonsernissa sekä yhdenmukaistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä.

Äänekosken kaupunginvaltuusto on 11.12.2023 (§ 86) hyväksynyt Äänekosken kaupungin ja kaupunkikonsernin hyvän hallinnon ja johtamistavan ohjeen, joka sisältää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Ohje on voimassa 18.12.2023 lukien toistaiseksi.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa on määräykset seuraavista asioista:

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoite ja tarkoitus
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut
- Kokonaisvaltainen riskienhallinta ja sisäinen valvonta osana kaupungin ja kaupunkikonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi
- Tilivelvollisuus

Ohjeen mukaan

- **Valtuusto** päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Valtuusto hyväksyy hallintosäännön, johon on sisällytetty tarvittavat määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Valtuusto arvioi toiminnan ja talouden

tavoitteiden asettamisen ja määrärahojen myöntämisen yhteydessä päätösten vaikutuksia ja riskejä. Valtuusto käsittelee tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille hyväksyessään tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun ja tilintarkastuskertomuksen perusteella.

- **Kaupunginhallituksella ja kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. **Kaupunginhallitus** laatii selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta osana tilinpäätöksen toimintakertomusta. **Kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessien yksityiskohtaisesta ohjeistamisesta.
- **Kaupunginhallituksen alaiset toimielimet (lautakunnat)** vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.
- **Johtavien viranhaltijoiden**, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäisen valvonta ja riskienhallinta vastualueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle.
- **Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat** vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konserni johdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.

- **Konsernijohto (kaupunginjohtaja ja kaupunginhallitus)** vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta (konsernivalvonta).
- **Tarkastuslautakunta** vastaa kunnan ulkoisesta valvonnasta yhdessä tilintarkastajan kanssa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida arviointikertomuksessa, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.
- **Tilintarkastajan** tehtävänä on tarkastaa viimeistään toukokuun loppuun mennessä kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatiminen ja antaa kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset ja esitetään, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtävälleen johtavalle viranhaltijalle myöntää vastuuvapaus.
- **Henkilöstö** hoitaa tehtäväkuvansa mukaiset tehtävät ja niihin liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt, toimii tavoitteiden ja annettujen sääntöjen mukaisesti, kehittää toimintatapoja sekä ylläpitää ja jatkuvasti kehittää ammatillista osaamistaan.

Edellä mainitun lisäksi valvontaa on ohjeistettu myös taloussäännössä. Äänekosken kaupungin taloussääntö kumottiin hallintosäännön muutoksen yhteydessä kaupunginvaltuuston päätöksellä 29.5.2017 § 53. Hallintosäännön muuttamisen perusteena oli kuntalain (410/2015) päätöksenteko- ja hallintomenettelyjä koskevien säännöksiin voimaantulo 1.6.2017 alkaen. Uuteen hallintosääntöön on lisätty talouden hoitoon liittyvien päätöksien ja vastuiden määrittelyt sekä keskeiset

talouden hoidon säännöt, jotka aikaisemmin ovat olleet kumotussa taloussäännössä. Hallintosäännön hyväksynnän jälkeen päivitettiin talousohje ja se hyväksyttiin kaupunginhallituksessa (2.10.2017 § 291). Talousohje tuli voimaan 1.11.2017.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Vuoden 2014 aikana kaupungissa otettiin käyttöön uusi menetelmä sisäisen valvonnan toimivuuden ja tilan arviointiin. Menetelmää varten laadittiin oma yhtäläinen ohjelma, johon koottiin kaikki tunnistetut sisäisen valvonnan arviointikohteet. Kohteita tunnistettiin noin 150 ja kohteet jaettiin viiteen eri pääryhmään COSO-mallin mukaisen sisäisen valvonnan viitekehysten mukaisesti:

- valvontaympäristö
- informaatio ja kommunikaatio
- valvontatoimenpiteet
- riskienarviointi
- seuranta

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella:

- Kohteet arviointiin asteikolla 1 - 4. Yhteenvetona voidaan todeta, että sisäisen valvonnan tila on kaupungissa kohtalaisen hyvällä tasolla. Suurimmat puutteet ovat valvontaympäristön ja seurannan osa-alueilla.
- Taloussuunnittelukaudella päivitetään henkilöstön tehtäväkuvat ja arvioidaan niiden perusteella resurssien riittävyys. Toimialat päivittävät/laativat toimialojen puuttuvat ohjeet asianmukaisiksi.
- Kaupungilla on käytössä vuoden 2020 aikana laaditut Kuntamittarit. Toimialojen esihenkilöille järjestetään koulutusta Power-Bi -järjestelmän käyttöön reaaliaikaisen talousseurannan parantamiseksi.

Alla on esitetty koonnot toimialoittain arviointien vuoden 2023 tuloksista:

Toimiala: **Keskushallinto**

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,76	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,88	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,77	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 4,00	Erinomainen
SEURANTA	● 3,50	Erinomainen
KOKONAISUUS:	● 3,78	Erinomainen

 Toimiala: **Opetus ja kasvatus**

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,76	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,75	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,81	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 4,00	Erinomainen
SEURANTA	● 3,25	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,77	Erinomainen

 Toimiala: **Kulttuuri ja liikunta**

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,68	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,75	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,78	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,60	Erinomainen
SEURANTA	● 3,00	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,71	Erinomainen

Toimiala:

Kaupunkirakenne ja ympäristö

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,40	Hyvä
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,63	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,70	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,80	Erinomainen
SEURANTA	● 3,33	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,60	Erinomainen

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupunkiorganisaation toimielinten ja viranhaltijoiden päätöksistä tehtyjen oikaisuvaatimusten/valitusten määrä ei poikennut siitä, mikä on tavanomaista Äänekosken kaupungin toiminnassa tai yleensä kunnallisessa toiminnassa.

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole tullut sellaisia valituksia, joiden tekemisen perusteena olisi ollut selkeästi sisäisen valvonnan puutteellisuudesta aiheutunut lakien, ohjeiden, päätösten tai hyvän hallintotavan noudattamisen laiminlyönti, joiden seurauksena kaupunki olisi joutunut rikosoikeudelliseen rangaistus- tai korvausvastuuseen.

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole saatettu lautakuntien ja johtokuntien sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevissa selonteoissa sellaista säännöistä, ohjeista, sopimuksista tai päätöksistä poikkeavaa viranomaistoimintaa, jonka seurauksena kaupunki olisi joutunut syytteeseen tai muutoin korvausvastuuseen.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Kaupungin vuoden 2023 talousarviossa vastuualuetasolla sitovista määrärahoista määräraha ylitettiin kahden (2) vastualueen osalta ja yli 100 000 euron ylityksiä niistä oli yksi (1). Vastavasti määräraha-alituksia oli (7) seitsemällä vastualueella, ja niistä yli 100 000 euron alituksia oli (3) kolme. Keskushallinnon (pl.

tarkastuslautakunta) alaisten vastualueiden talousarvio alittui yhteensä (sitova taso) yli 1,5 miljoonaa euroa.

Kaupungin toiminnassa ja taloudessa seuranta ja ennakkointia on parannettu siten, että mahdolliset poikkeamat havaitaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Lautakuntia, kaupunginhallitusta ja kaupunginvaltuustoa on informoitava talousarvion toteutumisesta siten, että em. seurantatehtävät ovat mahdollisia. Lautakuntia ja hallitusta on informoitava vähintään ensimmäisen ja toisen vuosikolmanneksen jälkeen sekä tilikauden kokonaistuloksen valmistumisen jälkeen.

Talusojohtaja on laatinut osavuositarkastukset kausista 1-3, 1-6 ja 1-9 ja ne on annettu tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Laskujen hyväksyntä on tapahtunut sähköisesti erillisessä ostoreskontraohjelmassa. Laskuille on määritetty sekä asiataarkastajat että hyväksyjät vastuualueittain.

Äänekosken kaupungin hallinnoimat käteiskassat tarkastettiin vuoden 2023 osalta ja tarkastuksista laadittiin erilliset tarkastusmuistiot. Tarkastuksissa ei havaittu mitään suurempia virheellisyys-ä.

Taloudelliset päätökset on tehty toimivallan puitteissa.

Äänekosken kaupungissa on käytössä toimialakohtaiset tietoturva- ja tietosuojasaamisen valmennus- ja koulutusohjelmat varhaiskasvatuksessa ja

opetustoimessa, sekä koko henkilöstön yleinen tietoturva- ja tietosuojakoulutusohjelma. Kaikkien kaupungin työntekijöiden on kerran kalenterivuodessa osoitettava hallitsevansa riittävät tiedot tietoturva- ja tietosuoja- asioista suorittamalla testit Navisec Flex -ohjelmassa. Uudet työntekijät tekevät testit sekä hyväksyvät tietoturva- ja tietosuojasitoumuksen kahden viikon kuluessa työsuhteen alkamisesta. Myös tietosuojavastaavat on nimetty.

Riskienhallinnan järjestäminen

Äänekosken kaupunginvaltuusto on 11.12.2023 (§ 86) hyväksynyt Äänekosken kaupungin ja kaupunkikonsernin hyvän hallinnon ja johtamistavan ohjeen, joka sisältää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Ohje on voimassa 18.12.2023 lukien toistaiseksi. Ohje noudattelee ISO 31000 standardia (Riskienhallinta, Periaatteet ja ohjeet). Ohjeella ohjeistetaan, miten riskienhallinta toteutetaan käytännössä. Ohjetta sovelletaan kaupungin kaikilla organisaatiotasolla sekä konsernin tytäryhteisöissä.

Riskienhallinnan prosessissa määritetään toimintaympäristö, jonka jälkeen riskit tunnistetaan, analysoidaan ja arvioidaan niiden merkitys/vaikeus. Riskianalyysin lopuksi valitaan ne riskit, jotka valitaan riskienhallinnan toimenpideohjelmaan erillisesti seurattaviksi riskeiksi. Toimenpideohjelmaan on valittava kaikki riskit, joiden riskitaso on merkittävä tai sietämätön ja lisäksi toiminnan kannalta oleellimmat kohtalaisen riskitason riskit.

Äänekosken kaupungissa riskien arvioinnissa käytetään johtoryhmän laatimaa Excel -pohjaista riskienhallintatyökalua. Toimialakohtaiset riskit arvioidaan kokonaisvaltaisesti vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä. Erilliset riskiarvioinnit (mm. projektit, hankkeet, erilliset investoinnit)

laaditaan tarpeen esiintyessä, käyttäen samaa Excel -työkalua.

Kaupungin kokonaisvaltainen riskienhallintaprosessi toteutettiin toimialoittain (toimialojen johtoryhmät) vuoden 2023 aikana. Yhteenvedona todetaan, että koko kaupunkia koskeviksi ja seurattaviksi riskeiksi tunnistettiin alla mainitut:

- **Sota/muut kriisit Suomen lähialueilla.** Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja kriisin suorat vaikutukset Suomeen sekä globaalit riskit ja heijastusvaikutukset. Riskiin varaudutaan päivittämällä valmiussuunnitelmia ja tehdään mahdollisia varautumistoimenpiteitä.
- **Massiivinen maahanmuutto.** Ukrainan tilanne voi aiheuttaa massiivista maahanmuuttoa. Varaudutaan talousvaikutuksiin, turvallisuuden parantamiseen ja sotaa pakenevien ukrainalaisten auttamiseen.
- **Syrjäytyminen, eriarvoistuminen ja pahoinvointi syvenee.** Suunnitelmien päivittäminen ja tilanteen arviointi. Riskiryhmien varhainen tunnistaminen.
- **Tytäryhtiöiden tuloksetekokyky heikentyy.** Kustannusten nousu sekä Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset näkyvät yhtiöiden tuloksissa, joten osinkotavoitteiden toteutuminen vaarantuu.

Kaupungin kokonaisvaltainen riskienhallintaprosessi toteutettiin toimialoittain (toimialojen johtoryhmät) vuoden 2023 aikana.

Toimialakohtaisten riskienhallinnan toimenpideohjelmien toteutumista seurataan toimialojen omissa johtoryhmissä sekä kokonaisvaltaisesti kaupungin johtoryhmässä, talousarvioprosessissa sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

2.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelmassa esitetään tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut. Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot

riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TULOSLASKELMA, 1000 €				
Ulkoinen	2023	2022	Muutos	Muutos -%
Toimintatuotot	13 938	20 561	-6 623	-32,2
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0
Toimintakulut	-63 960	-152 421	88 461	-58,0
Toimintakate	-50 022	-131 859	81 838	-62,1
Verotulot	45 953	79 489	-33 536	-42,2
Valtionosuudet	15 594	52 253	-36 659	-70,2
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	979	643	336	52,2
Muut rahoitustuotot	2 155	524	1 631	311,2
Korkokulut	-882	-828	-54	6,6
Muut rahoituskulut	-5	-2	-3	189,8
Vuosikate	13 773	221	13 552	6 131,6
Poistot ja arvonalentumiset	-9 216	-8 241	-975	11,8
Tilikauden tulos	4 557	-8 020	12 577	-156,8
Tilinpäätössiirrot	14	14	0	0,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 571	-8 006	12 577	-157,1

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	21,79	13,49
Vuosikate / Poistot, %	149,44	2,68
Vuosikate, euroa / asukas	766	12
Asukasmäärä 31.12.	17 977	18 120

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista: = 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista: = 100 * vuosikate / poistot

Toimintatuotot olivat vuoden 2023 tilinpäätöksessä 13,9 milj. euroa, ja ne vähenivät 6,6 milj. euroa (-32,2 %) vuodesta 2022.

Toimintatuotoista myyntituotot laskivat 0,9 milj. euroa (-30,9 %), maksutuotot vähenivät 6,9 milj. euroa (-79,5 %), tuet ja avustukset vähenivät 2,2

milj. euroa (-42,2 %) ja muut toimintatuotot kasvoivat 3,4 milj. euroa (90,6 %).

Tilikauden 2023 toimintakulut olivat 64,0 milj. euroa ja ne vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 88,5 milj. euroa (-58,0 %).

Toimintakuluista palveluiden ostot laskivat 49,4 milj. euroa (-76,0 %), avustukset vähenivät 2,8

milj. euroa (-50,9 %) ja muut toimintakulut laskivat 1,4 milj. euroa (-27,1 %). Henkilöstömenot laskivat puolestaan noin 31,2 milj. euroa (-47,3 %) ja aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin käytettiin 3,7 milj. euroa edellisvuotta vähemmän (-33,7 %).

Tilikauden 2023 toimintakate oli -50,0 milj. euroa (2022: -131,9 milj. euroa), joten se pieneni 81,8 milj. euroa edellisestä vuodesta.

Kaupungin verotulot laskivat 33,5 milj. euroa (-42,2 %). Kunnallisveron kertymä oli 31,2 milj. euroa (-48,5 %) edellisvuotta heikompi. Yhteisöveron kertymä laski 2,9 milj. euroa (-30,2 %) ja kiinteistöveron kertymä oli 0,6 milj. euroa (10,8 %) edellisvuotta parempi.

Valtionosuudet vähenivät 36,7 milj. euroa (-70,2 %) edellisvuodesta.

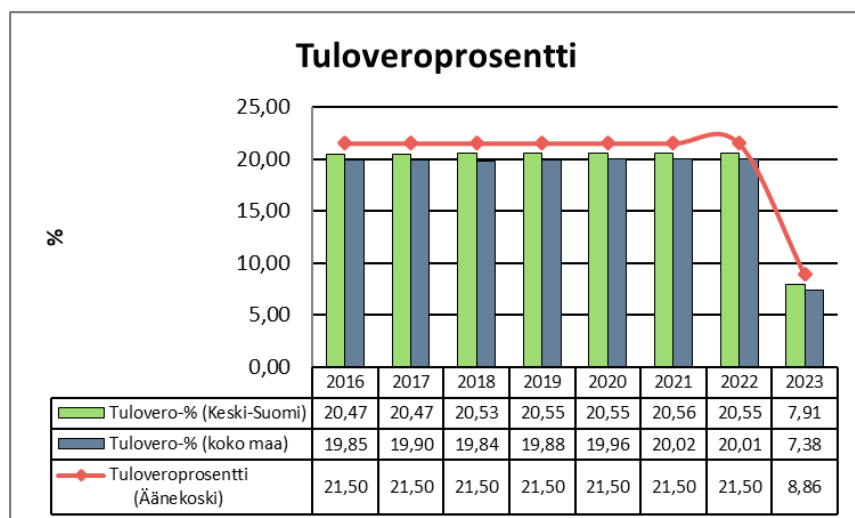
Muutokset tuloslaskelmassa edelliseen vuoteen verrattuna johtuivat pääosin 1.1.2023 voimaan tulleesta hyvinvointialueuudistuksesta. Uudistuksesta johtuen kuntien veroprosentteja alennettiin 12,64 % -yksiköllä vuodelle 2023, joten Äänekosken tuloveroprosentti laski 21,5 prosentista 8,86 prosenttiin vuonna 2023. Lisäksi kuntien yhteisöveron tuotosta siirrettiin kolmannes valtiolle. Äänekosken kaupungin sote-uudistuksesta johtuva verotulojen muutos oli arviolta noin -34,1 milj. euroa (-46,1 %). Kunnille tilitettiin vuonna 2023 vielä verotuloja aikaisemmilta vuosilta uudistusta edeltäneiden veroperusteiden mukaisesti (ns. verohännät) yhteensä 1,4 mrd. euroa. Verohännät nostivat kaupungin verotulokertymää arviolta noin 2,0 euroa.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti laski 1,50 prosenttiyksiköllä 23,59 prosentista 22,09 prosenttiin vuonna 2023. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudet vähenivät yhteensä 5,4 mrd. euroa vuodesta 2022. Kaikkiaan kuntien

valtionosuudet vähenivät yhteensä 7,1 mrd. euroa vuodesta 2022. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudet (sisältäen sote-uudistuksen muutosrajoituksen ja siirtymätasauksen, ilman verotuloihin perustuvaa tasausta) olivat yhteensä 1,924 mrd. euroa. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tase oli 819,0 milj. euroa. Lisäksi kunnille maksettiin valtionosuuksissa veromenetyksen kompensointiä 851 milj. euroa. Äänekosken valtionosuudet vähenivät sote-uudistuksen seurauksena yhteensä arviolta 36,6 milj. euroa vuodesta 2022.

Valtiovarainministeriö päivitti kuntien sote-uudistukseen liittyvät rahoituslaskelmat lopullisiksi loppuvuodesta 2023. Siirtolaskelmassa kuvataan kunnilta hyvinvointialueille siirtyvien kustannusten ja tulojen kokonaisarviot. Siirtyvät kustannukset ovat SOTE- ja PELA-palveluluokkien nettokäytökustannuksia sisältäen toimintatuotot, toimintakulut ja poistot. Valtiovarainministeriön laskelman mukaan Äänekosken kaupungin siirtyvät SOTE-kustannukset ovat 81,0 milj. euroa, PELA-kustannukset 1,8 milj. euroa ja laskelmassa huomioitavat alenevat verotuskustannukset 0,2 milj. euroa eli yhteensä siirtyvät kustannukset ovat 82,9 milj. euroa. Vastaavasti verotulot ja valtionosuudet alenevat laskelman mukaan yhteensä 82,5 milj. euroa.

Peruspalvelujen valtionosuuteen huomioidaan lisäksi muutosrajoitin ja järjestelmämuutoksen tase. Muutosrajoittimella kohtuullistetaan siirtyvien tulojen ja siirtyvien menojen erotusta. Rajoitin on 60 % siirtyvien tulojen ja kustannusten erotuksesta. Valtiovarainministeriön siirtolaskelman mukaan muutosrajoitin vähensi kaupungin valtionosuuksia 0,2 milj. euroa. Lisäksi uudistuksesta aiheutuvia muutoksia kuntien talouden tasapainossa kohtuullistetaan järjestelmämuutoksen tasauksella, mikä lisäsi Äänekosken valtionosuuksia 1,0 milj. euroa vuonna 2023.

TULOVEROPROSENTIN KEHITYS 2016 - 2023

VEROTULOJEN KEHITYS

Verotulojen kehitys, 1 000 €	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kunnallisvero	63 117	62 984	61 072	60 452	61 432	63 994	64 347	33 160
Yhteisövero	6 789	8 990	9 154	8 023	8 519	11 933	9 705	6 770
Kiinteistövero	4 529	4 722	4 827	5 096	4 896	5 367	5 438	6 024
Verotulot yhteensä	74 434	76 696	75 054	73 572	74 847	81 295	79 489	45 953
Muutos edelliseen vuoteen (%)	1,8 %	3,0 %	-2,1 %	-2,0 %	1,7 %	8,6 %	-2,2 %	-42,2 %

Vuonna 2023 kaupungille kertyi korkotuottoja noin 1,0 milj. euroa, mikä on 0,3 milj. euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.

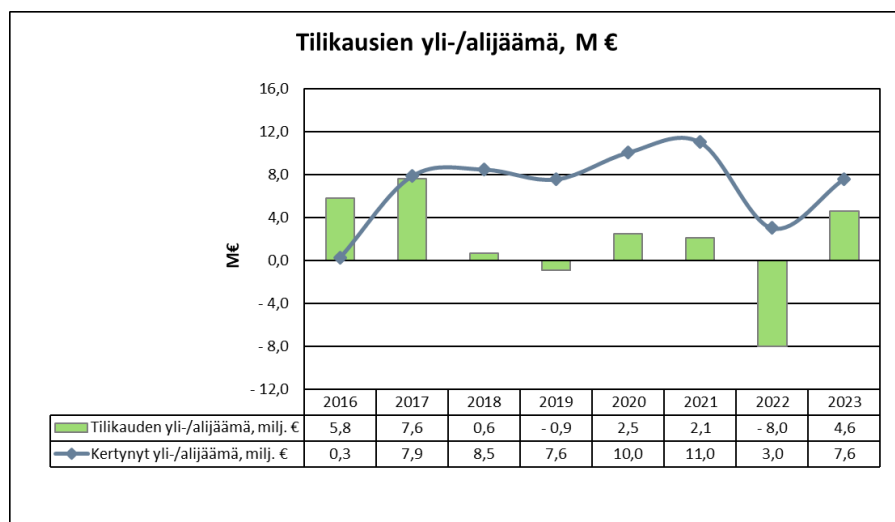
Muita rahoitustuottoja kertyi noin 2,2 milj. euroa, mikä on 1,6 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2022.

Korkokulut olivat noin 0,9 milj. euroa ja ne olivat 0,1 milj. euroa edellisvuotta suuremmat. Tilinpäätös vuonna 2023 pitkäaikaisten lainojen pääomalla painotettu keskiprosentti oli 0,737 % (0,619) prosenttia.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat noin 8,3 milj. euroa ja ne olivat 0,1 milj. euroa suuremmat kuin edellisellä vuonna. Lisäpoistoja tehtiin 0,9 milj. euroa. Asemakadun koulun kiinteistölle tehtiin 0,5 milj. euron lisäpoisto. Kohde puretaan vuoden 2024 aikana. Lisäksi Konginkankaan palvelukeskukselle tehtiin 0,4 milj. euron lisäpoisto. Vuonna 2022 lisäpoistoja ei tehty.

Tilikauden ylijäämä oli 4,6 milj. euroa, ja se oli alkuperäistä talousarviota noin 4,5 milj. euroa parempi ja vuodesta 2022 tulos parani 12,6 milj. euroa.

TUNNUSLUVUN TILIKAUSIEN YLI- / ALIJÄÄMÄ KEHITYS

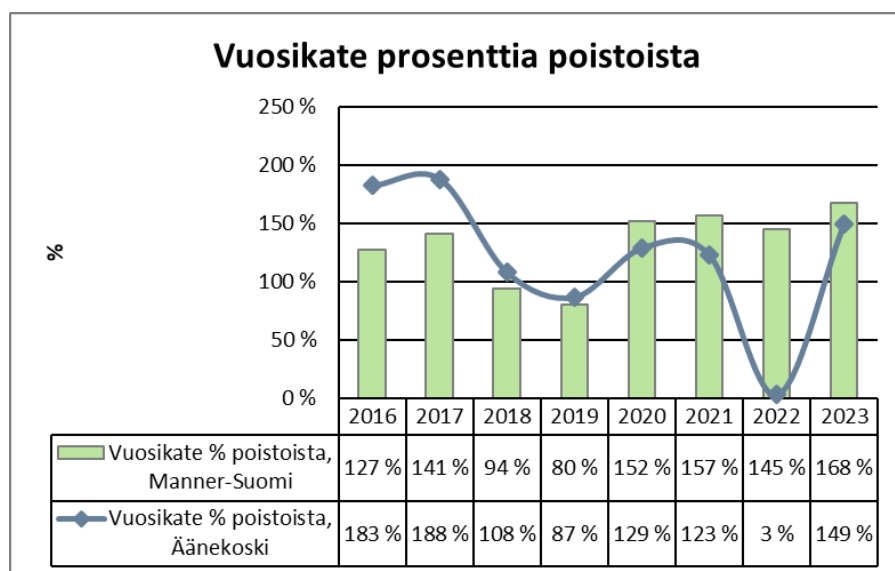

Tuloslaskelman tunnusluvut

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Kaupungin vuosikate oli 13,8 milj. euroa ja se parani edelliseen vuoteen verrattuna 13,6 milj. euroa (6 131 %).

Vuosikate prosenttia poistoista on tunnusluku, joka osoittaa kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden investointeihin. Tunnusluvun ollessa 100 %, oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

TUNNUSLUVUN "VUOSIKATE PROSENTTIA POISTOISTA" KEHITYS

Äänekosken vuosikate oli 149 prosenttia poistoista, kun luku edellisenä vuonna oli 3 %. Tällä tunnusluvulla mitattuna kaupungin tulo-rahoitus oli riittävä investointeihin nähden.

Vuosikate euroa / asukas on tunnusluku, jota käytetään tulo-rahoituksen riittävyyden

arvioinnissa. Tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Äänekoskella vuonna 2023 vuosikate per asukas oli 766 euroa ja investointien omahankintameno oli 349 euroa/asukas.

2.5. Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmassa esitetään tilikauden aikaiset rahan lähteet ja niiden käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa toiminnan vaikutusta rahavarioihin. Rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö vai vähentyivätkö kunnan rahavarat tilikauden aikana. Tuloslaskelman ja taseen tavoin rahoituslaskelmassa esitetään ainoastaan ulkoiset erät, jotka ovat

syntyneet liiketapahtumista kaupungin ja kaupungin ulkopuolisten organisaatioiden välillä.

Hyvinvointialueelle siirtyneitä peruspääomaa vastaan kirjattuja omaisuus- ja pääomaerä ei esitetä vuoden 2023 liiketapahtumina rahoituslaskelmassa.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €				
Ulkoinen	2023	2022	Muutos	Muutos -%
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	13 773	221	13 552	6 131,6
Tulorahoituksen korjaukset	33	-1 661	1 694	-102,0
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-6 367	-7 967	1 600	-20,1
Rahoitusosuudet investointeihin	93	368	-275	-74,8
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	237	137	100	73,4
Toiminnan ja investointien rahavirta	7 769	-8 902	16 672	-187,3
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	0	17	-17	0,0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 944	-2 944	0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 800	5 000	-2 200	-44,0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-7 952	6 244	-14 197	-227,4
Rahoituksen rahavirta	-8 097	8 317	-16 414	-197,4
Rahavarojen muutos	-327	-585	258	-44,1
Rahavarat 31.12.	1 952	2 280		
Rahavarat 1.1.	2 280	2 865		
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-3 046	-12 208		
Investointien tulorahoitus, %	219,52	2,91		
Laskennallinen lainanhoitokate	1,46	0,10		
Kassan riittävyys, pv	9,61	5,07		
Asukasmäärä 31.12.	17 977	18 120		

TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Pääomamenojen tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{laskennalliset lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \cdot \text{kassavarat 31.12.} / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Tilinpäätöksessä 2023 varsinaisen toiminnan rahavirta, eli tulorahoitus oli 7,8 milj. euroa, eli 16,7 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2022.

Investointien määrä vuonna 2023 oli rahoituslaskelmassa 6,4 milj. euroa eli 1,6 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2022. Rahoitusosuuksia investointeihin saatiin noin 0,1 milj. euroa ja

käyttöomaisuuden myyntituloja kertyi noin 0,2 milj. euroa.

Vuonna 2023 vuosikate oli 13,8 milj. euroa ja investointien omahankintameno oli 6,3 milj. euroa. Antolainoja ei lyhennetty ja uusia antolainoja ei myönnetty.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 2,9 milj. euroa ja uutta pitkäaikaista lainaa ei otettu. Lyhytaikaisten lainojen määrä kasvoi 2,8 milj. euroa.

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 7,8 milj. euroa ja rahoitustoiminnan rahavirta oli -8,1 milj. euroa. Kaupungin rahavarat vähenivät täten -0,3 milj. euroa. Vuoden lopussa rahavarat olivat noin 2,0 milj. euroa.

Vaikka toiminnan ja investointien rahavirta oli 7,8 milj. euroa positiivinen vuonna 2023, lainakanta väheni vain 0,1 milj. euroa. Lainamäärään vaikutti hyvinvointialueuudistukseen liittyvien korotomien velkojen kuten ostovelkojen ja siirtovelkojen sekä toimeksiantojen pääomien muutokset, jotka vaikuttivat merkittävästi maksuvalmiuteen ja kassaan.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

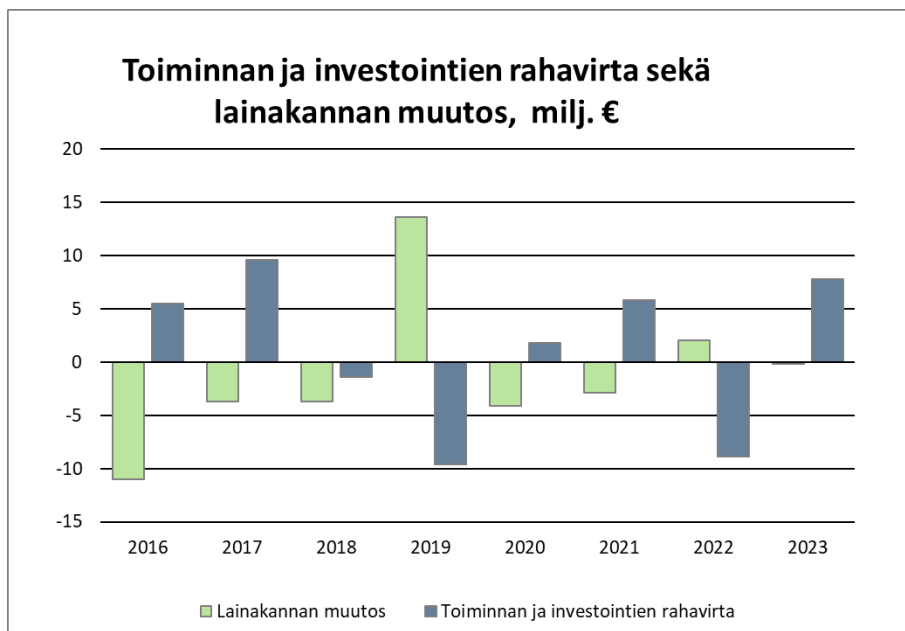
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulokseksi **toiminnan ja investointien rahavirta** itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää antolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omaraahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoiton on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Äänekosken kaupungilla toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viimeiseltä viideltä vuodelta on noin -3,0 milj. euroa negatiivinen.

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA SEKÄ LAINAKANNAN MUUTOS

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähenettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi

pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien tulorahoitusprosentti Äänekoskella oli 219,52 %, joten tulorahoitus riitti kattamaan investointien rahoitustarpeet.

Laskennallinen lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Äänekosken kaupungin laskennallinen lainanhoitokate oli 1,46, kun se edellisenä vuonna oli 0,10.

Kassan riittävyys, pv -tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Kassan riittävyys kaupungilla oli 31.12.2023 yhteensä 9,61 päivää. Kassan riittävyys nousi edelliseen vuoteen verrattuna 4,54 päivää.

2.6. Rahoitusasema ja sen muutokset

TASELASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TASE, 1000 €					
VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
A PYSYVÄT VASTAAVAT	161 938	169 474	A OMA PÄÄOMA	85 743	81 670
I Aineettomat hyödykkeet	231	456	I Peruspääoma	77 999	78 497
1. Aineettomat oikeudet	13	38	II Arvonkorotusrahasasto		
2. Tietokoneohjelmistot	43	72	III Muut omat rahastot	167	167
3. Muut pitkävaikuttiset menot	176	346	IV Edell. tilikauden yli-/alijäämä	3 006	11 012
4. Ennakkomaksut			V Tilikauden yli-/alijäämä	4 571	-8 006
II Aineelliset hyödykkeet	122 789	125 502	B POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	79	93
1. Maa- ja vesialueet	27 304	26 930	1. Poistoero	79	93
2. Rakennukset	75 693	80 291	2. Vapaaehtoiset varaukset		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 834	16 077	C PAKOLLISET VARAUKSET	2 281	1 911
4. Koneet ja kalusto	877	994	1. Eläkevaraukset		
5. Muut aineelliset hyödykkeet	161	161	2. Muut pakolliset varaukset	2 281	1 911
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	1 920	1 050	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	407	1 164
III Sijoitukset	38 917	43 516	1. Valtion toimeksiannot		118
1. Osakkeet ja osuudet	19 998	24 597	2. Lahjoitusrahastojen pääomat		
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			3. Muut toimeksiantojen pääomat	407	1 046
3. Muut lainasaamiset	18 403	18 403	E VIERAS PÄÄOMA	82 216	95 236
4. Muut saamiset	516	516	I Pitkäaikainen	39 430	42 382
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	0	1. Joukkovelkakirjalainat		
1. Valtion toimeksiannot	0	0	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	39 424	42 368
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatt.			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
3. Muut toimeksiantojen varat			4. Lainat muilta luotonantajilta		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 789	10 600	5. Saadut ennakot		
I Vaihto-omaisuus	0	134	6. Ostovelat		
1. Aineet ja tarvikkeet			7. Liittymismaksut ja muut velat	6	14
2. Keskeneräiset tuotteet			8. Siirtovelat		
3. Valmiit tuotteet/tavarat			II Lyhytaikainen	42 786	52 854
4. Muu vaihto-omaisuus		134	1. Joukkovelkakirjalainat	30 800	28 000
5. Ennakkomaksut			2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	2 944	2 944
II Saamiset			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	4. Lainat muilta luotonantajilta		
1. Myyntisaamiset			5. Saadut ennakot	1	11
2. Lainasaamiset			6. Ostovelat	4 359	10 931
3. Muut saamiset			7. Liittymismaksut ja muut velat	604	1 278
4. Siirtosaamiset			8. Siirtovelat	4 078	9 689
Lyhytaikaiset saamiset	6 836	8 186	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	170 727	180 074
1. Myyntisaamiset	3 195	3 292			
2. Lainasaamiset	233	1 988	TASEEN TUNNUSLUVUT:	2023	2022
3. Muut saamiset	1 643	2 838	Omavaraisuusaste, %	51,61	46,47
4. Siirtosaamiset	1 765	68	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	108,92	62,52
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	0	0	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	7 577	3 006
1. Osakkeet ja osuudet			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	421	166
2. Sijoitukset rahamarkkinainstr.			Lainakanta 31.12., 1000 €	73 168	73 312
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset			Lainakanta 31.12., €/asukas	4 070	4 046
4. Muut arvopaperit			Lainasaamiset, 1000 €	18 403	18 403
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 952	2 280	Lainat ja vuokravastuut, 1000 €	116 899	122 651
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 503	6 769
VASTAAVAA YHTEENSÄ	170 727	180 074	Asukasmäärä 31.12.	17 977	18 120

TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT

Omavaraisuus -% = $100 \times (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$

Kaupungin taseen loppusumma oli 170,7 milj. euroa ja se väheni 9,3 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Taseen vertailukelpoisuuteen vaikuttaa sote-uudistus, jonka seurauksena kunnista hyvinvointialueelle siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät kirjattiin alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023. Tilinpäätöksessä 2022 kaupungin taseen loppusumma oli 180 074 338,76 euroa. Peruspääomaa vastaan tehdyt kirjaukset pienensivät tasetta 4 827 908,81 euroa. Vaikutukset kohdistuivat aineettomiin hyödykkeisiin 53 161,19 euroa, aineellisiin hyödykkeisiin 42 256,79 euroa, sijoituksiin 4 598 536,60 euroa (Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymäosuudet), vaihtomaisuuteen 133 954,23 euroa, peruspääomaan 497 762,48 euroa ja siirtovelkoihin 4 330 146,33 euroa (lomapalkkavelka). Edellä mainittujen siirtojen jälkeen tilikauden 2023 avaavan taseen loppusummaksi muodostui 175 246 429,95 euroa.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan, eli kertoo, kuinka paljon yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa kokonaispääomaan.

Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääräistä 70 % omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

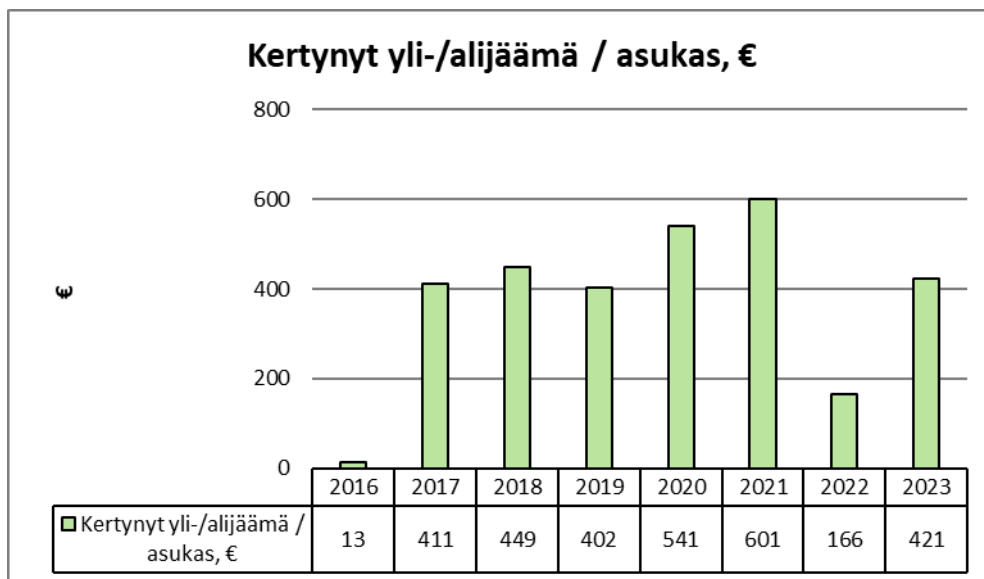
Äänekosken kaupungin vuoden 2023 tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 51,61 %, kun se vuoden 2022 lopussa oli 46,47 %. Tunnusluvun tulkintaohjeiden mukaan kaupungin omavaraisuusaste on hiukan merkittävän suuren velkarasitteen ohjearvon yläpuolella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulorahoitusvaatimuksen vieras pääoma kunnalle asettaa. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluku 31.12.2023 oli 108,92 % ja 62,52 % vuonna 2022 eli suhdeluku heikkeni.

Kaupungin kertynyt ylijäämä oli 7,6 miljoonaa euroa (2022: ylijäämä 3,0 milj. euroa) ja asukasta kohden laskettuna ylijäämä oli 421 euroa/asukas (2022: ylijäämä 166 euroa/asukas).

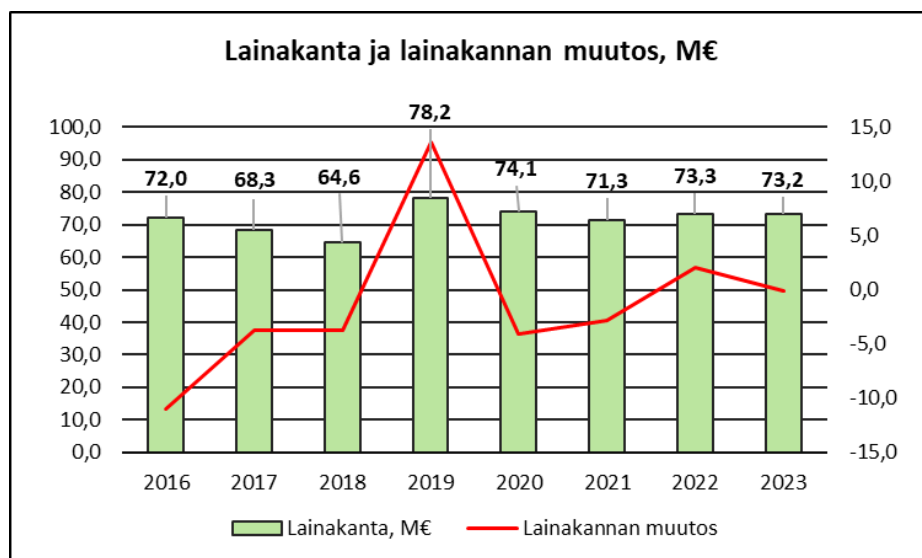
KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ ASUKASTA KOHTI

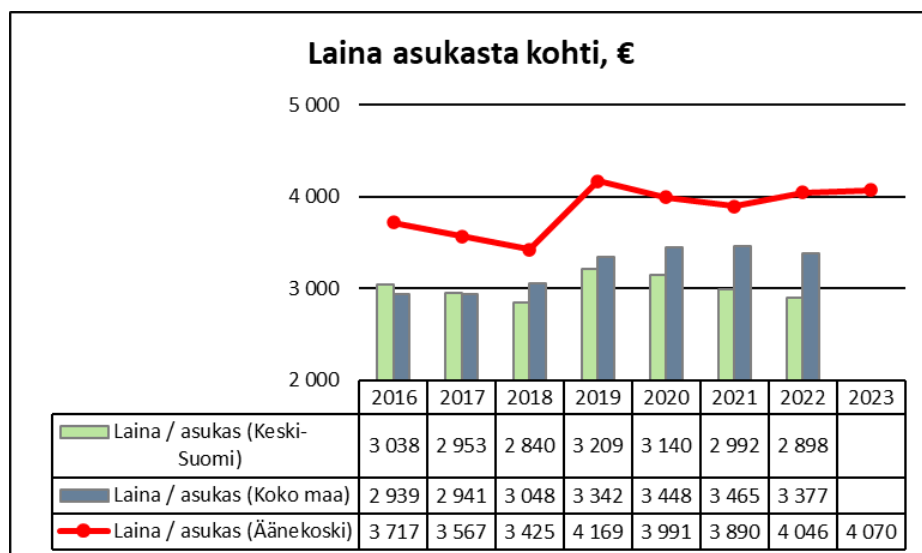
Kaupungin lainakanta oli 73,2 milj. euroa ja lainakanta väheni noin 0,1 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

LAINAKANTA JA LAINAKANNAN MUUTOS, M€

LAINA ASUKASTA KOHTI, €

Nettovelkaa puolestaan oli vuodenvaihteessa noin 54,8 milj. euroa ja asukasta kohden nettovelkaa oli 3 046 euroa.

NETTOVELAN KEHITYS 2022 - 2023

	2023	2022
Lainakanta	73 168	73 312
Antolainat	18 403	18 403
Nettovelka:	54 765	54 909
Nettovelka / asukas €	3 046	3 030

2.7. Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulosten ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka

sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustahtumat.

KOKONAISTULOT JA -MENOT, 1000 €

Kokonaistulot ja -menot, 1000 €					
TULOT, 1000 €		MENOT, 1000 €			
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	13 938	17,1 %	Toimintakulut	63 960	86,7 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0,0 %	Korkokulut	882	1,2 %
Verotulot	45 953	56,5 %	Muut rahoituskulut	5	0,0 %
Valtionosuudet	15 594	19,2 %			
Korkotuotot	979	1,2 %			
Muut rahoitustuotot	2 155	2,6 %			
Tulorahoituksen korjaukset			Tulorahoituksen korjaukset		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	-391	-0,5 %	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot	-54	-0,1 %
hyödykkeiden myyntivoitot			Pakollisten varausten muutos	-370	
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	93	0,1 %	Investointimenot	6 367	8,6 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	237	0,3 %			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0	0,0 %	Antolainasaamisten lisäykset	0	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,0 %	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 944	4,0 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	2 800	3,4 %	Lyhytaikaisten lainojen vähennys		0,0 %
Oman pääoman lisäykset		0,0 %	Oman pääoman vähennykset		0,0 %
Kokonaistulot yhteensä	81 358	100,0 %	Kokonaismenot yhteensä	73 733	100,0 %

2.8. Kuntakonsernin toiminta ja sen talous

2.8.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kunta tytäryhtiöineen muodostaa kuntakonsernin (kuntalaki 6 §). Kuntalain 48 §:n mukaan kunnan konsernihoitoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätty viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernihoitoon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Konsernihoito vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konserniarvon järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kuntastrategiasta, kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista sekä konsernihoitajasta.

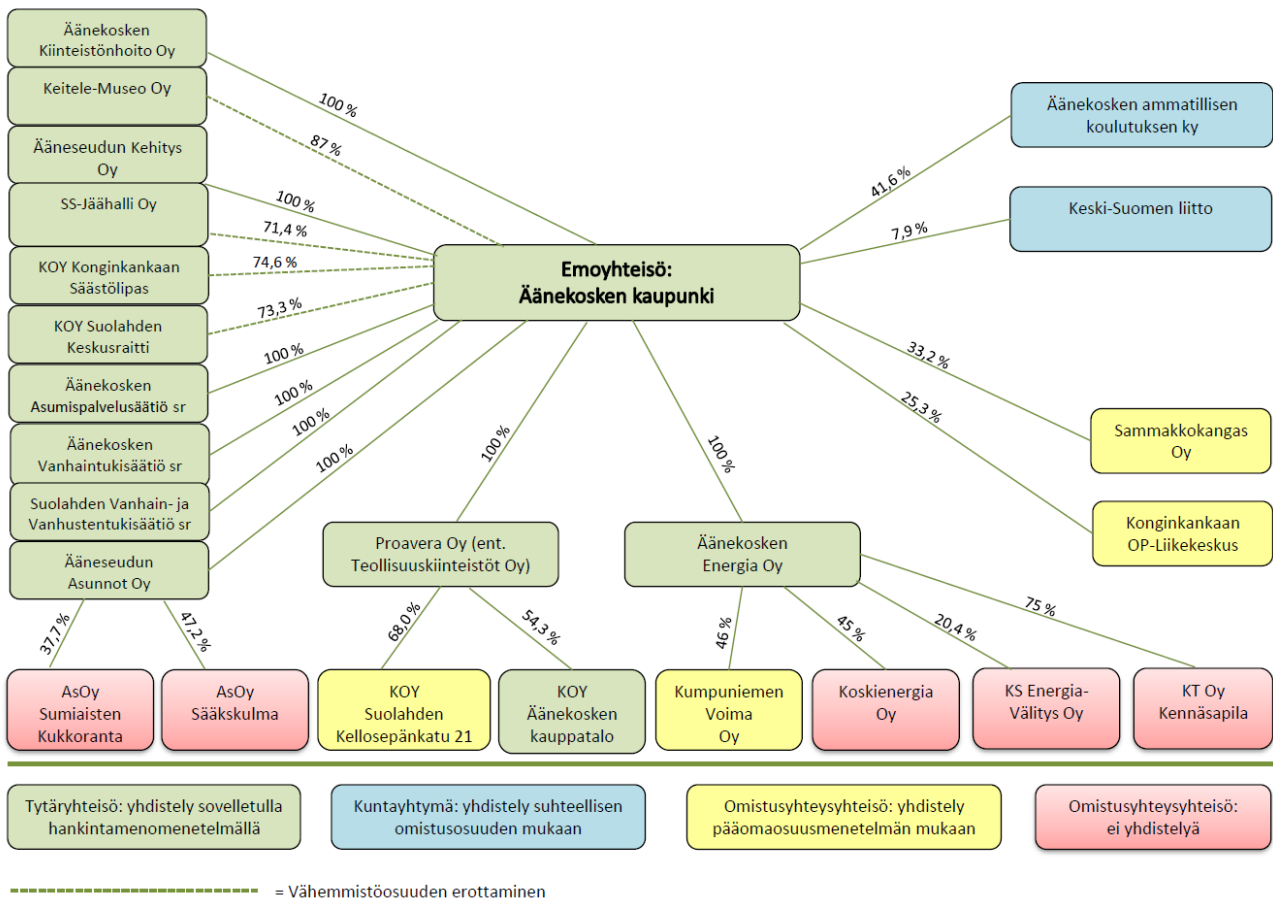
Kuntalain 47 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan

asiantuntemus. Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

- kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
- konserniarvon ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
- tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;
- velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
- konsernin sisäisistä palveluista;
- kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
- kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN KONSERNIRAKENNE JA OMISTUSOSUUDET 31.12.2023

2.8.2. Konsernirakenteen muutokset

Sote-uudistus vaikutti Äänekosken kaupungin konsernirakenteeseen. Aikaisemmin kaupunkikonserniin on yhdistelty Keski-Suomen sairaanhoitopiirin konserni. 1.1.2023 alkaen Keski-Suomen hyvinvointialuetta eikä sen konsernia yhdistellä kaupunkikonserniin.

Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr ja Suolahden Vanhain- ja vammaistentukisäätiö sr on yhdistelty tytäryhteisöinä kaupungin konsernitilinpäätöksessä. Säätiöiden hallitukset ovat hyväksyneet säätiöiden uudet säännöt vuoden 2023 alussa. Säännöt on muutettu siten, että säätiöt ovat kaupungin määräysvallassa ja ne toimivat kaupunkikonsernin osana.

2.8.3. Konsernin toiminnanohjaus

Kaupunkikonserniin kuuluu kaupunkiorganisaation lisäksi yhtiöitä ja muita yhteisöjä. Omistajaohjauksella tarkoitetaan niitä tavoitteita ja menetelytapoja, joita kaupunki omistajana kohdistaa yhtiöihin ja yhteisöihin.

Äänekosken kaupungin konserniohje on hyväksytty valtuuston 14.6.2021 (61 §) tekemällä päätöksellä ja se on voimassa 1.7.2021 lukein toistaiseksi.

Miten konserniohjaus on järjestetty

Konserniohjeessa on määritelty konsernijohto ja sen tehtävät. Ohjeella varmistetaan tytäryhteisöille asetettujen omistajapoliittisten linjausten ja toiminnallisten sekä taloudellisten tavoitteiden toteutus. Lisäksi ohjeella määritellään miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

Kaupungin yleiset konsernitavoitteet

1. Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista.
2. Konserniyhteisöjen on toimittava taloudellisesti ja kannattavasti ja niiden tulee tehostaa toimintaansa.
3. Konsernin ja kaupunginhallituksen välisen omistajaohjauksen kehittäminen edelleen.

Yhtiökohtaiset sitovat tavoitteet

Ääneseudun Asunnot Oy

1. Asuntojen käyttöastetavoite yli 90 %
  - Tavoite toteutui. Käyttöaste oli vuoden vaihteessa 94 %.
2. Yhtiön toiminnan on oltava taloudellisesti kannattavaa
  - Tavoite toteutui. Taloustilanne parani vuodesta 2022.
3. Vedenkulutuksen pienentäminen (vedenkulutus alle 130 l/vrk/hlö)
  - Tavoite toteutui. Toteutunut vedenkulutus oli 120 l/vrk/hlö

Äänekosken Energia Oy

1. Liikevoitto 1 700 000 euroa
  - Tavoite toteutui. Liikevoitto oli 4,8 miljoonaa euroa.
2. Äänekosken kaupungille tuloutetaan 1 650 000 euroa (osingot, korot ja takauspalkkiot)
  - Tavoite toteutui. Kaupungille on tuloutettu 1 740 000 euroa osinkona, 810 000 euroa pääomallainan korkona ja takauspalkkiona 55 000 euroa. Vuoden 2022 osalta yhtiö ei tulouttanut kaupungille osinkoa.
3. Sähköstä vähintään 90 % on tuotettu päästötömällä tuotannolla
  - Tavoite toteutui. Osuusyhtiöistä tuotettu sähkö on 99 % päästötöntä.
4. Kaukolämmöstä yli 99,5 % on tuotettu uusiutuvalla tuotannolla
  - Tavoite toteutui. Kaukolämmöstä 99,5 % on tuotettu uusiutuvilla puupohjaisilla polttoaineilla.

Äänekosken Kiinteistöhoito Oy

1. Strategisen kumppanuuden vahvistaminen
  - Tavoite toteutui.
2. Työntekijöiden sairauspoissaolojen vähentäminen
  - Tavoite toteutui.
3. Toiminnasta aiheutuvien hiilidioksidipäästöjen alentaminen

- Tavoite ei toteutunut. Uusinvestointeja ei 2023 tehty. Optimointia esim. aurauksen osalta tehty, jolla vaikutetaan ajettujen auralueiden nopeampaan läpimenoon. Tämä osaltaan vähentää päästöjä.

Äänekosken Kehitys Oy

1. Erikseen määrättyjen hankkeiden hallinta
  - Tavoite toteutui. Hankkeista kerrottu tarkemmin kohdassa 2.8.6.4.

Proavera Oy

1. Vuokrattavien tilojen käyttöaste 90 %
  - Tavoite toteutui osittain. Kahden kiinteistön osalta jäätiin tavoitteesta, muiden osalta tavoite toteutui.
2. Ajoneuvojen CO₂-päästöjen alentaminen
  - Tavoite ei toteutunut. Investointeja kalustoon ei tehty vuonna 2023. Jäähallilla kuitenkin hiilineläivästä energiaa tuotetaan koulukeskukseen koko ajan enemmän.
3. Vuokrausliiketoiminnan tulos positiivinen
  - Tavoite toteutui.
4. Positiivinen liiketoiminnan tulos
  - Tavoite ei toteutunut. Liiketulos oli tappiollinen.

Äänekosken Asumispalvelusäätiö

1. Positiivinen liiketoiminnan tulos
  - Tavoite ei toteutunut.
2. Tarjoaa äänekoskelaisille vanhuksille kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja
  - Tavoite toteutui säätiön sääntöjen mukaisesti.
3. Vuokrattavien tilojen käyttöaste vähintään 95 %
  - Tavoite toteutui.
4. Kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut
  - Tavoite toteutui.

Keitele-Museo Oy

1. Positiivinen liiketoiminnan tulos
  - Tavoite ei toteutunut.

Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas

1. Hoito- ja pääomakulujen pysyminen kiinteistöyhtiössä kohtuullisena
  - Tavoite toteutui. Hoitokulut olleet kohtuulliset. Tavoitteena on ollut

- kerätä varoja tuleviin korjauksiin. Pääomakulut ovat olleet kohtuulliset.
2. Kaupungin hallinnassa olevien tilojen käyttöasteen nostaminen
    -
    - Tavoite ei toteutunut merkittävässä laajuudessa. Kaupungin hallinnassa olevat tilat, 418 m² 1. kerroksessa ja 129 m² kellarikerroksessa, ovat pääosin hyväkuntoiset. Niistä on vuokratuna vuodesta 2014 alkaen 20 m² ja vuodesta 2016 alkaen 22,5 m² liikehuoneistot. Osa tiloista on kaupungin omassa käytössä, osa tyhjänä. Kysyntää ei juurikaan ole, joten käyttöasteen nostaminen on vaikeaa.

Kiinteistösaakeyhtiö Suolahden Keskusraitti

1. Tilojen käyttöasteen pitäminen korkeana ja tyhjien tilojen aktiivinen vuokraaminen
  - Tavoite toteutui osittain.
2. Energiatalouden kehittäminen, säästökohteen kartoitus ja käytön tehostaminen
  - Tavoite toteutui osittain.
3. Rakennusten kunnan ylläpito
  - Tavoite toteutui.

Miten seuranta ja raportointi ovat vastuutettu kunnan toimielimille ja viranhaltijoille

Valtuusto

- määrittelee konsernin omistajapolitiikan
- hyväksyy kaupungin konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet
- toimii kaupunkikonsernin toiminnan ylimpänä valvojana
- hyväksyy talousarvion ja taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä tavoitteet koko kaupunkikonsernille
- hyväksyy jäsenten valitsemisen toimielimiin, jollei sitä muuten ole säädetty
- hyväksyy konserniohjeen
- päättää kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista

Kaupunginhallitus

- ohjaa kuntakonsernia; ml. konsernin talouden ja toiminnan koordinoitua ja seurantaa

- vastaa, että tytäryhteisöjen valvonta on järjestetty
- valitsee kuntayhtymien yhtymäkokousedustajan tai -edustajat
- antaa ohjeita kaupunkia konserniyhteisöjen hallintoelimityksessä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin
- antaa toimintakertomuksen yhteydessä kaupunginvaltuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta
- seuraa tytäryhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotukset havaitsemistaan epäkohdista
- nimittää tytäryhteisöjen yhtiökokousten kokousedustajan
- päättää edustajista hallitukseen tai vastaaviin elimiin

Lautakunta

- huolehtii toimialaansa kuuluvan konserniyhteisön toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle

Kaupunginjohtaja

- vastaa kaupunkikonsernin operatiivisesta johtamisesta kaupungin osalta sekä seuraa omistajapolitiikan toteutumisesta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle

Toimialajohtajat / talousjohto

- huolehtii toimialansa tytäryhteisöjen toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginjohtajalle

Konserniyhteisöt / hallitus

- raportoi kaupunginhallitukselle yhteisön tavoitteiden ja kaupungin omistajapoliittisten tavoitteiden toteutumisesta tarkoituksen mukaisella jaksotuksella
- arvioi riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan tilaa sekä hallitustyöskentelyn toteutumista informoiden kaupunginhallitusta

2.8.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan järjestäminen on kuvattu tarkemmin luvussa 2.8.3. Konserniohjeet ovat

astuneet voimaan 14.6.2021. Konsernille asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

2.8.5. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kohdassa 2.8.6.1 - 2.8.6.12 on poimittu kaupungin tytäryhteisöjen toimintakertomuksista konsernia koskevista olennaisista tapahtumista.

2.8.6. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kohdassa 2.8.6.1 - 2.8.6.12 on poimittu kaupungin tytäryhteisöjen toimintakertomuksista yhtiöiden arviot tulevasta kehityksestä.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö

Konserniohjeen kohdassa 9. on kuvattu, miten keskitettyjä konsernitoimintoja hyödynnetään.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Riskienhallinnasta on kerrottu ohjeen kohdassa 7.2.

Kaupunki on kilpailuttanut vakuutukset vuoden 2019 alussa, ja kilpailutukseen on myös osallistunut osa konserniyhtiöistä.

Tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Alla on esitetty yhtiöittäin tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Analysoinnissa on käytetty seuraavia tunnuslukuja:

Kannattavuus:

Liikevoittoprosentti

Tunnusluku kertoo yrityksen liiketoiminnan tuloksen ennen rahoituseriä. Tunnuslukua käytetään kuten käyttökateprosenttia mittaamaan yrityksen liiketoiminnan menestystä, mutta se ottaa paremmin huomioon toimialojen väliset erot. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{liiketoiminnan tulos}}{\text{liikevaihto}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- yli 10 % = hyvä
- 5 - 10 % = tyydyttävä
- alle 5 % = heikko

Vakavaraisuus:

Omavaraisuusaste

Vakavaraisuuden tunnusluku. Mittaa yrityksen vakavaraisuutta vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan eli kertoo, kuinka paljon yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa kokonaispääomaan. Tunnusluku on toimialasta riippumaton ja sen tulkintaan vaikuttaa taseen omaisuuserien kuranttius. Omavaraisuusaste on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{oma pääoma} + \text{varaukset}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- yli 40 % = hyvä
- 20 - 40 % = tyydyttävä
- alle 20 % = heikko

Maksuvalmius:

Current ratio

Maksuvalmiuden tunnusluku. Tunnusluku mittaa yrityksen mahdollisuutta selviytyä lyhytaikaisista veloista rahoitusomaisuudella ja vaihto-omaisuudella. Tunnusluvun avulla voidaan seurata yrityksen rahoitusaseman vuosittaista kehitystä. Tunnusluvun tulkinnassa on huomioitava rahoitusomaisuuden kuranttius ja likvidiys. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

rahoitusomaisuus + vaihto-omaisuus

lyhytaikaiset velat

Ohjearvoja:

- yli 2,0 = hyvä
- 1,0 - 2,0 = tyydyttävä
- alle 1,0 = heikko

Suhteellinen velkaantuneisuus:

Tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulorahoitusvaatimuksen vieras pääoma yritykselle asettaa. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$\frac{\text{Vieras pääoma}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}} \times 100$

Liikevaihto (12 kk)

Ohjearvoja:

- alle 40 % = hyvä
- 40 - 80 % = tyydyttävä
- yli 80 % = heikko

2.8.6.1. Ääneseudun Asunnot Oy (Y-tunnus 0177096-3)

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä ja vuokratonteilla olevia rakennuksia, ostaa ja vuokrata alueita, rakennuksia ja osakehuoneistoja, antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja sekä hoitaa kiinteistöjen isännöinti-, huolto- ja korjaustoimintaa. Yhtiöllä on omistuksessaan kaupungin kaikissa neljässä taajamassa 1 089 (1 090) asuntoa, joista 34 (35) on osakehuoneistoja.

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet olivat ajalla 1.1.2023-23.5.2023 olivat Ojajärvi Anniina (pj), Pentinpuro Anna-Riitta (vpj), Hokkanen Marko, Joutsimatka Ari, Kinnunen Tomi, Lax Marko, Raitanen Leena Erkki Pääkkönen (asukasedustaja) ja Maire Tiihonen (asukasedustaja). Ajalla 23.5.2023-31.12.2023 yhtiön varsinaiset jäsenet olivat Ojajärvi Anniina (pj), Pentinpuro Anna-Riitta (vpj), Hokkanen Marko, Piilonen Harri, Kinnunen Tomi, Lax Marko, Raitanen Leena Erkki Pääkkönen (asukasedustaja) ja Maire Tiihonen (asukasedustaja).

Yhtiön hallitus kokoontui tilikauden aikana kahdeksan (8) kertaa. Varsinainen yhtiökokous pidettiin 23.5.2023. Kokouksessa oli edustettuna yhtiön koko osakekanta ja Äänekosken kaupunkia edusti kokouksissa kaupunginjohtaja Matti Tuononen.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Mika Karvonen. Tilintarkastajana toimi BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisön vastuunalaiseksi nimettyä tilintarkastajana toimii Tuomo Sirviö, HT.

Yhtiön palveluksessa on ollut tilikauden aikana keskimäärin kaksikymmentäkolme (23).

Yhtiön omista kiinteistöissä sekä yhtiön omistamissa osakehuoneistoissa on yhteensä 1 089 asuinhuoneistoa ja 2 liikehuoneistoa, jotka ovat

asuinpinta-alaltaan yhteensä 64.070,0 m², josta liikehuoneistot 111,0 m². Yhtiöllä on omassa käytössään toimitiloina liikehuoneistot Kauppakatu 17:ssä Äänekoskella ja Keiteleentie 11:ssä Suolahdessa. Erillisiä asunto-osake-huoneistoja on yhteensä 34 kpl. Tilikauden aikana myytiin yksi osakehuoneisto. Katvelankatu 15:sta purkamisesta päätettiin tilikaudella.

Asuntojen käyttöaste oli tilikauden lopussa noin 94 %, vuoden 2022 lopussa 90 % ja vuoden 2021 lopussa 89 %. Yhtiön asuntoihin (74 huoneistoa) on asutettu Ukrainan kriisin johdosta hiukan alle 300 asukasta.

Tilikautena korjauskustannuksia on kirjattu tuloslaskelmaan ja taseeseen yhteensä 2,3 milj. (1,96) euroa. Huoneistokorjauksia tehtiin yhteensä n. 0,4 milj. eurolla (0,5).

Arvio tulevasta kehityksestä

Riippuen kaupungin väestökehityksestä on yhtiön harkittava mahdollisia lisätoimia kiinteistökannan suhteen. Vuonna 2022 yhtiö on ottanut uudelleen käyttöön vuokraustoimintaan 45 asuntoa, Kyminkatu 1:stä ja 3:sta. Teollisuuden investointien odotetaan alkavan lähitulevaisuudessa, joten yhtiö varautuu uudelleen käyttöönottamaan Harjusenkadun 23-25 rakennukset. Teollisuuden investoinnit ovat lisänneet yhtiön käyttöastetta loppuvuodesta noin 2 %.

Väestökehityksen jatkuessa negatiivisena tulee liittää toimenpiteitä kohdistamaan Kyminkadulle, Puistokadulle, Harjusenkadulle ja muihin erikseen päätettäviin kohteisiin, kuten Kaarnatielle ja muihin alhaisen käyttöasteen kohteisiin. Peruskorjausta ja hissien rakentamista tulee harkita

jatkossa kohteisiin joihin jatkossakin tulee olemaan kysyntää.

Omistajapoliittinen asiakirja on käsitelty yhtiön hallituksessa ja Ääneseudun Asunnot Oy:tä koskevat velvoitteet on toimeenpantu.

Tulevaisuudessa on mietittävä keinoja käyttö- ja ylläpitokulujen alentamiseksi joko kilpailuttamalla toimijoita tai ottamalla tehtäviä omaksi toiminnaksi. Toimenpiteiden tulee tähdätä omaisuuden arvon säilyttämiseksi ja parhaassa tapauksessa, niiden arvon korottamiseksi.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista liiketoiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä

Vuokraustoiminnan strategisena riskinä on markkina-aseman säilyttäminen asuntovuokrausmarkkinoilla. Riskiä seurataan tilastoimalla asuntojen

käyttöastetta kuukausitasolla. Markkina-asemaa merkittävämpi tekijä asuntojen käyttöasteeseen on asukasluvun kehitys, jota pyritään kasvattamaan lisäämällä markkinointia vuokra-asuntojen osalta.

Operatiivista riskeistä henkilöriskejä on pyritty vähentämään työtehtävien moniosaamisella sekä korjaus- ja huoltotoiminnan laajalla palveluverkostolla. Rahoituksen riskeistä, viitekorkosidonaisten lainojen korkoriskien vähentämiseksi on tehty korkosuojaussopimus. Suojaussopimuksen alkamista ei enää ole pystytty lykkäämään vaan sopimus on astunut voimaan vuoden 2018 alkupuolella. Vuonna 2023 korkosuojaussopimuksesta on ollut pientä hyötyä korkojen noustessa. Tulokselisuuden parantaminen vaatii käyttöasteen parantamista jatkuvasti yli 90 %:n.

Ääneseudun Asunnot Oy

1.1-31.12.2023

	2022	2023	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	6 431	7 121	690	110,7 %
Liikevoitto	730	990	260	135,6 %
Tilikauden voitto / tappio	-171	-86	85	50,3 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	30 217	29 563	-654	97,8 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	698	703	5	100,7 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	30 915	30 266	-649	97,9 %
Oma pääoma	413	327	-86	79,2 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	21 380	20 710	-670	96,9 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	9 122	9 229	107	101,2 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	30 915	30 266	-649	97,9 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	11,4 %	13,9 %		
Omavaraisuusaste	1,3 %	1,1 %		
Current Ratio	0,1	0,1		
Suhteellinen velkaantuneisuus	474,3 %	420,4 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on hyvä, vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat

heikkoja sekä suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.6.2. Äänekosken Energia Oy (Y-tunnus 0917763-8)

Yhtiön ydinliiketoiminnat muodostuvat sähkön myynnistä ja siirrosta, kaukolämpötoiminnasta sekä vesi- että hulevesiliiketoiminnasta. Sähkön siirto ja vesi sekä hulevesi ovat monopolitoimintoja, kun taas sähkön myynti ja kaukolämpö ovat kilpailtua toimintaa. Liiketoiminnot on eriytetty kirjanpidollisesti. Kaikista liiketoiminnoista muodostetaan omat tuloslaskelmat ja taseet.

Osakkuusyhtiöistä saatavasta sähkön tuotannosta vesivoiman osuus oli 73 %, ydinvoiman osuus 18%, tuulivoiman osuus 6 %, puupohjaisten osuus 2 % ja muun hankinnan osuus 1%. Kaukolämmön tuotannosta 99,5 % on tuotettu biopolttoaineilla.

Yhtiön palveluksessa oli vuoden aikana työsuh-teissa keskimäärin 37 henkilöä (35 henkilöä). 31.12.2023 palveluksessa oli 37 henkilöä

vakinaisissa työsuhteissa (35 henkilöä). Yhtiön maksamat palkat ja palkkiot tilikaudelta olivat 2 105 526 euroa (2 011 085 euroa).

Sähkön siirtomäärä oli 110,2 GWh/a, joka laski 4 % edellisestä vuodesta leudon talven sekä energiansäästötoimenpiteiden vuoksi. Sähkön myynti laski 6 % edelliseen vuoteen verrattuna myynnin alueellisesta rajaamisesta johtuen. Kaukolämmön kulutus oli 140,5 GWh/a, joka kasvoi 4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Vesiliiketoiminnassa veden kulutus laski 2 % edellisen vuoden tasoon nähden.

Sähköliiketoiminnassa sähkön hankintakustannukset laskivat edelliseen vuoteen verrattuna pysyen kuitenkin korkeammalla kuin aikaisempina vuosina. Sähkösovimuksia myytiin loppuvuonna vain omalle verkkoalueelle sähkön toimitusvarmuuden turvaamiseksi. Lämpöliiketoiminnassa liikevoittoon vaikutti kohonneet hankintakustannukset. Kaukolämpö tuotettiin 99,5 % puupohjaisilla biopolttoaineilla. Sähkön siirron liiketoiminnan tulokehitys oli kohtuullisen tuoton vaatimusten mukainen. Vesiliiketoiminnan liikevaihto pysyi edellisen vuoden tasolla.

Yhtiön rahoitustilanne säilyi tyydyttävänä koko vuoden.

Olkiluodon 3 ydinvoimalan säännöllinen sähkön tuotanto alkoi huhtikuussa 2023. Koskienergia Oy:n Kuhankosken uusi vesivoimalaitos käynnistyi huhtikuussa 2023. Näiden investointien valmistuksen jälkeen yhtiön sähkönhankinta on päästööntä.

Suolahden sähköaseman laajennusinvestointi otettiin käyttöön joulukuussa 2023.

Äänekosken vedenkäsittelylaitoksen investointi on edennyt suunnitelmien mukaisesti ja laitos valmistuu keväällä 2024.

Yhtiön korolliset velat olivat vuoden lopussa 38 399 994 euroa (44 899 994 euroa). Pitkäaikaisia ja lyhytaikaisia lainoja lyhennettiin kaikkiaan yhteensä 4 500 000 euroa. Korollisen rahoituksen nettomuutos tilikaudella - 4 500 000 euroa.

Yhtiön pitkäaikaiset lainat ovat pääsääntöisesti kiinteäkorkoisia tai suojattuja. Äänekosken

kaupungin pääomallainan 13 200 000 euroa korko on kirjattu täysimääräisenä yhtiön tulokseen.

Yhtiö hallitus on hyväksynyt yhtiölle rahoituspolitiikan. Yhtiö rahoittaa investointejaan myös leasingrahoituksella.

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet ovat Marko Tuhkanen (puheenjohtaja), Leila Lindell (varapuheenjohtaja), Jari Halttunen, Simo Holopainen, Marko Laitinen, Tiina Liimatainen ja Eila Nurmi. Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Maarit Heranen.

Yhtiön tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Oy, päävastuullisena Marko Tiilikainen KHT.

Arvio tulevasta kehityksestä

Pörssisähkön hinnan arvioidaan laskevan loppukevään aikana. Olkiluoto 3 käynnistyminen sekä lisääntyvä tuulivoimatuotanto tasaavat sähköhinnan nousua, hinnan vaihtelut lisääntyvät sääriippuvaisesta tuotannosta johtuen. Vesivoiman tuotannon arvioidaan toteutuvan alkuvuoden aikana normaalilla tasolla lumisesta talvesta johtuen. Kaukolämmön ja veden liiketoiminnoissa ei ole odotettavissa muutoksia.

Riskien hallinnan järjestäminen

Turvallisuustilanteen aiheuttamat muutokset ja poliittiset päätökset energiapolitiikkaan sekä sähkömarkkinoiden toimintaan vaikuttavat ennakoimattomasti ja nopeasti liiketoimintaympäristöön.

Myyntisaamisiin liittyviä luottotappioriskejä hallitaan yhdenmukaisella luottopolitiikalla ja tehokkaalla perintätoimella.

Sähkönhankinnan hintariskiä suojataan osakkuusyhtiöistä hankittavalla omalla tuotannolla. Vesivarastojen tilanne on normaali. Pörssisähkön hintapiikit lisääntyvät sääriippuvaisen tuotannon kasvaessa ja säädettävän tuotannon merkitys tulee kasvamaan.

Liiketoiminnan riskikartoituksen toimenpideohjelmaa toteutettiin suunnitelman mukaisesti riskien minimoimiseksi. Operatiivisen toiminnan riskiarvioita ja valmiussuunnitelmia tarkennettiin ja määriteltiin toimenpideohjelmat eri osa-alueille. Green Card sertifikaatti auditoitiin marraskuussa.

Äänekosken Energia Oy

01.01.-31.12.2023

	2022	2023	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	26 860	30 494	3 634	113,5 %
Liikevoitto	1 640	4 811	3 171	293,4 %
Tilikauden voitto / tappio	-3 911	1 797	5 708	-45,9 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	56 842	60 162	3 320	105,8 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	18 985	13 509	-5 476	71,2 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	75 826	73 670	-2 156	97,2 %
Oma pääoma	6 296	6 354	58	100,9 %
Varaukset		0	0	
Kertynyt poistoero	12 023	12 773	750	106,2 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	46 917	45 554	-1 363	97,1 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	10 590	8 989	-1 601	84,9 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	75 826	73 670	-2 156	97,2 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	6,1 %	15,8 %		
Omavaraisuusaste	24,2 %	26,0 %		
Current Ratio	1,8	1,5		
Suhteellinen velkaantuneisuus	214,1 %	178,9 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on hyvä. Vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat tyydyttävällä tasolla.

Suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.6.3. Äänekosken Kiinteistöhoito Oy (Y-tunnus 0194882-1)

Yhtiön pääasiallinen toiminta tilivuonna 2023 on tuottaa huolto-, aluekunnossapito-, turva-, tekni-set- (sähkö, remontti ja LVIAS) ja siivouspalveluita omistajalle.

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin vuonna 1974. Yhtiöjärjestyksen muutos on merkitty rekisteriin 18.10.1996, jolloin myös yhtiön nimi muutettiin Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:ksi.

Yhtiön liikevaihto tilikaudella 2023 oli 6 819 841,72 €. Liikevaihto laski verrattuna edelliseen tilikauteen 11,40 %. Tuloksellisesti yhtiö toteutti omistajan tavoitteen.

Yhtiön pääasiallisen tulon muodostavat perittävät palvelumaksut ja sopimuskorvaukset.

Hallituksen jäseninä ovat toimineet ajalla 1.1.2023 - 31.12.2023 Lauri Lax (pj.), Johanna Vertainen (vpj.), Tiia Turunen, Pentti Piilonen, Erkki Vilen ja Nina Välimäki.

Hallitus kokoontui tilikaudella 12 kertaa. Yhtiökokouksia tilikaudella oli kaksi.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Antti Virmanen. Yhtiön tilintarkastusyhteisö oli BDO Oy, vastuunalaisena tarkastajana toimi Tuomo Sirviö, HT.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Toimintavuonna strategisen kumppanuuden ja toiminnan kannattavuuden kehitys jatkui merkittävänä. Kohonnut inflaatio aiheutti merkittävää kustannusnousua toimintavuonna, erityisesti aluekunnossapidon töissä, kohonneen polttoaine- ja materiaalikustannuksen muodossa. Myös palkkakuluihin kohdistui huomattava nousu. Sotemuutokset konkretisoituivat toimintavuonna ja aiheutti liikevaihtojättämää verrattuna edellisvuoteen.

Omistaja asetti yhtiölle ylimääräisen sääötavoitteen ja sen vaatimat toimenpiteet aloitettiin loppuvuonna 2023. Lopputulemana yhtiöstä väheni 10 henkilövuoden työmäärä, joista 4 toteutettiin irtisanomisin.

Arvio tulevasta kehityksestä

Äänekosken kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 16.9.2019 linjannut siten, että Äänekosken

Kiinteistöhoito Oy:n toimintaa kehitetään in-house-aseman mukaiseksi konserniyhtiöksi.

Tulevan toimintavuoden aikana toiminnassa keskitytään strategisen kumppanuuden kehittämiseen ja toteuttamiseen, sekä kehitetään yhtiön sisäisiä toimintamalleja ja -järjestelmiä palvelemaan kustannusten tarkempaa kohdistusta ja aktiivista kustannus- ja tulosseurantaa. Kehityksellä on jo saavutettu ja haetaan lisää tehostusta konkreettiseen kunnossapitotyöhön, toimistorutiineihin, tavoitteena kustannustehokkuuden nostaminen ja palkkakulujen alentaminen suhteessa liikevaihtoon.

Yhtiön tavoite on vuonna 2024 täyttää omistajan asettamat tavoitteet.

Tulevaisuuden suurimpana haasteena on toimintojen uudelleenjärjestelyn toteuttaminen kannattavasti, sekä yhtiön sisäisen kannattavuuden parannus. Tavoitteena on rakentaa omistajan kanssa yhteistyössä koko kaupunkia palveleva kokonaisuus ja malli, jolla Äänekosken kaupunki ja yhtiö selkeästi erottuu kuntakentässä strategisen toimintamallin kehittäjänä.

Seuraavien vuosien aikana digitalisaatio mahdollistaa uusien työmenetelmien ja laitteiden kautta tehokkuuden parannusta suhteessa käytettävään resurssiin.

Yhtiön näkymä eteenpäin on haastava, mutta positiivinen, suurimpana tavoitteena on toimia kannattavasti, aikaansaada kustannustehokasta ja laadullisesti erinomaista palvelua.

Ääneseudun Kiinteistöhoito Oy

1.1-31.12.2023

	2022	2023	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	7 696	6 820	-876	88,6 %
Liikevoitto	-59	6	65	-10,0 %
Tilikauden voitto / tappio	-60	5	65	-8,2 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	782	669	-113	85,6 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	1 993	1 993	0	100,0 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 775	2 662	-113	95,9 %
Oma pääoma	1 460	1 465	5	100,3 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0	0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 314	1 197	-118	91,1 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 775	2 662	-113	95,9 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	-0,8 %	0,1 %		
Omavaraisuusaste	52,6 %	55,0 %		
Current Ratio	1,5	1,7		
Suhteellinen velkaantuneisuus	17,1 %	17,5 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko, vakavaraisuus on hyvä ja maksuvalmius ovat tyydyttävällä tasolla.

Suhteellinen velkaantuneisuus puolestaan on alhaisella tasolla (hyvä).

2.8.6.4. Äänekosken Kehitys Oy (Y-tunnus 1883321-1)

Yhtiö on ilmoitettu kaupparekisteriin 5.3.2004. Yhtiön omistaja on Äänekosken kaupunki, 30 osaketta.

Yhtiön liikevaihto tilikaudella 2023 on 43 202,26 euroa. Taseen loppusumma on 316 235,57 euroa. Yhtiön tulos 869,33 euroa.

Yhtiön toimialana on toimialueellaan edistää elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehittymistä ja huolehtia ohjelmaperusteisen aluepolitiikan toteuttamisesta. Tässä tarkoituksessa yhtiö harjoittaa yrittäjiksi ryhtyvien, yrittäjien ja yritysten neuvontaa, koulutusta, konsultointia ja muita yrityspalveluja sekä edistää alueen yritysten sekä kuntien yhteistyötä ja yhteismarkkinointia sekä

yhdessä kuntien kanssa hoitaa kuntien elinkeino- ja aluepolitiikkaa. Yhtiö voi harjoittaa rajoitettua pääomasijoitustoimintaa. Yhtiö voi myös rahoittaa ja hallinnoida kaupungin elinvoimaisuutta edistäviä kehittämisprojekteja ja hankkeita.

Yhtiön hallituksen jäsenet 1.1. - 31.12.2023 olivat Nina Välimäki (pj.), Jorma Paajanen, Päivi Heikkinen, Antti Peltomäki ja Jemo Kettunen.

Äänekosken Kehitys Oy:n varsinainen tilintarkastaja on BDO Oy ja vastuunalaisena tilintarkastajana HT, Tuomo Sirviö. Sari Åkerlund toimii yhtiön toimitusjohtajana, muuten vakinaista henkilökuntaa ei ole. Määräaikaista henkilökuntaa ei ollut.

Toimintavuonna 2023 Äänekoski on korkean uudistuvan teknologian kaupunki, jossa yritysten T&K-panostukset ovat maakunnan/maan korkeinta tasoa. Vuoden 2023 aikana panokset ovat nousseet edelleen voimakkaasti t&k:n osalta. Samalla myös työntehokkuus kasvaa uudistusten myötä. Äänekoski on merkittävästi omaa aluettaan suurempi työllistäjä, mikä vahvistuu tulevaisuudessa vielä lisää. Metsä Groupin biotuotetehtaan käynnistyminen 2017 oheistoimintoineen tuo alueelle jatkuvasti uusia investointeja vahvistaen Äänekosken asemaa biokiertotalouden maailman luokan keskittymänä. Valtran jo käynnistyneet suuret laajennukset tuovat tulevina vuosina lisää työpaikkoja ja t&k-panoksia. Myös muut toimijat ovat lisänneet investointipanoksiaan alueella, mikä takaa toimintaympäristön positiivista kehitystä tuleville vuosille.

Toimintavuonna 2023 pääpaino kehitysyhtiön toimissa kohdistettiin Hirvaskankaan yritysryhmähankkeeseen ja muihin kumppanuushankkeisiin. Kehitysyhtiö on mukana myös Jyväskylän Yliopiston Kriittiset raaka-aineet kiertoan hankkeessa sekä Jyväskylän ammattikorkeakoulun Teollisen puurakentamisen hankkeessa. Äänekosken Kehitys Oy osallistui osatoteuttajana Karstulan seudun Kehittämissyhtiön, Poken, Jamkin ja JyU:n kanssa Wiktaksen hallinnoimaan KEXRI - Keskisuomalainen XR-osaamisen innovaatioekosysteemi-hankkeeseen. Hanke päättyi 06/2023. Yhteistyötä tehtiin myös Etätyöpisteet elinvoiman kasvualustoina-hankkeen kanssa.

Hirvaskankaan yritysryhmähankkeessa on 5 yritystä. Hankkeessa luodaan alueen yrityksille uusi yhteinen brändi, kanavat ja työkalut työntekijöiden houkutteluun, toimittajien informoimiseen.

Hankkeen avulla palvelukokonaisuus ja toimitukset tehdään näkyviksi ja tavoitetaan myös kansainväliset kumppanit. Alueen yritysten välinen tiedonkulku paranee.

Plänet B -verkoston sateenvarjon alla jatkuu yhteistyö Ekoteollisuuspuistoverkostossa ja Uusi Puu hankkeessa. Nämä yhteistyöalustat ovat tärkeitä tiedon välityksen kannalta.

Äänekosken Kehitys Oy on aktiivisesti mukana Salon vetämässä Ekoteollisuuspuistoverkostossa. Verkostoon kuuluu alueensa kiertotalouden edelläkävijöitä ekoteollisuuspuistoista. Verkoston tehtävänä on vaihtaa kiertotalouden parhaita käytäntöjä sekä seurata alan kehitystä Suomessa ja maailmalla. Ekoteollisuuspuistojen verkosto on tärkeä osa kansallista teollisen kiertotalouden osaamisalustaa. Verkostossa kootaan alueellisia ja kansallisia voimavaroja ja osaamista kehittäviä kumppanuuksia kansalliseksi osaamisalustaksi uusien teollisen kiertotalouden liiketoiminnan lisäämiseksi ja uusien työpaikkojen luomiseksi sekä teollisen kiertotalouden osaamisen kehittämiseksi ja levittämiseksi.

Puupohjaiset biotuotteet ovat jo nyt yksi tärkeimpiä teollisuudenaloja Suomen kansantaloudessa ja pää elinkeino Äänekoskella. Uusi puu -hanke sai alkunsa tavoitteesta lisätä ymmärrystä siitä, mihin kaikkeen puu pystyy ja Äänekosken Kehitys on mukana kertomassa ja vaikuttamassa mihin puu pystyy Äänekoskella. Hankkeessa on mukana yli 20 suomalaista organisaatiota läpi toimialan. Kerromme millaisia tuotteita ja ratkaisuja on jo nyt tarjolla, millainen yhteiskunnallinen vaikutus ratkaisuilla on ja miltä alan tulevaisuus näyttää. Viemme viestiä puupohjaista biotaloudesta yhteiskunnallisille vaikuttajille ja poliittisille päätöksentekijöille.

Arvio tulevasta kehityksestä

Äänekosken Kehitys Oy:n toiminta painottuu yritysten avustamiseen kriisitilanteissa, kohdennettujen hankkeiden hallintaan pääelinkeinojen ja matkailun saralla.

Riskien hallinnan järjestäminen

Yhtiössä on vuoden 2014 aikana otettu käyttöön riskienhallintapolitiikka. Poliitiikan tarkoituksena on luoda pohja sisäisten ja ulkoisten riskien arvioinnille ja jonka ohjaamana riskit kartoitetaan ja

toimenpiteet määritellään. Riskien arviointi on suoritettu viimeksi vuonna 2023.

Äänekosken Kehitys Oy

1.1.-31.12.2023

	2022	2023	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	110	43	-67	39,0 %
Liikevoitto	5	15	10	299,9 %
Tilikauden voitto / tappio	2	0	-2	0,0 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	3	131	128	4068,8 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	312	184	-128	58,9 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	315	315	0	99,9 %
Oma pääoma	275	275	0	100,0 %
Varaukset		0		
Kertynyt poistoero		0		
Pitkäaikainen vieras pääoma		0		
Lyhytaikainen vieras pääoma	40	40	0	99,0 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	315	315	0	99,9 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	4,5 %	34,9 %		
Omavaraisuusaste	87,2 %	87,3 %		
Current Ratio	7,7	4,6		
Suhteellinen velkaantuneisuus	36,6 %	93,0 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat hyvällä tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.6.5. Proavera Oy (Y-tunnus 0347267-9)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 21.12.1979 ja voimassa oleva yhtiöjärjestys on päivätty 9.6.2017. Äänekosken kaupunki omistaa 100 % Proavera Oy:n osakekannasta. Yhtiön liikevaihto tilikaudella oli 2 665 811,71 euroa. Liikevaihdon lasku edellisikauteen verrattuna oli 10,50 %.

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa, hallita, vuokrata, ostaa ja myydä toimitiloja, rakennuksia ja rakennelmia, sekä yritysten ja yhteisöjen talouden ja toimistotehtävien hoito, asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöiden ja säätiöiden isännöinti sekä talouden hoito, kiinteistöhoitopalvelut, siivouspalvelut, turvallisuus- ja vartiointipalvelut, rakennuttamis- ja valvontatehtävät ja rakentamiseen liittyvä konsultointi. Lisäksi yhtiö voi omistaa ja hallita kiinteistöjä, osakkeita ja osuuksia sekä harjoittaa arvopaperikauppaa.

Yhtiön hallitukseen ovat kuuluneet ajalla 1.1. - 16.8.2023 Matti Virtanen (pj.), Jäseninä toimivat Marja Kolari (vpj), Henna Penttinen, Pekka Ouli ja Hannu Penttinen. 17.8.2023 hallituksen jäseninä toimivat Matti Virtanen (pj.), Marke Tuominen

(vpj.), Pekka Ouli, Hannu Penttinen ja Helena Hillu. Yhtiön hallitus kokoontui toimintavuonna yhteensä 16 kertaa. Yhtiökokouksia oli kaksi.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi tilikaudella 2023 Antti Virmanen.

Yhtiön tilintarkastusyhteisönä toimi on BDO Oy, vastuunalaisena tarkastajana toimi Tuomas Sirviö HT JHT.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Toimintavuoden 2023 yhtiön kannattavuus ei kehittynyt odotetusti ja toimintavuosi oli raskaasti tappiollinen. Kannattavuutta söi merkittävästi jäähallin toiminta, sekä isännöinti. Jäähallin ja isännöinnin taloudellinen kustannus vaaransi koko yhtiön talouden. Yhtiötä rasittavat myös suuret poistot kiinteistöistä. Alkuvuonna 2023 toiminnan kehitys pysähtyi, eikä suunniteltuja toimenpiteitä saatu viedä loppuun. Vuoden toisen puoliskon aikana toimialojen kannattavuuden parantamisen kehitys kuitenkin käynnistyi uudelleen ja aloitettiin toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi ja

loppuvuoden aikana toimialojen kustannuksia saatiin huomattavasti korjattua. Henkilöstövähennyksiä tehtiin merkittävästi, yhteensä kahdeksan, sekä toimintamalleja muutettiin. Merkkejä paremmasta näkyi loppuvuoden aikana kiinteistöpalvelut toiminnassa.

Yhtiön omistamien tilojen käyttöaste pysyi kohtuullisena. Vuokrausta rasittavat kuitenkin kaksi kiinteistöä, joissa käyttöaste ei yllä tavoitteen. Isännöintiliiketoiminta kärsi merkittävästi pitkistä poissaoloista ja niiden pakollinen sijaistaminen toi koko isännöintitoiminnan tappion.

Omistaja teetti ulkoisen arvion yhtiön liiketoiminoista ja tilanteesta. Tulevaa toimintaa kehitetään sen, sekä omistajan asettamien ohjeistusten mukaisesti.

Yhtiö ei yltänyt kaikkiin omistajan asettamiin tavoitteisiin toimintavuodella 2023.

Perusparannuksia ei kiinteistöihin tehty.

Arvio tulevasta kehityksestä

Yhtiön omistamissa teollisuustiloissa nykyiset vuokrasopimukset jatkunevat pääosin lähitulevaisuudessa. Tilojen kysyntä hiljentyi vuoden 2023 toisella puoliskolla, mutta vilkastui uudelleen alkuvuodesta 2024. Vuoden 2024 alku on osoittanut, että tehdyt toimenpiteet ovat onnistuneet ja pirstymistä toimialoilla on näköpiirissä. Käyttöasteen odotetaan nousevan hyväksi 2024 ensimmäisen aikana.

Jäähalli on hyvällä käytöllä ja kasvaa tasaisesti. Käyttöaste paranee, mutta haasteena on

kesäaikainen käyttö. Ongelmaksi saattaa 1-3 vuoden aikajaksolla muodostua paikallisen jääurheiluseuran harrastajamäärien kasvu ja hallin käyttö rajoittuu, suurelta osin vain yhteen toimijaan. Jäähalli tulee saamaan myös 2024 erittäin paljon huomiota jääurheilun harrastajien ja rakentajien keskuudessa ja on Äänekosken näkyvin rakennus valtakunnallisesti.

Suurin liiketoiminta-ala, Kiinteistöpalvelut, on kamppailut merkittävän kannattavuusongelman kanssa aloituksestaan alkaen. 2023 saavutettiin kuitenkin merkittävää parannusta ja odotusarvo ja tavoite onkin 2024 nostaa kannattavuutta edelleen merkittävästi. Toimiala määrittää suuruudellaan koko yhtiön toimintaa ja näkymää tulevaisuudessa. Toimialassa on nähtävissä suuri potentiaali.

Isännöintiliiketoiminnan toimintoja uudelleen järjestellään 2024 alkuvuonna ja toimiala nostaa kannattavuuttaan vuoden 2024 aikana positiiviseksi. Levittäytyminen uusille paikkakunnille käynnistetään.

Hallintopalveluiden toimintajärjestelmien käyttöä tehostetaan, tavoitteena selvä toiminnan tehostaminen ja kustannustason alennus suhteessa liikevaihtoon.

Lisäksi jatketaan teollisuustilojen tarvittavia vuosikorjauksia ja tehdään tarvittavia muutostöitä vuokralaisten vaihtuessa ja tilojen kunnan nostamiseksi nykyaikaisiksi.

Tutkimus- ja kehitystoimintaa ei yhtiössä ole ollut vuonna 2024.

Proavera Oy

1.1. - 31.12.2023

	2022	2023	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	2 979	2 666	-313	-10,5 %
Liikevoitto	-977	-470	507	-51,9 %
Tilikauden voitto / tappio	-1 091	-586	505	-46,3 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	8 137	7 797	-340	-4,2 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	457	291	-166	-36,3 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 594	8 088	-506	-5,9 %
Oma pääoma	2 320	1 734	-586	-25,3 %
Varaukset		0	0	
Kertynyt poistoero		0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	4 634	4 345	-289	-6,2 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 640	2 009	369	22,5 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 594	8 088	-506	-5,9 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	 -32,8 %	 -17,6 %		
Omavaraisuusaste	 27,0 %	 21,4 %		
Current Ratio	 0,3	 0,1		
Suhteellinen velkaantuneisuus	 210,6 %	 238,4 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus ja maksuvalmius ovat heikolla tasolla.

Vakavaraisuus on tyydyttävällä tasolla ja suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.6.6. Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr (Y-tunnus 0849102-7)

Säätiö on merkitty säätiörekisteriin 1987. Hallitus vahvisti säätiölle uudet säännöt 13.12.2022, jotka kaupunginhallitus oli hyväksynyt 7.11.2022. Sääntöihin lisättiin säätiön hallituksessa 5.4.2023 lause säätiön hallituksen oikeudesta täydentää itse itsään, jotka Suolahden Vanhain- ja vammaistenkisäätiön samanlaista sääntömuutosta Patentti- ja rekisterihallituksessa käsitellyt henkilö vaati. Nämä säännöt PRH vahvisti 20.4.2023. Sittemmin Kuntarahoituksen juristi tulkitsi säännöt niin, että kaupungilla ei ollut 100 % määräysvaltaa. Säännöt muutettiin takaisin joulukuussa hyväksytyyn muotoon 17.5.2023 pidetyssä hallituksen kokouksessa. Nämä säännöt PRH vahvisti 24.8.2023.

Alkuperäisten sääntöjen mukaan säätiön hallitukseen kuului viisi jäsentä ja henkilökohtaiset varajäsenet: Matti Virtanen, pj (Tomi Kinnunen), Harri Hautsalo, vpj (Sami Isokallio), Päivi Heikkinen (Tuula Pölkki), Helena Hillu (Henna Penttinen) ja Erkki Vilén (Ville Kivimäki). Äänekosken kaupunginhallitus valitsi kokouksessaan 19.6.2023 säätiölle sen uusien sääntöjen mukaisesti viisi varsinaista jäsentä, jotka järjestäytyivät kokouksessaan 30.6.2023 seuraavasti: Matti Virtanen, pj, Harri Hautsalo, vpj, Paula Forsgrén, Helena Hillu, Hannu Penttinen.

Säätiön asiamiehenä toimi 30.6.2023 saakka Seija Käyhkö, jonka jälkeen uusien sääntöjen

mukaisesti säätiön toimitusjohtajaksi valittiin Kallervo Tervo.

Äänekosken kaupunginhallitus on 20.9.2021 valinnut säätiön tilintarkastajiksi kalenterivuotia 2021-2024 vastaavien tilikausien hallinnon ja talouden tarkastamista varten BDO Auditor Oy:n (y-tunnus 0904285-6) ja BDO Oy:n (y-tunnus 2776089-4). Säätiön hallitus valitsi 30.6.2023 vuoden 2023 tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö BDO Oy:n, joka on ilmoittanut että vastuunalaisena tilintarkastajana tulee toimimaan Tuomo Sirviö, HT.

Vuonna 2023 säätiön isännöinnistä vastasi Proavera Oy/ Avera Isännöinti ja kiinteistöhuollosta Proavera Oy/ Avera Kiinteistöpalvelut, joka myös vastasi tammikuussa 2023 Kuhnamon Palvelutalon siivouksesta. Sen jälkeen säätiön kiinteistöjen siivouksesta on vastannut vuokralainen Keski-Suomen hyvinvointialue. Säätiöllä oli vuonna 2023 LähiTapiolan yritysvakuutus, joka sisälsi palo-, luonnonilmiö-, vuoto- ja omaisuusrikosvakuutuksen sekä vuokratuottokeskeytysvakuutuksen sekä hallinnon vastuuvakuutukset ja oikeusturvavakuutukset. Säätiöllä oli vakuutusmeklarisopimus Meklaritoimisto Helmi Oy:n kanssa, joka liiketoimintakaupan myötä siirtyi kesäkuussa 2023 Howden Finland Oy:lle.

Ollennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Kuhtamon Palvelutalo, Terveyskatu 18, on tehostetun palveluasumisen yksikkö. Vuokrasopimukset muutettiin 1.12.2022 siten, että 24 asunnon vuokraneliöihin lisättiin osuus kolmesta asunnosta, jotka yksi kerroksessaan toimivat asukkaiden yhteistilana. Kiinteistö on kokonaisuudessaan vuokrattu 1.1.2023 alkaen Keski-Suomen hyvinvointialueelle. Vuokrasopimus on voimassa 31.12.2033 saakka. Proavera Oy/ Avera Isännöinti peri asukkailta vuokrat 1.1.-30.9.2023 ja tilitti ne edelleen Keski-Suomen hyvinvointialueelle tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Kiinteistön tuotot toteutuivat talousarvion mukaisesti ja hoitokulut olivat selvästi arvioitua pienemmät. Asuintalovarauksella 2013 purettiin. Kohteen taloudellinen tilanne on erittäin hyvä.

Rakentamisaikaisista lainoista on jäljellä Äänekosken kaupungin myöntämä ensisijaislaina 58 120,94 €, joka tulee maksetuksi viimeistään vuonna 2026. Äänekosken kaupungilta on lyhytaikaista lainaa 75 000 €, jota lyhennetään vähintään 50 000 € vuonna 2024.

Eerolanranta, Eerolankatu 16, valmistui 30.11.2022. Rakennushanke toteutettiin KVR-urakkana, urakoitsijana YIT Suomi Oy ja rakennuskonsulttina on WSP Finland Oy. Kiinteistössä on 60 esteetöntä palveluasumisen asuntoa. Kalustetöiden viivästymisen vuoksi asukkaat muuttivat taloon vasta 16.1.2023 alkaen pääosin tehostetun palveluasumisen yksiköistä, jotka eivät tiloiltaan täyttäneet nykyisiä vaatimuksia. Kiinteistöä Äänekosken kaupungin kanssa 29.11.2021 allekirjoitettu vuokrasopimus siirtyi Keski-Suomen hyvinvointialueen vastattavaksi vuoden 2023 alusta. Vuokrasopimus on voimassa 31.12.2033 saakka. Proavera/ Avera Isännöinti teki sopimuksen mukaisesti 1.2.-30.9.2023 asukkaiden kanssa vuokrasopimukset, peri vuokrat ja tilitti ne edelleen Keski-Suomen hyvinvointialueelle.

Kohteen osalta on hakeuduttu arvonnäköverovolliseksi kiinteistön käyttöoikeuden luovutuksesta, joten rakentamiskustannuksiin sisältyvät arvonnäköverot saatiin palautuksena. Aran 12.9.2023 tekemän päätöksen mukaisesti rakennussuunnitelman ja -kustannusten hyväksytyt verolliset rakennuskustannukset olivat 8 546 871 €, autopaikoitus ja liittymismaksut 185 838 € ja maapohjakustannukset 45 819 €, yhteensä 8 778 528 €, joka on 45 472 € alkuperäistä hankinta-arvoa alempi. Hankkeen korkotuettaviksi ja avustettaviksi kustannuksiksi vahvistettiin 7 112 790 € alv 0%. Hankkeen lopullinen rahoitus alv 0% on Aran investointiavustus 2 489 477 € ja Kuntarahoituksen korkotukilaina 4 623 313 €, jonka laina-aika on 40 vuotta. Kaupungin lyhytaikainen 500 000 € laina maksettiin takaisin 400 000,00 € 26.9.2023 ja 100 000,00 € 27.10.2023.

Vuonna 2023 rakennuskustannukset olivat 298 639,01 € sisältäen mm rakennusurakan viimeisen maksuerän ja keittiöiden muutostyöt. Investointiavustuksen viimeisen maksuerän jälkeen taseeseen aktivoitiin 57 047,01 €, joten rakennuksen tasearvoksi muodostui 4 510 819,94 €. Kiinteistölle vahvistettiin sumu-poistosuunnitelma.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kuhtamon Palvelutalon kuntoarvio päivitetään ja sen pohjalta laaditaan korjaus- ja kunnossapitoaikataulu.

Eerolanrannan kahden vuoden takuu-aika päättyy 30.11.2024.

Kaupunginhallitus on 15.1.2024 tekemässään päätöksessä kehottanut kaikkia kolmea kaupunkikonserniin kuuluvaa säätiötä ryhtymään toimenpiteisiin sulautumisen toteuttamiseksi. Ehdotus on, että fuusio toteutetaan absorptiosulautumisena ja vastaanottava säätiö on Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr.

Äänekosken Asumispalvelusäätiö

1.1. - 31.12.2023

	2022	2023	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	138	547	409	396,4 %
Liikevoitto	-31	48	79	-154,1 %
Tilikauden voitto / tappio	-4	-1	3	22,8 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	4 902	4 860	-42	99,1 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	828	280	-548	33,8 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 730	5 140	-590	89,7 %
Oma pääoma	34	61	27	179,4 %
Varaukset	224	225	1	100,4 %
Kertynyt poistoero	0	67	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	4 666	4 588	-78	98,3 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	787	197	-590	25,0 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5 730	5 140	-590	89,7 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	-22,6 %	8,8 %		
Omavaraisuusaste	4,5 %	6,9 %		
Current Ratio	1,1	1,4		
Suhteellinen velkaantuneisuus	3951,4 %	874,8 %		

Tunnusluvuilla mitattuna säätiön kannattavuus on kohtalaisella tasolla ja vakavaraisuus on heikolla tasolla.

Maksuvalmius on tyydyttävällä tasolla sekä suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.6.7. Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr (Y-tunnus 0177464-9)

Säätiö on merkitty säätiörekisteriin 21.10.1966. Hallitus vahvisti säätiölle uudet säännöt 13.12.2022, jotka säätäjyhteisöt Äänekosken kaupunki (khall 7.11.2022), Äänekosken seurakunta (kirkkoneuvosto 1.11.2022) ja Metsä Board Oyj (15.11.2022) olivat osaltaan hyväksyneet. Säätiön hallitus teki 29.3.2023 sääntöihin lisäyksen hallituksen jäsenten valintaan ja nämä säännöt Patentti- ja rekisterihallitus vahvisti 20.4.2023. Säätiön hallitus muutti säännöt 30.6.2023 joulukuussa hyväksytyin kaltaisiksi ja nämä säännöt PRH vahvisti 24.8.2023. Sääntömuutoksen jälkeen säätiö kuuluu kaupunkikonserniin.

Aiempien sääntöjen mukaan säätiön hallitukseen kuului neljä jäsentä: Äänekosken kaupungin nimeämät Hannu Penttinen, pj ja Miia Kauro, Äänekosken seurakunnan nimeämä Leila Lindell ja Metsä Board Oyj:n nimeämä Timo Salo. Äänekosken kaupunginhallitus valitsi kokouksessaan 19.6.2023 säätiölle sen uusien sääntöjen mukaisesti viisi varsinaista jäsentä, jotka järjestäytyivät kokouksessaan 30.6.2023 seuraavasti: Hannu Penttinen, pj, Harri Hautsalo, vpj, Paula Forsgrén, Helena Hillu, Matti Virtanen.

Ara poisti 24.5.2023 tekemällään päätöksellä kohteen käyttö- ja luovutusrajoitukset. Lähteenkatu 4:n rajoitukset ovat poistuneet aiemmin aravalainoituksesta johtuneen määräajan umpeuduttua.

Säätiön asiamiehenä toimi 30.6.2023 saakka Seija Käyhkö, jonka jälkeen uusien sääntöjen mukaisesti säätiön toimitusjohtajaksi valittiin Kalervo Tervo.

Äänekosken kaupunginhallitus on 20.9.2021 valinnut säätiön tilintarkastajiksi kalenterivuusia 2021-2024 vastaavien tilikausien hallinnon ja talouden tarkastamista varten BDO Audiator Oy:n (y-tunnus 0904285-6) ja BDO Oy:n (y-tunnus 2776089-4). Säätiön hallitus valitsi 30.6.2023 vuoden 2023 tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö BDO Oy:n, joka on ilmoittanut, että vastuunalaisena tilintarkastajana tulee toimimaan Tuomo Sirviö, HT.

Vuonna 2023 säätiön isännöinnistä vastasi Proavera Oy/ Avera Isännöinti ja kiinteistöhuollosta ja siivouksesta Proavera Oy/ Avera Kiinteistöpalvelut. Säätiöllä oli vuonna 2023 vakuutukset If Vahinkovakuutusyhtiö Oyj:ssä siten, että Lähteenkatu 4:ssä on suppea taso ja Snellmaninkatu 1-3:ssa on laaja taso ja lisäksi säätiöllä on vastuuvakuutukset. Säätiöllä oli

vakuutusmeklarisopimus Meklaritoimisto Helmi Oy:n kanssa, joka liiketoimintakaupan myötä siirtyi kesäkuussa 2023 Howden Finland Oy:lle.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Lähteenkatu 4 on ollut asumaton heinäkuusta 2020 lähtien. Rakennus on valmistunut 1966 ja kiinteistöllä on oma tontti. Kiinteistön lämpö-, sähkö- tai vesiliittymät on irtisanottu ja rakennus on palovakuutettu. Rakennuksen purkamisesta on pyydetty tarjoukset ja Aralle on lähetetty purkamisavustushakemus joulukuussa 2023. Hakemuksen käsittely on kesken. Lähteenkatu 4:llä ei ole enää lainoja.

Snellmaninkatu 1-3:n asuinrakennukset ovat valmistuneet 1973 ja 1977. Rakennukset peruskorjattiin 1995, jolloin rakennettiin asuinrakennuksia yhdistävä ruokala-, keittiö-, aula-, toimisto- ja pesulaosa. Snellmaninkatu 1:n asunnot tyhjenivät tammikuussa 2023 kaikkien asukkaiden muutettua Eerolanrannan palvelutaloon. Sittemmin asunnot ovat olleet tyhjänä vähäistä käyttöä lukuun ottamatta. Uusia asukkaita ei ole saatu yrityksistä huolimatta. Snellmaninkatu 3:n asukkaat ovat vuokrasuhteessa säätiön. Keskiosan kaksi toimito huonetta, pesula ja Snellmaninkatu 1:n yksi 27

m2 huone oli vuokrattu Keski-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.-30.4.2023. Sopimus päättyi, kun koko 1995 rakennettu uudisosa vuokrattiin 1.5.2023 alkaen Keski-Suomen HVA:lle. Se kehittää tiloissa yhteisöllistä asumista.

Snellmaninkatu 1-3:lla on vuoden 1995 peruskorjauksen- ja laajennuksen rahoituksesta jäljellä 31.12.2023 Keski-Suomen Osuuspankista 2016 uudistetuista lainoista 300 000,00 € lainasta 40 000,00 €, joka tulee maksetuksi 30.6.2024 ja 500 000,00 € bullet-laina, joka eräännyy 31.12.2024. Puisteluvarvekkeiden ym. korjauksiin Keski-Suomen OP:sta 2014 otetusta 140 000,00 € lainasta on jäljellä 40 941,71 €, joka tulee maksetuksi 30.6.2026.

Arvio tulevasta kehityksestä

Snellmaninkatu 1:n asuntojen vuokraamisesta on tehty toimeksiantosopimus OP Kodin kanssa.

Kaupunginhallitus on 15.1.2024 tekemässään päätöksessä kehottanut kaikkia kolmea kaupunkikonserniin kuuluvaa säätiötä ryhtymään toimenpiteisiin sulautumisen toteuttamiseksi. Ehdotus on, että fuusio toteutetaan absorptiosulautumisena ja vastaanottava säätiö on Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr.

Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr

1.1. - 31.12.2023

	2022	2023	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto		194	194	
Liikevoitto		-95	-95	
Tilikauden voitto / tappio		-58	-58	
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat		723	723	
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)		198	198	
VASTAAVAA YHTEENSÄ		921	921	
Oma pääoma		76	76	
Varaukset		228	228	
Kertynyt poistoero		0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma		20	20	
Lyhytaikainen vieras pääoma		616	616	
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		921	921	
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti			-49,0 %	
Omavaraisuusaste			33,0 %	
Current Ratio			0,3	
Suhteellinen velkaantuneisuus			327,8 %	

Tunnusluvuilla mitattuna säätiön kannattavuus on heikko ja vakavaraisuus on kohtalaisella tasolla.

Maksuvalmius on heikolla tasolla sekä suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.6.8. Suolahden Vanhain- ja vammaistenkäsätiö sr (Y-tunnus 0289066-8)

Säätiö on merkitty säätiörekisteriin 1977. Hallitus vahvisti säätiölle uudet säännöt 5.12.2022, jotka kaupunginhallitus oli hyväksynyt 7.11.2022. Säätiön säännöt hyväksyttiin säätiön hallituksessa 22.3.2023. Sääntöjä päivitettiin ja hyväksyttiin 16.5.2023 pidetyssä hallituksessa. Patentti- ja rekisterihallitus vahvisti säännöt 22.5.2023.

Alkuvuodesta voimassa olleiden sääntöjen mukaan säätiön hallitukseen kuului kuusi jäsentä ja henkilökohtaiset varajäsenet. Äänekosken kaupungin valitsevat jäsenet olivat Helena Hillu (Henna Penttinen) ja Leena Raitanen (Päivi Heikkinen), Äänekosken seurakunnan Liisa Lakanen (Ilkka Saarenpää), Suolahden Eläkkeensaajat sr:n Erkki Remonen (Timo Liimatainen), Suolahden Eläkeläiset sr:n Ilpo Savolainen (Outi Hiltunen). Suolahden Kansalliset seniorit eivät Päiviö Turttaiosen 22.5.2022 tekemän ilmoituksen mukaan enää valinneet hallitukseen jäseniä. Äänekosken kaupunginhallitus valitsi kokouksessaan 19.6.2023 säätiölle sen uusien sääntöjen mukaisesti viisi varsinaista jäsentä, jotka järjestäytyivät kokouksessaan 30.6.2023 seuraavasti: Helena Hillu, pj, Harri Hautsalo, vpj, Paula Forsgrén, Hannu Penttinen ja Matti Virtanen.

Säätiön asiamiehenä toimi 30.6.2023 saakka Seija Käyhkö, jonka jälkeen uusien sääntöjen mukaisesti säätiön toimitusjohtajaksi valittiin Kalervo Tervo.

Äänekosken kaupunginhallitus on 20.9.2021 valinnut säätiön tilintarkastajiksi kalenterivuosi 2021-2024 vastaavien tilikausien hallinnon ja talouden tarkastamista varten BDO Audiator Oy:n (y-tunnus 0904285-6) ja BDO Oy:n (y-tunnus 2776089-4). Säätiön hallitus valitsi 30.6.2023 vuoden 2023 tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö BDO Oy:n, joka on ilmoittanut että vastuunalaisena tilintarkastajana tulee toimimaan Tuomo Sirviö, HT.

Vuonna 2023 säätiön isännöinnistä vastasi Proavera Oy/ Avera Isännöinti ja siivouksesta Proavera Oy/ Avera Kiinteistöpalvelut. Kiinteistöhuollosta vastasi ATM Kiinteistöpalvelut 1.1.-31.3.2023 ja Proavera/ Avera Kiinteistöpalvelut 1.4.2023 alkaen. Säätiöllä oli kiinteistön täysarvovakuutus LähiTapiola Keski-Suomessa vastuu- ja oikeusturvavakuutuksineen.

Olennot tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Katvelankatu 7-9 on vuonna 1980 valmistunut 22 asunnon kolmerakennuksinen rivitalokohde. Vuosina 2009-2010 rakennukset peruskorjattiin, jolloin ne muutettiin esteettömiksi inva-asunnoiksi ja varustettiin sprinkler- ja paloilmoinjärjestelmillä. Asunnot ovat tavallisia vuokra-asuntoja ja henkilökuntaa kohteessa ei ole. Kiinteistön tuotot toteutuivat talousarvion mukaisesti ja hoitokulut olivat arvioitua pienemmät. Hoitokulujen lisäksi tuotot kattoivat myös pääomakulut. Kuntarahoituksen peruskorjauslainaa kohteella oli 31.12.2023 839 554,00 € ja lisälainaa 7 867,00 €. Peruskorjauslainaa tulee velkakirjaehtojen mukaisesti maksetuksi 1.12.2040 ja lisälaina 1.1.2025.

Pajakatu 7 on vuonna 1986 rakennettu kolme rivitaloa ja huoltorakennuksen käsittävä kohde, jossa on 16 asuntoa. Lainaa kohteessa ei ole. Kiinteistön tuotot toteutuivat 91,7 %. Hoitokulut olivat selvästi pienemmät, mikä johtui yhden asunnon peruskunnostuksen siirtymisestä vuoden 2024 puolelle.

Palvelutalo Kotiranta, Satamakatu 4, on 21 asuntoa ja yhteiset keittiö-, ruokailu- ja saunatilat käsittävä kellarin ja kolme asuinkerrosta käsittävä kohde. Kiinteistö vuokrattiin kokonaisuudessaan 1.1.2023 Keski-Suomen hyvinvointialueelle. Vuokrasopimus on voimassa 31.12.2033 saakka. Proavera Oy/Avera Isännöinti peri asukkailta vuokrat 1.1.-30.9.2023 ja tilitti ne edelleen Keski-Suomen hyvinvointialueelle tehdyn sopimuksen mukaisesti. Kiinteistön tuotot toteutuivat talousarvion mukaisesti ja hoitokulut olivat selvästi arvioitua pienemmät. Asuintalovarauksella 2013 purettiin. Kohteen taloudellinen tilanne on erittäin hyvä.

Rakentamisaikaisista lainoista on jäljellä Äänekosken kaupungin myöntämä ensisijaislaina 58 120,94 €, joka tulee maksetuksi viimeistään vuonna 2026. Äänekosken kaupungilta on lyhytaikaista lainaa 75 000 €, jota lyhennetään vähintään 50 000 € vuonna 2024.

Eerolanranta, Eerolankatu 16, valmistui 30.11.2022. Rakennushanke toteutettiin KVR-urakkana, urakoitsijana YIT Suomi Oy ja rakennuskonsulttina on WSP Finland Oy. Kiinteistössä on 60 esteetöntä palveluasumisen asuntoa. Kalustetöiden viivästymisen vuoksi asukkaat muuttivat taloon vasta 16.1.2023 alkaen pääosin tehostetun palveluasumisen yksiköistä, jotka eivät tiloiltaan

täyttäneet nykyisiä vaatimuksia. Kiinteistöstä Äänekosken kaupungin kanssa 29.11.2021 allekirjoitettu vuokrasopimus siirtyi Keski-Suomen hyvinvointialueen vastattavaksi vuoden 2023 alusta. Vuokrasopimus on voimassa 31.12.2023 saakka. Proavera/Avera Isännöinti teki sopimuksen mukaisesti 1.2.-30.9.2023 asukkaiden kanssa vuokrasopimukset, peri vuokrat ja tilitti ne edelleen Keski-Suomen hyvinvointialueelle.

Kohteen osalta on hakeuduttu arvonnisäverovelvolliseksi kiinteistön käyttöoikeuden luovutuksesta, joten rakentamiskustannuksiin sisältyvät arvonnisäverot saatiin palautuksena. Aran 12.9.2023 tekemän päätöksen mukaisesti rakennussuunnitelman ja -kustannusten hyväksytyt verolliset rakennuskustannukset olivat 8 546 871 €, autopaikoitus ja liittymismaksut 185 838 € ja maapohjakustannukset 45 819 €, yhteensä 8 778 528 €, joka on 45 472 € alkuperäistä hankinta-arvoa alempi. Hankkeen korkotuettaviksi ja avustettaviksi kustannuksiksi vahvistettiin 7 112 790 € alv 0%. Hankkeen lopullinen rahoitus alv 0% on Aran investointiavustus 2 489 477 € ja Kuntarahoituksen korkotukilaina 4 623 313 €, jonka laina-aika on 40 vuotta.

Suolahden Vanhain- ja vammaistentukisäätiö sr

1.1. - 31.12.2023

	2022	2023	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto		380	380	
Liikevoitto		26	26	
Tilikauden voitto / tappio		26	26	
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat		1 715	1 715	
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)		94	94	
VASTAAVAA YHTEENSÄ		1 809	1 809	
Oma pääoma		87	87	
Varaukset		0	0	
Kertynyt poistoero		0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma		1 636	1 636	
Lyhytaikainen vieras pääoma		85	85	
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		1 809	1 809	
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti		6,8 %		
Omavaraisuusaste		4,8 %		
Current Ratio		1,1		
Suhteellinen velkaantuneisuus		452,9 %		

Tunnusluvuilla mitattuna säätiön kannattavuus on kohtalainen ja vakavaraisuus on heikolla tasolla.

Vuonna 2023 rakennuskustannukset olivat 298 639,01 € sisältäen mm rakennusurakan viimeisen maksuerän ja keittiöiden muutostyöt. Investointiavustuksen viimeisen maksuerän jälkeen taseeseen aktivoitiin 57 047,01 €, joten rakennuksen tasearvoksi muodostui 4 510 819,94 €. Kiinteistölle vahvistettiin sumupoistosuunnitelma.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kuunamon Palvelutalon kuntoarvio päivitetään ja sen pohjalta laaditaan korjaus- ja kunnossapitoaikataulu.

Eerolanrannan rakennusurakan kahden vuoden takuu-aika päättyy 30.1.2024.

Kaupunginhallitus on 15.1.2024 tekemässään päätöksessä kehottanut kaikkia kolmea kaupunkikonserniin kuuluvaa säätiötä ryhtymään toimenpiteisiin sulautumisen toteuttamiseksi. Ehdotus on, että fuusio toteutetaan absorptiosulautumisena ja vastaanottava säätiö on Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr.

Maksuvalmius on kohtalaisella tasolla sekä suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.6.9. Keitele-Museo Oy (Y-tunnus 0589267-7)

Yhtiön toimialana on museotoiminnan harjoittaminen Äänekosken kaupungissa ja

museojunaliikenteen harjoittaminen kaikkialla Suomessa. Toiminnan päätarkoitus on säilyttää

vanhaa rautatiekalustoa tuleville sukupolville ja tarjota kalustolla yleisölle ja yrityksille nostalgisia, elämyksiä tuottavia junamatkoja.

Keitele-Museo Oy:llä on liikenne ja turvallisuusvirasto Traficomien myöntämä turvallisuustodistus museoliikenteen harjoittamista varten. Turvallisuustodistus oli voimassa koko toimintavuoden, ja se oikeutti harjoittamaan museoliikennettä koko maassa. Yhtiöllä on myös liikennöimisen edellyttämä, vuosittain uudistettava Rataverkon käyttö-sopimus liikenneviraston kanssa.

Kaupungin ja siihen yhteydessä olevien yhteisöjen omistamien osakkeiden osuus on noin 85 %, loput osakkeet jakaantuvat yksityishenkilöiden ja eri yksityisten yhteisöjen kesken.

Yhtiön hallitukseen kuuluivat kaudella 1.1.2023 - 31.12.2023 Peter Lindenberg (pj.), Michelle Sepälä, Ari Joutsimatka, Aimo Kääriäinen ja Kari Korhonen.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi Antti Virmanen. Tilintarkastusyhteisönä toimi BDO Oy.

Yhtiön talous perustuu veloitettavaan museojunaliikennöintiin ja tapahtumiin, sekä Äänekosken kaupungilta saatuun avustukseen. Liikenteen osalta tulot osin ehkä vielä koronasta johtuen olivat melko pienet, mutta kuljetusten kysyntä kasvoi tasaisesti. Syksyllä höyryveturia kävi kuvaamassa saksalaisryhmä, joka varta vasten tuli suomeen katsomaan kolmea höyryjunaa, noin viikon ajaksi. Jyp-kannattajien perinteinen ajo tehtiin Tampereelle ja se veti ennakoidusti lättähätun täyteen. Vuoden 2023 aikana uutta kalustoa ei hankittu.

Toimintavuodesta 2024 odotetaan vilkkaampaa ja uusia ajoja on suunnitteilla useita. Toimintaa varjostaa kuitenkin rataliikenteeseen jatkuvasti kohdistuva, kasvava auditointien määrä, mikä rasittaa harrastavan henkilöstön jaksamista. Tulevaisuudessa onkin syytä miettiä, miten museotoimintaa pystytään tuottamaan. Tietoisuutta museojunatoiminnasta ja koko seutukunnan näkyvyyttä aktiivisena museoliikennetoimijana pyritään aktiivisesti lisäämään. Museotoimintamme kiinnostaa myös valtakunnallisesti ja toiminnalla nähdään matkailullisesti merkittävä potentiaali.

Keitele-Museo Oy

1.1. - 31.12.2023

	2022	2023	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	34	33	-1	96,0 %
Liikevoitto	-3	-11	-7	314,0 %
Tilikauden voitto / tappio	-10	-16	-6	159,3 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	7	5	-2	73,5 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	40	16	-24	40,6 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	47	21	-26	45,2 %
Oma pääoma	41	21	-21	49,6 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0	0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	6	1	-5	12,7 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	47	21	-26	45,2 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	-9,8 %	-32,1 %		
Omavaraisuusaste	88,2 %	96,7 %		
Current Ratio	7,3	23,3		
Suhteellinen velkaantuneisuus	16,1 %	2,1 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko. Vakavaraisuus sekä maksuvalmius ovat

hyvällä tasolla ja suhteellinen velkaantuneisuus on alhaisella tasolla.

2.8.6.10. Kiinteistösaakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas (Y-tunnus 0794358-9)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 29.12.1989 ja voimassa oleva yhtiöjärjestys 28.9.2012. Yhtiön

liiketiloista on hakeutunut arvonlisäverovelvolliseksi 79,47 %.

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 29.12.1989 ja voimassa oleva yhtiöjärjestys 28.9.2012. Yhtiön liiketoista on hakeutunut arvonlisäverovelvolliseksi 79,47 %.

Varsinainen yhtiökokous pidetty 14.7.2023. Kokouksessa esitettiin ja päätettiin yhtiöjärjestyksen 18 §:n edellyttämät asiat. Lisäksi päätettiin rahastoida osakkaiden tilikauden aikana maksamat lainaosuussuoritukset lainanlyhennysrahastoon.

Ylimääräinen yhtiökokous pidetty 10.11.2023. Kokouksessa päätettiin liittyä Konginkankaan kaukolämpöverkkoon, ja valita lämmönjakokeskusurakan tekijäksi edullisimman tarjouksen 19 600 € alv 24 % antanut LVI Kotilainen Oy. Lisäksi päätettiin kaukolämpöön liittymisen rahoituksesta niin, että osakkeenomistajat maksavat pois huoneistokohtaiset hankeosuudet kertasuorituksena.

Ylimääräinen yhtiökokous pidetty 8.12.2023. Kokouksessa päätettiin rahastoida osakkeenomistajien tilikauden aikana maksamat hankeosuudet muut rahastoon.

Yhtiön hallitukseen kuuluivat 1.1.-31.12.2023 Jouko Hämäläinen (pj.), Antti Hautsalo ja Kari Kovanen. Hallitus kokoontui tilikaudella yhden kerran. Yhtiön toimitusjohtajana toimi Harri Halme.

Tilintarkastajana on toiminut BDO Audiator Oy, vastuunalaisena tarkastajana Tuomo Sirviö, HT.

Yhtiön kiinteistönhuollosta vastasi Kiinteistöhuolto Saraacer Oy ja isännöinnistä Proavera Oy, Avera Isännöinti.

Yhtiöllä oli vuonna 2023 kiinteistön täysarvovakuutus (laaja taso) vastuuvakuutuksineen If Vahinkovakuutus Oyj, Suomen sivuliikkeessä.

Yhtiöllä on vakuutusmeklarisopimus Howden Finland Oy:n kanssa, jonka asiakasetuna AsumiPlus laaja ryhmätapaturmavakuutus.

Olenaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Kiinteistöhuolto Saraacer Oy poisti heinäkuussa asuinhuoneistojen yläpohjan eristeen päällä olevat kovalevyt, ja lokakuussa Säynätsalon Puhallusvilla Oy lisäsi tilaan 25-30 cm lisäkerroksen Termex puhallusvillaa, eristi viemärin tuuletusputket ja rakensi kulkusillan.

LVI Kotilainen Oy asensi joulukuussa yhtiöön kaukolämpökeskuksen.

Kaukolämmöntoimitus EKO Energiapalvelut ETK Oy:n Konginkankaan aluelämpökeskuksesta alkoi 13.12.2023.

Arvio tulevasta kehityksestä

Alkuperäisten heikossa tai välttävissä käyttökunnossa olevien LVI-järjestelmien ja lämmitysjärjestelmän uusinnan suunnittelu. Öljylämmityslaitteiden, öljysäiliöiden ja lämminvesivaraajan myynti.

Kiinteistö Oy Konginkankaan Säästölipas

1.1-31.12.2023

	2022	2023	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	45	47	2	104,4 %
Liikevoitto	-1	-2	-1	200,0 %
Tilikauden voitto / tappio	0	0	0	
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	337	351	14	104,2 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	32	41	9	128,1 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	370	392	22	105,9 %
Oma pääoma	349	372	23	106,6 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	14	13	-1	92,9 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	6	6	0	100,0 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	370	392	22	105,9 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	-2,2 %	-4,3 %		
Omavaraisuusaste	94,3 %	94,9 %		
Current Ratio	5,3	6,8		
Suhteellinen velkaantuneisuus	44,4 %	40,4 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko ja vakavaraisuus sekä maksuvalmius ovat

hyvällä tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus on tyydyttävällä tasolla.

2.8.6.11. Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti (Y-tunnus 0532888-1)

Yhtiökokous pidettiin 31.3.2023. Kokouksessa päätettiin yhtiöjärjestyksen 11 §:n edellyttämät asiat.

Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Jani Mikkonen ajalla 1.1.-31.3.2023 ja Sirpa Martins 31.3.2023-31.12.2023. Hallituksen jäsenenä on toiminut ajalla 1.1.-31.3.2023 Sirpa Martins ja Marke Tuominen ja 31.3.-31.12.2023 Jani Mikkonen ja Marke Tuominen.

Yhtiön toimitusjohtajana ja isännöitsijänä toimi Alpo Leppäaho Sisä-Suomen Kiinteistöapu Oy:stä.

Tilintarkastajayhtiönä on toiminut BDO Oy, päävastuullisena tilintarkastajana Tuomo Sirviö HT.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Käyttövesijärjestelmän saneeraus, vähintään lämpimän käyttöveden kierron uusiminen.

Ilmanvaihdon laitteiston korjaus /saneeraus.

Tilojen korjaus rakenteiden ja laitteistojen osalta käyttäjien edellyttämälle tasolle yhdessä osakkeiden omistajien kanssa.

Kiinteistö Oy Suolahden Keskusraitti

1.1.-31.12.2023

	2022	2023	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	125	168	43	134,0 %
Liikevoitto	-8	27	35	-350,0 %
Tilikauden voitto / tappio	-8	27	35	-342,5 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	1 660	1 660	0	100,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	6	24	18	416,2 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 666 0	1 684	18	101,1 %
Oma pääoma	1 641	1 668	27	101,6 %
Varaukset		0	0	
Kertynyt poistoero		0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0	0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	24	15	-9	61,2 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 666 0	1 683	17	101,0 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● -6,2 %	● 16,1 %		
Omavaraisuusaste	● 98,5 %	● 99,1 %		
Current Ratio	● 0,2	● 1,6		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 19,5 %	● 8,9 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus ja vakavaraisuus ovat hyvällä tasolla.

Maksuvalmius on kohtalaisella tasolla sekä suhteellinen velkaantuneisuus on alhaisella tasolla (hyvä).

2.8.6.12. SS-Jäähalli Oy (Y-tunnus 0969355-2)

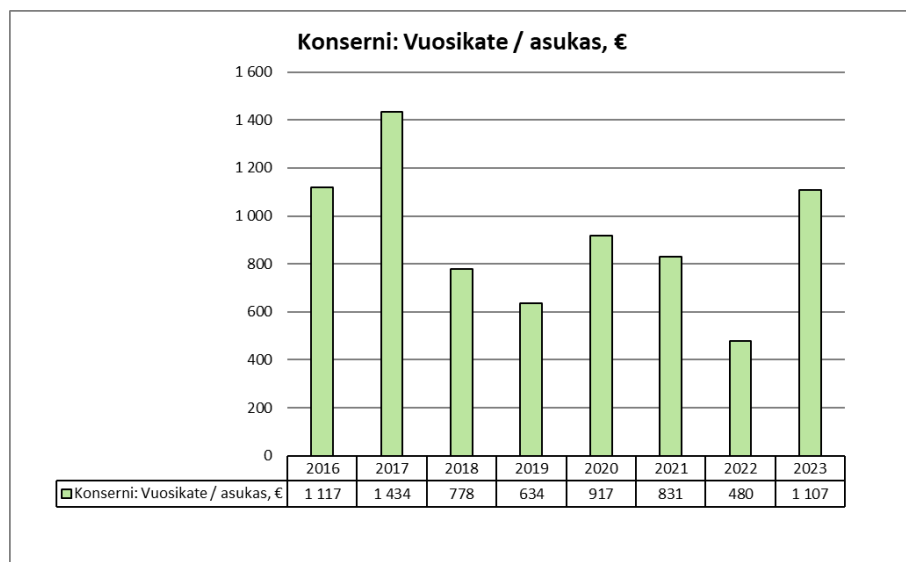
Yhtiön operatiivinen toiminta on päätynyt ja yhtiön lopettaminen saatetaan loppuun vuoden 2024 aikana.

2.8.7. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

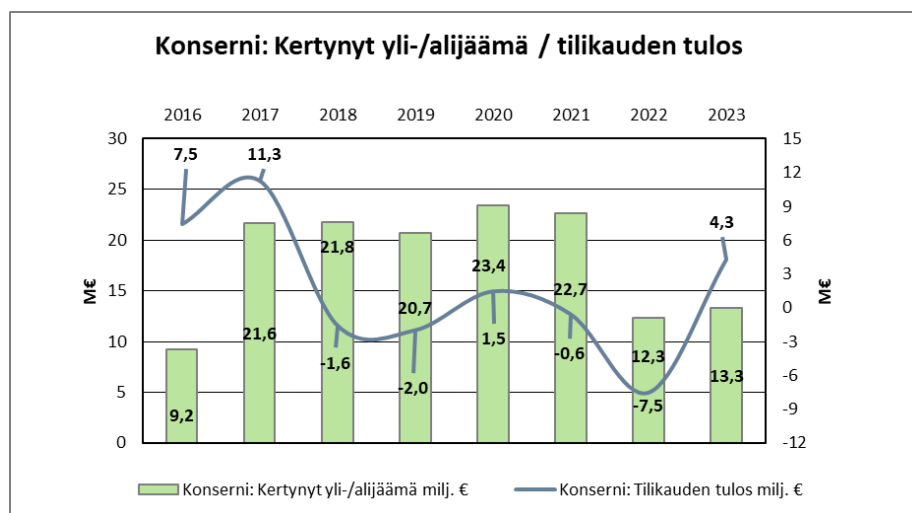
Konsernituloslaskelma

Konsernin vuosikate oli 19,9 milj. euroa (1 107 euroa/asukas), kun se vuonna 2022 oli 8,7 milj. euroa (480 euroa/asukas).

VUOSIKATE ASUKASTA KOHTI, €

KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ JA TILIKAUDEN TULOS, M€

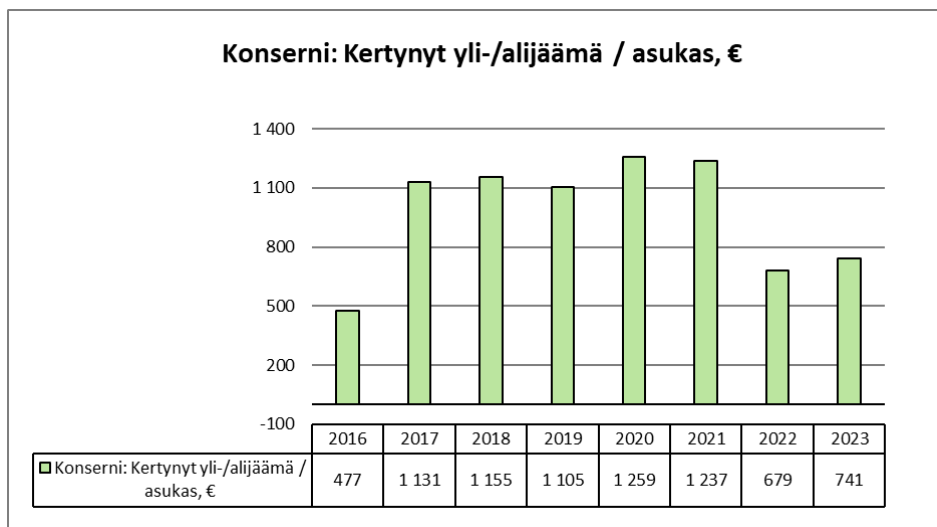

Konsernitase

Taseen loppusumma vuonna 2023 oli 264,7 milj. euroa, kun loppusumma vuonna 2022 oli 344,0 milj. euroa.

Tilikauden ylijäämä 4,3 milj. euroa huomioiden, taseessa on kertynyttä ylijäämää vuoden 2023 jälkeen 13,3 milj. euroa. Kertynyttä ylijäämää on asukasta kohden 741 euroa (2022 ylijäämää 679 euroa/asukas).

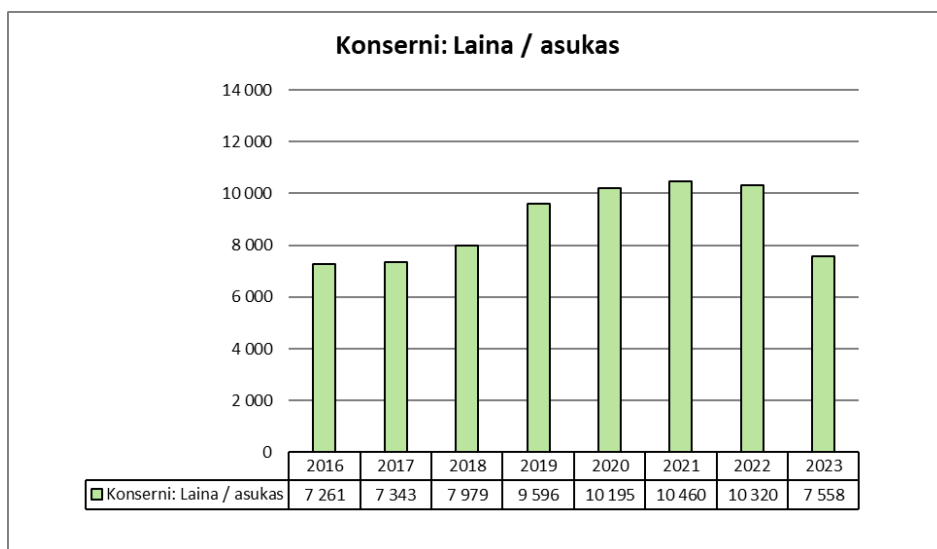
KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ/ASUKAS, €

Konsernin lainakanta vuonna 2023 oli 135,9 milj. euroa (7 558 euroa/asukas) ja vuonna 2022

lainakanta oli 187,0 milj. euroa (10 320 euroa/asukas).

LAINA ASUKASTA KOHTI, €

Konsernitilinpäätös laskelmiseen ja tunnuslukui-
neen on esitetty kohdassa 4.5.

2.9. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.9.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä (KuntaL 115 §). Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Poistoeroa tuloslaskelmaan tuloksi kirjataan 13 907,53 euroa.

Kaupunginhallitus esittää, että vuoden 2023 tilinpäätöksessä tilikauden ylijäämä 4 570 819,95 euroa kirjataan yli-/alijäämätilille.

2.9.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely

Kuntalain 118 §:ää koskien erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksiä on tarkennettu ja laki on tullut voimaan 1.3.2019. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella.

Kuntalain 118 §:n mukaan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos

- kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää määrääjassa
- kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden

TAI

- kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuotena täyttäneet kaikki laissa säädetyt raja-arvot, jotka ovat:
  1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
  2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin

kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;

3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
4. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Äänekosken kaupungilla ei ole kattamatonta alijäämää. Kertynyttä ylijäämää oli tilikauden 2023 tulos huomioden yhteensä 7,6 miljoonaa euroa. Kunnan konsernitaseessa on kertynyttä ylijäämää 741 euroa asukasta kohden.

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä Äänekosken kuntakonsernin vuosikatteen ja poistojen suhde oli 136,6 % (raja-arvo 80 %) ja kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate oli 1,1 (raja-arvo 0,8), joten ne ylittivät laissa sallitut raja-arvot ja kriisikuntakriteerit eivät täytyneet näiden osalta.

Konsernin lainat ja vuokravastuut/asukas verrattuna kuntien keskiarvoon olivat vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella 43,0 % eli raja-arvo alittui (raja-arvo 50 %). Tilinpäätöshetkellä ei ole käytettävissä vuoden 2023 tunnuslukua muiden kuntien osalta, mutta oletuksena on, että tämän kriteerin raja-arvo edelleen alittuu ja kriisikuntakriteeri ei täyty.

Kunnan tuloveroprosentti oli 1,48 % (raja-arvo 2,00 %) suurempi kuin kuntien keskiarvo, joten lain sallima raja-arvo ei ylittynyt.

3. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Valtuustoon nähden tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet. Viranhaltijoista toimialajohtajat ja vastuualuejohtajat ovat tilivelvollisia ja

velvolliset vastaamaan ja seuraamaan yksiköidensä tavoitteiden saavuttamista sekä menojen ja tulojen toteutumista.

3.1. Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen

3.1.1. Käyttötalouden toteutuminen

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN (ULKOKOINEN JA SISÄINEN) LAUTAKUNNITTAIN

KÄYTTÖTALOUS 1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Tarkastuslautakunta					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-52	0	-53	-51	2
Toimintakate (netto)	-52	0	-53	-51	2
Kaupunginhallitus					
Toimintatuotot	2 539	0	2 539	2 785	246
Toimintakulut	-12 475	335	-12 140	-10 900	1 240
Toimintakate (netto)	-9 935	335	-9 601	-8 114	1 486
Opetus- ja kasvatustalokunta					
Toimintatuotot	2 427	0	2 427	3 344	917
Toimintakulut	-30 632	-455	-31 087	-31 537	-450
Toimintakate (netto)	-28 205	-455	-28 660	-28 193	467
Kulttuuri- ja liikuntalokunta					
Toimintatuotot	688	0	688	716	28
Toimintakulut	-4 647	-45	-4 692	-4 624	68
Toimintakate (netto)	-3 959	-45	-4 004	-3 908	96
Kaupunkirakennelokunta					
Toimintatuotot	9 662	0	9 662	9 914	252
Toimintakulut	-17 783	-874	-18 657	-19 266	-609
Toimintakate (netto)	-8 122	-874	-8 996	-9 352	-357
Ympäristölokunta					
Toimintatuotot	190	0	190	328	138
Toimintakulut	-782	-6	-787	-732	56
Toimintakate (netto)	-591	-6	-597	-403	194
Käyttötalous yhteensä:					
Toimintatuotot	15 506	0	15 506	17 087	1 581
Toimintakulut	-66 371	-1 044	-67 416	-67 109	307
Toimintakate (netto)	-50 866	-1 044	-51 910	-50 022	1 888

3.1.2. Tulokortit (kaupunki)

Vuosi Tulokortti	2023 Tavoitetaso	2023 Toteutuma	Selite poikkeamasta
Vaikuttavat elinkeinot			
Olemme Suomen tuottavin ja vaikuttavin kaupunki asukasmäärään suhteutettuna			
Maankäytön, tonttitarjonnan, infrarakentamisen ja toimintaedellytysten varmistaminen			
Myydyt/vuokratut yritystontit (kem2)	2500	1901	
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys joukkoliikennepalveluihin (Lähtötaso 2,1)	3	2,3	
Kestävä ympäristö			
Olemme hiilineutraali kaupunki 2030			
Pienennämme aktiivisesti oman toimintamme aiheuttamaa kuormitusta ympäristölle			
Kaupungin kiinteistöjen energiataloudellisuus: Sähkön kulutus (kWh / m2)	67	76,4	
Kaupungin kiinteistöjen energiataloudellisuus: Kaukolämmön kulutus (kWh / m2)	148	157,3	
Kasvihuonekaasupäästöt (Lähtötaso 96 kt CO2e)	88	94,3	Tulos vuodelta 2021. Vuoden 2022 tulos saadaan kesällä 2024. Päästöjen vähentämistoi menpiteet eivät ole olleet riittäviä.
Mahdollistamme tehokkaan kierrättämisen ja edistämme materiaalien			
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys kaupungin kierrätysmahdollisuuksiin	3,3	3,8	
Hyvä elämä			
Meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset			
Vahvistamme monipuolista harrastus-, kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa			
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys tapahtumatoimintaan	4	3,0	
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys kulttuuritoiminnan monipuolisuuteen	4	3,3	
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys harrastusmahdollisuuksiin	4	3,7	
Mahdollistamme elinikäisen kehittymisen ja rakennamme osallisuutta, jotta jokainen on osa jotakin yhteisöä			
Osallistavien tilaisuuksien lukumäärä (kyläillat, kyläparlamentti, seurafoorumi, kaavoitusiltapäivä, asiakasraadit)	15	6	Kyläparlamentti 4, kyläiltoja 2.
Koulutusaste, toisen asteen suorittaneiden määrä % (Lähtötaso 70,3)	72,5	72,0	
Avoimen korkeakouluopiskelun (korkeakoulustipendi) opintopisteiden lukumäärä (Lähtötaso 109)	150	150	
Kehitämme terveellistä, turvallista ja viihtyisää elinympäristöä – elävää keskustaa ja aktiivisia kyliä			
Nettomuutto (Lähtötaso -147 kpl)	-100	20	
Hyte-kerroin (Lähtötaso 0,57)	0,6	0,55	
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys kaupungin palveluihin	4,2	4,0	
Asukastyytyväisyyskysely: Palvelujen saatavuus	4,2	3,3	
Asukastyytyväisyyskysely: Asukkaiden viihtyvyys (Lähtötaso 3,3)	4,2	3,4	

3.1.3. Tulokortit (toimialakohtaiset)

3.1.3.1. Keskushallinto (elinvoima)

Vuosi Tulokortti	2023 Tavoitetaso	2023 Toteutuma	Selite poikkeamasta
Vaikuttavat elinkeinot			
Olemme Suomen tuottavin ja vaikuttavin kaupunki asukasmäärään suhteutettuna			
Yritysten liiketoiminnan kehittämisen tukeminen			
Yritystytyväisyyskysely, asteikko 4-10 (Lähtötaso 6,9)	8	7	
Työpaikkaomavaraisuusaste (Lähtötaso 104,6%)	104	108,5	
Uusien yritysten houkutteleminen sekä yrittäjyyteen kasvattaminen ja tukeminen			
Yritysten lukumäärän nettokasvu (lkm)	20	26	
Yritysneuvonta (kontaktien lkm)	340	391	
Työttömyysprosentti (vuoden ka)	10	12	
Perustetut yritykset (lkm)	60	82	
Kesäyrittäjyysseteli (myönnettyjen setelien lkm)	80	86	

3.1.3.2. Opetus ja kasvatus

Vuosi Tuloskortti	2023 Tavoitetaso	2023 Toteutuma	Selite poikkeamasta
Kestävä ympäristö			
Olemme hiilineutraali kaupunki 2030			
Pienennämme aktiivisesti oman toimintamme aiheuttamaa kuormitusta ympäristölle			
Ruokahävikin määrä toimialan yksiköissä yhteensä (Lähtötaso 6000 l/v)	5500	4900	Yhteistyökumppaneiden lisäys
Kaikissa toimialan yksiköissä jätteiden lajittelupisteet (toteuma %)	100	40	Koulujen jätekatosten lajittelupisteet edelleen vaillinaisia
Hyvä elämä			
Meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset			
Mahdollistamme elinikäisen kehittymisen ja rakennamme osallisuutta, jotta jokainen on osa jotakin yhteisöä			
Toisen asteen opiskelupaikka, prosenttia/ikäluokka	100	100	
Toisen asteen opiskelun keskeytyspäätökset, lkm	0	0	
Peruskoulun päättötodistuksen saajat, prosenttia/ikäluokka	100	100	

3.1.3.3. Kulttuuri ja liikunta

Vuosi Tuloskortti	2023 Tavoitetaso	2023 Toteutuma	Selite poikkeamasta
Hyvä elämä			
Meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset			
Vahvistamme monipuolista harrastus-, kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa			
Uimahallien kävijämäärät	80000	85708	
Seniorikorttien määrä	500	757	
Musiikkiopiston oppilasmäärä	400	375	
Liikuntatilojen käyttövuorojen määrä (sisä- ja ulkotilat)	6000	10094	
Kulttuuritilojen käyttövuorojen määrä	1300	885	
Kulttuuritilojen ja tapahtumien kävijämäärät	20000	26960	
Kulttuuritapahtumien määrä	130	151	
Kirjastojen lainausten määrä	220000	216058	
Kirjastojen kävijämäärä	120000	119344	
Juniorikorttien määrä	200	180	
Erityisliikunnan ryhmien määrä	60	79	
Erityisliikunnan ryhmien käyntikertojen määrä	8000	9144	

3.1.3.4. Kaupunkirakenne ja ympäristö

Vuosi Tuloskortti	2023 Tavoitetaso	2023 Toteutuma	Selite poikkeamasta
Vaikuttavat elinkeinot			
Olemme Suomen tuottavin ja vaikuttavin kaupunki asukasmäärään suhteutettuna			
Maankäytön, tonttitarjonnan, infrarakentamisen ja toimintaedellytysten varmistaminen			
Erittäin huonokuntoiseksi luokitellut kadut (Lähtötaso 28,8 km)	28,3	18,4	
Kestävä ympäristö			
Olemme hiilineutraali kaupunki 2030			
Suosimme kestävää rakentamista ja ekologisia materiaaleja			
Ympäristövaikutusten huomiointi kilpailutetuissa hankinnoissa (% hankinnoista)	80	72	
Puurakentamisen osuus kaikesta rakentamisesta (%)	65	25	Sisältää mm. maanrakentamisen ja korjausrakentamisen.
A-luokiteltujen investointien toteuttaminen energiatehokkaasti (elinkeinojen investointien toteutus, % toteutetuista investoinneista)	80	100	
Mahdollistamme tehokkaan kierrättämisen ja edistämme materiaalien			
Kierrätysaste (Lähtötaso 42 %)	45	45	
Hyvä elämä			
Meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset			
Kehitämme terveellistä, turvallista ja viihtyisää elinympäristöä – elävää keskustaa ja aktiivisia kyliä			
Strateginen kumppanuus, käyttäjäkyselyn tulos (Lähtötaso 3)	4	3,7	
Asukastytyväisyyskysely: Tyytyväisyys katujen kunnossapitoon (Lähtötaso 2,6)	3,1	3,0	

3.1.4. Tarkastuslautakunta

Toiminta-ajatus

Kuntalain 121 § mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;

5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;

6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aiheita.

Talousarvion toteutuminen

Tarkastuslautakunta (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio- muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/ TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/ TA+muutos2023
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-52	-52	0	-53	-51	2	-3,3 %
Toimintakate (netto)	-52	-52	0	-53	-51	2	-3,3 %

Tarkastusyhtiönä toimii BDO Audiator Oy ja vastuullisena tilintarkastajana toimi HT, JHT Minna

Ainasvuori 21.9.2023 saakka ja 22.9.2023 alkaen JHT, HT Joni Mäkitalo.

3.1.5. Kaupunginhallitus

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kaupungin keskushallinnon (kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja sen alaisuudessa toimiva keskushallinto) perustehtävä on vastata siitä, että kaupunkiyhteisöllä on selkeä visio, toimintaa ohjaavat arvot ja niiden pohjalta laaditut strategian päälinjaukset.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

Kaupunginhallitus (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio- muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/ TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/ TA+muutos2023
Toimintatuotot	3 944	2 539	0	2 539	2 785	246	9,7 %
Toimintakulut	-11 850	-12 475	335	-12 140	-10 900	1 240	-10,2 %
Toimintakate (netto) sitova	-7 906	-9 935	335	-9 601	-8 114	1 486	-15,5 %

Keskushallinnon osalta talousarvion sitovuus on kaupunginhallituksen tasolla (pl. tarkastuslautakunta). Keskushallinnon vastuualueita ovat hallintopalvelut, talous-, tietohallinto ja liikennepalvelut, henkilöstöpalvelut, elinvoimayksikkö, maankäyttö sekä muu toiminta.

Alkuperäisen talousarvion toimintatuotot olivat 2,5 milj. euroa ja toimintakuluihin oli varattu 12,5 milj. euroa ja toimintakate oli 9,9 milj. euroa.

Muun toiminnan vastuualueelle oli varattu keskitetty palkankorotusvaraus 294 700 euroa vuodelle 2023.

Kaupunginvaltuuston 25.9.2023 § 54 päätöksellä varaus purettiin ja myönnettiin lisämääräraha kunta-alan palkankorotuksiin ja kertaeriin. Kaupunginhallituksen alaisten vastuualueiden osuus määrärahalisäyksestä oli 90 100 euroa.

Lisäksi kaupunginvaltuuston päätöksellä 11.12.2023 (80 §) vesiosuukuntien avustuksia vähennettiin 130 000 euroa.

Muutetun talousarvion toimintakate oli 9,6 milj. euroa ja se toteutui 1,5 milj. euroa ylijäämäisenä.

Hallintopalveluiden vastuualueen toimintakate alitti 71 900 eurolla budjetoidun. Merkittävin

tekijä alitukseen oli henkilöstökulujen säästö (83 800 euroa).

Talous-, tietohallinto- ja liikennepalveluiden vastuualue alitti talousarvion 229 400 eurolla. Merkittävimmät tekijät olivat liikennepalveluiden toimintakateen alittuminen 79 700 eurolla. Talous- ja tietohallinnon toimintakuluihin varatuista määrärahoista jäi puolestaan käyttämättä 52 800 euroa ja tulot ylittivät 96 900 euroa.

Henkilöstöpalveluiden vastuualueella toimintatuotot ylittivät 68 800 euroa ja toimintakuluista jäi käyttämättä 241 900 euroa.

Elinvoimayksikön vastuualue alitti talousarvion noin 681 700 eurolla. Merkittävimmät säästöt syntyivät työllistämisiin varatuista määrärahoista (546 200 euroa).

Maankäytön vastuualueen talousarvio alittui 50 200 euroa johtuen toimintatuottojen budjetoitua suuremmasta kertymästä.

Muun toiminnan vastuualueen toimintakate alitti talousarvion 142 400 eurolla. Toiminnan kehittämiseen varatuista määrärahoista säästyi 74 000 euroa ja vastuualueelle budjetoitu Kevan tasausmaksu alitti budjetoidun 73 900 eurolla.

3.1.5.1. Hallintopalvelut
Toiminta-ajatus

Hallintopalvelut vastuualueena sisältää mm. kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kanslia-toiminnan, kunnallisverotuksen, historiikin,

vuokra-asumispalveluiden ja vaalien kustannuspaikat. Vastuualue vastaa kaupungin viestinnästä.

Talousarvion toteutuminen

5000210 Hallintopalvelut (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio- muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/ TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/ TA+muutos2023
Toimintatuotot	41	31	0	31	35	4	13,6 %
Toimintakulut	-2 248	-1 889	-11	-1 900	-1 832	68	-3,6 %
Toimintakate (netto)	-2 207	-1 858	-11	-1 869	-1 797	72	-3,8 %

Äänekosken kaupungin viestinnän tehtävänä on kertoa kaupungin toiminnasta, palveluista ja

tapahtumista sekä lisätä asukkaiden osallisuutta ja vuorovaikutusta kaupungin kanssa. Viestinnällä

on tärkeä rooli strategian toteuttamisessa ja näkyväksi tekemisessä. Siinä onnistuneella vuorovaiikutuksella sekä avoimella, luotettavalla ja aktiivisella viestinnällä on merkittävä rooli.

Äänekosken kaupungin virallinen tiedotuskanava on verkkosivut. Tilikauden aikana valmistui www.aanekoski.fi -sivustolle merkittävä verkkosivu-uudistus. Sivut ovat nyt ajan tasalla ja selkeämmät ja saavutettavammät kuin aikaisemmin. Esteettömyyteen on kiinnitetty huomiota ja selkokielen käyttöä pyritään lisäämään kaikessa tiedottamisessa.

Kaupunkistrategian toteutumista tehdään näkyväksi myös sivustolla ilmio.aanekoski.fi. Siellä asukkaat voivat jättää omia ilmiötekoja ja -ideoita. Asukkaiden kehitysideoita käsitellään säännöllisesti kaupunkikehitystyöryhmän kokouksissa ja toteutuneista ideoista tiedotamme erikseen. Sivulla on myös ilmiömittari, jonka luku syntyy kaupungin seuraamista asioista (kuten talousarvion toteutumisesta, verotuloista, koulutustasosta, työllisyydestä ja ilmanlaadusta) sekä kuukausittain toteutettavien asukaskyselyiden vastauksista.

Infonäytöille ympäri Äänekoskea saatiin vuonna 2023 nähtäville Matkahuollon linja-autoaikataulut.

Tiedotteet ja media

Tiedottamisen tavoitteena on kertoa kaupungin toiminnasta ja palveluista sekä saada Äänekoskelle lisää toimituksellista näkyvyyttä ja lisätä viestinnän vaikuttavuutta. Lähetimme vuoden aikana mediatiedotteita 166 kappaletta.

Äänekosken kaupungin tiedotteiden läpimeno medioissa oli erittäin hyvää, sillä tiedotteidemme pohjalta julkaistiin vuonna 2023 mediassa 376 artikkelia. Keskimäärin yhtä tiedotetta kohden Äänekosken kaupunki sai siis 2,27 artikkelia medioissa eli tiedotteiden pohjalta on laadittu media-artikkeli.

Potentiaalisen tavoittavuuden keskiarvo Äänekosken kaupungin tiedotteiden läpimenoilla oli 1,4 miljoonaa. Potentiaalinen tavoittavuus kertoo median levikistä eli kuinka suuresta mediasta on kyse. Tavoittavuus kuvaa median kuukausittaista kävijämäärää. Äänekosken kaupungin tiedotteiden pohjalta tehtyjä suurimmat tavoittavuuden artikkeleita olivat esim.: 1. Äänekoski madaltaa yksinyrittäjien kynnystä työntekijän

palkkaamiseen (Yle.fi), 2. Äänekoski kilpailuttaa sähköautojen latausasemia (Yle.fi), 4. Äänekoski säilöö palan purettavan koulun historiaa (Yle.fi) , 5. Tältä tulee näyttämään rakenteilla olevalla Koulunmäen uudella yläkoululla Äänekoskella (Keskisuomalainen).

Äänekosken kaupunki on päässyt muutenkin hyvin esille mediassa vuonna 2023. Äänekosken kaupungilla tuli 3 949 mainintaa suomalaisessa verkkomediassa, pois lukien printtilähteet. Eniten mainintoja tuli 1. Sisä-Suomen Lehdessä, 2. Äänekosken Kaupunkisanomissa, 3. Keskisuomalaisessa, 4. Ylellä, 5. Kauppalehdessä, 6. Maaseudun Tulevaisuudessa ja 7. Helsingin Sanomissa.

Äänekosken kaupungin ajankohtaisia kuulumisia ja palveluja esitellään Kosken Ääni -tiedotusvideoilla, joita ilmestyi viime vuonna neljä kappaletta. Lisäksi tehtiin mm. uusien asukkaiden muuttokampanjaviideo ja varhaiskasvatuksen ammattilaisten ja opettajien rekrytointivideot.

Virallisina ilmoittelulehtinä toimi vuonna 2023 Pikkukaupunkilainen ja Äänekosken Kaupunkisanomat.

Sosiaalinen media

Äänekosken kaupunki on ollut aktiivinen myös sosiaalisen median kanavissa, joissa julkaisemme päivityksiä päivittäin. Äänekosken kaupungilla on sivu Facebookissa (2 724 seuraajaa), Instagramissa (1 348), LinkedInissä (585), Twitterissä (500) ja YouTubessa (296 tilaajaa). Seuraajien määrään on tullut vuonna 2023 huomattavaa kasvua.

Palautepalvelu

Äänekosken kaupungin virallinen palautepalvelu löytyy osoitteesta aanekoski.fi/palaute. Palautekanavan kautta asukkaat voivat esittää kysymyksiä, jättää palautetta ja kehittämisehdotuksia tai ilmoittaa havainnoistaan.

Palautedataa hyödynnetään entistä enemmän Äänekosken kaupungin palveluiden kehittämisessä. Vuoden 2023 aikana palautteita tuli yhteensä 370 kpl. Selvästi eniten palautteita tuli katuihin ja kevyenliikenteen väyliin liittyen (127 kpl).

Vuoden 2023 palautteisiin on vastattu asianmukaisesti ja ohjeistuksen mukaisesti. Keskimääräinen vastausaika on ollut 8 päivää 13 tuntia, koska yksittäinen viivästynyt vastaus nostaa keskiarvoa.

Sosiaalisen median kanaviin nostetaan Kuukauden palaute ajankohtaisesta aiheesta, jota kysytään paljon tai jonka hoitamisessa on onnistuttu hyvin.

Samalla saamme näkyvyyttä kaupungin viralliselle palautekanavalle.

3.1.5.2. Talous-, tietohallinto- ja liikennepalvelut

Toiminta-ajatus

Vastuualue sisältää talous- ja tietohallinnon sekä liikennepalveluiden kustannuspaikat.

Taloushallinnon kustannuspaikan toiminnan pääpaino on kaupungin taloushallintopalvelujen tuottamisessa. Keskeisimmät toiminta-alueet ovat yleisen talouskehityksen seuraaminen, kaupungin taloussuunnittelujärjestelmän kehittäminen, talousarvion ja taloussuunnitelman valmisteluprosessi, kirjanpito, tilinpäätöksen ja

konsernitilinpäätöksen valmistelu, maksuliikenne, kaupungin rahoitus ja riskien hallinta sekä kaupunkikonsernin kokonaistalous ja talousohjaus.

Vastuualue vastaa liikennepalveluista. Tavoitteena on järjestää laadukkaat kuljetuspalvelut kaupungin eri toimialoille, palvelevat joukkoliikennepalvelut sekä kehittää Ääneseudun liikenneympäristöä liikennejärjestelmätyöllä.

Talousarvion toteutuminen

5000220 Talous, tietohallinto- ja liikennepalvelut (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio-muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/ TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/ TA+muutos2023
Toimintatuotot	228	183	0	183	239	57	31,2 %
Toimintakulut	-1 569	-1 565	-11	-1 576	-1 404	173	-10,9 %
Toimintakate (netto)	-1 341	-1 383	-11	-1 394	-1 164	229	-16,5 %

3.1.5.3. Henkilöstöpalvelut

Toiminta-ajatus

Henkilöstöpalveluiden perustehtävä on henkilöstöressurssien suunnittelu, tarkoituksenmukainen kohdentaminen ja kehittäminen. Henkilöstön kehittämisen keskeisiä painopisteitä ovat työkyvyn tukeminen ja sairauspoissaoloihin vaikuttaminen, osaamisen kehittäminen ja johtamisen tukeminen.

Henkilöstöpalvelut vastuualueena sisältää palkkahallinnon, työmarkkinatoiminnan, työterveydenhuollon, työsuojelun ja muut henkilöstöpalvelut kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

5000230 Henkilöstöpalvelut (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio-muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/ TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/ TA+muutos2023
Toimintatuotot	343	118	0	118	187	69	58,3 %
Toimintakulut	-1 867	-1 254	-7	-1 262	-1 020	242	-19,2 %
Toimintakate (netto)	-1 524	-1 136	-7	-1 144	-833	311	-27,2 %

3.1.5.4. Elinvoimayksikkö

Toiminta-ajatus

Elinvoimayksikön päätehtävä on kaupunkistrategian toimeenpanosta vastaaminen elinkeino- ja aluekehittämisen sekä työllisyyspolitiikan osalta.

Elinvoimayksikkö muodostuu kahdesta tulosalueesta, jotka ovat: elinkeino ja kilpailukyky sekä

työllisyys. Elinvoimayksikön runko muodostuu alue- ja kaupunkikehittämisestä, yrityspalveluista, sijoittumispalveluista, markkinoinnista, matkailusta, kansalaisaktivismista/osallistamisesta ja hankehallinnasta ja -neuvonnasta sekä työllisyyspalveluista.

Talousarvion toteutuminen

5000240 Elinvoimayksikkö (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio- muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/ TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/ TA+muutos2023
Toimintatuotot	1 318	920	0	920	865	-55	-6,0 %
Toimintakulut	-5 060	-4 836	-48	-4 885	-4 148	737	-15,1 %
Toimintakate (netto)	-3 743	-3 916	-48	-3 965	-3 283	682	-17,2 %

Elinkeino ja kilpailukyky

Elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä hankaloitti vuonna 2023 Ukrainan sota sekä inflaatio, korkojen nousu ja energiakriisi. Nämä kriisit vaikuttivat myös Äänekosken elinkeinoelämän kilpailukykyyn. Vientiteollisuudella oli hiljaisempaa, liikevaihdot olivat laskussa vuoden loppua kohti, päätyen vuoden 2021 tasolle. Se toi lomautuksia alueelle. Tämä vaikutus näkyi myös luonnollisesti palveluverkossa. Lomautukset näkyivät korkeampana työttömyytenä. Positiivisina asioina yritysten henkilöstömäärä lisääntyi vuoden 2023 aikana ja yritysten kehittämispanokset olivat maan korkeinta luokkaa.

Yritykset panostivat vahvasti uusiin toimintoihin ja kehittämiseen vuoden aikana. Näistä mainittakoon mm. Valtran toimintojen keskittäminen ja kehittäminen, Valion kypsytyksellari-investointi, Metsä Groupin Kerto LVL-tehtaan ja Veolian raakametanolin jalostuslaitoksen rakentamisen käynnistäminen. Lisäksi Metsä Fibre ja Andritz suunnittelee jalostetun ligniinituotteen koelaitoksen rakentamista Äänekosken laajentuvalla tehdasalueelle.

Business Äänekoski antoi monipuolista palvelua yrityksille liittyen yrityksen perustamiseen, rahoitukseen, omistajavaihdoksiin, toimitiloihin ja sijoittumisiin. Sidosryhmäyhteistyötä alueen ja elinkeinojen edistämiseksi ja verkottamiseksi tehtiin eri foorumeissa. Nostona mainittakoon Äänekosken Yrittäjien kanssa yhteistyössä laadittu valtuustokauden kattava Elinvoimalupaus, jolla edistetään yrittäjyyden edellytyksiä useammasta näkökulmasta.

Yrityksen perustamisvaiheeseen palvelua tarjottiin Uusyrittäjäkeskuksella toinen vuoden Uusyrittäjä. Vuoden uusyrityksiksi valittiin Kimmo Tossavainen KX-Treeshears ja hänet valittiin myös Suomen Vuoden Uusyrittäjäksi. Yritysten perustaminen nousi aiemmista vuosista 86 uuteen yritykseen.

Äänekoskella oli menossa useita omistajan vaihdosprosesseja. Näissä annettiin neuvontaa ja etsittiin sopivia yhteistyökumppaneita sekä tarjottiin hankeverkostosta asiantuntija apua.

Toimivien yritysten kentässä tarjottiin tietoiskuja ajankohtaisista aiheista mm. vastuullisuus ja rahoitusratkaisut ja verkostoitumismahdollisuuksia eri kumppaneiden kanssa. ÄäneHubin yhteistyö Poken kanssa oli hedelmällistä uusien ideoiden eteenpäinviemiseksi yrityksille sekä yrittäjyydestä kiinnostuneille.

Alue-, kaupunki- ja elinkeinojen kehittämisen näkökulmasta käytiin vilkasta keskustelua kokonaisvaltaisesta kaupunkikehittämisestä ja kärkihankkeista. Alkuvuodesta tutustuttiin Alavuden kaupungin keskustankehittämishankkeeseen. Äänekosken elinvoimaselvitys WSP:n toimesta ja kaupallinen selvitys Rambollin tekemänä valmistui. Keskustan kehittäminen päätaajamassa nousi keskiön myös valtuuston iltakoulussa.

Elinvoimayksikkö koordinoi kaupungin kehitysprojektien toteutumista yhdessä muiden toimialojen kanssa. Myös tältä osin vuosi 2023 oli vilkas. Merkittävimpiä kaupunkikehitysprojekteja olivat teemapuiston, Kuntalan alueen kehittäminen,

Frisbeegolf alueen suunnittelun käynnistäminen ja Kotakennäs I:n ja II:n kehittäminen.

Elinvoimayksikkö jatkoi Plänet B- ja Investoinnit ja sijoittuminen- hankkeen toimenpiteinä käynnistettyjä yritysten sijoittumisratkaisuja ja Kotakennään saavutettavuuden parantamista. Uutta kiinnostusta Äänekoskea kohtaan oli yrityskentässä.

Elinvoimayksikkö vastasi kylien ja taajamien kehityksen koordinoinnista. Elinvoimayksikkö piti aktiivisesti yhteyttä kyläyhdistyksiin, joko suoraan tai ”avoimien ovien” kyläparlamentin kautta. Näin aktivoitiin hankkeita kylien kehittämiseksi osallistavan budjetoinnin kautta.

Kaupunkimarkkinointia kehitettiin toimintavuonna monin eri keinoin. Suurin kampanja oli muuttokampanja, joka oli esillä monikanavaisesti muun muassa verkossa, radiossa ja sosiaalisessa mediassa. Kampanjan avulla houkuteltiin Äänekoskella työssäkäyviä sekä muualla asuvia muuttamaan kaupunkiin. Lisäksi esimerkiksi varhaiskasvatuksen rekrytointikampanjalla saatiin parannettua hakijamääriä sekä kehitettyä työnantajajaimagoa. Kaupungin tunnettuutta nostivat erilaiset kampanjat, uutiset, asiantuntija-artikkelit sekä tapahtumat. Tapahtumien saralla Äänekoski Äksön keräsi paljon kävijöitä sekä koronavuosien jälkeen pääsimme rakennusmessuille näytteilleasettajaksi.

Matkailun saralla Visit Äänekoski brändin avulla jatkettiin Äänekosken alueen näkyvyyden kehittämistä sekä tunnettuuden lisäämistä niin alueellisesti, Suomessa kuin ulkomaillakin. Reels-videoiden suosio nosti some-kanavien näkyvyyden uudelle tasolle. Kaupungin tunnettuutta nostivat erilaiset kampanjat, uutiset sekä tapahtumat. Visit Jyväskylä Region yhteistyö lisäsi alueen näkyvyyttä ja yhteistyö alueen sisällä olevien toimijoiden välillä tiivistyi. Lisäksi Sanoma median kanssa tehty yhteistyö nosti vesistömatkailun profiilia alueella.

Äänekosken kaupungin organisaation sisäistä toimintaa kehitettiin vuoden aikana laatujärjestelmän prosessien ja laatutyön päivittämisen osalta.

Työllisyys

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan Keski-Suomessa oli joulukuun 2023 lopussa 16 617 työtöntä työnhakijaa mikä on 700 enemmän kuin edellisvuoden lopussa. Koko

maassa työttömiä työnhakijoita oli 291 100, mikä on vuotta aiempaan verrattuna 33 100 enemmän.

Äänekoskella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 17,4 % (12,4 %). Keski-Suomessa vastaava luku oli 14,1 % (12,2 %) ja koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus oli 11,2 % (9,9 %).

Kaikkiaan Äänekoskella oli työvoimaa joulukuun lopussa 7 792 (7 919). Työttömistä työnhakijoista oli lomautettuna joulukuussa 296 henkilöä (96), joka on enemmän kuin aiempina vuosina.

Työttömiä työnhakijoita oli vuoden lopussa 1 353 henkilöä, mikä oli 370 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin (983). Yli vuoden työttömänä olleiden määrä nousi 253 henkilöön (248), lisäystä oli 5 työtöntä. Yli 50-vuotiaiden osalta työttömyys nousi. Heitä oli vuoden lopussa 507 henkilöä (418). Alle 25-vuotiaita oli vuoden lopussa työttömänä työnhakijana 186 (114). Nuorten tilanne on nousut keskeiseksi toiminnan kohteeksi eri hallintokunnissa ja myös työllisyyden kuntakoikeilun painopistealueena ovat nuoret ja heihin tulee jatkossa panostaa entistä enemmän.

Jyväskylän seudun työllisyyden kuntakoikeilu, jossa mukana on Jyväskylä, Laukaa, Muurame ja Äänekoski, jatkoi vakiintuneesti toimintaansa vuonna 2023. Työllisyyden kuntakoikeilussa TE-palveluiden järjestämistä vastuulle kuuluvia Julkisen työvoimapalvelulain ja Työttömyysturvalain mukaisia tehtäviä ja TE-palveluiden asiantuntijoita siirrettiin kuntien vastuulle. Äänekosken kuntakoikeilun asiakasmäärä oli 1 356 (1 000) työnhakijasiakasta, joista työttömiä oli noin 746 (500) työnhakijaa.

Vuonna 2023 kuntalisää myönnettiin työllisyyspalveluista noin 83 000 euroa 53 kuntakoikeilun asiakkaan työllistämiseen. Lisäksi työllisyysavusta myönnettiin kolmelle yhdistyksellä yhteensä 70 000 euroa toiminta-avustuksena työllisyydenhoitoon.

Vuonna 2023 työllistettiin kesätöihin Äänekosken kaupungin ja kiinteistöhoitoon työtehtäviin yhteensä 108 9.luokan päättävää nuorta ja 25 vanhempaa nuorta (synt. 2005-2006). Nuorten kesäyrittäjyysseteleitä myönnettiin 86 kpl (96 kpl), joista 9.luokkalaisia 19 kpl, 8. luokkalaisia 28 kpl ja vanhempia nuoria 39 kpl (synt. 2005-2006). Kesätyöseteleitä myönnettiin 11 työnantajalle 38 nuoren työllistämiseen (50), joista 9. luokan

päätäviä oli 20 kappaletta. Kaupunki työllisti viime kesänä yhteensä 257 nuorta (kesätyöt, kesäyrittäjäyys- ja kesätyöseteli), heistä 147 oli peruskoulun päätäviä.

Nuorten työpajatoimintana toteutettiin nuorille matalan kynnyksen starttivalmennusta ja tarjottiin seinättömän työpajatoiminnan mukaista yksilövalmennusta. Nuorten työpajatoiminta tavoitti vuonna 2023 yhteensä 76 nuorta, joista koulutuksen aloitti 14,5%, töihin lähti 6,6% ja muuhun toimenpiteeseen 23,7%.

Työpaja Zoomilla oli keskimäärin palkkatuki työsuhteessa 27 henkilöä kuukaudessa ja yhteensä vuoden aikana 63 eri henkilöä. Lisäksi työkokouksissa oli 23 henkilöä.

Työllisyyspalveluilla oli vuonna 2023 kaksi ESR-hanketta, jotka kumpikin päättyivät elokuun 2023 loppuun.

Opsopankki-hanke kehitti työllisyyspalveluiden käyttöön Opsopankin, jota voidaan hyödyntää laajemminkin oppisopimustyöpaikkojen ilmoittamisessa. Lisäksi hankkeen 83 osallistujasta työllistyi joko oppisopimuksella tai suoraan yhteensä 45 henkilöä. Päiväopintoihin lähti 10 henkilöä.

Kykyä työelämään -hanke loi kuntien palveluohjausmalli osatyökykyisten työllistämiseen ja työelämässä pysymiseen Äänekosken, Laukaan ja Konneveden kuntien alueilla. Hankkeen toiminnassa oli mukana 163 asiakasta, joista 81 oli Äänekoskelta, 60 Laukaasta ja 22 Konnevedeltä. Asiakaista 44 % työllistyi, 8 % lähti koulutukseen, 2 % aloitti ammatillisen kuntoutuksen ja 46 % ohjattiin asiakkaan tilanteeseen sopivaan muuhun palveluun.

3.1.5.5. Maankäyttö

Toiminta-ajatus

Vastaa kaupungin ja sen eri osien kehittämisen perustana olevien maankäyttösuunnitelmien ja kaavojen laadinnasta.

Luo edellytykset asumisen ja yritystoiminnan rakennushankkeille ideasuunnittelulla, sopimusmenettelyllä ja kaavoituksella.

Vastaa maapolitiikasta ja osallistuu kaupunkiympäristön laadun kehittämiseen yhteistyössä teknisen ja ympäristötoimialan kanssa.

Vastaa tonttien luovuttamisesta, kiinteistönmuodostuksesta ja mittaustehtävistä, kartta-asioista ja osoitteista sekä kaupungin maa- ja metsäomaisuudesta.

Talousarvion toteutuminen

5000250 Maankäyttö (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio- muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/ TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/ TA+muutos2023
Toimintatuotot	1 998	1 245	0	1 245	1 309	64	5,2 %
Toimintakulut	-957	-969	-11	-980	-994	-14	1,5 %
Toimintakate (netto)	1 041	276	-11	265	316	50	18,9 %

Vuoden tulos koostui pääosin maa-alueiden vuokratuotoista ja puun myyntituloista. Tonttivuokrien osuus maaomaisuuden tuloksessa säilyi merkittäväällä tasolla ja vuokratuottoja kertyi reilut 800 000 euroa.

Vuoden 2023 aikana hyväksyttiin viisi asemakaavaa, joista merkittävimmät olivat Äänejärven itärannan asemakaava, Paatelan Portin asemakaava sekä Tallilan asemakaava.

Kaupunginhallitukselle valmisteltuja poikkeamis- ja/tai suunnittelutarvehakemuksia käsiteltiin 12 kpl.

Rivitalo- ja kerrostalotontteja ei vuoden 2023 aikana myyty tai vuokrattu. Uusia rivitalo- ja kerrostalotontteja saatiin tonttivarantoon Äänejärven itärannan asemakaavalla. Rakentamattomia omakotitalotontteja ei vuoden aikana myyty. Maa-alueita myytiin mm. lisäalueiksi. Rakentamattomia liiketontteja ei vuoden 2023 myyty tai vuokrattu.

Tärkein vuoden 2023 aikana hankittu maa-alue si-
joittui Äänemäen ympäristöön.

Kokonaisuudessaan maa-alueita vuoden 2023 ai-
kana hankittiin reilulla 200 000 eurolla.

3.1.5.6. Muu toiminta

Toiminta-ajatus

Muu toiminta sisältää vesiosuuskuntien avustami-
sen, toiminnan kehittämisen sekä muun toiminnan
kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

5000260 Muu toiminta (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio- muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/ TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/ TA+muutos2023
Toimintatuotot	17	43	0	43	150	107	0,0 %
Toimintakulut	-149	-1 961	423	-1 538	-1 502	35	-2,3 %
Toimintakate (netto)	-132	-1 918	423	-1 495	-1 353	142	-9,5 %

3.1.6. Opetus- ja kasvatustaloutta

Toiminta-ajatus

Kasvun ja oppimisen toimiala vastaa lasten ja per-
heiden palveluista, opetuspalveluista ja nuorisoi-
palveluista.

Talousarvion toteutuminen

Opetus- ja kasvatustaloutta (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio- muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/ TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/ TA+muutos2023
Toimintatuotot	3 161	2 427	0	2 427	3 344	917	37,8 %
Toimintakulut	-32 387	-30 632	-455	-31 087	-31 537	-450	1,4 %
Toimintakate (netto)	-29 226	-28 205	-455	-28 660	-28 193	467	-1,6 %

Hyvinvointialueuudistuksen myötä Äänekosken kaupunki aloitti terveyden ja hyvinvoinnin edistä-
mistyön kehittämisen loppuvuodesta 2022. Kau-
punkiin palkattiin oma hyvinvointikoordinaattori,
joka aloitti opetus- ja kasvatustoimialan työnteki-
jänä 1.9.2022. Hyvinvointityön johtamisesta vas-
taa opetus- ja kasvatusjohtaja. Hyvinvoinnin toi-
menpideohjelma hyväksyttiin keväällä 2023. Oh-
jelmaan on sisällytetty hyvinvointisuunnitelma
24-28, ehkäisevän päihdetyösuunnitelma, lasten
ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, vanhuspoliitti-
nen suunnitelma ja vammaispoliittinen ohjelma.
Ohjelmaa laadittaessa on hyödynnetty sotka-
net.fi-järjestelmässä käytettävissä olevien tilas-
tojen lisäksi Koulunmäen ja Suolahden yhtenäis-
kouluilla vuonna 2022 toteutettuja Mitä kuuluu?-
kyselyjä sekä keväällä 2022 tehtyä Lapset ja nuor-
ret Äänekoskella- selvitystä.

Talouden vakauttamisen toimenpiteitä suunnitel-
tiin vuoden 2023 aikana. Kaupunginvaltuusto hy-
väksyi vakauttamisohjelman vuoden 2024 talous-
arvion käsittelyn yhteydessä joulukuussa 2023.
Toimialan keskeiset toimenpiteet talouden va-
kauttamiseksi liittyivät opetusryhmien määrään.
Valtuusto kumosi päätöksensä vuodelta 2012, ja
poisti perusopetuksen opetusryhmien oppilasmää-
rien ylärajat. Päätöksen kumoaminen mahdollisti
järkevemmän opetusryhmien muodostamisen ja
toi tiukassa taloustilanteessa tarvittavaa joustoa
suunnitteluun. Syksyllä 2023 tavara- ja palvelu-
hankinnat minimoitiin käyttötaloustalouksien
säästämiseksi.

Toimialan alkuperäisessä talousarviossa tulot oli-
vat 2,4 milj. euroa ja toimintakuluihin oli varattu
30,6 milj. euroa. Toimintakate oli 28,2 milj. eu-
roa. Kaupunginvaltuuston 25.9.2023 § 54

OKM/571/520/2022 Valtion erityisavustus varhaiskasvatustalouden mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi vuosille 2022-2023

- Avustuksella tuetaan tuen uudistuksen toimeenpanoa sekä pysyvien toimintamallien, rakenteiden ja toimintakäytänteiden ja -kulttuurin kehittämistä tukemalla varhaiskasvatuksen järjestäjien mahdollisuuksia palkata varhaiskasvatuksen henkilöstöä varhaiskasvatustalouden tuen lainmukaiseen, laadukkaaseen toteuttamiseen. Lisäksi tuetaan varhaiskasvatustalouden henkilöstön osaamisen kehittämistä tuen toteuttamisessa sekä moniammatillisen/-alaisen yhteistyön käytäntöjen ja rakenteiden kehittämiseen. Tärkeää on myös entistä paremman jatkumon rakentaminen esi- ja perusopetukseen.
- Hankerahoituksella on palkattu 22 henkilöä, joista (1 varhaiskasvatustalouden tuen koordinaattori, 1 varhaiskasvatustalouden erityisopettaja, 1 varhaiskasvatustalouden opettaja, 19 varhaiskasvatustalouden lastenhoitajaa) yhteensä 130,5 henkilötyökuukautta
- Hankkeella on saavutettu 1.8.2022 voimaan tulleen uuden varhaiskasvatustalouden mukaisen uudistusten jalkautuminen varhaiskasvatustalouden kentälle sekä henkilöstön tukeminen lain edellytysten suuntaiseen varhaiskasvatustalouden toteuttamiseen. Jalkauttaminen ja tuki on toteutunut koulutusten, tiimiohjausten, materiaalien tuottamisen sekä uudistukseen liittyvän informaation välittämisen muodossa.
- Lain uudistuksen painottama lapsen oikeus tukeen on toteutunut varhaiskasvatustalouden ryhmissä tuen tarpeiden varhaisen havaitsemisen ja riittävän tuen tarjoamisen muodossa. Yleisen tuen tukipalvelut ovat toteutuneet 0,7% lapsista, tehostettu tuki 8,3% ja erityinen tuki 0,9%. Tuen muotoina on käytetty esim. yksilöllistä ohjausta, pienryhmätoimintaa, eriyttämistä ja samanaikaisopettajuutta ja ne ovat vahvistaneet lasten tarvitseman tuen toteutumista.

Valtionavustus koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalla on jaettu erityisavustuksia koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen vuosittain vuodesta 2009 alkaen. Tarveperustainen rahoitus on vuoden 2023 alusta vakiinnutettu opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslakiin.

Äänekoski on saanut seuraavat erityisavustukset:

OKM/69/520/2022 (2022-2023) ja OKM/1400/520/2022 (2023-2024) Valtion erityisavustus varhaiskasvatustalouden tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen.

- Hankkeilla on tuettu pysyvien toimintamallien, rakenteiden ja käytänteiden kehittämistä.
- Hankerahoituksella on palkattu yhteensä 22 lastenhoitajaa 11, yhteensä 118,4 henkilötyökuukautta
- Hankkeiden avulla on lasten tuen tarpeita havaittu ajoissa, yksilöllistä ja riittävää tukea on toteutettu varhaiskasvatustalouden arjessa pienryhmätoiminnalla, joustavilla ryhmittelyillä, eriyttämällä, yksilöllisellä ohjauksella ja samanaikaisopettajuudella.

OKM/70/520/2022 2022-2023 ja OKM/69/520/2023 (2023-2024) Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille.

- Valtionavustus on tarkoitettu esi- ja perusopetuksen tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden ja lähikouluperiaatteen sekä inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistamiseen. Valtionavustuksella edistetään oppimista, hyvinvointia ja vuorovaikutusta sekä oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä ja riittävän varhaista tukea.
- Hankkeissa tuetaan pysyvien toimintamallien, rakenteiden ja käytänteiden kehittämistä ensisijaisesti sellaisten esi- ja perusopetuksen opetusryhmien opetuksen toteuttamiseksi ja tueksi, joissa tehostetun tuen (oppilaalle on tehty perusopetuslain 16a §:n mukainen oppimissuunnitelma) tai erityisen tuen (oppilaalle tehty perusopetuslain 17 §:n mukainen kirjallinen päätös) piirissä olevan oppilaan/oppilaiden opetus järjestetään osittain tai kokonaan yleisopetuksessa tai joissa on

erikoissairaanhoidon piirissä olevia oppilaita.

- Hankerahoituksella on palkattu yhteensä kevätlukukaudelle 7 ja syyslukukaudelle 5 koulunkäynninohjaajaa ja kevätlukukaudelle 9 ja syyslukukaudelle 4 opettajaa ja kevätlukukaudelle 1 varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Työntekijöitä on palkattu 10 eri kouluun ja päiväkotiin yhteensä 156,8 henkilötyökuukautta.
- Hankkeiden avulla on mahdollistettu tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden opiskelua yleisopetuksen yhteydessä inklusioperiaatteen mukaisesti omien ikätovereidensa joukossa. Hankkeen avulla on mahdollistettu se, että oppilas saa tukea oppimiseensa ja koulunkäyntiinsä heti tuen tarpeen ilmetessä. Tästä osoituksena on se, että erityisen tuen oppilaiden määrä on pysynyt Äänekoskella alle valtakunnan keskiarvon, Äänekoskella 7,6%, koko maa 9,0% oppilaista. Tehostetun oppilaiden määrä on kasvanut vuodesta 2012 3,70 % vuoteen 2023, 16,25 %. Koko maassa tehostettua tukea saa 12,2% oppilaista. Tämä osoittaa sen, että tehostetulla tuella oppilas pystyy opiskelemaan omassa luokassaan, kun riittävä tuki on taattu eikä tarvetta vahvempaan, erityiseen tukeen ole.
- Hankkeella on palkattu kiertävä erityisopettaja, joka on antanut lisätukea ja konsultaatiota kouluissa todettuihin tuen tarpeisiin. Tämän työmuodon tärkein anti on ollut se, että yhteistyössä suunniteltu tuki antaa toivoa vaikeissakin tilanteissa oleville lapsille ja nuorille sekä heidän kasvattajilleen, niin huoltajille kuin ammattihenkilöstöllekin.

OKM/1027/520/2022 Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022-2024

- Valtionavustuksen tavoitteena on parantaa lasten ja nuorten edellytyksiä jatkaa oppimista perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Erityisesti tavoitteena on varmistaa koulujen edellytykset tukea heikommissa asemassa olevien oppilaiden, vieraskielisten oppilaiden, erityisen ja tehostetun tuen oppilaiden, maahanmuuttotilanteistaisten sekä

korona-aikana perusopetuksen kesken jättäneiden oppilaiden oppimista. Lisäksi tuetaan niitä lapsia ja nuoria, joiden syrjäytymisen riskiä koronaepidemian pitkitäminen on erityisesti lisännyt ja ennaltaehkäistään koulupoissaoloja ja koulupudokkuutta.

- Valtionavustus on tarkoitettu koronaepidemiasta johtuvien vaikutusten tasoittamiseen, oppimiseen, oppilaanohjaukseen, hyvinvointiin ja tukeen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen esi- ja perusopetuksessa ja perusopetuksen lisäopetuksessa.
- Hankerahoituksella on palkattu yhteensä koulunkäynninohjaajaa ja 4 opettajaa Koulunmäen ja Suolahden yhtenäiskouluun, yhteensä 5,36 henkilötyökuukautta
- Poikkeusolosuhteissa on pystytty vahvistamaan niiden oppilaiden tukea, jotka sitä eniten tarvitsevat ja joilla on ollut paljon koulupoissaoloja. Tuen avulla on saatu paikattua poissaoloista johtuvia oppimisvajeita ja saavutettu vahvempaa tukea maahanmuuttajataustaisille oppilaille ja heidän vanhemmilleen.

Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä vapaan sivistystyön digitalisaation viitekehys OKM013:00/2022 kehittäminen

Uudet lukutaidot -kehittämishjelma

Uudet lukutaidot -kehittämishjelman tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten medialukutaitoa, tieto- ja viestintäteknologista (tv) osaamista sekä ohjelmointiosaamista varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa.

Äänekoski on saanut seuraavat Digitalisaatiokehittämishjelman erityisavustukset:

OPH 11/943/2023 Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen varhaiskasvatuksessa 2023-2025

- Uudet lukutaidot -kehittämishjelman tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten medialukutaitoa, tieto- ja viestintäteknologista (tv) osaamista sekä ohjelmointiosaamista varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa.
- Avustuksen tavoitteena on varhaiskasvatuksen digitaalisten oppimisympäristöjen, pedagogisten käytäntöjen sekä lasten ja henkilöstön digitaalisiin taitoihin liittyvän

hyvän pedagogisen toiminnan kokonaisvaltainen kehittäminen sekä alueellisen ja yksilöllisen yhdenvertaisuuden tukeminen. Tavoitteena on kehittää ratkaisuja ja toimintamalleja, jotka edistävät digitalisaation johtamista, kehitettyjen digitaalisten oppimisympäristöjen hyödyntämistä sekä lisäävät lasten sekä henkilöstön pystyvyyden kokemusta ja motivaatiota digitaalisten mahdollisuuksien hyödyntämiseen.

- Hankerahoituksella on palkattu yhteensä 1 opettaja, joka on työskennellyt kaikissa Äänekosken varhaiskasvatuksen yksiköissä, yhteensä 10,5 henkilötyökuukautta
- Hankkeiden avulla on tuotettu yhteinen tv- opetussuunnitelma, joka alkaa varhaiskasvatuksesta ja jatkuu jatkumona perusopetuksen päättövaiheeseen. Tähän tueksi on kehitetty digipassi, digijokortti, tuotettu materiaaleja ja toimintamalleja, jotka on koottu kaikkien opettajien käyttöön. Hankkeessa on pilotoitu erilaisia opetusmenetelmiä ja digitaalisia välineitä. Päiväkodeissa on aloitettu digi- tutortoiminta, jossa jokaisessa päiväkodissa on digiasioihin perehtynyt työntekijä, joka toimii muiden työntekijöiden tukena.

Perusopetuksen sitouttavan koulu yhteisötyön toimintamallin kehittäminen OKM021:00/2021 KEHITTÄMINEN

Sitouttava koulu yhteisötyö

Perusopetuksen sitouttavan koulu yhteisötyön tavoitteena on vähentää ja ennaltaehkäistä poissaoloja perusopetuksessa ja luoda myönteistä toimintakulttuuria kouluissa. Valtakunnallinen toimintamalli kehitetään yhdessä kuntien ja koulujen kanssa, ja se on tarkoitus vakiinnuttaa vuosina 2022-2023.

Äänekoski on saanut seuraavat Sitouttava koulu yhteisötyön kehittämisohjelman erityisavustukset:

OKM/1182/520/2021 Valtion erityisavustus perusopetuksen sitouttavan koulu yhteisötyön vaiheen 2 pilotointiin vuosille 2022-2023.

OKM/545/520/2021 Valtion erityisavustus perusopetuksen sitouttavan koulu yhteisötyön pilotointiin vuosille 2021-2023.

- Pilottitoiminnan tarkoituksena on kehittää kunnan opetustoimen tasolla sitouttavaa koulu yhteisötyötä mahdollistavia hallinnollisia, rakenteellisia ja pedagogisia ratkaisuja.
- Pilottitoiminnassa tulee kehittää nykyisiä sekä löytää uusia koulu yhteisöön kiinnittymistä tukevia käytänteitä osana opetuksen ja yhteisöllisen opiskelu huollon toimintaa.
- Kehittämisen kohteena ovat myös poissaolojen riskien tunnistamisen, seurannan, syiden selvittämisen ja varhaiseen puuttumisen keinot.
- Piloteissa tuetaan lisäksi poissaolojen vaikutuksia lieventäviä ja korjaavia pedagogisia toimintatapoja sekä kohdennettuja ja intensiivisiä poissaoloihin puuttumisen käytänteitä yhteistyössä kotien kanssa.
- Hankerahoitus on verkostohanke, jossa on mukana 9 keskusomalaista kuntaa, Äänekoski on koordinoiva kunta
- Hankerahoituksella on Äänekoskelle palkattu 1 henkilö, yhteensä 12 henkilötyökuukautta
- Hankkeella on saavutettu kaikilla kouluilla yhteisen poissaoloihin liittyvän toimintamallin käyttöönotto. Poissaoloihin liittyvän toimintamallin ja tilastoinnin kehittämisessä on osallistettu oppilaita ja huoltajia. Hankkeessa on kehitetty kouluun kiinnittymiseen liittyvän toimintakulttuuria ja koulun sisäistä ja koulun ulkopuolisten tahojen kanssa tehtävää monitoimijuutta.

Harrastamisen Suomen malli OKM025:00/2021

Suomen mallissa päätavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen. Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Suomen mallissa yhdistyvät lasten ja nuorten kuumeminen harrastustoiveista, olemassa olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoiminen sekä koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyö

Äänekoski on saanut seuraavat Harrastamisen Suomen mallin kehittämisohjelman erityisavustukset:

LSSAVI/4833/2022 ja LSSAVI/3598/2023 Kaikki harrastamaan

- Tavoitteena on tukea lasten ja nuorten mieleistä harrastamista koulupäivän yhteydessä. Harrastukset on valittu ja järjestetty lasten ja nuorten kuulemisesta saatujen tietojen pohjalta.
- Avustus kohdistuu pääasiallisesti harrastusten ohjaajien ja erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten avustajien palkkakuluihin sekä matka- ja materiaalkuluihin.
- Hankkeella on tuotettu 93 koko vuoden kestävä harrastustoimintaa (2479 ohjaustuntia) 7 koululla 1693 oppilaalle.

Hallituksen ohjelman linjaus oppilas- ja opiskelijahuollon palveluiden vahvistamisesta kaikilla koulutusasteilla

Opiskeluhoitoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoitona. Koko oppilaitosyhteisöä tukeva ehkäisevä yhteisöllinen työ on opiskeluhoitoon ensisijainen toteuttamismuoto. Hyvinvoiva opiskeluyhteisö sekä terveellinen ja turvallinen opiskeluympäristö ovat oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin edellytyksiä. Yhteisöllisellä opiskeluhoitolla tarkoitetaan koulun tai oppilaitoksen toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, vuorovaikutusta, osallisuutta, ympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta ja esteettömyyttä.

Tavoitteena on, että yhteisöllisen opiskeluhoitoon ennaltaehkäisevä tuki sekä yksilökohtaisen opiskeluhoitoon varhainen tuki ovat kaikkien opiskelijoiden saatavilla yksilöllisten tarpeiden mukaisesti ja yhdenvertaisesti.

Tasa-arvoisesti saatavalla ja tasalaatuisella opiskeluhoitolla edistetään oppilaiden ja opiskelijoiden oppimista, psyykkistä ja fyysistä terveyttä, sosiaalista hyvinvointia sekä yhteisöllisyyttä.

Äänekoski on saanut seuraavat Oppilashuollon kehittämishojelman erityisavustukset:

OKM/1400/520/2022 Valtion erityisavustus yhteisöllisen opiskeluhoitoon vahvistamiseen ja kehittämiseen vuodelle 2023

- Tavoitteena on, että yhteisöllisen opiskeluhoitoon ennaltaehkäisevä tuki sekä yksilökohtaisen opiskeluhoitoon varhainen tuki tulisi olla kaikkien opiskelijoiden saatavilla yksilöllisten tarpeiden mukaisesti ja yhdenvertaisesti.
- Tasa-arvoisesti saatavilla ja tasalaatuisella opiskeluhoitolla edistetään lapsen ja nuoren oppimista, psyykkistä ja fyysistä terveyttä, sosiaalista hyvinvointia sekä yhteisöllisyyttä.
- Lasten ja nuorten hyvinvointia vahvistetaan ennaltaehkäisevästi moniammatillisilla ja oikea-aikaisilla opiskeluhoitoon kuraattori- ja psykologipalveluilla.
- Hyvinvoiva opiskeluyhteisö sekä terveellinen ja turvallinen opiskeluympäristö ovat oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin edellytyksiä. Yhteisöllisellä opiskeluhoitolla tarkoitetaan koulun tai oppilaitoksen toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, vuorovaikutusta, osallisuutta, ympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta ja esteettömyyttä.
- Hankkeella on tuotettu yhteisöllistä oppilashuoltoa ja koulujen toimintakulttuuria kehittävää koulutusta kaikilla Äänekosken kouluilla.
- Hankkeen aikana koulujen yhteisöllisen oppilashuollon suunnitelmia on kehitetty ja otettu käyttöön.

3.1.6.1. Lasten, perheiden ja nuorten palvelut

Toiminta-ajatus

Lasten, perheiden ja nuorten palveluiden perustehtävänä on lasten, nuorten ja heidän perheidensä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta, nuorisotyötä sekä kotoutumisen palveluita.

Painopisteenä perustehtävän toteuttamisessa on ennaltaehkäisevä toiminta ja varhainen tuki ja moniammatillista asiantuntijuutta hyödyntäen.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000410 Lasten, perheiden ja nuorten palvelut (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio-muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/ TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/ TA+muutos2023
Toimintatuotot	1 397	1 368	0	1 368	1 670	302	22,1 %
Toimintakulut	-11 635	-10 881	-202	-11 083	-11 056	27	-0,2 %
Toimintakate (netto)	-10 237	-9 514	-202	-9 715	-9 386	329	-3,4 %

Lasten, perheiden ja nuorten palveluiden vastuualueelle sijoittuvat varhaiskasvatus ja esiopetus, kotoutumisen palvelut, perhekeskustoiminta sekä nuorisopalvelut.

Vastuualueen toimintakate oli alkuperäisessä talousarviossa 9,5 milj. euroa. Talousarviomuutoksena oli kaupunginvaltuuston 25.9.2023 § 54 myönnetty lisämääräraha palkankorotuksiin ja kertaeriin. Lisämäärärahasta kohdistui vastuualueelle 201 600 euroa.

Vastuualueen toimintakatteeksi muodostui 9,4 milj. euroa eli 96,6 % muutetusta talousarviosta ja toimintakate oli 329 800 euroa ylijäämäinen.

Vastuualueen tuloista toteutui 122,1 % ja menoista 99,8 %. Tulojen ennakoitua suurempi kertymä johtuu seuraavista tekijöistä:

- myyntituloja kertyi 309 t.€ arvioitua enemmän (Kotouttamisen korvaukset ja palveluiden myynnit hyvinvointialueelle)
- avustuksia ja tukia kertyi hanketulojen kasvun myötä arvioitua enemmän (155 t.€)
- maksutuloja kertyi ennakoitua vähemmän varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksutulojen laskun vuoksi (-170 t.€)

Varhaiskasvatuspalvelut ja esiopetus

Perhekeskuksen avoin päiväkotitoiminta on toiminut perjantaisin yhteistyössä varhaiskasvatuksen työntekijän kanssa. Avoin toiminta on ollut hyvin suositua lapsiperheiden keskuudessa.

Päiväkotihoido

Vuonna 2023 varhaiskasvatusta järjestettiin Konginkankaalla ja Koivistossa viipalepäiväkodin tiloissa. Koivistoon valmistuu uudet toimitilat vuoden 2024 toukokuussa. Konginkankaalla suunnitellaan uusia toimitiloja peruskoulun yhteyteen. Varhaiskasvatusta järjestettiin vuoden aikana kymmenessä päiväkodissa. Esiopetus järjestettiin Koulunmäen esiopetuksessa, Koiviston, Hietaman, Sumiaisten ja Konginkankaan koululla, Katvela-Kellosepässä ja Alkulan metsäesikoulussa. Joulukuussa 2023 maahanmuuttajataustaisia lapsia oli varhaiskasvatuksessa/esiopetuksessa mukana 20 lasta.

Äänekoskella toimi 7 perhepäivähoitajaa vuonna 2023. Perhepäivähoitajien ohjaus siirtyi elokuussa 2023 Mikonpuiston päiväkodin alaisuuteen. Mikonpuistossa toimii myös perhepäivähoidon varahoito. Muutoksen jälkeen perhepäivähoitajat saavat vahvempaa pedagogista tukea varhaiskasvatuksen opettajalta sekä ohjausta varhaiskasvatussuunnitelmien laadintaan.

Toimintavuoden aikana kehitettiin vahvasti varhaiskasvatuksen tuen kokonaisuutta sekä johtajuuden rakenteita. Toimintaan liittyviä muutoksia on jatkuvasti ja muutuskoulutusta on järjestetty koko henkilöstölle. Toimintavuonna 2023 hanketyöntekijöiden avulla saatiin tuettua henkilöstön hyvinvointia ja käynnistettyä uusia toimintamalleja. Varhaiskasvatuksen Opettajien Liitto valitsi vuoden 2023 varhaiskasvatuskunnaksi Äänekosken. Valinta tehtiin liiton paikallisyhdistysten esitysten pohjalta. Laadukasta varhaiskasvatusta pidettiin merkittävänä veto- ja pitovoimatekijänä kaupungille.

Äänekosken päiväkodeissa	lapsia 31.12. otanta	toteutuneita hoitopäiviä/vuosi sijoituspäätös: kokopäivähoito	sijoituspäätös: osapäivähoito alle 5 h. esiop. täydentävä vaka
2017	600	81 924	11 587
2018	568	78 501	10 325
2019	594	77 699	15 740
2020	547	59 206	13 068
2021	575	71 945	13 999
2022	605	80 433	10 530
2023	620	86 595	8 236

Perhepäivähoito

Perhepäivähoito	lapsia	hoitopäivät yhteensä
2018	52	10 015
2019	36	7 869
2020	26	3 977
2021	26	3 593
2022	24	3 279
2023	28	3 756

Yksityinen hoito päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa

Yksityinen päiväkotiki	lapsia 31.12.	hoitopäivät yhteensä / v
2019 päiväkotiki / pph	60 / 2	11 228 / 398
2020 päiväkotiki / pph	48 / 4	7 453 / 553
2021 päiväkotiki / pph	9 / 4	6 107 / 685
2022 päiväkotiki / pph	6 / 4	1 456 / 713
2023 päiväkotiki / pph	4 / 0	937 / 531

Kotouttamisen palvelut

Äänekosken kaupunki oli uuden alun edessä vuonna 2023, sillä maahanmuuttoasioista vastaanottanut henkilö siirtyi hyvinvointialueelle. Työtä tehtiin koko vuosi tiiviisti yhdessä hyvinvointialueen sosiaaliohjaajien sekä muiden sidosryhmien kanssa unohtamatta vapaaehtoisten panosta. Kaupunki vastaanotti joulukuun loppuun mennessä 34 kiintiöpakolaista ja sen lisäksi kuntalaisiksi siirtyi 6 turvapaikanhakijaa sekä 128 tilapäisen suojelun asiakasta.

Kotoutumisen palveluista vastaa perhepalvelujohtaja ja hänen alaisinaan ovat maahanmuuttokoordinaattori (aloitti helmikuussa 2023) sekä ohjaaja (aloitti syyskuussa 2023). Apua on saatu myös työharjoittelijalta sekä maahanmuuttoneuvonnan järjestämiseen osallistuvilta Koskelan Setlementin työntekijöiltä. Alkuvaiheen palvelut ovat moninaiset ja ne alkoivat jo ennen kiintiöpakolaisten maahan saapumista. Asuntojen vuokraamisen ja kalustamisen lisäksi palveluihin kuuluu oleellisesti kaikenlainen ohjaus ja neuvonta sekä viranomaiskäynneistä huolehtiminen.

Maahanmuuttajien tyytyväisyyttä mitattiin kyselyllä vuonna 2023 ja yhtenä mielenkiinnon kohteena oli heidän oma kokemuksensa osallistumisesta ja kulttuurin sekä kielen huomioimisesta Äänekoskella. Raportin tulokset ovat tässä kohtaa vielä työn alla, mutta tärkeää on joka tapauksessa kyselynkin kautta saada maahanmuuttajien ääni kuuluviin. Konkreettisia toimia hyvien väestösuhteiden eteen vuonna 2023 oli esimerkiksi SPR:n ja seurakunnan kanssa yhteistyössä aloitettu ”Yhteisöllä lähtöisen kotoutumisen hanke”, jossa koulutettiin vapaaehtoisia toimimaan yhdessä kiintiöpakolaisten kanssa. Koulutuksen kävi 7 äänekoskelaista vapaaehtoista. Maahanmuuttajien omaa kulttuuria huomioitiin erityisesti uuden vuoden juhlien eli Nowruz-juhlien järjestämisellä maaliskuussa Painotalolla sekä Monikulttuurisilla kahveilla joulukuussa.

Perhekeskustoiminta

Äänekosken perhekeskus Kerkän tehtävänä on tukea kaikkia äänekoskelaisia lapsiperheitä, tarjoamalla perheille kohtaamispaikkoja, vertaistukea sekä apua arjen jaksamiseen tai pulmiin.

Palveluita tuotetaan kasvotusten, digitaalisesti ja jalkautuen perheisiin tai muihin perheiden luonnollisiin ympäristöihin kuten puistoihin. Toiminta on ennaltaehkäisevää, perheyhteyttä ja perheen toimintakykyä vahvistavaa.

Kohtaamispaikkatoiminta ja vertaistuki

Avointa varhaiskasvatustoimintaa järjestettiin 35 kertaa, joissa kävijöitä oli yhteensä 1 172. Avoimen varhaiskasvatuksen normaalikertojen keskimääräinen kävijämäärä on 26, kerran kuussa olevien perheliikuntakertojen keskimääräinen kävijämäärä on 46.

Kulttuuritoimen ja perhekeskuksen järjestämässä avoimen varhaiskasvatuksen kevätkauden lopettajaisissa kävijöitä oli 130. Avoimen varhaiskasvatuksen ja seurakunnan puistoperhekerho keräsi paikalle useita kymmeniä osallistujia. Näitä kahta yhteistyötapahtumaa ei laskettu mukaan avoimen varhaiskasvatuksen kertoihin eikä määriin.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton tuottamassa perhekahvilatoiminnassa oli kävijöitä yhteensä 409.

Monikulttuurinen toiminta

Perhekeskus Kerkän kiintiöpakolaistaustaisille, sekä tilapäisensuojelun statuksella Äänekoskella oleville perheille suunnattuun toimintaan käynnejä kertyi yhteensä 1 436. Tähän on laskettu Maa-hanmuuttajaneuvonta 1 115 käyntiä, Ukraina Art&Play -kerho 150 käyntiä ja Suomi-kerho 171 käyntiä.

Jalkautuva-/liikkuvatoiminta

Perhekeskus Kerkän kautta koordinoitua jalkautuvaa toimintaa kertyi yhteensä 80 käyntikertaa. Tähän on laskettu Evankelisluterilaisen seurakunnan kanssa toteutettu lastenhoitoapu 43 käyntiä (16 perhettä) ja perhekeskuksen varhaisen tuen ohjaajan tekemät kotikäynnit 37 käyntiä, joista suurin osa oli neuvolan vastasyntyneiden kotikäynnejä.

Iskä-lapsi -iltoja pidettiin neljä kertaa, joissa oli kävijöitä yhteensä 97 henkilöä.

Vastaanotot perhekeskuksessa

Voimavarakeskusteluita pidettiin 12 kertaa, sekä Lapset puheeksi -keskusteluita 11 kertaa. Perhe-neuvo perhe- ja palveluohjausta annettiin kasvotusten perhekeskuksessa, puhelimitse ja

sähköpostitse. Chat yhteydenottojen määrä oli yhteensä kuusi kappaletta.

Lapsiperheet saivat tukea ja ohjausta perheenjäsenen neuropsykiatriisiin haasteisiin Nepsy-pysäkiltä, joita järjestettiin kaksi kertaa, yhteensä neljälle perheelle. Toiminta toteutettiin yhteistyössä Hyvinvointialueen kanssa.

Oppilaitosten vierailuita perhekeskuksessa oli kahdeksan kappaletta.

Lisäksi asiakasvastaanottoa perhekeskuksessa toteutti Neljä Astetta Oy, joka tuotti Hyvinvointialueen järjestämistä vastuulla olevia perheoikeudellisia palveluita - valvotut- ja sovitut tapaamiset. Toteutuneita tapaamisia oli yhteensä 76 kappaletta. Keskimääräinen tapaamisen kesto oli noin kolme tuntia. Peruuntuneita tapaamisia oli yhteensä 40 kappaletta.

Muu toiminta

Perhekeskus jakoi taloudellista tukea 56:lle alle 18-vuotiaalle lapselle harrastuksiin yhteensä 8 692 euroa. Tuen määrä on keskimäärin 155 euroa yhtä tuen saanutta lasta kohden. Tuella mahdollistettiin 22 eri harrastusmuotoa, jotka olivat seuraavia: ratsastus, tanssi, kanteleen-, haitarin-, klarinetin-, viulun- ja kitaransoitto, musiikkiopisto, taitoluistelu, liikuntakerho, cheerleading, akrobatia, kuvataidekoulu, voimistelu, koripallo, jalkapallo, sulkapallo, salibandy, laskettelu, jääkiekko, kuntosali ja uinti.

Perhekeskus koordinoi lapsiperheiden joulumieli-lahjakeräystä. Lahjoituksia haki 19 lapsiperhettä.

Nuorisopalvelut

Äänekosken kaupungin nuorisopalveluiden nuorisotyömuotoina olivat perusnuorisotyö, joka pitää sisällään avoimen nuorisotilatoiminnan, leirit, retket, tapahtumat, ryhmä- ja kerhotoiminnan, sekä etsivä nuorisotyö, liikkuva nuorisotyö ja koulunuorisotyö. Toimintaa läpileikkaavina teemoina olivat nuorten osallisuuden edistäminen, jalkautuminen, verkostotyö, palveluohjaus, konsultointi ja digitaalisuus.

Perusnuorisotyötä toteuttaa viisi nuorisotyöntekijää. Etsivässä nuorisotyössä on neljä työntekijää, joista kolme on vakinaisia. Kolmas työntekijä vakinaistettiin 1.9.2023. Koulunuorisotyötä toteuttaa kaksi yhteisöohjaajaa. Liikkuvan nuorisotyön Kesäkaarat toimintaa toteutettiin yhden työntekijän voimin.

Avoim nuorisotilatyo

Äänekosken kaupungilla on neljä nuorisotilaa; Äänekoski, Suolahti, Konginkangas ja Sumiainen. Nuorisotiloilla oli avoimessa tilatoiminnassa kävijöitä yhteensä 6 393. Kävijät jakaantuivat seuraavasti: Äänekoski 2 529, Suolahti 2 293, Konginkangas 906 ja Sumiainen 665. Aukiolokertoja avoimessa tilatoiminnassa oli yhteensä 354. Aukiolokerrat jakaantuivat seuraavasti: Äänekoski 93, Suolahti 133, Konginkangas 66 ja Sumiainen 62.

Ryhmä- ja kerhotoiminta

Ryhmä- ja kerhotoiminnassa oli kävijöitä yhteensä 1 498. Toimintakertoja oli yhteensä 159. Ryhmä- ja kerhotoimintaan sisältyvät tyttöjen tilatoiminta, 6.-Klubit, tilatiimit, sekä erityisnuorten illat.

Leirit, retket ja tapahtumat

Leiri-, retki- ja tapahtumatoiminnassa kävijöitä oli yhteensä 486 nuorta. Toimintakertoja oli yhteensä 22. Luvut koostuvat seuraavasta toiminnasta: Jäädisko 150 kävijää, yötilat nuorisotiloilla, viisi kertaa, joissa yhteensä 102 nuorta, Särkänniemen retki 42 nuorta, YleXPop -tapahtuma 41 nuorta, Himoksen lasketteluretki 24 nuorta, Keilausilta 22 nuorta, toimintapäivä

kansallispuistossa 16 nuorta, retki Tampereen Seikkailupuisto Wildiin 16 nuorta, Kolmen yön kesäleiri Kangaslammen leirikeskuksessa 15 nuorta, pelipäivä 11 nuorta, 18-29-vuotiaiden ilta Spotissa 9 nuorta, kädentaitopäivä 8 nuorta, K16-ilta Spotissa 6 nuorta, kesäpäivä 6 nuorta, kirjastopäivä 5 nuorta, yöpatikka 6 nuorta, seppo.io-pelipäivä 4 osallistujaa ja musaworkshop 3 nuorta.

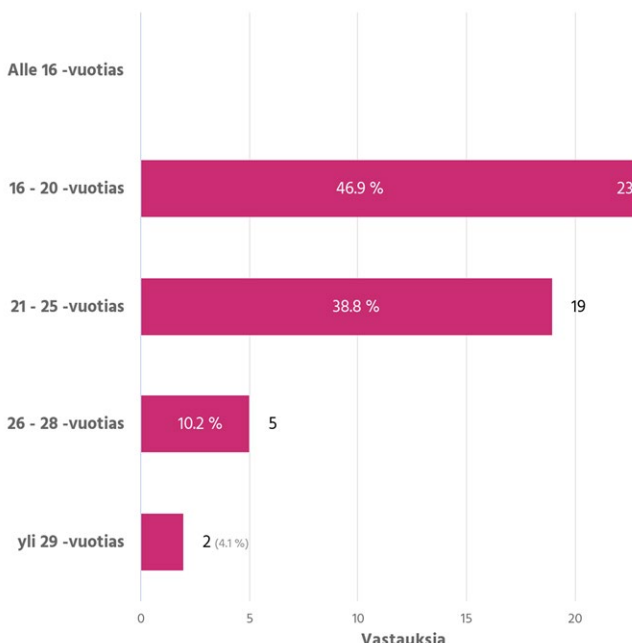
Digitaalinen nuorisotyö Discord

Kävijöitä oli yhteensä 38. Toimintakertoja oli yhteensä 4.

Etsivä nuorisotyö

Etsivän nuorisotyön ensisijaisena tehtävänä on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka tarvitsevat turvallista ja luottamuksellista aikuiskontaktia sekä apua saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Etsivää nuorisotyötä on tehty Äänekoskella vuodesta 2008 alkaen ja kalenterivuoden 2023 aikana nuoria kontaktoitiin ja tavoitettiin 181 henkilöä. Nuoria, jotka on ilmoitettu etsivään nuorisotyöhön, mutta joita ei ole tavoitettu, oli yhteensä 16 hlöä vuonna 2023.

Sovari-vastauksia tuli 49 kpl, josta oheinen ikäkaavio.

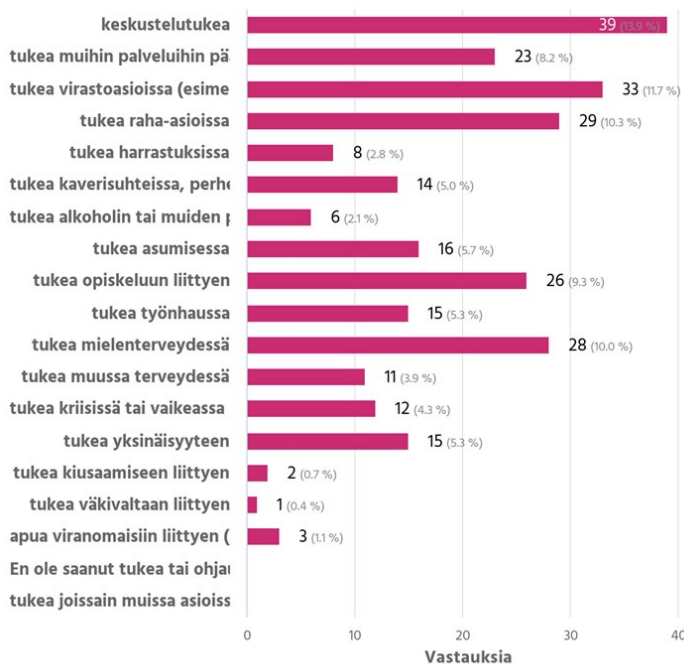

Kaavio 1. Etsivän nuorisotyön asiakkaat vuonna 2023.

Nuoret ohjautuivat etsivän nuorisotyön piiriin opilaitoksista (17,6%), sosiaalityö- ja terveydenhuolto (25,7%), suoraan kavereiden tai sukulaisten

kautta (16,4%), muita kautta, kuten KELA, työllisyyspalvelut, nuorisotyö ynnä muut (40,3%).

Etsivän työn asiakkuuteen liittyvä toimenpiteitä tehtiin oheisen kaavion mukaisesti 49 vastaajan otannalla.

Kaavio 2. Etsivän nuorisotyön asiakkuuteen liittyvät toimenpiteet vuonna 2023.

Sosiaalisen vahvistumisen mittari (Sovari) tuottaa tietoa etsivän nuorisotyön laadusta ja vaikutuksista nuoren elämäntaitoihin. Etsivän nuorisotyön asiakkailta kysyttäessä, he vastasivat saaneensa tukea oheisen kaavion mukaisesti.

Toiminnalle saatiin valtionavustusta 120 000 euroa ja etsivän nuorisotyön maakunnalliseen koordinointiin 11 250 euroa. Etsivän nuorisotyön toimipiste sijaitsee edelleen väistötiloissa, osoitteessa Kauppakatu 10.

Koulun nuorisotyö

Yhteisöohjaajien toteuttama koulunuorisotyö on sijoittunut pääasiassa Koulunmäen ja Suolahden Yhtenäiskoululle. Lisäksi koulun nuorisotyötä ovat toteuttaneet muut nuorisotyöntekijät. Toimintakertoja on järjestetty yhteensä 534 kertaa. Toimintaan osallistujia on ollut yhteensä 14 666. Toimintamuotoina on ollut muun muassa välituntitoiminta, nivelvaihtely, ryhmätyöt ja kerhot.

Liikkuva nuorisotyö

Liikkuva nuorisotyö on läpileikkaava teema Äänekosken kaupungin nuorisopalveluissa.

Asuntoautolla tapahtuvaa liikkuvaa työtä kutsutaan Äänekoskella Kesäkaaratoinnaksi. Kesäkaaran toimintakausi on määritelty vuosittain ajalle 1.4. - 31.10. Toimintapäiviä kyseisellä ajanjaksolla oli yhteensä 94. Kohdattuja lapsia/nuoria/aikuisia kyseisellä ajanjaksolla oli yhteensä 3 619. Marras- ja joulukuussa liikkuvan nuorisotyön toimintapäiviä oli yhteensä 26 ja kohdattuja lapsia/nuoria/aikuisia oli yhteensä 417. Toimintamuotoina on ollut muun muassa koulujen toimintapäivät, nuorten liikuttaminen esimerkiksi jousiammuntapelillä ja sumopainilla, Pakokaara, sekä Ilta- ajan kiertelyt Äänekosken alueella, yleensä perjantai-iltaisina.

Nuorisovaltuusto

Nuorisovaltuuston uusi kausi alkaa kesäkuussa. Kevätkaudella: 5 kokousta, 17 jäsentä. Syyskaudella: nuorisovaltuustossa 19 jäsentä, 4 kokousta. Nuorisovaltuustolla on ollut edustajat kaupunginvaltuustossa, kaupunginhallituksessa, opetus- ja kasvatuslautakunnassa, kaupunkirakennelautakunnassa, kulttuuri- ja liikuntalautakunnassa ja ympäristölautakunnassa sekä Lape -työryhmässä.

3.1.6.2. Opetuspalvelut

Toiminta-ajatus

Opetuspalveluiden perustehtävä on tuottaa laadukasta opetussuunnitelmien mukaista

yleissivistävää perusopetusta ja lukiokoulutusta, sekä tarjota tasokasta aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000420 Opetuspalvelut (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio- muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/ TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/ TA+muutos2023
Toimintatuotot	1 764	1 059	0	1 059	1 674	615	58,1 %
Toimintakulut	-20 752	-19 751	-253	-20 004	-20 481	-477	2,4 %
Toimintakate (netto)	-18 988	-18 692	-253	-18 945	-18 807	138	-0,7 %

Opetuspalveluiden alkuperäisessä talousarviossa toimintatulot olivat 1,1 milj. euroa ja toimintamenot 19,8 milj. euroa. Toimintakate oli 18,7 milj. euroa.

Talousarviomuutoksena oli kaupunginvaltuuston 25.9.2023 § 54 myönnetty lisämääräraha palkan korotuksiin ja kertaeriin. Lisämäärärahasta kohdistui vastuualueelle 253 200 euroa.

Opetuspalvelujen toimintatulojen toteutuma oli 1,7 milj. euroa (158,1 %) ja toimintamenojen toteutuma oli 20,5 milj. euroa (102,4 %).

Tulojen ennakoitua suurempi kertymä koostuu seuraavista tekijöistä:

- myyntitulot toteutuivat 85 t€ ennakoitua suurempina (lastensuojelulain perusteella sijoitettujen lasten koulukustannukset)
- maksutuloja kertyi 146 t€ ennakoitua enemmän (hyvinvointialueelle myydyt palvelut)
- tuet ja avustukset toteutuivat ennakoitua paremmin kasvaneiden hanketulojen vuoksi, 246 t€

Talousarvion toimintamenojen ylitys 477t.€, johduttaa lähinnä hankkeista, jotka ovat alkaneet talousarvion hyväksymisen jälkeen. Jos hankkeiden menoja ei huomioida, on talousarvion ylittäviä toimintamenoja syntynyt palveluiden ostoista, lähinnä oppilaskuljetuksista (ylitys 138 t.€).

Vastuualueen toimintakatteeksi muodostui 18,8 milj. euroa (99,3 %), mikä merkitsee, että talousarvio toteutui ylijäämäisenä 137 t€.

Opetuspalvelut

Koulunmäen yhtenäiskoulun c-rakennuksen purkaminen kesäkuussa 2023 aloitti viimeisen vaiheen rakennustyön Koulunmäellä. Varsinainen rakentaminen alkoi syksyllä 2023. Luokkien 7-9 oppilaat ja opettajat siirtyivät 1.8.23 Teknologiakeskukseen väistötiloihin.

Keväällä 2023 valmistavassa opetuksessa Koulunmäen yhtenäiskoulussa oli 68 lasta, joista oli muodostettu 3 opetusryhmää. Syksyllä 2023 valmistavassa opetuksessa jatkoi edelleen 3 ryhmää, joissa oli yhteensä 30 lasta. Pääosin valmistavassa opetuksessa oli vuonna 2023 ukrainalaisia tilapäisen suojelun piirissä olevia lapsia. Vuoden 2023 aikana valmistavasta opetuksesta siirtyi perusopetukseen 59 lasta. Vieraskielisten lasten määrän kasvaessa on huomattu tarve tuottaa laajempaa tukea valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyville lapsille.

Äänekosken opetussuunnitelman yhtenä kärkeenä on ollut yrittäjyyskasvatus. Syksyllä 2023 otettiin käyttöön Yrittäjyyskasvatus opetussuunnitelma, joka kattaa opinpolun varhaiskasvatuksesta luki-oon saakka.

Yrittäjyyskasvatuksen tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kasvatusta läpileikkaavana elementtinä kaikessa opetuksessa. Yrittäjyyskasvatus edistää opetussuunnitelman tavoitteita.

- Opiskelijoita tuetaan oman elämän valinnoissa ja omannäköisen tulevaisuuden rakentamisessa.
- Jokaista lapselle ja nuorelle pyritään löytämään omat vahvuutensa ja hyödyntämään niitä, saamaan tiedot ja taidot sekä mahdollisuuksia kokeilla käytännössä.

Näin nuori oppii pärjäämään elämän haasteissa ja muuttuvassa työympäristössä.

- Kasvatamme myönteiseen yrittäjäyhteisöön, joka ei tarkoita sitä, että kaikista tulisi yrittäjiä.
- Edistämme sisäisen yrittäjäyden ja business-henkisyyden syntymistä.
- Koulu-yritysyhteistyö näkyy monipuolisesti oppilaitosten arkipäivässä.
- Yrittäjäyhteisö toimii oppimisen tukena ja eri oppiaineiden elävöittäjänä.
- Tavoitteena on tukea yksilön hyvinvointia. Tärkeää on linkittää positiivista pedagogiikkaa, kulttuuri-, hyvinvointi- ja yrittäjäyhteisöä toisiinsa.
- Tuodaan yrittäjäyhteisöä ja käytännön tekemistä teorian rinnalle.
- Annetaan laajasti erilaisia yrittäjäyhteisöön liittyviä valmiuksia ja kehitetään monipuolista yrittäjäyhteisöä toimintakulttuuria.
- Harjoitellaan riskien ottamista, oivaltaamista ja keksimistä itseluottamusta vahvistaen.
- Tuetaan nuoria kesätöiden löytämisessä ja työllistymisessä.
- Tehdään yrittäjäyhteisöyhteistyötä näkyväksi paikallisesti ja laajemminkin sosiaalisen median hyödyntäen.
- Vahvistetaan Äänekosken kaupungin elinvoimaisuutta.
- Olemme osa Äänekoski-ilmiötä.

Opetushallitus antoi 1.3.2023 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 muutosmääräyksen, jonka yhtenä tavoitteena on lisätä oppilaiden hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä ja vähentää koulupoissaoloja.

Toimialalla on usean vuoden ajan kiinnitetty huomioita tunne- ja turvataitoihin. Olemme myös kouluttaneet lähes 100 varhaiskasvatukseen, esiopetuksen ja perusopetuksen opettajaa positiivisen pedagogiikan perusteisiin. Vuoden 2023 aikana laadittiin yhteistyössä Kauniaisten kaupungin ja Elämäntaidot-Positive Education Oy kanssa HYVÄÄ KASVUA opetussuunnitelman vuosiluokille 1-9. Kaikki HYVÄÄ KASVUA ops:in materiaalit, videot ja sisällöt ovat vapaasti kaikkien Suomen koulujen, opettajien, henkilöstön oppilaiden käytössä.

HYVÄÄ KASVUA OPS:in tavoitteena on tarjota toimiva rakenne, perusteet ja tavoitteet sille, miten kouluissa voidaan johdonmukaisesti edistää ja vahvistaa hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä

Kaupunki on velvollinen järjestämään kaikille alueellaan asuville lapsille perusopetusta. Äänekoskella toimii 4 yksityistä lastensuojelun yksikköä, joihin asuu lastensuojelulain perusteella sijoitettuja lapsia. Sijoitettujen lasten ja nuorten elämään liittyy monia muutoksia, menetyksiä ja haitallisia, traumatisoivia kokemuksia. Monella on haasteita oppimisessa ja koulunkäynnissään. Moni kokee myös, ettei saa riittävästi tukea koulunkäyntiinsä. Kouluikämyöntömyys ja heikot arvostamat aiheuttavat haasteita hyvinvoinnille sekä vaikeuttavat myöhempää työelämään kiinnittymistä. Oikea-aikaisella tuella lapset pystyvät saamaan potentiaalinsa käyttöön ja lisäksi heidän oppimistuloksensa paranevat.

Äänekoskella on toteutettu Sisukas-toimintaa, jonka tavoitteena on:

- sijoitetun lapsen sijoituksen onnistumisen tukeminen
- lapsen osallisuuden vahvistaminen
- lapsen monialaisen verkoston kokoaminen ja konsultointi
- kouluun kiinnittyminen
- pedagoginen kuntoutus ja hoitava arki
- lastensuojelun ja perusopetuksen yhdyspintatyö

Sisukas auttaa sijoitettua lasta onnistumaan koulunkäynnissä. Sisukas-toiminnasta vastaa erityisluokanopettaja, joka toimii sijoitetun lapsen tuen koordinoijana ja mahdollisesti myös opettajana varsinkin sijoituksen alkuvaiheessa. Tavoitteena on, että sijoitettu lapsi siirtyy yleisopetukseen, kun hänen voimavaransa sen sallivat. Sisuryhmä toimii Koulunmäen yhtenäiskoululla, mutta palvelee koko Äänekosken aluetta.

Peruskouluja on yhteensä 7, joista alakouluja on 5 ja yhtenäiskouluja 2. Alla olevat oppilasmäärät ovat syksyn 2022 ja 2023 mukaan.

Koulu	oppilasmäärä kevät/syksy	erityisen tuen oppilaat kevät/syksy	pidennetty oppioikeus kevät/syksy
Hietaman koulu	76 / 81	2 / 1	0 / 0
Honkolan koulu	97 / 96	5 / 3	0 / 0
Koulunmäen yhtenäiskoulu	908 / 895	49 / 75	25 / 24
Koiviston koulu	76 / 72	1 / 0	1 / 0
Konginkankaan koulu	70 / 59	3 / 4	0 / 0
Sumiaisten koulu	65 / 59	2 / 6	2 / 1
Suolahden yhtenäiskoulu	589 / 578	26 / 26	13 / 13
Yhteensä	1 881 / 1840	88 / 115	41 / 38
Jopo	20 / 20		
Perusopetukseen valmistava opetus	58 / 30		
Aikuisten perusopetus	2 / 9		

Koulujen oppilasmäärät vaihtelivat Sumiaisten ja Konginkankaan koulujen 59 oppilaasta Koulunmäen yhtenäiskoulun 895 oppilaaseen. Keväällä 2023 kouluissa oli 1 881 oppilasta (1 229 luokat 1-6, 652 luokat 7-9) ja syksyllä 1 840 oppilasta (1 192 luokat 1-6, 648 luokat 7-9)

Syksyn 2023 tilastopäivänä erityisen tuen oppilaita oli 153 (6,7 %) edellisenä vuonna erityisen tuen oppilaita oli 130. Pidennetyn opetusvelvollisuuden oppilaita sadasta viidestäkymmenestäkolmesta erityisen tuen oppilaasta oli yhteensä 38, heistä vaikeimmin kehitysvammaisia oppilaita oli 6.

Aamu-iltapäivätoimintaa toteutettiin Koulunmäen ja Suolahden yhtenäiskouluilla, Konginkankaan, Honkolan, Koiviston, Sumiaisten ja Hietaman kouluilla sekä avustettuna toimintana Koskelan Settlementin kautta. Kaikkiaan toimintaan osallistui 195 lasta keväällä 2023 ja syksyllä 166 lasta.

Äänekosken kaupunki tuotti hyvinvointialueelle aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä koulun keskeytysajolle hoitoa, niille lapsille, joiden erityishuolto-ohjelmaan em. palvelut oli merkitty kuntouttavina toimenpiteinä. Toiminnan järjestämisen kustannuksista on vastannut hyvinvointialue.

Lukio

Äänekosken lukio on keskikokoinen yleislukio, jossa kuitenkin erityisenä painopisteenä on kansainvälisyys, urheiluakatemiatoiminta sekä yrittäjyys- ja työelämäopinnot.

Keväällä 2023 284 opiskeli nuorten opetussuunnitelman mukaan ja aikuisten opetussuunnitelman mukaan 3 opiskelijaa. Kaksoistutkinnon opiskelijoita oli yhteensä 17. Lisäksi lukiossa opiskeli vaihto-opiskelija. Syksyn tilastopäivänä 20.9. nuorten opetussuunnitelman mukaan opiskeli 287 ja aikuisten opetussuunnitelman mukaan 2. Kaksoistutkinnon opiskelijoita oli 8 ja kansainvälisiä vaihto-opiskelijoita 2.

Vuonna 2023 fysiikkavalmentaja Kimmo Kinnusen valmentamia akatemiaurheilijoita oli yhteensä 55.

Akkreditoidun kansainvälisyystoiminnan mukaisia matkoja tehtiin vuonna 2023 Saksaan ja Unkariin. Lisäksi Erasmus-rahoituksen turvin Äänekosken lukion opiskelijoita oli vaihdossa Saksassa ja Puolassa. Kolme lukion opettajaa oli koulutusvaihdossa Italiassa ja Saksassa. Euroscola-matka tehtiin Strasbourgiiin.

Vuoden 2023 kevään ylioppilaita oli yhteensä 79. Syksyllä 2023 ylioppilaaksi kirjoitti 10, joista kaksoistutkinnon suorittaneita oli 1. Keväällä 2023 laitimme myös riemu ylioppilaat.

3.1.7. Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta vastaa Äänekosken kulttuuri- ja liikuntapalveluista ja ratkaisee kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja museolain, sekä

taiteen perusopetuksen ja musiikkioppilaitoksia koskevan lainsäädännön mukaiset kunnille kuuluvat asiat.

Talousarvion toteutuminen

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio- muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/ TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/ TA+muutos2023
Toimintatuotot	694	688	0	688	716	28	4,1 %
Toimintakulut	-4 416	-4 647	-45	-4 692	-4 624	68	-1,4 %
Toimintakate (netto)	-3 721	-3 959	-45	-4 004	-3 908	96	-2,4 %

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan talousarvioon oli varattu toimintamenoihin määrärahaa 4 647 380 euroa ja tuloja arvioitiin kertyvän 688 100 euroa. Lisäksi kaupunginvaltuuston 25.9.2023 § 54 päätöksellä myönnettiin keskitetysti lisämääräraha henkilöstömenoihin vuodelle 2023. Kulttuuri- ja liikuntakunnan osuus lisämäärärahasta oli yhteensä 44 500 euroa. Muutetun talousarvion toimintakate oli 3 907 700 euroa.

Lautakunta pysyi kokonaisuudessaan talousarviossa. Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan toimintakate vuodelta 2023 päättyi 96 000 euroa ylijäämäiseksi. Syynä ylijäämään olivat syksyllä 2023 aloitettujen koko kaupunkia koskevien säästötoimien lisäksi kulttuuritoimen ja liikuntapalveluiden ennakoitua parempi tulokertymä, joka oli yhteensä 28 300 euroa budjetoitua suurempi. Kaikki tulosalueet liikuntapalveluita luukunottamatta pysyivät talousarvion raamissa. Liikuntapalveluiden osalta alijäämä oli noin 28 000 euroa. Suurimmat ylitykset tapahtuivat SM-hiihtojen valmisteluun (lumen siirto) ja ensilumenladun (lumen tekeminen ja leasing kustannusten nousu) kustannuspaikoilla. Lisäksi mm. Äänemäen vanhaa hissiä jouduttiin investointihankkeen ulkopuolella korjaamaan (uusi vaijeri ja vastapainot), mikä aiheutti ylimääräisiä kustannuksia.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta toteutti yhteistyössä kaupunkirakennelautakunnan kanssa vuoden 2023 aikana useita kulttuuri- ja liikuntapalveluihin liittyviä investointeja. Investoinneissa pääpaino oli isoissa hankkeissa kuten liikuntapuiston stadionhanke, sekä Äänemäen hissihanke ja 3.rinne. Liikuntapuiston stadionhanke saatiin

pääpiirteittäin valmiiksi, joskin katsomorakennuksen alakerran töitä on jatkettava tulevina vuosina. Äänemäen 3 rinne ja hissi valmistuivat ja hanke jatkuu vuoden 2024 aikana lumetusjärjestelmän tehostamisella.

Suolahden uimahallin peruskorjauksen suunnitelua jatkettiin ja hankkeelle on haettu valtionavustus. Koulunmäen c-rakennuksen rakennustyöt käynnistyivät. Lähiliikuntapaikkojen osalta Pankkarin katukoripallokenttä saatiin valmiiksi. Lisäksi uusittiin Hietaman ja Konginkankaan hiihtolaturjen sekä Sumiaisten kirkonkylän kaukalon valaistus.

Kaupungin museoksi remontoitavan Metsä Board Oyj:n hallintorakennuksen kunnostamistöitä museotoimintaan jatkettiin ja tullaan jatkamaan tulevien vuosien aikana. Taidemuseon näyttelyvalaistusta uusittiin perusnäyttelyn ja auditorion osalta. Pääkirjaston ulko-oviremonttia jatkettiin ja käynnistettiin Suolahden kirjaston omatoimikäytön edellyttämät muutostyöt.

Sisäisen valvonnan selonteko

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta saa selvityksen talousarvion toteutumasta neljä kertaa vuodessa. Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan kassoille on nimetty vastuunalaiset hoitajat ja varahenkilöt. Toimialalle ja eri tulosalueille on nimetty laskujen asiataarkastajat ja hyväksyjät. Kulttuuri- ja liikuntajohtajan viranhaltijapäätökset hyväksytään lautakunnan kokouksissa. Kulttuuri- ja liikuntajohtaja tarkastaa kulttuuri- ja liikuntajohtajan alaisen viranhaltijoiden päätökset kuukausittain. Sisäinen valvonta on ollut riittävää.

3.1.7.1. Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut tuottaa yhdessä eri toimijoiden kanssa (yhteisöt ja yksityiset) laadukkaita ja monipuolisia kulttuuri-, liikunta- ja hyvinvointipalveluita. Palveluiden tuottamisessa huomioidaan kaikki kuntalaiset ja korostetaan

ennaltaehkäisevän toiminnan merkitystä. Kulttuuri- ja liikuntapalveluiden vastuualue sisältää hallinto ja kansalaistoiminnan, kirjastoiminnan, kulttuurityön, liikuntatyön ja musiikkiopiston tuosalueet.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000510 Kulttuuri- ja liikuntapalvelut (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio- muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/ TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/ TA+muutos2023
Toimintatuotot	694	688		688	716	28	4,1 %
Toimintakulut	-4 416	-4 647	-45	-4 692	-4 624	68	-1,4 %
Toimintakate (netto)	-3 721	-3 959	-45	-4 004	-3 908	96	-2,4 %

Hallinto ja kansalaistoimintaan kuuluvat koko toimialan hallintokulut, kansalaisopistotoiminta, kotitalousneuvonta, kyläyhdistysten avustukset, sekä luottamushenkilöiden palkkiot. Hallinto- ja kansalaistoiminnan kautta koordinoidaan avustukset kylien investointihankkeisiin, sekä rahoitetaan kaupungin viralliset juhlatilaisuudet kuten itsenäisyyspäivänjuhla, veteraanipäivänjuhla ja uudenvuodenjuhla.

Investointiavustuksia jaettiin kylille yhteensä 48 000 euroa. Kyläparlamentti linjaa vuosittain toteutettavat hankkeet, jonka jälkeen kulttuuri- ja liikuntajohtaja tekee avustuksista päätökset. Rahoitukset hankkeille myönnettiin hakemusten mukaisesti.

Kirjastotoiminta

Kirjastopalvelujen tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kirjaston tehtävänä on kirjastolain mukaisesti tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisäilöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa sekä edistää lukemista ja kirjallisuutta. Kirjaston tulee myös tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Äänekoskella on neljä kirjastoa, jotka vuonna 2023 olivat auki yhteensä 15 647 (14 901) tuntia, josta omatoimijalla 10 161 (10 034) tuntia. Omatoimijalla asiakkaat pääsevät kirjaston tiloihin tai osaan niistä omatoimisesti asiakaspalvelun ollessa suljettu. Lainaamisen ja asiakaspalvelussa asiointiin lisäksi asiakkaat mm. lukivat lehtiä tai muuta aineistoa, työskentelivät ja opiskelivat, pitivät palaverieja, käyttivät kirjaston asiakaskooneita ja langatonta verkkoa sekä tulostinta ja kopiokonetta. Pääkirjastossa on asiakkaiden ilmaiseksi varattavissa tutkijanhuone sekä soittohuone, jossa on mm. piano ja kitara. Suolahden ja Konginkankaan kirjastoissa varattavissa ovat kerhohuoneet.

Kävijöitä Äänekosken kirjastoissa oli vuoden aikana yhteensä 119 344 (106 300), lainoja 216 058 (204 420) ja lainaajia 4 821 (4 712). Kirjastojen kokoelmissa oli vuoden 2023 lopussa aineistoa 144 529 (145 172) yksikköä. Lisäksi asiakkailta on mahdollisuus tilata aineistoa Keski-kirjastoista eli käyttää kaikkien Keski-Suomen kuntien ja Kuhmoisten kunnan kirjastojen kokoelmia ilmaiseksi. Vuonna 2023 Äänekoski sekä lähetti että vastaanotti paljon aineistoa, kaksi kirjastojen välistä kuljetusta viikoittain.

Lukemisen edistämisen tehtävää toteutettiin myös erilaisilla ryhmäkäynneillä ja tapahtumilla.

Peruskouluilta ja toisen asteen oppilaitoksista vieraili kirjastonkäytön opetuksessa ja kirjavinkkauksissa yhteensä 64 ryhmää ja 1 025 osallistujaa. Kirjavinkkauksien tavoitteena on esitellä monenlaista luettavaa ja innostaa lukemaan myös niitä, joille lukeminen ei ole tapa tai siinä on haasteita. Vuonna 2023 kirjasto kutsui vinkkaukseen 2. 4. 6.

ja 8. luokkia, kirjaston esittelyyn eskarit sekä kirjastokäytön opetukseen 1. luokat. Lisäksi kirjastokäytön opetuksessa kävi ryhmiä mm. POKELta. Ryhmiä vieraili kirjastoissa paljon myös omatoimisesti.

Liikkuva lainaamo vei palveluja kirjastotilojen ulkopuolelle 28 kertaa, mm. päiväkoteihin, toimintakeskus Mintakeen, viheralueiden kouluille ja päiväkerhoille, perhekeskus Kerkkään, ikääntyneiden asumispalveluihin ja nuorisotiloihin. Kirjapakettien lainaamisen lisäksi liikkuvan lainaamon yhteydessä järjestettiin mahdollisuuksien mukaan myös kirjavinkkaamista, satutuokioita, sanataidetta tai runojumppaa.

Tapahtumia järjestettiin vuoden aikana yhteensä 114, joista kirjasto itse järjesti 74. Lapsille pidettiin satutunteja kaikissa kirjastoissa sekä Eemeli- ja Soturikissat- kilpailut. Suolahden Halloween-kävelyn yhteydessä järjestettiin kauhukirjasto Cafe Möljän tiloissa. Nuorille suunnattuja tapahtumia olivat mm. lautapeli-illat, nuorten lukupiiri, Nuorten Äki hengaa ja Äki Discord-vierailut. Aikuisille ja kaikenikäisille tarjolla oli kirjailtoja, keväällä digiopastusta, muutama Novellikoukukuluilta sekä marraskuussa yhdessä Koskela opiston kanssa järjestetty kirjallisuusmatinea, jossa kirjailijavieraina olivat Jari Järvelä, Rosa Liksom ja Outi Salovaara.

Kirjastotilat olivat käytössä monen yhteistyötahon toiminnassa. Kirjastoissa järjestettiin mm. pop up -konsertteja, kyläyhdistysten, Koskela opiston sekä kulttuuritoimen tapahtumia ja yksi kirjanjulkistustilaisuus.

Osa kirjaston palveluista tuotetaan alueellisena yhteistyönä. Keski-kirjastoilla on yhteinen kirjastojärjestelmä, verkkokirjasto ja e-kirjasto. Vuonna 2023 e-kirjojen ja e-äänikirjojen lainoja oli 99 700 (81 952) koko Keski-kirjastojen alueella ja e-lehtien käyttökertoja 585 281 (503 489). Käyntejä yhteisessä verkkokirjastossa oli noin 1,8 miljoonaa vuoden 2023 aikana. Äänekosken kirjaston omilla kotisivuilla oli 17 669 (19 591) käyntiä ja Facebook-sivuilla arviolta 3 058 (1 063) käyntiä.

Vuonna 2023 Keski-Suomen ja Pirkanmaan yleisille kirjastoille valmisteltiin oma visio, jonka pääelementtejä ovat kirjasto hyvän elämän rakentajana, asiakkaiden näköinen kirjasto ja tulevaisuuden osaaminen. Visiota on tarkoitus käyttää Keski-kirjastojen yhteistyön kehittämiseen ja sen pohjalta jatketaan yhteisen strategian valmistelua.

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimen tehtävänä on tuottaa monipuolisia kulttuuripalveluita Äänekoskella ja tukea avustusten kautta paikallisten yhdistysten, yksityishenkilöiden ja muiden yhteisöjen kulttuuritoimintaa.

Kulttuuritoimen tavoitteena on lisätä ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia kulttuuritoiminnan kautta ja parantaa osaltaan kulttuurin harrastusmahdollisuuksien saatavuutta ja saavutettavuutta alueella taiteen perusopetustoimintaa tukemalla.

Lisäksi kulttuuritoimen tehtävänä on koordinoita museotoiminnan kautta paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja kotiseututyön edistämistä.

Keskeisiä toimintamuotoja ovat avustusten myöntäminen, erilaisten konserttien, näyttelyiden ja muiden tapahtumien järjestäminen, sekä kulttuurikasvatus- ja kulttuurihyvinvointityö.

Vuonna 2023 Äänekosken kulttuuritoimi toteutti ja mahdollisti monipuolista kulttuuritoimintaa koko Äänekosken alueella. Vuoden 2023 talousarvion toteutuminen oli kulttuuritoimen osalta talousarvion sisällä ja sekä konserteissa että museossa oli kävijöitä aiempaa enemmän, mikä näkyi tulosalueen tulokertymässä. Tulosalueen tulot ylittyivät 19 300 euroa ja menot alittuivat 18 300 euroa. Menojen alitus johtui kaupungin yleisten säästötoimien lisäksi mm. tapahtumatoiminnasta.

Painotalon tiloissa oli 93 (10) eri tilaisuutta, joissa kävi yhteensä 8820 (1517) osallistujaa. Keskimääräinen osallistujamäärä tilaisuutta kohden oli 95 (151) osallistujaa / tilaisuus. Harjoitustapahtumia järjestettiin 726 (0) kertaa, joissa osallistujia yhteensä 7670 (0).

Suolahtisalissa oli yhteensä 24 (40) tilaisuutta, joissa oli yhteensä 3460 (5211) osallistujaa. Keskimäärin osallistujamäärä oli tilaisuutta kohden 144 (130). Suolahtisalia käytettiin harjoitustoimintaan yhteensä 38 (74) kertaa.

Taidemuseolla avautui vuoden aikana 4 vaihtuvaa näyttelyä ja niiden yhteydessä järjestettiin 3 avajaiset. Pääsiäisen perinteinen pop up -tapahtuma veti jälleen runsaasti väkeä, samoin tuplataiteilijatapaamiset, joita museolla järjestettiin 2 kertaa.

Taidemuseon kävijämäärä oli 2 295 (1 802), joista pääsylipun maksaneita 570 (482) ja Museokorttikävijöitä 423 (301). Aukiolopäiviä kertyi 141

(143), aukiolotunteja 629 (367). Vierailijoita aukiolopäivää kohti oli keskimäärin 16 (12). Ryhmäopastuksia toteutettiin 40 (37), joista päiväkot-, koululais- ja opiskelijaryhmiä 20 (27). Opastusten yhteydessä järjestettiin 5 (3) ohjattua työpajaa. Taiteen lukupiiri kokoontui vuoden aikana 14 (18) kertaa. Kuudensien luokkien Kuvataidepolku järjestettiin syys-lokakuussa kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti. Kesänäyttelyyn järjestettiin 4 kävelyluentoja, julkisen taiteen keskustakävelyjä toteutettiin syksyn aikana 3.

Äänekosken taidemuseon kokoelma karttui 1 182 (175) teoksen verran, Suolahden kaupungin taidekokoelma karttui 1 teoksella, samoin Äänekosken kaupungin taidekokoelma 1 teoksella. Teosinventointia jatkettiin ja vientejä sähköiseen kokoelmanhallintajärjestelmään tehtiin 44 teoksen osalta. Työ on edelleen jäljessä teoskartunnan erittäin suuren kasvumäärän vuoksi.

Taidemuseon blogissa julkaistiin 13 kirjoitusta, ja sen sivuilla vierailtiin 2 842 (1 086) kertaa. Kaupungin verkkosivujen, Visit Äänekoski -sivuston sekä Visit Jyväskylä Region -sivuston kautta museotoimen sivuilla vierailtiin yhteensä 6 503 (5 362) kertaa. Taidemuseon facebook-sivujen kävijämäärä oli 1 556 (835), sivujen seuraajia 565.

Kulttuurihistoriallisen museon toiminta keskittyi kokoelmien muuttoon, aineiston inventointiin ja tulevan kulttuurihistoriallisen näyttelyn suunnitteluun. Vuoden aikana jatkettiin pienesineistön siirtoa vanhasta varastosta uuteen kokoelmatilaan. Esineiden pinnat puhdistettiin ja esineet sijoitettiin hyllyihin odottamaan jatkotoimenpiteitä. Samalla todettiin, ettei suurikokoinen esineistö tule mahtumaan uuteen kokoelmatilaan vaan niille tulee saada oma tilansa.

Vuoden aikana nousi esiin tarve kaupungin museon sulkemisen yhteydessä vuonna 2015 varastoitujen museoesineiden kunnan tarkemmasta selvityksestä, sillä olosuhteet käytetyssä varastotilassa eivät ole vastanneet museoesineiden säilytykseen tarkoitettujen tilojen olosuhteita. Keski-Suomen aluevastuumuseona toimivasta Keski-Suomen museosta saatiin asiantuntijoita tutustumaan tilanteeseen ja museoesineiden siirtoa ja kunnostusta on tarkoitus jatkaa saatujen ohjeiden mukaisesti.

Kulttuurihistoriallisen museon suunnittelu on jatkunut näyttelyarkkitehdin liittyttyä mukaan. Näyttelyyn tulevien esineiden valinnassa on tehty yhteistyötä alueen muiden museotoimijoiden

kanssa. Museorakennuksessa on jatkunut peruskorjaus suunnitelmien mukaisesti.

Kulttuurihistoriallinen kokoelmaan on kirjattu uutta 33 uutta lahjoituserää, joista esineitä oli 14 lahjoituserässä, valokuvia 4 lahjoituserässä ja arkistoaineistoa 15 lahjoituserässä. Kokoelmien digitointi edistyi esinekokoelman osalta 26 objektilla, arkistoaineiston osalta 82 asiakirjalla, valokuvien osalta 560:lla. Mikko Niskasen esineistöstä annettiin lyhytaikainen esinelaina.

Kulttuurihistoriallinen museo oli toukokuussa mukana järjestämässä Äänekosken Metsäperintöverstasta Suomen Metsämuseo Luston ja saksalaisen Friedrich-Schiller-yliopiston Flumen-tutkimusprojektin kanssa.

Hoikkassalin 11 näyttelyssä oli yhteensä 1515 (1 150) kävijäkirjausta, eli keskimäärin 138 (104) kävijää näyttelyä kohden.

Kulttuuritoimi järjesti tapahtumia muissa tiloissa (mm. kirjastot, kaupungintalo, jäähalli, puistot ja muut yleiset alueet, jne.) yhteensä 21 tapahtumaa, joissa oli kävijöitä 3 234.

Kulttuurikasvatussuunnitelman mukaista toimintaan järjestettiin varhaiskasvatusikäisille ja koululaisille yhteensä 81 tapahtumaa, joihin osallistui yhteensä 2 162 kävijää.

Kulttuurihyvinvointitoimintaa (mm. ukrainalaisten taidepajat, kukkia vanhuksille tapahtuma, kiertueet seniorikeskuksissa ja hopeatanssit) järjestettiin yhteensä 27 kertaa, joihin osallistui 527 kävijää.

Kulttuuritoimen avustuksia myönnettiin yhteensä 70 778 euroa, joista yksityisille taiteen kulttuurin tekijöille 8 110 euroa, eri kulttuuriyhdistykselle / harrastusryhmille 45 688 euroa ja yhteistyösopimuksen kautta Keitele-Museo Oy:lle 17 000 euroa.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut tuottaa kaikille kuntalaisille liikuntalaisissa määritellyjä liikuntapalveluita ottaen huomioon harrasteliikunnan, kilpaliikunnan lasten- ja nuorten liikunnan, sekä erityisryhmien tarpeet. Liikuntapalvelut tuottaa liikuntapalveluita kuntalaisille ja vastaa liikuntapaikkojen kehittämisestä, järjestää ohjattua liikuntaa erityisryhmille ja huolehtii koulujen uimaopetuksesta, vastaa ostopalveluiden kautta liikuntapaikkojen kunnossapidosta, sekä myöntää avustuksia liikuntalan yhdistyksille ja yksityishenkilöille.

Liikuntatalo ja Asemakadun koulun liikuntatilat

Liikuntatalo oli päivisin koululaisten ja erityisryhmien käytössä. Iltakäyttäjien varattujen vuorojen määrä oli 2 650 (2 906). Erilaisia otteluita ja tapahtumia järjestettiin yhteensä 44 (50) kappaletta.

Asemakadun koulun liikuntatilojen vakiovuorojen määrä oli yhteensä 922 (929). Vuorot sijoittuvat sekä päivä- että ilta-aikaan. Asemakadulla pidettiin myös 2 muuta tapahtumaa.

Pankkari

Äänekoski Areena Pankkarille varattujen vuorojen määrä on kasvanut pikkuhiljaa. Vuonna 2023 vakiovuoroja oli 1 580 (1 128). Erilaisia otteluita ja muita tapahtumia järjestettiin 86 (45). Suurin tapahtuma olivat toukokuussa pidetyt Bio- ja juus-totalousmessut.

Uimahalli VesiVelho ja Suolahden Uimahalli

VesiVelhossa oli uimareita 53 589 (50 975). Uimakoulutoiminta: esikoulut, koulut ja muut ryhmät 4 893 (4 981) käyntikertaa. Erillistapahtumia oli kauden aikana VesiVelhossa viisi.

Suolahden uimahallissa oli 32 119 (32 922) kävijää. Uimakoulutoiminta: esikoulut, koulut ja muut ryhmät 4 369 (4 402) käyntikertaa. Suolahden uimahallin käyttöä rajoitti ajoittain ilmastointikoneiden toimimattomuus, jonka vuoksi hallia jouduttiin kauden aikana pitämään kiinni yhteensä 5 vuorokautta. Erillistapahtumia oli Suolahden uimahallissa kuusi, joista Halloween-kävelytapahtumaan liittyvä Halloween-uinti oli suuri (162 asiakasta).

Seniorikortteja myytiin yli 65-vuotiaille yhteensä 757 (663) kappaletta. Juniorikortteja myytiin yhteensä 180 (134).

Liikuntapuisto

Uimahallien ohella Liikuntapuisto on yksi Äänekosken käytetyimpiä liikuntapaikkoja. Liikuntapuiston ulkoliikuntatiloihin varattiin vuoden 2023 aikana yhteensä 1 397 (1 322) vuoroa ja erilaisia otteletapahtumia ja muita kisoja yhteensä 143 (345). Ei liikuntaan liittyviä tapahtumia oli 5 (5). Liikuntapuiston hiihtoladut, frisbeegolfrata, tekojää ja yleisluistelualue olivat kuntalaisten vapaassa käytössä.

Ensilumen latu oli avoinna 18.11.2023 - 17.12.2023. Kausikortteja myytiin 197 (209) ja

päivilippuja 82 (266). Ensilumenladun talkootunteja kertyi noin 240 (800). Syksyllä lumetusta tehtiin kevään 2024 SM-hiihtojenkin tarpeiksi, mikä kasvatti lumitykitysvuorokausia Liikuntapuistossa. Liikuntapuiston hiihtokausi oli pituudeltaan 165 vuorokautta ajalla 19.11.2022 - 2.5.2023.

Tekojää ja yleisluistelualue saatiin suotuisten olosuhteiden vuoksi käyttöön kaudelle 2022-2023 samaan aikaan ja tekojäälläkin jäädytyskone käynnistettiin vasta keväällä. Energiasäästösyistä tekojääkausi oli päätetty lyhentää loppukaudesta. Tekojääkausi oli pituudeltaan 120 (139) vuorokautta ajalla 28.11.2022 - 27.3.2023. Syksyllä 2023 Liikuntapuiston jäät olivat käytössä 23.11. alkaen.

Tekonurmen käyttöönottoa viivästytti takatalvi. Tekonurmikausi kesti 201 (253) vuorokautta ajalla 14.4. - 31.10.2023. Liikuntapuiston stadionin luonnonnurmen käyttökausi oli 147 vuorokautta ajalla 22.5. - 9.10.2023

Ylipainehalli

Ylipainehallin varattujen vuorojen määrä oli 1 754 (1 696). Erilaisia otteluita ja turnauksia järjestettiin 39 (22). Hallin käyttäjissä oli myös 20 ulkopuolista seuraa, jotka olivat varanneet 137 vuoroa.

Muut liikuntapaikat

Liikuntapalveluiden toimesta hoidettiin hiihtolatuja ja luistelualueita keskustaajamissa ostopalveluna Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n toimesta, haja-asutusalueilla käytettiin yhdistysten, yritysten ja yksityisten henkilöiden palveluita.

Äänemäen laskettelurinteiden hoidosta vastasi edelleen Äänekosken Urheilijat ry. Äänemäen laskettelurinteiden hoidosta vastasi edelleen Äänekosken Urheilijat ry. Kausi 2022-2023 alkoi 28.12.2022, kausi päättyi 16.4.2023. Kausikortteja myytiin 294 (348). Koululaisryhmiä kävi 20 (16) kpl ja harrastamisen Suomenmallin kerhoja järjestettiin 8 kpl. Erityisliikunnan talvipäivään osallistui 60 kävijää ja freestylekisoihin 50 kävijää. Talkootunteja kertyi 2 050 (2 000). Vuonna 2023 Äänemäkeen saatiin uusi hissi ja kolmas rinne. Kausi 2023-2024 päästiin käynnistämään jo 16.12.2023.

Äänekosken jäähallia ylläpitää ProAvera Oy. ProAvera Oy:lle maksettiin koululaisten ja kuntalaisten avoimista jäävuoroista 92 000 €.

Erityisryhmien liikunta

Terveysliikuntaryhmät ovat tarkoitettu pitkäikäisille, työkyvyttömyyseläkkeellä oleville ikäihmisille, ellei toisin mainita. Erityisliikunnan ryhmiä oli toiminnassa kevätkaudella 32 (31), kesäkaudella 16 (15) ja syyskaudella 31 (31). Kävijäkertoja oli vuoden aikana 9 144 (7 730). Kuntosaliryhmiä toimi Äänekosken, Suolahden, Sumiaisten ja Konginkankaan taajamissa.

Erityisliikunnan kuntosaliryhmiä oli 45 (46) ja kuntosaliryhmien osallistujia 438 (397). Erityisliikunnan muiden ryhmien määrä (esim. ulkoiluryhmät, tasapainoryhmä, toiminnallinen venyttely, lavis, barre) 34 ja osallistujia 477. Liikuntalähetteen kautta ohjattujen henkilöiden määrä 148 (154).

Keväällä 2023 pidettiin vertaisohjaajien koulutus-tilaisuus. Erityisliikunnan vertaisohjaajien määrä oli 15 (9) ja heidän vetämien ryhmien määrä 5 (6). Vertaisohjaajien vetämiin ryhmiin osallistui yhteensä 61 henkilöä ja osallistumiskertoja heille kertyi 295 (236) henkilöä. Lisäksi toiminnassa on kaksi iäkkäiden omatoimilento-oppilaryhmää.

Äänekoski liittyi Ikäinstituutin Tossut ja Tassut -ulkoilunystävä -hankeeseen, josta saatiin kaudella 2023 viisi uutta ulkoilunystävää (henkilö ja koira -parivaljakkoa). Erityisryhmien liikunnanohjaaja toimii Äänekosken toiminnan koordinoivana elimenä.

Terveysliikuntaprojektin Äänekoski liikkeessä -hankeen toisen hankevuoden ryhmien ja tapahtumien määrä oli 44 (41) ja osallistujia oli 494 (590). Osallistumiskertoja oli yhteensä 2 466 (2 026). Terveysliikuntaprojektin yksilökuntosali-/liikuntaneuvonta-asiakkaiden määrä oli 63 (66). Terveysliikuntaprojektin liikuntaneuvonta ja Sportti PT -asiakkaiden yksilöohjaukset yhteensä 108 (152).

Yhdistysten ja yhteisöjen tukeminen

Liikuntapalvelut myönsi liikunta-alan yhdistyksille ja yksityishenkilöille toiminta- ja kohdeavustuksia yhteensä 77 516 euroa.

Musiikkiopisto

Koko musiikkiopiston toiminta-alueen ja kaikkien opetusmuotojen vuoden 2023 oppilasmäärien keskiarvo oli 375 (v.2022/ 379) oppilasta. Äänekoskella oppilaita oli ka 227 (231), Laukaassa 87 (90), Hankasalmella 11 (12) Konnevedellä 10 (12) ja Uuraisilla 32 (33). Toimialueen ulkopuolisia oppilaita

oli kevätkaudella 2 ja syyskaudella 1 oppilas. Perus- ja syventävien opintojen koko vuoden toteutunut oppilasmäärän keskiarvo oli 250 (251) paikkaa. Perustasolla opiskeli keskimäärin 224 (221) oppilasta ja syventävissä opinnoissa 25 (30) oppilasta. Varhaisiän musiikkikasvatukseen arvioitu 95 oppilaan keskiarvo toteutui 96 (2022/94) oppilaalla. Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetusta sekä siihen valmentavaa opetusta annettiin yhteensä 12 809 (2022 / 12 615) tuntia.

Vuoden 2023 talousarvio alittui jonkin verran. Perus- ja syventävien opetuksessa henkilöstömenot toteutuivat ennakoidusti. Toimintatuottoja jäi toteutumatta hiukan vajaat 5000 euroa. Materiaalin ostoissa säästöä tuli n. 9 500 euroa. Varhaisiän musiikkikasvatukseen osalta henkilöstömenoihin varattu määräraha alittui; käyttämättä jäi reilut 18 000 euroa. Em. johtui siitä, että suunnitellut instrumenttiopetuksen oppilaspaikat jätettiin täyttämättä. Vamussa tullaan keskittymään jatkossakin ensisijaisesti ryhmäopetukseen.

Vuoden 2023 tilinpäätösarviossa eri opetusmuotojen bruttomenot (sis. sisäiset vuokrat ja yörytymenot) olivat yhteensä 1 075 522€ (2022/ 1 049 859€). Äänekosken kaupungin maksuosuus perus- ja syventävän opetuksen oppilaspaikoista oli 157 478€ (153 468€) ja muiden kuntien osuus 108 128€ (103 356€). Varhaisiän musiikkikasvatuksessa Äänekosken maksuosuus oli 21 307€ (2022/ 20 130€) ja muiden kuntien osuus 7 301€ (8 388€). Kuntaosuus perus- ja syventävässä opetuksessa oli 1 109€/oppilas (1 077€) ja varhaisiän musiikkikasvatuksessa 298€/oppilas (307€).

Vuodelle 2023 vahvistettu taiteen perusopetuksen tuntiperusteinen yksikköhinta oli 87,33 euroa/opetustunti. AKMO:n valtionosuuteen oikeuttava vahvistettu opetustuntimäärä oli 12 729 tuntia, minkä perusteella musiikkiopiston sai valtionosuutta 633 625€ (2022/ 609 174€). Uuden opetus suunnitelman mukaisen perusopintojen todistuksen sai 23 oppilasta (2022/16) ja musiikin laajan oppimäärän päättötodistus annettiin seitsemälle oppilaalle (2022/ 13).

Vuoden 2023 aikana musiikkiopiston opettajat ja oppilaat osallistuivat noin 101 omaan tai muiden järjestämään tapahtumaan, joiden kautta tavoitettiin hiukan yli 7 000 kuulijaa.

Kevätlukukaudella AKMO oli mukana uudelleenlaissa yhteistyössä, kun rumpuryhmä osallistui Kipinä Basketin kolmeen otteluun. Lukuvuoden

odotetuina hetki oli helmikuussa, Pankkari Areenalla, AKMO Sinfonietan ”LUNA PRIMA” -konsertti musiikkiopiston 35. toimintavuoden kunniaksi. Ohjelman oli kokonaisuudessaan säveltäneet AKMO:n opettajat Tuomo Mustonen ja Kalle Santanen. Konserttia varten oli koottu suuri oppilaskuoro ja solisteina olivat opiston omat soittajat ja laulajat. Kapellimestareina toimivat säveltäjät itse ja konsertin juonsi Katja Kätkä. Kevätkaudella muita merkittäviä tapahtumia oli mm. useat upeat syventävien opintojen päätökonsertit, Combo -viihdeorkesterin esiintyminen Ääneseudun energian 30 -vuotisjuhlassa, harmonikkojen ja laulajien Mamma Mia! Abban suurimmat hitit - konsertti sekä WIND-jengin soitot ulkoilmassa Kaapekosken laavulla.

Musiikkiopiston perinteinen soiva viikko toteutettiin tällä kertaa sekä keväällä että syksyllä; kevätkaudella vierailtiin mm. toimialueen kouluissa sekä kirjastoissa ja musamajaopettajat viihdyttivät pienempiä kuuli-joita ”Kyöpelinvuoren

loitsuilla”. Syyslukukaudella oppilaat esiintyivät mm. seniorikeskuksissa. Pienemmillä lapsille oli valmistettu musamaja- ja poppariopettajien sekä pienten soittajien ”KURA ON POP” -konsertti. Vuoden aikana AKMO oli mukana myös useimmissa kaupungin järjestämissä ”ilmiö kahveissa”. AKMO:n Wind-jengi osallistui lokakuussa Keski-Suomi All Stars -tapahtumaan Jyväskylässä, johon saapui osallistujia Keski-Suomen eri musiikkioppilaitoksista; viikonloppua vietettiin kansanlaulujen parissa, peli-mannihengessä ja se huipentui 8.10. pidettyyn konserttiin.

AKMO:n syyskauden odotetuina tapahtuma oli Aaro Laitisen luotsaama ”The Good Things” -konsertti Äänekosken Kulttuurikeskus Painotalolla. Se kokosi runsaan määrän soittajia Bill Laurancen jazz-ahtavien ja rajoja rikkovien kappaleiden ympärille pianistien toimiessa solisteina. Työntäyteisen vuoden päätti Sibelius-päivän konsertti Laukaan kirkossa sekä Picco-liino-orkesterin ja lapsikuorujen yhteinen joulukonsertti.

3.1.8. Kaupunkirakennelautakunta

Toiminta-ajatus

Kaupunkirakennelautakunta vastaa tilaajana toimitilojen suunnitteluttamisesta, rakennuttamisesta ja huolehtii rakennuttajavalvonnasta sekä isännöitsijävelvoitteista ja omaisuuden arvon säilyttämisestä. Toimiala rakentaa tai rakennuttaa sekä hallitsee kunnan omassa käytössä olevia toimitiloja ja tilaajana vastaa niiden ylläpidosta ja hoidosta.

Lautakunta vastaa yhdyskuntateknisen rakentamisen ja yleisten alueiden suunnittelusta ja rakentamisen valvonnasta sekä tilaajana hoidosta ja kunnossapidosta.

Lautakunta valmistelee vesihuollon yleistä kehittämistä ja toiminta-aluepäätöksiä koskevat asiat.

Lautakunta huolehtii kunnalle lainsäädännössä osoitetusta asuntotoimeista, yksityisteistä, tie- ja vesiliikennettä ja romuajoneuvoja koskevista tehtävistä.

Kaupunkirakennelautakunnan ruokapalvelut tuottavat ravitsemussuosituksen mukaisia,

laadukkaita, turvallisia, kasvatusta ja hoitoa tukevia ateriapalveluja asiakkaiden tarpeisiin.

Lautakunta vastasi Jyväskylän kaupungin järjestämän ylikunnallisen pelastustoimen kustannuksista vuoden 2022 loppuun saakka.

Nykyisen henkilökunnan kehittämisessä panostetaan toimialan prosessien ymmärtämiseen, oppimiseen ja käyttöönottoon sekä talouden-, rakentamisen- ja palvelun tuottamisen kustannusseurannan kouluttautumiseen.

Kunnan päätöksentekomenettely voidaan jakaa viiteen eri vaiheeseen: vireille tulo, valmistelu, päätös, tiedoksianto sekä täytäntöönpano. Näiden laaja-alainen osaaminen ja sen kautta oikea ja virheetön, saatujen sekä annettujen tehtävien valmistelu ja toteuttaminen mahdollistaa strategian ja talouden mukaisen toiminnan, jossa mm. sisäisen valvonnan kautta on kaikki mahdolliset riskit minimoitu.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkirakennelautakunta (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio- muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/ TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/ TA+muutos2023
Toimintatuotot	8 721	9 662	0	9 662	9 914	252	2,6 %
Toimintakulut	-24 437	-17 783	-874	-18 657	-19 266	-609	3,3 %
Toimintakate (netto)	-15 716	-8 122	-874	-8 996	-9 352	-357	4,0 %

Kaupunkirakennelautakunnan vuoden 2023 alkuperäisen talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 17,8 milj. euroa ja toimintatuottoja arvioitiin kertyvän 9,7 milj. euroa, toimintakate oli 8,1 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto myönsi seuraavat lisämäärärahat kaupunkirakennetoimelle:

- 25.9.2023 § 54, henkilöstökuluihin, 46 800 €
- 23.10.2023 § 64, leasingvuokramenoihin, 320 000 €
- 23.10.2023 § 64, sähköenergian oston, 350 000 €
- 11.12.2023 § 81, hulevesimaksuihin, 135 000 €
- 11.12.2023 § 81, Kisakatu 4, ylimääräinen yhtiövastike, 22 000 €

Yhteensä kaupunginvaltuuston myöntämät lisämäärärahat olivat 873 800 euroa.

Kaupunkirakennelautakunnan toimintakate toteutui 356 500 euroa muutettua talousarviota (tot. 104,0 %) heikommin. Ylityksen aiheutti tilinpäätöksen yhteydessä kaupunkirakennepalveluiden vastualueelle kirjattu 370 000 euron pakollinen varaus Suolahden Suojarinteen alueella sijaitsevan kylmillään olevan vanhan palvelukeskuksen purkamiseksi vuonna 2024. Tyhjillään olevasta palvelukeskuksesta on tehty erillinen riskiarviointi ja sen perusteella palvelukeskus tulisi purkaa viipymättä.

Sisäinen valvonta on järjestetty hallintosäännön ja siitä johdettujen toimialajohtajan tai lautakunnan delegointipäätösten velvoitteiden mukaisesti. Taloudelliset vastuut on määritelty Äänekosken kaupungin henkilöstöä koskevissa määräyksissä ja ohjeissa sekä talousarviossa esitetyn tilivastuun mukaisesti, sekä lisäksi erillisillä hankintoihin liittyvillä delegointipäätöksillä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta noudattavat organisaation johtamisjärjestelmää sekä tehtävänkuvauksissa määriteltyjä vastualueita.

Toiminnan ja talouden toteutumisesta on raportoitu säännöllisesti. Poikkeamien havaitsemiseksi on toimialan kokouksia pidetty säännöllisesti ja niistä on laadittu tarpeelliset pöytäkirjat. Toimialan johtoryhmä kokoontuu keväällä ja syksyllä, mukana on henkilöstön edustaja.

Toimialan ja Äänekosken kiinteistöhoito Oy:n välistä sopimukseen perustuvaa toimintaa on johdettu strategisen kumppanuuden kautta sovittujen johtamisjärjestelmien kautta. Kumppanuuden toteutumista seurataan kaupungin ja yhtiön yhteisessä johtoryhmässä.

Lautakunta seuraa talouden toteutumista kolme kertaa vuodessa. Toimiala on antanut pyydyt selvitykset vuosittain myös kaupungin hallitukselle ja tarkastuslautakunnalle. Investointien toteutumista selvitetään kaupunginhallitukselle säännöllisesti.

Puutteita lakien ja päätösten noudattamisessa tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia ei ole havaittu vuoden 2023 aikana.

Toimialan prosesseja on kuvattu yhteensä 27 kpl:ta. Sisäisten riskien kartoitus on tehty sekä sisäisen tarkastuksen valvontaa kokevat lomakkeet on täytetty ajallaan. Tulokortteihin laadittujen tavoitteiden toteutumista on seurattu toimialan kokouksissa.

Toimialan sisäistä valvontaa on mm. toteutettu 2023:

- toimiala on suorittanut henkilöstön kehityskeskustelut
- sisäisen valvonnan lomake ja riskikartoitus on päivitetty
- toimialan valmiussuunnitelmaa päivitetty
- toimiala on kokoontunut vastualueittain kokouksissa, yhteisissä kokouksissa sekä toimialan johtoryhmän kokouksissa
- kaupunkirakennepalvelut on antanut säännöllisesti selvityksen tulosalueen merkittävimpien rakennuskohteiden tilanteesta, aikataulusta, urakoitsijoista

- sekä budjetoinnista keskushallinnolle ja kaupungin hallitukselle
- raportoinnin työkalu Thinking Portfolio on käytössä
  - Koulunmäen yhtenäiskoulun C-rakennuksen osalta on laadittu omat seurantamennettelyt

- toimialan talouden toteutumista seurataan Power Bi-järjestelmässä

Kaupunkirakennelautakunnan päätöksistä ei tehty muutoksenhakuun johtaneita toimenpiteitä.

Kaupunkirakennepalveluiden, eikä ruokapalveluiden kilpailutuksista ole tehty markkinaoikeuteen valituksia vuonna 2023.

3.1.8.1. Kaupunkirakennepalvelut

Toiminta-ajatus

Vastuualue vastaa hallinnosta, kaupungin toimittolujen ylläpidosta, kunnossapidosta ja siivouksesta sekä hoitaa kiinteistöomaisuuteen liittyvät uudisrakennus- ja korjausinvestoinnit. Tavoitteena on tarjota kaupungin palvelutoiminnan käyttöön turvalliset, terveelliset ja hyväkuntoiset tilat

kustannustehokkaasti sekä taata kaupungin kiinteistöomaisuuden arvon säilyminen.

Vastuualue vastaa katujen, puistojen, uimarantojen ja satamien suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Talousarvion toteutuminen

5000710 Kaupunkirakennepalvelut (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio-muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/TA+muutos2023
Toimintatuotot	3 011	6 585	0	6 585	6 849	264	4,0 %
Toimintakulut	-17 809	-15 158	-838	-15 996	-16 647	-651	4,1 %
Toimintakate (netto)	-14 798	-8 573	-838	-9 411	-9 799	-387	4,1 %

Kaupunkirakennepalveluiden vastuualueen vuoden 2023 käyttötalous toteutui muutettuun talousarvoon nähden 0,38 milj. euroa alijäämäisenä ja alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 1,22 milj. euroa heikompana. Vastuualueelle kirjattiin tilinpäätöksen yhteydessä 370 000 euron pakollinen varaus ja määrärahavarausta kirjaukselle ei ollut. Varauksesta on kerrottu tarkemmin kohdassa 3.1.8 Kaupunkirakennelautakunta.

Vastuualueetta kehitettiin tulostavoitteissa määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti. Haasteina toimialalla ovat mm. ikääntyvä rakennuskanta, katuverkon korjausvelka, sote-kiinteistöjen omistamiseen liittyvät ratkaisut ja laajentuva katu- ja infraverkosto. Kaupungin omistukseen siirtyivät katuosuudet Hirvimäen alueelta sekä Äänekosken tieltä Suolahdesta.

Merkittävät investointikohteet on suunniteltu erillisinä kohteina ja kohteilla on oma kustannusarvio sekä arvioitu toteutusvuosi tai vuodet. Kokonaiskustannusarvio on merkittävän investointikohteen sitova taso. Lisäksi talousarviossa on koottu yhteen pieniä investointikohteita (nippuja), joille hyväksytään talousarviossa vuosittainen investointimääräraha.

Merkittävät investoinnit 2023

Koulunmäen yhtenäiskoulu, C-rakennus: leasingkohde, hankkeen toteutus on vuosina 2023-2025.

Koiviston päiväkotit: leasingkohde, hankkeen toteutus on vuosina 2023-2024.

Likolahdenkadun peruskorjaus: 1-vaihe sekä uuden jalankulku- ja pyöräilyväylän rakentaminen.

Pankkisillan peruskorjaus: pankkisillan peruskorjaukseen oli saatu valtion rahoitusta 200 000 euroa. Sillan peruskorjaus tehtiin pääosin vuonna 2022. Työt vuonna 2023 koskivat sillan viimeistelyä.

Konginkankaan jalankulku- ja pyöräilyväylä: yhteishanke Keski-Suomen ELY-Keskuksen kanssa.

Monitoimiaukio: Äänekosken keskustaan tehtiin vuonna uusi tapahtuma-aukio.

Äänekosken kaupunginmuseo: ylivuotinen hanke, hankkeen tarkoitus valmistua 2025.

Talousarviossa vuodelle 2023 oli kaupunkirakennelautakunnan investointeihin varattu määrärahaa (netto) yhteensä 7,4 miljoonaa euroa.

Määrärahan suuruutta muutettiin valtuuston päätöksellä 12.6.2023. Investointiosan muutoksen jälkeen lautakunnalla oli käytettävissä

investointeihin yhteensä 6,4 miljoonaa euroa. Muutoksilla on myös vaikutusta investointiohjelmaan vuosille 2024-2026.

3.1.8.2. Ruokapalvelut

Toiminta-ajatus

Ruokapalvelut tuottavat lakisääteisiä ravitsemussuosituksen mukaisia, korkealaatuisia, laadukkaita, turvallisia, kasvatusta tukevia

ateriapalveluja asiakkaiden tarpeisiin. Ruokapalveluja tarjotaan päiväkotien ja koulujen, asiakkaille sekä henkilöstölle.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000750 Ruokapalvelut (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio- muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/ TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/ TA+muutos2023
Toimintatuotot	5 711	3 077	0	3 077	3 065	-12	-0,4 %
Toimintakulut	-4 887	-2 625	-36	-2 661	-2 619	42	-1,6 %
Toimintakate (netto)	824	451	-36	416	446	31	7,4 %

Ruokapalveluiden toimintakate toteutui 30 600 euroa muutettua talousarviota paremmin. Tulot alittuivat 11 600 euroa ja menot alittivat 42 200 eurolla suunnitellun. Menoista henkilöstömenot alittuivat 83 500 eurolla ja palvelujen ostot 17 100 euroa. Aineisiin ja tarvikkeisiin varatut määrärahat ylittyivät 46 700 euroa ja muut toimintamenot ylittyivät 11 800 euroa.

Kaikissa edellä mainituissa asioissa on henkilöstö joutanut ja ottanut kaikki uudet asiat ammatillisesti vastaan.

Monen vuoden kehitystyön sekä keittiöiden keskittämisen ja rakentamisen johdosta keittiöverkko toimii tämän hetken uusimpien toimintamallien mukaisesti. Lisäksi henkilöstö on sitoutunut uudistamaan ja oppimaan ruokapalveluiden tilausjärjestelmää.

Lisäksi ruokapalvelut kehittävät toimintaansa systemaattisesti ja ympäristöasiat ovat nousseet teemaksi entistä voimakkaammin. Tähderuoan ja biojätteen seurantaan on kehitetty seurantajärjestelmä, jolla saadaan asiaa näkyvämmäksi.

Uudistuksilla tavoittelemme vieläkin tarkempaa ruokatuotannon toteutumista, eli hävikin minimointia ja tätä kautta kustannusten ja hiilijalanjäljen vähentämistä. Tavoitteenamme on ollut tuotannonohjausjärjestelmän eteenpäin vieminen ja ohjelman käytössä ollaan pian 100 % tasolla.

Ruokapalveluiden tähderuokamääriä on saatu tuloksekkaasti pienennettyä mm. edellä mainitulla järjestelmällisellä seurannalla. Lisäarvona näemme ruokapalveluiden yhteistyökumppanit, joita on tällä hetkellä neljä yhteisöä. Yhteistyökumppanit hakevat isoista kouluista linjastotähderuoan jatkokäyttöön vähävaraisille kuntalaisille.

Lisäksi Sydänmerkkiin liittyviä toimia ja reseptiikkaa kehitetään säännömukaisesti. Sydänmerkki on laatutakuu aterioiden terveellisyydestä asiakkaillemme ja nostaa asiakkaan aterian lisäarvoa.

3.1.9. Ympäristölautakunta

Toiminta-ajatus

Lautakunnan perustehtävänä on huolehtia ympäristölautakunnan alaisista lakisääteisistä

tehtävistä. Lautakunnan talousarvioon sisältyy myös ylikunnallisesti hoidettavia viranomaistehtäviä.

Talousarvion toteutuminen

Ympäristölautakunta (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio- muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/ TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/ TA+muutos2023
Toimintatuotot	183	190	0	190	328	138	72,4 %
Toimintakulut	-823	-782	-6	-787	-732	56	-7,1 %
Toimintakate (netto)	-640	-591	-6	-597	-403	194	-32,4 %

Ympäristölautakunnan perustehtävänä on huolehtia lautakunnan alaisista lupa-, valvonta- ja seuranta-tehtävistä sekä rakentamisen ja ympäristönsuojelun hallinnosta- ohjauksesta ja neuvonnasta. Perustehtävästä aiheutuvien kustannusten osuus lautakunnan talousarviossa on pieni. Ylikunnallisesti hoidetut tehtävät eli ympäristöterveydenhuolto (Jyväskylä) ja maaseutuelinkeinoviranomaisen palvelut (Saarijärvi) muodostavat huomattavan osan kustannuksista.

Ympäristölautakunnan alkuperäisessä talousarviossa toimintatuottoihin oli budjetoitu 190 400 euroa ja toimintakuluihin 781 800 euroa ja toimintakate oli 591 400 euroa. Kaupunginvaltuuston 25.9.2023 § 54 päätöksellä myönnettiin keskitetysti lisämääräraha henkilöstökuluihin ja lisäksi ympäristölautakunnan osuus oli 5 700 euroa.

Muutetun talousarvion toimintakate on 597 100 euroa ja se toteutui 193 600 euroa ylijäämäisenä.

3.1.9.1. Ympäristövalvonta

Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on vastata ympäristölautakunnan alaisista lupa- ja valvontatehtävistä, sekä riittävästä ympäristön seurannasta säädösten mukaisesti ja paikallisten olosuhteiden edellyttämällä tavalla. Rakentamisen ja ympäristönsuojelun ohjauksessa ja neuvonnassa on tavoitteena edistää hyvää rakentamistapaa ja kaupunkikuvaa,

Sisäisen valvonnan selonteko

Sisäisen valvonnan selonteko sisältyy osana kaupunkirakenne- ja ympäristötoimen selontekoon. Toteutumisarviointi on tehty yhteisesti kaupunkirakenne- ja ympäristötoimella. Ympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat ympäristö- ja rakennusvalvonta sekä niiden yhteinen hallinto. Toiminnassa korostuu päätöksenteon ja toiminnan lainmukaisuus. Ratkaisuvalltaa on vuonna 2023 käytetty hallintosäännön mukaisin valtuuksin, päätökset on perusteltu ja niihin on liitetty asianmukainen oikaisuvaatimus tai valitusosoitus. Lupasuoritteita ei ole kirjattu sitoviksi tavoitteiksi, koska niiden määrä riippuu hakemusten määrästä. Suoriteseurantaa kuitenkin tehdään, koska lupien määrä ja tyyppi kertovat toiminnan laadusta ja vuosivaihtelusta.

sekä luonnonsuojelun ja kestävän kehityksen huomioon ottamista kunnan toiminnassa.

Ympäristövalvonnan vastuualue kattaa lautakunnan alaisen oman toiminnan, johon kuuluvat ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta sekä niiden yhteinen hallinto.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000810 Ympäristövalvonta (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio- muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/ TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/ TA+muutos2023
Toimintatuotot	183	190	0	190	328	138	72,4 %
Toimintakulut	-477	-512	-6	-517	-434	84	-16,2 %
Toimintakate (netto)	-294	-321	-6	-327	-106	221	-67,7 %

Alkuperäisessä talousarviossa perustehtävien toimintakuluihin varattiin 511 800 euroa, josta ympäristöhallinnon osuus 109 500 euroa, ympäristönsuojelun osuus 135 100 euroa, ilmanlaadun

tarkkailun osuus 10 600 euroa, Pyhäjärven kunnostushanke 8 000 euroa ja rakennusvalvonnan osuus 248 600 euroa. Toimintatuottoja arvioitiin kertyvän rakennusvalvonnan osalta 157 400 euroa

ja ympäristövalvonnan osalta 33 000 euroa eli yhteensä 190 400 euroa. Lisäksi kaupunginvaltuuston 25.9.2023 § 54 myönnetystä lisämäärärahasta kohdistui ympäristövalvonnan vastuualueelle 5 700 euroa. Muutetun talousarvion toimintakatteeksi muodostui 327 100 euroa.

Perustehtävien toimintakulujen toteuma vuonna 2023 oli 433 900 euroa, josta ympäristöhallinnon osuus 99 500 euroa, ympäristönsuojelun osuus 118 500 euroa, ilmanlaadun tarkkailun osuus 10 100 euroa, Pyhäjärven kunnostushanke 1 800 euroa ja rakennusvalvonnan osuus 204 000 euroa. Toimintatuottoja kertyi rakennusvalvonnalta 295 800 euroa, ympäristövalvonnalta 31 200 euroa ja Pyhäjärven kunnostushankkeesta 1 200 euroa eli yhteensä 328 200 euroa. Perustehtävien osalta toimintakate oli 105 700 euroa, mikä on 221 400 euroa ylijäämäinen.

Merkittävimmät muutokset talousarvion ja toteuman suhteen tulivat rakennusvalvonnan osalta. Teollinen rakentaminen toi lupatuloja ennakoitua enemmän.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojeluviranomainen myönsi vuonna 2023 13 viranhaltijapäätöstä, neljä maa-aineslupapäätöstä, yhden yleisen päätöksen, kolme ympäristölupapäätöstä sekä käsitteli kolme rekisteröintiä ja kaksi eläinsuojan ilmoituspäätöstä. Yhdestä ympäristövalvonnan vuonna 2023 tekemästä päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen. Asian käsittely on kesken hallinto-oikeudessa.

Vuonna 2023 suoritettiin valvontaohjelman mukaisia määräaikaistarkastuksia ympäristöluvallisille kohteille kolme kappaletta. Lisäksi suoritettiin muita ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvia tarkastuksia 40 kohteessa (mm. nitraattiasetuksen mukainen valvonta, roskaantumiset ja öljyvahinkoihin liittyen). Näistä kohteista kuusi on ollut poikkeuksellisen työllistäviä. Ympäristönsuojeluviranomainen on lisäksi osallistunut viidelle ELY-keskuksen valvoman kohteen määräaikaistarkastukselle kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen roolissa.

Rakennusvalvonta

Rakennustarkastajat myönsivät erilaisia lupia yhteensä 264 kappaletta. Uusien omakotitalojen rakennuslupia myönnettiin neljä, loma-asuntojen lupia kuusi sekä maisematyölupia 10. Myönnettyistä omakotitalojen rakennusluvista kaksi sijoitettiin asemakaava-alueelle ja kaksi asemakaava-alueen ulkopuolelle. Muita päätöksiä käsiteltiin 170 kappaletta. Katselmuksia tehtiin 420 kappaletta. Kaikkien rakennuslupien myönnetty kokonaisala oli yhteensä 188 191 m². Rakentaminen painottui teollisuusrakentamiseen, laajennuksiin, peruskorjauksiin sekä apurakennusten rakentamiseen. Rakennusvalvonnan myöntämistä luvista ei tehty oikeasuvaatimuksia vuonna 2023. Ympäristölautakunta antoi vastineen hallinto-oikeudelle yhdestä kunnallisvalituksesta liittyen rakennusvalvontaan. Asian käsittely on kesken hallinto-oikeudessa.

Vuosi	2019	2020	2021	2022	2023
Lupien määrä, kpl	313	409	424	340	264
Uusien rakennusten kerrosala, m ²	44 630	14 076	15 349	15 601	72 026
Uusien rakennusten tilavuus, m ³	409 250	71 269	62 479	95 853	607 095

3.1.9.2. Ympäristöterveydenhuolto

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000820 Ympäristöterveydenhuolto (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio- muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/ TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/ TA+muutos2023
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-300	-200	0	-200	-250	-50	25,2 %
Toimintakate (netto)	-300	-200	0	-200	-250	-50	25,2 %

Ympäristöterveyden ylikunnallinen ostopalvelu on ostettu Jyväskylästä. Talousarviossa ympäristöterveydenhuollon toimintakuluihin varattiin 200 000 euroa ympäristöterveydenhuollon palveluiden, eläinlääkintäpalveluiden ja valvontaeläinlääkärin osuuteen.

Ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintäpalveluiden toimintakulujen toteuma vuonna 2023 oli 250 485 euroa, eli myönnetty määräraha ylittyi 50 485 eurolla. Ylityksen aiheutti tammikuussa 2024 tullut ennakoimaton tasauslasku.

3.1.9.3. Maaseutuasiat

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000830 Maaseutuasiat (1 000 €)	TP2022	TA2023	Talousarvio- muutokset	TA2023 + muutos	TP2023	Muutos, € TP2023/ TA+muutos2023	Muutos, % TP2023/ TA+muutos2023
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-46	-70	0	-70	-47	23	-32,4 %
Toimintakate (netto)	-46	-70	0	-70	-47	23	-32,4 %

Maatalouselinkeinoasioiden ylikunnallinen ostopalvelu on ostettu Saarijärveltä.

olivat 47 300 euroa, eli toteuma oli 22 700 euroa ylijäämäinen.

Maaseutuelinkeinoviranomaisen toimintakuluihin varattiin 70 000 euroa. Maaseutuelinkeinoviranomaisen toimintakulujen laskutukset vuonna 2023

3.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

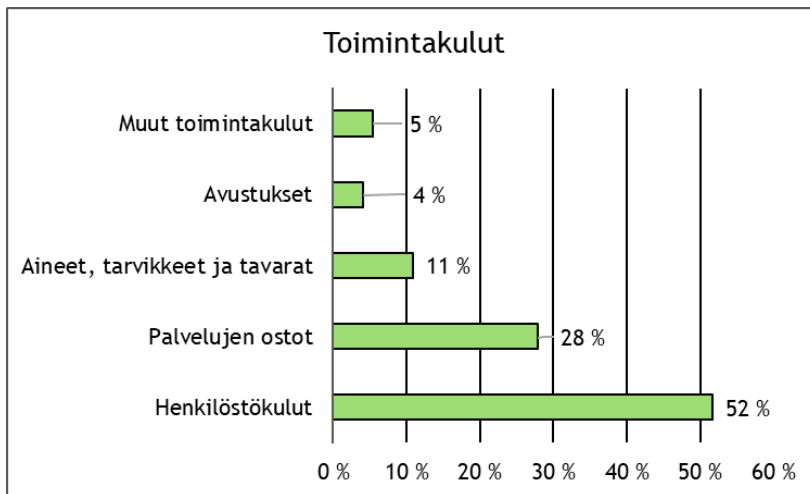
TULOSLASKELMA

1000 euroa, ulkoinen + sisäinen	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	4 666		4 666	5 179	512
Maksutuotot	1 664		1 664	1 815	151
Tuet ja avustukset	2 528		2 528	2 965	438
Muut toimintatuotot	6 649		6 649	7 128	480
Toimintatuotot yhteensä	15 506	0	15 506	17 087	1 581
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-34 950	-347	-35 297	-34 689	608
Palvelujen ostot	-18 235	-135	-18 370	-18 731	-362
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 994	-350	-7 344	-7 326	18
Avustukset	-3 111	130	-2 981	-2 726	255
Muut toimintakulut	-3 082	-342	-3 424	-3 636	-212
Toimintakulut yhteensä	-66 371	-1 044	-67 416	-67 109	307
Toimintakate	-50 866	-1 044	-51 910	-50 022	1 888
Verotuotot	43 249	1 500	44 749	45 953	1 204
Valtionosuudet	15 571	81	15 653	15 594	-59
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	570		570	979	409
Muut rahoitustuotot	1 100	940	2 040	2 155	115
Korkokulut	-900	-200	-1 100	-882	218
Muut rahoituskulut	0		0	-5	-5
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	770	740	1 510	2 248	738
Vuosikate	8 724	1 277	10 001	13 773	3 772
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 700		-8 700	-8 350	350
Lisäpoistot		-500	-500	-866	-366
Arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	24	777	801	4 557	3 755
Poistoeron muutos				14	14
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	24	777	801	4 571	3 769

Toimintatuotot toteutuivat noin 1,6 milj. euroa suunniteltua paremmin ja toimintakulut puolestaan alittuivat noin 0,3 milj. eurolla.

Toimintakate oli näin ollen noin 1,9 milj. euroa suunniteltua parempi.

TOIMINTAKULUJEN JAKAUTUMINEN 2023

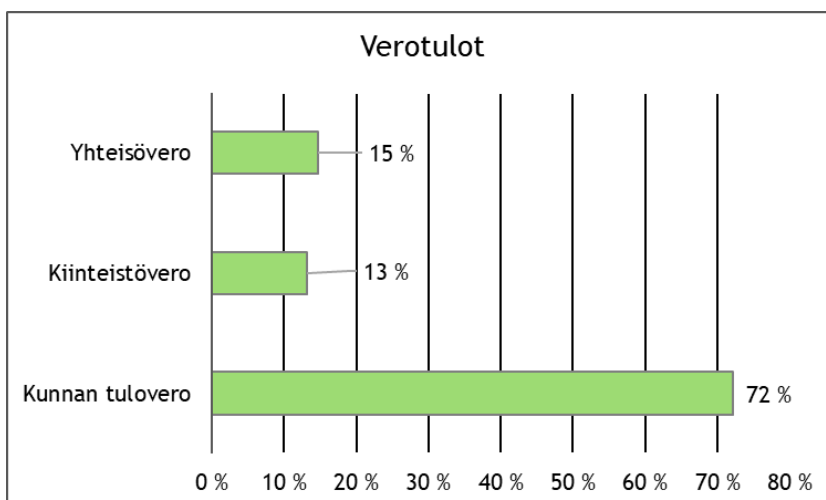
VEROTULOJEN TOTEUTUMINEN 2023

1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	31 944	500	32 444	33 160	716
Kiinteistövero	5 612	200	5 812	6 024	211
Osuus yhteisöveron tuotosta	5 693	800	6 493	6 770	277
Verotulot yhteensä	43 249	1 500	44 749	45 953	1 204

Verotulot toteutuivat muutettua talousarviota 1,2 milj. euroa paremmin. Alkuperäiseen

talousarvioon verrattuna verotulokertymä oli 2,7 milj. euroa suurempi.

VEROTULOJEN JAKAUTUMINEN 2023

VALTIONOSUUKSIEN TOTEUTUMINEN 2023

1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	10 799	112	10 911	10 911	0
Verotulon tasaus	2 528	111	2 638	2 638	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-845	-34	-879	-938	-59
Verotulojen menetysten korvaus	3 089	-107	2 982	2 982	0
Valtionosuudet yhteensä	15 571	81	15 653	15 594	-59

Äänekosken kaupungin peruspalvelujen valtionosuus oli 4,0 milj. euroa. Sote-uudistuksen muutusrajoitin oli 3,5 milj. euroa positiivinen ja järjestelmämuutoksen tasaus oli 3,4 milj. euroa positiivinen. Yhteensä peruspalvelujen valtionosuuksien määrä oli 10,9 milj. euroa.

Verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta kaupunki sai 2,6 milj. euroa ja verotulomenetysten korvausta 3,0 milj. euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien määrä oli -0,9 milj. euroa.

Kokonaisuudessaan valtionosuustuloja kertyi 15,6 milj. euroa. Kertymä oli 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi.

Vähennys johtuu OKM:n joulukuussa tehdystä päätöksestä, jossa valtionosuuden määrä tarkastettiin oppilasmäärän mukaiseksi.

Rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmässä korkokulut alittuivat 0,2 milj. euroa ja muut rahoitustuotot ylittyivät 0,1 milj. euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat 0,4 milj. euroa arvioitua pienempinä ja lisäpoistoja tehtiin 0,4 milj. euroa talousarviota enemmän.

Tilikauden tulos on 4,5 milj. euroa alkuperäistä talousarviota parempi. Tilikaudella tehtiin 0,7 milj. euron talousarviomuutokset.

3.3. Investointien toteutuminen

3.3.1. Erilliskohteet

INVESTOINNIT 1000 euroa / Erilliskohteet (sitova taso = kokonaiskustannusarvio)	Kokonais- kustannusarvio	Talousarvio alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset 2023	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma yhteensä 2023	Poikkeama
IRTAIN OMAISUUS						
ATK-hankinnat, palvelimet yms.						
Menot	-32 000	-32 000	0	-32 000	0	32 000
Tulot				0		0
Netto	-32 000	-32 000	0	-32 000	0	32 000
Maankäyttö, irtaimisto						
Menot	-65 000	-65 000	0	-65 000	0	65 000
Tulot				0		0
Netto	-65 000	-65 000	0	-65 000	0	65 000
Teknisen atk-ohjelmistot						
Menot	-40 000	-40 000	0	-40 000	-39 818	182
Tulot				0		0
Netto	-40 000	-40 000	0	-40 000	-39 818	182
Varavoimakone						
Menot	-100 000	0	0	0	-92 200	-92 200
Tulot				0		0
Netto	-100 000	0	0	0	-92 200	-92 200
LIIKENNEVÄYLÄT JA SILLAT						
Hirvimäki						
Menot	-260 000	-140 000	7 000	-133 000	-131 428	1 572
Tulot						0
Netto	-260 000	-140 000	7 000	-133 000	-131 428	1 572
Erkonkatu, Äki						
Menot	-450 000	-30 000	30 000	0	0	0
Tulot						0
Netto	-450 000	-30 000	30 000	0	0	0
Konginkankaan kevytliikenneväylä						
Menot	-500 000	-500 000	0	-500 000	-525 021	-25 021
Tulot						
Netto	-500 000	-500 000	0	-500 000	-525 021	-25 021
Kirkkokatu, Äki						
Menot	-300 000	-300 000	300 000	0	-9 013	-9 013
Tulot						0
Netto	-300 000	-300 000	300 000	0	-9 013	-9 013
Keiteleentie, Sti						
Menot	-250 000	-20 000	20 000	0	0	0
Tulot						0
Netto	-250 000	-20 000	20 000	0	0	0
Kotakennäntie, Äki						
Menot	-200 000	-200 000	100 000	-100 000	-101 768	-1 768
Tulot						
Netto	-200 000	-200 000	100 000	-100 000	-101 768	-1 768
Koukkuniemi, lumenkaatopaikan tieyht.						
Menot	-50 000	-50 000	20 000	-30 000	-23 015	6 985
Tulot						
Netto	-50 000	-50 000	20 000	-30 000	-23 015	6 985
Koulunmäenkatu, Äki						
Menot	-400 000	-50 000	50 000	0	0	0
Tulot						0
Netto	-400 000	-50 000	50 000	0	0	0
Koulunmäenkatu, saattoliikenne, Äki						
Menot	-120 000	-20 000	20 000	0	0	0
Tulot						0
Netto	-120 000	-20 000	20 000	0	0	0

INVESTOINNIT 1000 euroa / Erilliskohteet (sitova taso = kokonaiskustannusarvio)	Kokonais- kustannusarvio	Talousarvio alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset 2023	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma yhteensä 2023	Poikkeama
Likolahdenkatu, Äki						
Menot	-820 000	-420 000		-420 000	-443 746	-23 746
Tulot						
Netto	-820 000	-420 000	0	-420 000	-443 746	-23 746
Pursikuja, Venekatu, Äki						
Menot	-100 000	-100 000		-100 000	-777	99 223
Tulot						
Netto	-100 000	-100 000	0	-100 000	-777	99 223
Pankkisilta						
Menot	-680 000	-70 000	-100 000	-170 000	-167 190	2 810
Tulot						
Netto	-680 000	-70 000	-100 000	-170 000	-167 190	2 810
Äänekoskentie, Äki						
Menot	-500 000	-100 000	60 000	-40 000	-30 434	9 566
Tulot						
Netto	-500 000	-100 000	60 000	-40 000	-30 434	9 566
PUISTOT, UIMARANNAT, PIHAT JA YLEISET ALUEET						
Montoimiauquio						
Menot	-500 000	-500 000	-147 000	-647 000	-646 869	131
Tulot						
Netto	-500 000	-500 000	-147 000	-647 000	-646 869	131
Eerolankadun yhteisö- ja terapiaputarha						
Menot	-30 000	-15 000	10 000	-5 000	-783	4 218
Tulot						
Netto	-30 000	-15 000	10 000	-5 000	-783	4 218
Rantapuisto, Äki						
Menot	-400 000	-400 000	30 000	-370 000	-364 540	5 460
Tulot						
Netto	-400 000	-400 000	30 000	-370 000	-364 540	5 460
TALONRAKENNUS						
Museo						
Menot	-1 000 000	-400 000	150 000	-250 000	-271 093	-21 093
Tulot	250 000	95 000		95 000	0	-95 000
Netto	-750 000	-305 000	150 000	-155 000	-271 093	-116 093
Äänekosken kaupungintalo						
Menot	-250 000	-220 000	177 000	-43 000	-15 007	27 993
Tulot						
Netto	-250 000	-220 000	177 000	-43 000	-15 007	27 993
Äänekosken kaupungintalo, peruskorj./uusi						
Menot	0	-200 000	49 000	-151 000	-91 636	59 364
Tulot						
Netto	0	-200 000	49 000	-151 000	-91 636	59 364
Lehtolan palvelukeskus						
Menot	-200 000	-200 000	-46 000	-246 000	-245 925	75
Tulot						
Netto	-200 000	-200 000	-46 000	-246 000	-245 925	75
Uimahalli, Sti						
Menot	-4 500 000	-50 000	0	-50 000	-19 133	30 867
Tulot	700 000					
Netto	-3 800 000	-50 000	0	-50 000	-19 133	30 867
Teollisuuskatu 1-3, Äki						
Menot	-510 000	-510 000	-176 000	-686 000	-685 158	842
Tulot						
Netto	-510 000	-510 000	-176 000	-686 000	-685 158	842
Telakkakadun koulu, Sti						
Menot	-720 000	-420 000	246 000	-174 000	-159 678	14 322
Tulot						
Netto	-720 000	-420 000	246 000	-174 000	-159 678	14 322
Wahlmannin talo						
Menot	-100 000	-100 000	0	-100 000	-43 415	56 585
Tulot						
Netto	-100 000	-100 000	0	-100 000	-43 415	56 585

INVESTOINNIT 1000 euroa / Erilliskohteet (sitova taso = kokonaiskustannusarvio)	Kokonais- kustannusarvio	Talousarvio alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset 2023	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma yhteensä 2023	Poikkeama
Koulunmäen yhtenäiskoulu, B-rak, Äki						
Menot	-100 000	-10 000	10 000	0	0	0
Tulot						0
Netto	-100 000	-10 000	10 000	0	0	0
MUUT MAANRAKENNUSHANKKEET						
Alkulan päiväkodin piha						
Menot	-300 000	-300 000	100 000	-200 000	-123 212	76 788
Tulot						
Netto	-300 000	-300 000	100 000	-200 000	-123 212	76 788
Sammutusvesisäiliöt						
Menot	-300 000	-100 000	0	-100 000	-152 359	-52 359
Tulot						
Netto	-300 000	-100 000	0	-100 000	-152 359	-52 359
Sirkkaharjun maankaatopaikka						
Menot	-60 000	-60 000	20 000	-40 000	-37 289	2 711
Tulot						
Netto	-60 000	-60 000	20 000	-40 000	-37 289	2 711
ERILLISKOHTEET YHTEENSÄ						
MENOT	-13 837 000	-5 622 000	930 000	-4 692 000	-4 420 508	271 492
TULOT	950 000	95 000	0	95 000	0	-95 000
NETTO	-12 887 000	-5 527 000	930 000	-4 597 000	-4 420 508	176 492

3.3.2. Nippukohteet

INVESTOINNIT 1000 euroa / Nippukohteet (sitova taso = nippu)	Talousarvio alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset 2023	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2023	Poikkeama
AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET					
Liittymämaksut (N)					
Menot	-100 000	0	-100 000	0	100 000
Tulot					
Netto	-100 000	0	-100 000	0	100 000
Maa- ja metsäalueet (N)					
Menot	-400 000	0	-400 000	-274 858	125 142
Tulot	100 000		100 000	162 478	62 478
Netto	-300 000	0	-300 000	-112 380	187 620
IRTAIN OMAISUUS					
Keittiölaitteet (N)					
Menot	-50 000	0	-50 000	-49 491	509
Tulot					0
Netto	-50 000	0	-50 000	-49 491	509
LIIKENNEVÄYLÄT JA SILLAT					
Katuvalaistus (N)					
Menot	-100 000	0	-100 000	-88 005	11 995
Tulot					0
Netto	-100 000	0	-100 000	-88 005	11 995
Kevyttiikenneväylien parantaminen (N)					
Menot	-50 000	0	-50 000	-38 548	11 452
Tulot					0
Netto	-50 000	0	-50 000	-38 548	11 452
Pienet liikennejärjestelyt (N)					
Menot	-50 000	0	-50 000	-39 381	10 619
Tulot					0
Netto	-50 000	0	-50 000	-39 381	10 619
Asfalttoinnit ja päällystekorjaukset (N)					
Menot	-250 000	0	-250 000	-248 870	1 130
Tulot					0
Netto	-250 000	0	-250 000	-248 870	1 130
PUISTOT, UIMARANNAT, PIHAT JA YLEISET ALUEET					
Uimarannat ja luontokohteet (N)					
Menot	-50 000	30 000	-20 000	-10 811	9 189
Tulot					0
Netto	-50 000	30 000	-20 000	-10 811	9 189
Pankkarin alueen kehittäminen (N)					
Menot	-50 000	15 000	-35 000	-34 859	141
Tulot					0
Netto	-50 000	15 000	-35 000	-34 859	141
Wanhan aseman seutu (N)					
Menot	-50 000		-50 000	-41 507	8 493
Tulot					0
Netto	-50 000	0	-50 000	-41 507	8 493
Puistot, leikkipuistot ja katuviheralueet (N)					
Menot	-80 000	20 000	-60 000	-36 418	23 582
Tulot					0
Netto	-80 000	20 000	-60 000	-36 418	23 582

INVESTOINNIT 1000 euroa / Nippukohteet (sitova taso = nippu)	Talousarvio alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset 2023	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2023	Poikkeama
MUUT MAANRAKENNUSHANKKEET					
Valokuituverkko (N)					
Menot	-50 000	0	-50 000	0	50 000
Tulot					0
Netto	-50 000	0	-50 000	0	50 000
Taajamien infrasuunnittelu (N)					
Menot	-50 000	0	-50 000	-8 993	41 007
Tulot					0
Netto	-50 000	0	-50 000	-8 993	41 007
Lähiliikuntapaikat (N)					
Menot	-80 000	70 000	-10 000	-7 500	2 500
Tulot					0
Netto	-80 000	70 000	-10 000	-7 500	2 500
Äänemäki (N)					
Menot	-200 000	-48 000	-248 000	-243 130	4 870
Tulot	67 000		67 000	67 000	0
Netto	-133 000	-48 000	-181 000	-176 130	4 870
Liikuntapuisto (N)					
Menot	-20 000	18 000	-2 000	0	2 000
Tulot					0
Netto	-20 000	18 000	-2 000	0	2 000
Pururadat, kaukalot ja kentät (N)					
Menot	-100 000		-100 000	-97 191	2 810
Tulot					0
Netto	-100 000	0	-100 000	-97 191	2 810
SATAMAT JA LAITURIT					
Satamat (N)					
Menot	-100 000	20 000	-80 000	-60 900	19 100
Tulot					0
Netto	-100 000	20 000	-80 000	-60 900	19 100
TALONRAKENNUS					
Rakennetut kiinteistöt (N)					
Menot	-100 000	0	-100 000	0	100 000
Tulot			0		0
Netto	-100 000	0	-100 000	0	100 000
Kaupungintalo (N)					
Menot	-50 000	0	-50 000	0	50 000
Tulot					0
Netto	-50 000	0	-50 000	0	50 000
Muut talonrakennushankkeet (N)					
Menot	-300 000	0	-300 000	-296 089	3 911
Tulot					
Netto	-300 000	0	-300 000	-296 089	3 911
Liikuntapuisto, katsomorakennus (N)					
Menot	-280 000	5 000	-275 000	-247 703	27 297
Tulot	25 600		25 600	25 600	
Netto	-254 400	5 000	-249 400	-222 103	27 297
Liikuntatalo (N)					
Menot	-50 000	0	-50 000	-43 169	6 831
Tulot					
Netto	-50 000	0	-50 000	-43 169	6 831

INVESTOINNIT 1000 euroa / Nippukohteet (sitova taso = nippu)	Talousarvio alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset 2023	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2023	Poikkeama
Taidemuseo (N)					
Menot	-50 000	0	-50 000	-49 029	971
Tulot					
Netto	-50 000	0	-50 000	-49 029	971
Kiinteistöjen erergiatehokk. parant. (N)					
Menot	-30 000	0	-30 000	-29 717	283
Tulot					
Netto	-30 000	0	-30 000	-29 717	283
NIPPUKOHTEET YHTEENSÄ					
MENOT	-2 690 000	130 000	-2 560 000	-1 946 170	613 830
TULOT	192 600	0	192 600	255 078	62 478
NETTO	-2 497 400	130 000	-2 367 400	-1 691 093	676 307

3.3.3. Investoinnit yhteensä

1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset 2023	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2023	Poikkeama
ERILLISKOHTEET					
MENOT	-5 622 000	930 000	-4 692 000	-4 420 508	271 492
TULOT	95 000	0	95 000	0	-95 000
NETTO	-5 527 000	930 000	-4 597 000	-4 420 508	176 492
NIPPUKOHTEET					
MENOT	-2 690 000	130 000	-2 560 000	-1 946 170	613 830
TULOT	192 600	0	192 600	255 078	62 478
NETTO	-2 497 400	130 000	-2 367 400	-1 691 093	676 307
YHTEENSÄ					
MENOT	-8 312 000	1 060 000	-7 252 000	-6 366 678	885 322
TULOT	287 600	0	287 600	255 078	-32 522
NETTO	-8 024 400	1 060 000	-6 964 400	-6 111 600	852 800

Investointien osalta toteuma (netto) oli -6,1 milj. euroa, joten talousarvio alittui 0,9 milj. euroa.

Suurimmat investointikohteet (netto) talonrakennuspuolella vuonna 2023 olivat Teollisuuskatu 1-3 (0,7 milj. euroa), museo (0,3 milj. euroa), Lehtolan palvelukeskus (0,2 milj. euroa) ja Liikuntapuiston katsomorakennus (0,2 milj. euroa).

Liikenneväyliin investoitiin 1,7 milj. euroa, puistoihin, yleisiin alueisiin 1,1 milj. euroa, satamiin ja laitureihin 0,2 milj. euroa ja muihin maanrakennushankkeisiin 0,6 milj. euroa. Irtaimistoinvestointeihin käytettiin 0,2 milj. euroa.

3.4. Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN 2023

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	8 724	1 277	10 001	13 773	-3 772
Tulorahoituksen korjaukset	0		0	33	-33
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-8 312	1 060	-7 252	-6 367	-885
Rahoitusosuudet investointeihin	288		288	93	195
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot				237	
Toiminnan ja investointien rahavirta	700	2 337	3 037	7 769	-4 732
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0		0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0		0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000		10 000	0	10 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 944		-2 944	-2 944	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7 700		-7 700	2 800	-10 500
Oman pääoman muutokset	0		0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0		0	-7 952	7 952
Rahoituksen rahavirta	-644	0	-644	-8 097	7 452
Rahavarojen muutos	56	2 337	2 393	-327	2 720

Toiminnan ja investointien rahavirta oli 7,8 milj. euroa ja se oli 4,7 milj. euroa parempi kuin talousarviossa. Vuosikate oli 3,8 milj. euroa parempi ja tulorahoituksen korjauksia kirjattiin noin 33 000 euroa (myyntivoitot ja pakolliset varaukset).

Rahoituksen rahavirta oli noin -8,1 milj. euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa ei otettu ja vanhoja

lainoja lyhennettiin talousarvion mukaisesti 2,9 milj. euroa.

Lyhytaikaisten lainojen lisäys oli puolestaan 2,8 milj. euroa, joka on 10,5 milj. euroa talousarviota enemmän.

Rahavarojen muutos oli kaiken kaikkiaan -0,3 milj. euroa.

4. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.1. Tuloslaskelma 2023 ja 2022 ja tunnusluvut

	2023	2022	muutos eur	%
Toimintatuotot	13 938 012,99	20 561 460,78	-6 623 448	-32,21
Myyntituotot	2 059 791,57	2 980 434,75	-920 643	-30,89
Maksutuotot	1 788 771,19	8 713 596,94	-6 924 826	-79,47
Tuet ja avustukset	2 965 487,82	5 129 513,72	-2 164 026	-42,19
Muut toimintatuotot	7 123 962,41	3 737 915,37	3 386 047	90,59
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	0	0
Toimintakulut	-63 959 610,39	-152 420 610,63	88 461 000,24	-58,04
Henkilöstökulut	-34 689 409,16	-65 863 587,96	31 174 179	-47,33
Palkat ja palkkiot	-27 449 006,16	-52 149 487,17	24 700 481	-47,36
Henkilösivukulut	-7 240 403,00	-13 714 100,79	6 473 698	-47,20
Eläkekulut	-6 097 650,19	-11 628 768,75	5 531 119	-47,56
Muut sivukulut	-1 142 752,81	-2 085 332,04	942 579	-45,20
Palvelujen ostot	-15 591 931,17	-64 982 336,66	49 390 405	-76,01
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 316 275,88	-11 030 353,77	3 714 078	-33,67
Avustukset	-2 725 563,24	-5 555 490,67	2 829 927	-50,94
Muut toimintakulut	-3 636 430,94	-4 988 841,57	1 352 411	-27,11
Toimintakate	-50 021 597,40	-131 859 149,85	81 837 552	-62,06
Verotulot	45 952 899,48	79 489 166,80	-33 536 267	-42,19
Valtionosuudet	15 593 603,00	52 252 844,00	-36 659 241	-70,16
Käyttökate	11 524 905,08	-117 139,05	11 642 044	-9938,65
Rahoitustuotot ja -kulut	2 248 156,45	338 158,34	1 909 998	564,82
Korkotuotot	979 167,15	643 177,89	335 989	52,24
Muut rahoitustuotot	2 155 453,80	524 167,96	1 631 286	311,21
Korkokulut	-881 839,50	-827 591,69	-54 248	6,55
Muut rahoituskulut	-4 625,00	-1 595,82	-3 029	189,82
Vuosikate	13 773 061,53	221 019,29	13 552 042	6131,61
Poistot ja arvonalentumiset	-9 216 149,11	-8 240 741,29	-975 408	11,84
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 349 840,00	-8 240 741,29	-109 099	1,32
Kertaluonteiset lisäpoistot	-866 309,11	0,00	-866 309	0,0
Tilikauden tulos	4 556 912,42	-8 019 722,00	12 576 634	-156,82
Poistoeron muutos	13 907,53	13 907,53	0	0,00
Poistoeron vähennys (+)	13 907,53	13 907,53	0	0,00
Rahastojen muutos	0,00	0,00		
Rahastojen lisäys (-)	0,00	0,00		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 570 819,95	-8 005 814,47	12 576 634	-157,09
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut %	21,79	13,49		
Vuosikate/poistot %	149,44	2,68		
Vuosikate eur/asukas	766	12		
Asukasmäärä 31.12.	17977	18120		

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

4.2. Rahoituslaskelma 2023 ja 2022 ja tunnusluvut

	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	13 773 061,53	221 019,29
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-336 631,83	-378 587,47
Pakolliset varaukset	370 000,00	-1 282 224,00
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-6 366 678,31	-7 966 768,97
Rahoitusosuudet investointimenoihin	92 600,00	367 784,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	237 056,56	136 671,60
Toiminnan ja investointien rahavirta	7 769 407,95	-8 902 105,55
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	16 818,80
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 944 282,00	-2 944 282,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 800 000,00	5 000 000,00
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-756 867,29	69 714,89
Vaihto-omaisuuden muutokset	0,00	5 765,65
Saamisten muutos	1 349 768,85	1 436 948,73
Korottomien velkojen muutos	-8 545 389,44	4 731 830,35
Rahoituksen rahavirta	-8 096 769,88	8 316 796,42
Rahavarojen muutos	-327 361,93	-585 309,13
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	1 952 430,63	2 279 792,56
Rahavarat 1.1	2 279 792,56	2 865 101,69
Rahavarojen muutos	-327 361,93	-585 309,13
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-3 046	-12 208
Investointien tulorahoitus, %	219,52	2,91
Pääomamenojen tulorahoitus, %	149,41	2,10
Laskennallinen lainanhoitokate	1,46	0,10
Lainanhoitokate	3,83	0,28
Kassan riittävyys, pv	9,61	5,07
Asukasmäärä 31.12.	17 977	18 120

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1.

Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa

4.3. Tase 31.12. ja tunnusluvut

	2023	2022		2023	2022
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	161 937 623,64	169 474 073,75	OMA PÄÄOMA	85 743 451,60	81 670 394,13
Aineettomat oikeudet	231 271,00	456 200,12	Peruspääoma	77 999 044,31	78 496 806,79
Aineelliset hyödykkeet	13 016,83	38 166,82	Arvonkorotusrahasasto	0,00	0,00
Tietokoneohjelmistot	42 738,82	71 922,12	Muut omat rahastot	167 360,66	167 360,66
Muut pitkävaikutteiset menot	175 515,35	346 111,18	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 006 226,68	11 012 041,15
			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 570 819,95	-8 005 814,47
Aineelliset hyödykkeet	122 788 858,62	125 501 843,01	POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET	79 044,16	92 951,69
Maa- ja vesialueet	27 303 993,31	26 929 560,04	Poistoero	79 044,16	92 951,69
Rakennukset	75 692 877,68	80 290 922,35	PAKOLLISET VARAUKSET	2 280 888,00	1 910 888,00
Kiinteä laitteet ja rakenteet	16 833 541,81	16 077 153,19	Muut pakolliset varaukset	2 280 888,00	1 910 888,00
Koneet ja kalusto	877 475,46	993 824,85	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	407 108,32	1 164 262,32
Muut aineelliset hyödykkeet	160 778,53	160 778,53	Valtion toimeksiannot	0,00	117 983,19
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	1 920 191,83	1 049 604,05	Lahjoitusrahastojen pääomat	0,00	0,00
Sijoitukset	38 917 494,02	43 516 030,62	Muut toimeksiantojen pääomat	407 108,32	1 046 279,13
Osakkeet ja osuudet	19 998 295,63	24 596 832,23	VIERAS PÄÄOMA	82 216 024,85	95 235 842,62
Muut lainasaamiset	18 403 130,34	18 403 130,34	Pitkäaikainen	39 429 927,31	42 382 195,90
Muut saamiset	516 068,05	516 068,05	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	39 423 928,00	42 368 210,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,00	286,71	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Valtion toimeksiannot	0,00	286,71	Muut velat	5 999,31	13 985,90
Lahjoitusrahastojen erityiskatteen	0,00	0,00	Lyhytaikainen	42 786 097,54	52 853 646,72
Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	33 744 282,00	30 944 282,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 788 893,29	10 599 978,30	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Vaihto-omaisuus	0,00	133 954,23	Saadut ennakot	1 200,00	10 527,56
Varasatot	0,00	133 954,23	Ostovelat	4 359 057,86	10 931 347,02
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00	0,00	Muut velat	603 856,13	1 278 344,97
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00	Siirtovelat	4 077 701,55	9 689 145,17
Saamiset	6 836 462,66	8 186 231,51	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	170 726 516,93	180 074 338,76
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00	Taseen tunnusluvut		
Myyntisaamiset	0,00	0,00	Omavaraisuusaste %	51,61	46,47
Lainasaamiset	0,00	0,00	Suhteellinen velkaantuneisuus %	108,92	62,52
Muut saamiset	0,00	0,00	Kertynyt yli-/alijäämä eur	7 577 046,63	3 006 226,68
Lyhytaikaiset saamiset	6 836 462,66	8 186 231,51	Kertynyt yli-/alijäämä eur/asukas	421,49	165,91
Myyntisaamiset	3 195 116,74	3 292 273,30	Lainakanta 31.12. eur	73 168 210,00	73 312 492,00
Lainasaamiset	233 200,49	1 987 500,22	Lainakanta 31.12. eur/asukas	4 070,10	4 045,94
Muut saamiset	1 643 145,43	2 838 457,99	Lainasaamiset 31.12. eur	18 403 130,34	18 403 130,34
Siirtosaamiset	1 765 000,00	68 000,00	Lainat ja vuokravastuut eur	116 898 516,92	122 650 962,41
Rahoitusarvopaperit	0,00	0,00	Lainat ja vuokravastuut eur / as.	6 502,67	6 768,82
Rahat ja pankkisaamiset	1 952 430,63	2 279 792,56	Asukasmäärä 31.12	17977	18120
VASTAAVAA YHTEENSÄ	170 726 516,93	180 074 338,76			

4.4. Kokonaistulot ja -menot 2023

TULOT			MENOT		
	eur	%		eur	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	13 938 012,99	17,1	Toimintakulut	63 959 610,39	86,7
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,0	Korkokulut	881 839,50	1,2
Verotulot	45 952 899,48	56,5	Muut rahoituskulut	4 625,00	0,0
Valtionosuudet	15 593 603,00	19,2	Satunnaiset kulut	0,00	0,0
Korkotuotot	979 167,15	1,2			
Muut rahoitustuotot	2 155 453,80	2,6			
Satunnaiset tuotot	0,00	0,0			
Tulorahoituksen korjauserät			Tulorahoituksen korjauserät		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-390 859,88	-0,5	Käyttöomaisuuden myyntitappio	-54 228,05	-0,1
			Pakollisten varausten muutos	-370 000,00	-0,5
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin	92 600,00	0,1	Käyttöomaisuusinvestoinnit	6 366 678,31	8,6
Käyttöomaisuuden myyntitulot	237 056,56	0,3			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten väh.	0,00	0,0	Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lis.	0,00	0,0	Pitkäaikaisten lainojen väh.	2 944 282,00	4,0
Lyhytaikaisten lainojen lis.	2 800 000,00	3,4	Lyhytaikaisen lainojen väh.	0,00	0,0
Oman pääoman lisäykset	0,00	0,0	Oman pääoman vähennykset	0,00	0,0
Kokonaistulot yhteensä	81 357 933,10	100,0	Kokonaismenot yhteensä	73 732 807,15	100,0

4.5. Konsernilaskelmat

4.5.1. Konsernituloslaskelma 2023 ja 2022 ja tunnusluvut

Ulkoinen	2023	2022	muutos eur	%
Toimintatuotot	46 960 219,47	96 255 339,39	-49 295 120	-51,21
Toimintakulut	-94 160 128,10	-221 510 514,67	127 350 387	-57,49
Osuus osakkuusyht.voitosta (tappiosta)	32 085,17	220 915,18	-188 830	-85,48
Toimintakate	-47 167 823,46	-125 034 260,10	77 866 437	-62,28
Verotulot	45 952 899,48	79 489 166,81	-33 536 267	-42,19
Valtionosuudet	23 202 979,69	59 629 639,84	-36 426 660	-61,09
Käyttökate	21 988 055,71	14 084 546,55	7 903 509	56,11
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 090 390,70	-5 395 524,33	3 305 134	-61,26
Korkotuotot	169 237,03	381 953,41	-212 716	-55,69
Muut rahoitustuotot	454 070,96	701 316,18	-247 245	-35,25
Korkokulut	-2 611 293,80	-2 311 465,51	-299 828	12,97
Muut rahoituskulut	-102 404,89	-4 167 328,41	4 064 924	-97,54
Vuosikate	19 897 665,01	8 689 022,22	11 208 643	129,00
Poistot ja arvonalentumiset	-15 431 051,47	-16 048 318,69	617 267	-3,85
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 564 062,50	-16 886 264,95	2 322 202	-13,75
Kertaluonteiset lisäpoistot	-866 309,11	0,00	-866 309	
Satunnaiset erät	-679,86	837 946,26	-838 626	
Arvonalentumiset	0,00	0,00	0	
Tilikauden tulos	4 466 613,54	-7 359 296,47	11 825 910	-160,69
Tilinpäätössiirrot	-2 375,31	-22 278,20	19 903	-89,34
Laskennalliset verot	-150 000,00	-148 782,53	-1 217	0,82
Vähemmistöosuudet	1 660,93	17 494,91	-15 834	-110,49
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 315 899,16	-7 512 862,29	11 828 761	-157,45
Konsernituloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut %	49,87	43,45		
Vuosikate/poistot %	136,62	51,46		
Vuosikate eur/asukas	1107	480		
Asukasmäärä 31.12.	17977	18120		

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

4.5.2. Konsernirahoituslaskelma 2023 ja 2022 ja tunnusluvut

Ulkoinen	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	19 897 665,01	8 689 022,21
Satunnaiset erät		837 946,26
Tilikauden verot	-150 000,00	-148 782,53
Tulorahoituksen korjaukset	10 466,04	-2 561 522,19
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-14 614 133,85	-14 747 764,68
Rahoitusosuudet investointimenoihin	92 600,00	1 923 217,28
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	236 376,70	1 479 223,26
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 472 973,90	-4 528 660,39
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 267 070,53	17 728 165,36
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 600 681,19	-27 238 643,57
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 315 000,00	3 835 000,00
Oman pääoman muutokset	33 096,96	-47 831,73
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-137 489,36	69 570,02
Vaihto-omaisuuden muutokset	42 688,37	-272 722,71
Saamisten muutos	8 449 796,26	12 586 426,27
Korottomien velkojen muutos	-12 346 227,36	1 619 671,06
Rahoituksen rahavirta	-10 606 745,79	8 279 634,70
Rahavarojen muutos	-5 133 771,89	3 750 974,31
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	13 997 418,76	20 690 077,68
Rahavarat 1.1	19 131 190,65	16 939 103,37
Rahavarojen muutos	-5 133 771,89	3 750 974,31
Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 v., 1000 €	-38 133	-62 049
Investointien tulorahoitus, %	137,02	67,75
Pääomamenojen tulorahoitus, %	70,75	21,69
<i>Lainanhoitokate</i>	1,43	0,35
Laskennallinen lainanhoitokate	1,15	0,43
Kassan riittävyys, pv	23,68	32,90

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut:

Rahoituslaskelman välitulostulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko ole-massa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä. Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1. Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa konsernin kassavaroilla.

4.5.3. Konsernitase 31.12. ja tunnusluvut

Konsernitase ja tunnusluvut 2023 ja 2022

	2023	2022		2023	2022
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	238 443 696,52	285 516 006,48	OMA PÄÄOMA	95 568 063,96	94 799 055,43
Aineettomat oikeudet	748 730,75	5 449 006,33	Peruspääoma	77 999 042,84	78 496 806,76
Aineettomat oikeudet	102 819,76	3 312 100,22	Muu oma pääoma	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	629 888,91	2 120 884,03	Arvonkorotusrahasto	1 077 663,23	1 077 313,86
Ennakkomaksut	16 022,08	16 022,08	Muut omat rahastot	2 962 661,35	2 890 358,98
Aineelliset hyödykkeet	221 786 346,59	262 964 102,02	Yhdistysten ja säätiöiden perusp.	213 009,03	33 637,59
Maa- ja vesialueet	28 967 688,38	30 341 681,98	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	8 999 788,35	19 813 800,54
Rakennukset	126 119 734,43	167 194 233,32	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 315 899,16	-7 512 862,30
Kiinteä laitteet ja rakenteet	56 375 873,08	55 301 351,99	VÄHEMMISTÖOSUUDET	850 173,80	878 689,44
Koneet ja kalusto	4 880 184,72	7 318 534,78	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSE	0,00	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	233 821,12	373 620,29	Poistoero		
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	5 209 044,86	2 434 679,66	Vapaaehtoiset varaukset		
Sijoitukset	15 908 619,18	17 102 898,13	PAKOLLISET VARAUKSET	3 946 439,14	1 872 405,43
Osakkeet ja osuudet osak. ja omist.y	1 946 337,21	2 029 212,72	Muut pakolliset varaukset	3 946 439,14	1 872 405,43
Muut osakkeet ja osuudet	13 889 283,56	14 854 138,85	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 724 200,57	2 489 722,06
Muut lainasaamiset	0,00	0,00	Valtion toimeksiannot	1 317 092,25	1 320 866,89
Muut saamiset	72 998,41	219 546,56	Lahjoitusrahastojen pääomat		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	552 963,40	1 321 159,90	Muut toimeksiantojen pääomat	407 108,32	1 168 855,17
Valtion toimeksiannot	552 963,40	1 320 303,81	VIERAS PÄÄOMA	162 599 155,89	233 984 531,49
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0,00	0,00	Pitkäaikainen	101 590 035,06	151 592 268,95
Muut toimeksiantojen varat	0,00	856,09	Pääomalainat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	25 691 373,44	47 187 237,47	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	87 159 086,82	136 651 420,74
Vaihto-omaisuus	1 069 184,41	1 809 504,83	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	932 882,23	1 517 966,39	Lainat muilta luotonantajilta	4 530 552,00	4 607 573,00
Keskeneräiset tuotteet	125 306,62	280 542,88	Saadut ennakot	0,00	0,00
Valmiit tuotteet/tavarat			Muut velat	7 495 848,47	8 077 509,96
Muu vaihto-omaisuus	10 995,56	10 995,56	Laskennalliset verovelat	2 404 547,77	2 255 765,25
Saamiset	10 624 770,27	24 687 654,96	Lyhytaikainen	61 009 120,83	82 392 262,54
Pitkäaikaiset saamiset	438 182,31	141 470,40	Joukkovelkakirjalainat	30 800 000,00	28 000 000,00
Myyntisaamiset	29 987,91	0,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 377 220,28	17 741 043,40
Lainasaamiset	408 194,40	141 470,40	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muut saamiset			Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	10 186 587,96	24 546 184,56	Saadut ennakot	245 734,38	134 763,95
Myyntisaamiset	7 090 910,85	17 423 083,70	Ostovelat	6 659 078,10	17 647 761,18
Lainasaamiset	138 200,49	392 500,22	Muut velat	2 409 116,43	3 110 218,24
Muut saamiset	2 619 768,79	4 285 810,24	Siirtovelat	7 517 971,64	15 758 475,77
Siirtosaamiset	487 707,83	2 593 572,93	Laskennalliset verovelat	0,00	0,00
Laskennalliset verosaamiset	-150 000,00	-148 782,53	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	264 688 033,36	334 024 403,85
Rahoitusarvopaperit	3 690 234,95	3 394 752,05	Konsernitaseen tunnusluvut		
Osakkeet ja osuudet	154 940,00	154 940,00	Omavaraisuusaste, %	36,14	28,39
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	3 283 987,81	2 988 198,69	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	139,82	99,35
Joukkovelkakirjalainasaamiset	251 307,14	251 613,36	Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	13 315 687,51	12 300 938,24
Rahat ja pankkisaamiset	10 307 183,81	17 295 325,63	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	740,71	678,86
VASTAAVAA YHTEENSÄ	264 688 033,36	334 024 403,85	Konsernin lainakanta 31.12.	135 866 859,10	187 000 037,14
			Konsernin lainat, €/asukas	7 557,82	10 320,09
			Konsernin lainasaamiset 31.12., €	0,00	0,00
			Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	187 031 519,79	243 349 267,07
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	10 403,93	13 429,87
			Asukasmäärä 31.12	17977	18120

Konsernitaseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen sietokykyä selvityä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta. Alle 50%:n omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus % kertoo kuinka paljon konsernin käyttöuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus koko kuntasektorilla on noin 30%.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

5. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

5.1. Tilinpäätöksen laatimista ja tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelma-poistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (5.2.6).

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutokset

Tuloslaskelma ja tase on esitetty Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston viimeisimpien päivitettyjen yleisohjeiden mukaisesti.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa.

Edellisten tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alusta ja kuntien verotuloja ja valtionosuuksia siirrettiin merkittävästi hyvinvointialueille.

Kuntien veroprosentteja alennettiin 12,64 % -yksiköllä, joten Äänekosken tuloveroprosentti laski

21,5 prosentista 8,86 prosenttiin vuonna 2023. Lisäksi kuntien yhteisöveron tuotosta siirrettiin kolmannes valtiolle. Äänekosken kaupungin verotulojen muutos oli -34,1 milj. euroa (-46,1 %) ilman kiinteistöverontuottoa. Kunnille tilitettiin vuonna 2023 vielä verotuloja aikaisemmilta vuosilta uudistusta edeltäneiden veroperusteiden mukaisesti (ns. verohännät) yhteensä 1,4 mrd. euroa. Verohännät nostivat kaupungin verotulokertymää arviolta noin 2,0 euroa.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuuksia siirrettiin hyvinvointialueille 5,4 mrd. euroa ja kuntien veromenetysten korvauksia 1,9 mrd. euroa. Äänekosken kaupungin valtionosuudet vähenivät sote-uudistuksen seurauksena yhteensä 36,6 milj. euroa vuodesta 2022.

Valtiovarainministeriö päivitti kuntien sote-uudistukseen liittyvät rahoituslaskelmat lopullisiksi loppuvuodesta 2023. Siirtolaskelmassa kuvataan kunnilta hyvinvointialueille siirtyvien kustannusten ja tulojen kokonaisarviot. Siirtyvät kustannukset ovat SOTE- ja PELA-palveluluokkien nettokäytökustannuksia sisältäen toimintatuotot, toimintakulut ja poistot. Valtiovarainministeriön laskelman mukaan Äänekosken kaupungin siirtyvät SOTE-kustannukset ovat 81,0 milj. euroa, PELA-kustannukset 1,8 milj. euroa ja laskelmassa huomioitavat alenevat verotuskustannukset 0,2 milj. euroa eli yhteensä siirtyvät kustannukset ovat 82,9 milj. euroa. Vastaavasti verotulot ja valtionosuudet alenevat laskelman mukaan yhteensä 82,5 milj. euroa.

Lisäksi peruspalvelujen valtionosuuteen huomioidaan muutosrajoitin ja järjestelmämuutoksen tasaus. Muutosrajoittimella kohtuullistetaan siirtyvien tulojen ja siirtyvien menojen erotusta. Rajoitin on 60 % siirtyvien tulojen ja kustannusten erotuksesta. Valtiovarainministeriön siirtolaskelman mukaan muutosrajoitin vähentää kaupungin valtionosuuksia 0,2 milj. euroa. Lisäksi uudistuksesta aiheutuvia muutoksia kuntien talouden tasapainossa kohtuullistetaan järjestelmämuutoksen tasauksella, mikä lisää Äänekosken valtionosuuksia 1,0 milj. euroa vuonna 2023. Järjestelmämuutoksen tasaus vaihtelee vuosina 2023-2027.

Valtiovarainministeriö ilmoitti marraskuussa 2023, että kunnille on maksettu 501 milj. euroa liikaa valtionosuuksia vuodelle 2023. Äänekosken osuus on valtiovarainministeriön laskelman mukaan 1,6 milj. euroa. Kyseinen summa on tarkoitus periä kunnilta takaisin vuosina 2025-2027.

Sote-uudistuksen seurauksena kunnista hyvinvointialueelle siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät kirjattiin alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023. Peruspääomaa vastaan tehdyt kirjaukset pienensivät tasetta 4 827 908,81 euroa. Vaikutukset kohdistuivat aineettomiin hyödykkeisiin 53 161,19 euroa, aineellisiin hyödykkeisiin 42 256,79 euroa, sijoituksiin 4 598 536,60 euroa (Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymäosuudet), vaihto-omaisuuteen 133 954,23 euroa, peruspääomaan 497 762,48 euroa ja siirtovelkoihin 4 330 146,33 euroa (lomapalkkavelka). Muut sote-uudistukseen liittyvät kirjaukset on esitetty vuoden 2023 liiketapahtumina.

Tilikauden tietojen vertailuissa edelliseen tilikauden tulee ottaa huomioon, että vuonna 2023 tehtiin lisäpoistoja 0,9 milj. euroa. Lisäpoistoja tehtiin Asemakadun koulun kiinteistölle 0,5 milj. euroa. Kohde puretaan vuoden 2024 aikana. Konginkankaan palvelukeskukselle tehtiin 0,4 milj. euron lisäpoisto. Konginkankaan palvelukeskuksen taasearvo on suhteellisen suuri suunniteltuun käyttöikään ja tekniseen kuntoon nähden. Lisäksi riskinä on että hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelman mukaan kohteen vuokrasopimusta ei jatkettaisi siirtymäkauden jälkeen. Vuonna 2022 lisäpoistoja ei tehty.

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä kirjattiin pakollinen varaus 370 000 euroa Suolahden palvelukeskuksen kiinteistöjen purkamiseksi vuoden 2024 aikana.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Ei ilmoitettavaa.

5.2. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

5.2.1. Toimintatuotot tehtäväalueittain, ulkoinen

	2023	2022
Yleishallinto	2 764 876,80	3 922 484,03
Perusturva	0,00	9 340 513,69
Kasvu ja oppiminen	3 263 475,19	3 108 532,99
Vapaa-aika	702 869,54	677 727,43
Ympäristö	316 628,31	179 536,59
Tekninen	6 890 163,15	3 332 666,05
Toimintatuotot yhteensä	13 938 012,99	20 561 460,78

5.2.2. Verotulojen erittely

	2023	2022
Kunnan tulovero	33 159 533,83	64 346 542,00
Osuus yhteisöveron tuotosta	6 769 649,96	9 705 116,71
Kiinteistövero	6 023 715,69	5 437 508,09
Verotulot yhteensä	45 952 899,48	79 489 166,80

5.2.3. Valtionosuuksien erittely

	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	10 911 260,00	36 605 006,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	2 638 297,00	6 566 681,00
Järjestelmämuutoksen tasaus	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-937 871,00	-837 101,00
Harkinnavarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Verotulomenetysten kompensatio	2 981 917,00	9 918 258,00
Valtionosuudet yhteensä	15 593 603,00	52 252 844,00

5.2.4. Palvelujen ostojen erittely

	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	1 005 502,68	40 168 193,02
Muiden palvelujen ostot	14 586 428,49	24 814 143,64
Palvelujen ostot yhteensä	15 591 931,17	64 982 336,66

5.2.5. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kaupungin tilinpäätöksessä

Vuosina 2023-2026:

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	8 412 460,00
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	4 557 700,00
Ero (eur)	3 854 760,00
Ero (%)	84,58

Investointi- ja poistotason poikkeama johtuu siitä, että tarkastelujaksoon ajoittuu mm. uusi terveyskeskus, päiväkotia, ateriapalvelukeskus, paloasema, Äänekoski Areena Pankkari sekä toimintakeskuksen ja liikuntatalo / uimahallin peruskorjauksia.

Lukion, Suolahden yhtenäiskoulun, Koiviston ja Koulunmäen koulujen rakentaminen leasing -rahoituksella on puolestaan vähentänyt investointimenoja.

5.2.6. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI	POISTOSUUNNITELMA 2013 -		poistomuoto
	poistoaika		
	alaraja	yläraja	
	vuotta	vuotta	
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	2	5	tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5	20	tasapoisto
Liikearvo	2	5	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmat			
Laajat tietojärjestelmät	5	5	tasapoisto
Muut atk-ohjelmistot	2	5	tasapoisto
Muut			
Vuokrahuoneistojen peruskorjaus	3	10	tasapoisto
Muut aineettomat oikeudet	2	5	tasapoisto
Osuudet tai avustukset muiden yhteisöjen käyttömääräyksiin	5	5	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2	5	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet			ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat			
Asuinrakennukset, kiviset	30	40	tasapoisto
Asuinrakennukset, puiset	25	35	tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	25	40	tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Koulurakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
Koulurakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Päiväkotirakennukset, kiviset	25	30	tasapoisto
Päiväkotirakennukset, puiset	25	25	tasapoisto
Terveysasema-/sairaalarakennukset, kiviset	25	30	tasapoisto
Terveysasema-/sairaalarakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Uimahallit	20	30	tasapoisto
Liikuntahallit	25	35	tasapoisto
Vapaa-ajan muut rakennukset	25	35	tasapoisto
Keskuskeittiörakennukset	25	30	tasapoisto
Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Varastorakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
Varastorakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Muut rakennukset	20	30	tasapoisto
Koneet ja kalusto			
Liikennevälineet ja liikkuvat työkonet	5	8	tasapoisto
Muut raskaat koneet	10	15	tasapoisto
Kevyet koneet	5	10	tasapoisto
Sairaalan ja terveydenhuollon laitteet	5	15	tasapoisto
Atk-laitteet	3	5	tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	5	8	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	15	20	menojäännös
Sillat, satamat, laiturit	10	30	menojäännös
Vesilaitokset, jätevedenpuhdistus rakenteet	15	30	menojäännös
Vesi- ja viemäriverkosto	30	40	menojäännös
Vesi- ja viemäripumppaamot ja koneistot	15	30	menojäännös
Muut maa- ja vesirakenteet	15	30	menojäännös
Liikenteen ohjauslaitteet	10	15	menojäännös
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10	15	menojäännös
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat			
Arvo- ja taide-esineet			
Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut			ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet			ei poistoa

Menojäännöspoistoa käytettäessä poistetaan jäljellä oleva poistamaton hankintahinta kerralla, kun se on vähemmän kuin 2,5 % alkuperäisestä hankintahinnasta

5.2.7. Pakollisten varausten muutokset

	2023	2022
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 1.1. (kpki)	70 500,00	70 500,00
Lisäykset tilikaudella (kpki)	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella (kpki)	0,00	0,00
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 31.12. (kpki)	70 500,00	70 500,00
K-S shp / alijäämän kattaminen 1.1. (kpki)	1 840 388,00	3 122 612,00
Lisäykset tilikaudella (kpki)	0,00	1 840 388,00
Vähennykset tilikaudella (kpki)	0,00	-3 122 612,00
K-S shp / alijäämän kattaminen 31.12. (kpki)	1 840 388,00	1 840 388,00
Slh palvelukeskus Sjr / rak. purku 1.1. (kpki)	0,00	
Lisäykset tilikaudella (kpki)	370 000,00	
Vähennykset tilikaudella (kpki)	0,00	
Slh palvelukeskus Sjr / rak. purku 31.12. (kpki)	370 000,00	
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	2 280 888,00	1 910 888,00

5.2.8. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja - tappiot

	2023	2022
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	83 101,81	82 182,05
Kaavamuutosten luovutusvoitot	307 758,07	415 841,64
Rakennusten myyntivoitot	0,00	0,00
Muut myyntivoitot	0,00	0,00
Myyntivoitot yhteensä	390 859,88	498 023,69
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	8 523,16	6 422,71
Kaavamuutosten luovutustappiot	45 704,89	113 013,51
Rakennusten myyntitappiot	0,00	0,00
Muut myyntitappiot	0,00	0,00
Myyntitappiot yhteensä	54 228,05	119 436,22

5.2.9. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2023	2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöstä	1 740 000,00	0,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	222 077,51	184 813,65
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00
Yhteensä	1 962 077,51	184 813,65

5.3. Tasetta koskevat liitetiedot

5.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

5.3.1.1. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset

Pysyvät vastaavat

Käyttöomaisuus

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	110 088,94	346 111,18	456 200,12	26 929 560,04	80 290 922,35	16 077 153,19	993 824,85	160 778,53	1 049 604,05	125 501 843,01
Lisäykset tilikaudella	39 817,62	0,00	39 817,62	582 616,07	1 523 770,62	3 069 471,90	170 218,11	0,00	1 288 542,06	6 634 618,76
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	- 92 600,00	- 92 600,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	- 208 182,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	- 208 182,80
Siirrot erien välillä	-53 161,19	0,00	- 53 161,19	0,00	31 569,52	293 784,76	- 42 256,79	0,00	- 325 354,28	- 42 256,79
Poistot tilikaudella	-40 989,72	- 170 595,83	- 211 585,55	0,00	-5 287 075,70	-2 606 868,04	- 244 310,71	0,00	0,00	-8 138 254,45
Lisäpoistot / Asemakadun koulu Sth	0,00	0,00	0,00	0,00	-471 639,98	0,00	0,00	0,00	0,00	- 471 639,98
Lisäpoistot / Palvelukeskus Kgas	0,00	0,00	0,00	0,00	-394 669,13	0,00	0,00	0,00	0,00	- 394 669,13
Poistamaton hankintameno 31.12.	55 755,65	175 515,35	231 271,00	27 303 993,31	75 692 877,68	16 833 541,81	877 475,46	160 778,53	1 920 191,83	122 788 858,62

	Osakkeet ja osuudet					Jvk-,muut laina- ja muut saamiset			
	Tytäryhteisö-osakkeet	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet osak. ja omist.yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset osak. ja omist.y	Saamiset muilta	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	17 620 367,92	6 166 375,72	418 606,00	391 482,59	24 596 832,23	18 856 650,39	0,00	62 548,00	18 919 198,39
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	81 739,33	-4 598 536,60	0,00	-81 739,33	-4 598 536,60	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	17 702 107,25	1 567 839,12	418 606,00	309 743,26	19 998 295,63	18 856 650,39	0,00	62 548,00	18 919 198,39
Arvonlennukset ja niiden palaut.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	17 702 107,25	1 567 839,12	418 606,00	309 743,26	19 998 295,63	18 856 650,39	0,00	62 548,00	18 919 198,39

Pysyvät vastaavat										161 937 623,64
-------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	----------------

5.3.1.2. Arvonkorotukset

	2023	2022
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1	0	0
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Arvo 31.12	0	0
Rakennusten arvonkorotukset		
Arvo 1.1	0	0
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Arvo 31.12	0	0
Arvonkorotukset yhteensä	0	0

5.3.1.3. Olennaiset kuntayhtymäosuusien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus ky:n peruspääomasta	Ero
Keski-Suomen liitto	23 034,26		0,00	23 034,26	46 786,56	-23 752,30
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	4 598 536,60		4 598 536,60	0,00	0,00	0,00
Äänekosken ammattillisen koulutuksen ky	1 544 804,86			1 544 804,86	1 473 668,69	71 136,17
	6 166 375,72	0,00	4 598 536,60	1 567 839,12		

5.3.1.4. Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Koti- paikka	Kaupungin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 eur) perus- pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Ääneseudun Asumnot Oy	Äänekoski	100,00	100,00	1451	29940	-86
Äänekosken Energia Oy	Äänekoski	100,00	100,00	1261	54543	1797
Pro Avera Oy	Äänekoski	100,00	100,00	774	6354	-1091
Äänekosken Asumispalvelusäätiö	Äänekoski	100,00	100,00	0	4786	-586
Äänekosken Kiinteistöhoito Oy	Äänekoski	100,00	100,00	100	1197	-1
Äänekosken Kehitys Oy	Äänekoski	100,00	100,00	75	40	1
Äänekosken Vanhaintukisäätiö	Äänekoski	100,00	100,00	0	616	-61
Suolahden vanhain- ja vammaistentukisäätiö	Äänekoski	100,00	100,00	0	1721	-67
Keitele-Museo Oy	Äänekoski	87,00	87,00	24	0	-21
Kt Oy Konginkankaan Säästölipas	Äänekoski	74,60	74,60	7	14	0
Kt Oy Suolahden Keskusraitti	Äänekoski	73,30	73,30	26	11	27
SS-Jäähalli Oy	Äänekoski	71,40	71,40	83	37	0
Kt Oy Kennäsapila (ÄE Oy)	Äänekoski	0,00	75,00	851		
Kt Oy Äänekosken Kauppatalo (Pro Avera Oy.)	Äänekoski	0,00	54,30	29	18	-2
Kt Oy Suolahden Kellosepänk 21 (Pro Avera Oy.)	Äänekoski	0,00	68,00	541	6	-22
			Yhteensä	5222	99283	-112
Kuntayhtymät						
Äänekosken ammattillisen koulutuksen ky	Äänekoski	41,59	41,59	1474	1048	-218
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	7,90	7,90	47	143	12
			Yhteensä	1521	1191	-206
Omistusyhteisyydet						
Konginkankaan OP-Liikekeskus Oy	Äänekoski	25,30	25,30	14	1	0
Sammakkokangas Oy	Saarijärvi	33,20	33,20	353	347	40
As Oy Sääkskulma (ÄSA Oy)	Äänekoski	0,00	47,20	1		
Kumpuniemen Voima Oy (ÄE Oy)	Äänekoski	0,00	46,00	244	1563	0
Koskienergia Oy (ÄE Oy)	Mikkeli	0,00	45,00	2481		
As Oy Sumiaisten Kukkoranta (ÄSA Oy)	Äänekoski	0,00	37,70	3		
KS Energiavälitys Oy (ÄE Oy)	Jyväskylä	0,00	20,40	4		
			Yhteensä	3100	1911	40

5.3.1.5. Saamisten erittely

	2023		2022	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	42 936,57	0,00	202 005,51
Lainasaamiset	0,00	555 000,00	0,00	2 070 000,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	1 740 000,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	2 337 936,57	0,00	2 272 005,51
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	10 397,98	0,00	31 832,59
Siirtosaamiset	0,00	25 000,00	0,00	68 000,00
Yhteensä	0,00	35 397,98	0,00	99 832,59
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	40,15	0,00	40,57
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	40,15	0,00	40,57
Saamiset yhteensä	0,00	2 373 374,70	0,00	2 371 878,67

5.3.1.6. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	0,00	0,00
Kelan korvaus työterveyshuollosta	183 000,00	320 000,00
EU-tuet ja avustukset	259 552,63	476 813,10
Lainasaamiset	233 200,49	1 987 500,22
ALV-saatavat	983 973,96	1 763 426,97
Muut siirtosaamiset	1 765 000,00	68 000,00
Muut tulojäämät	216 618,84	278 217,92
Tulojäämät yhteensä	3 641 345,92	4 893 958,21

5.3.2.

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

5.3.2.1.

Oman pääoman erittely

	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	78 496 806,79	78 496 806,79
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	-497 762,48	0,00
Peruspääoma 31.12.	77 999 044,31	78 496 806,79
Arvonkorotusrahasto 1.1	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	167 360,66	167 360,66
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	167 360,66	167 360,66
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.	3 006 226,68	11 012 041,15
Siirto vahinkorahastoon	0,00	0,00
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	0,00	0,00
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	3 006 226,68	11 012 041,15
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	4 570 819,95	-8 005 814,47
Oma pääoma yhteensä	85 743 451,60	81 670 394,13

5.3.2.2.

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 288 242,00	10 579 518,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	8 288 242,00	10 579 518,00

5.3.2.3. Vieras pääoma, erittely

	2023		2022	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		1 053 787,46		887 209,96
Yhteensä	-	1 053 787,46	-	887 209,96
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Lainat julkisyhteisöiltä	-	-	-	-
Ostovelat		294,50		3 726 232,31
Yhteensä	-	294,50	-	3 726 232,31
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		24 217,91		25 616,12
Yhteensä		24 217,91		25 616,12
Velat yhteensä	-	1 078 299,87	-	4 639 058,39

5.3.2.4. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Korkojaksotukset	138 315,46	138 265,02
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	3 190 956,09	7 421 769,84
Valtionosuusennakot	748 430,00	1 630 300,00
Muut menojäämät	0,00	498 810,31
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	4 077 701,55	9 689 145,17
Siirtovelat yhteensä	4 077 701,55	9 689 145,17

5.3.2.5. Huollettavien varat

	2023	2022
Huollettavien varat 31.12	0,00	418 943,73

5.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

5.4.1. Vastuusitoumukset

	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	56 594 449,00	60 315 275,45
Jäljellä oleva pääoma	38 350 995,55	41 101 429,39
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	3 240 000,00	5 749 983,00
Jäljellä oleva pääoma	1 801 719,84	3 607 614,39

5.4.2. Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	150 320 426,00	138 678 585,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	119 659,00	80 196,00

5.4.3. Muut taloudelliset vastuut

	2023	2022
Leasingvastuut	42 103 093,36	43 850 476,66
Vuokravastuu	1 627 213,56	1 877 442,32
Arvonlisäveron palautusvastuu	4 192 479,23	5 447 911,31
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	4 877 750,58	4 787 550,58

Kiinteistöleasing sopimusten jäännösarvot ovat 30,0-33,3 %:n mukaiset. Sopimukset sisältävät kiinteistöjen osto-oikeuden.

5.4.4. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyn tarkoitus	Kunta 2023		Kunta 2022	
Koronvaihtosopimus Äänekoski 3 Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua Sopimus on kynnyksellinen Sopimus alkaa 13.5.2021 Sopimus päättyy 13.5.2044 Sopimus päätetty ennaaikaisesti 2023 Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	0 0,00		20 000 000 -1 524 930,38	
Koronvaihtosopimus Äänekoski 5 Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua Sopimus on kynnyksellinen ja jatko-oikeudellinen koronvaihtosopimus ajalle 27.1.2026 - 27.1.2046 Sopimuksen ensimmäinen jakso päättyy 27.1.2026 Sopimus päätetty ennaaikaisesti 2023 Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	0 0,00		30 000 000 436 900,91	
Koronvaihtosopimus Äänekoski 6 Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua Sopimus sisältää korkolattian Sopimus päättyy 30.6.2027 Sopimus päätetty ennaaikaisesti 2023 Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	0 0,00		20 000 000 -1 962 307,18	
Koronvaihtosopimus Äänekoski 7 Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua Sopimus on kynnyksellinen Sopimus alkaa 30.06.2027 Sopimus päättyy 30.12.2052 Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	20 000 000 3 690 185,39		0 0,00	
Koronvaihtosopimus 26691953 Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua Sopimus päättyy 28.12.2026 Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	25 000 000 -139 931,62		0 0,00	
Koronvaihtosopimus Äänekoski 8 Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua Sopimus on kynnyksellinen Sopimus päättyy 01.06.2044 Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	9 000 000 1 960 629,71		0 0,00	

5.5. Henkilöstöä koskevat liitetiedot

5.5.1. Henkilöstölukumäärä 31.12.2023

	Vakituiset	Määräaikaiset ja sijaiset	Työllistetyt	Yhteensä	%-osuus
Keskushallinto	47	8	35	90	12,9
Opetus- ja kasvatustoimi	358	124	1	483	69,3
Kulttuuri- ja liikuntatoimi	47	9	0	56	8,0
Kaupunkirakenne- ja ympäristötoimi	55	11	2	68	9,8
Yhteensä	507	152	38	697	100,0

5.5.2. Henkilöstökulut

	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Palkat ja palkkiot	27 449 006,16	52 149 487,17
Maksetut palkat ja palkkiot	27 830 524,69	53 209 379,90
Jaksotetut palkat ja palkkiot	0,00	0,00
Henkilöstökorvaukset	-381 518,53	-1 059 892,73
Henkilösivukulut	7 240 403,00	13 714 100,79
Eläkekulut	6 097 650,19	11 628 768,75
Muut sivukulut	1 142 752,81	2 085 332,04
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	34 689 409,16	65 863 587,96
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	109 764,20	112 743,16
Henkilöstökulut yhteensä	34 799 173,36	65 976 331,12

5.5.3. Tilintarkastajan palkkiot

	2023	2022
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	17 602,86	17 240,05
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	1 690,00	623,35
Tarkastuslautakunnan avustaminen	5 493,01	7 594,37
Muut palkkiot	0,00	0,00
Palkkiot yhteensä	24 785,87	25 457,77

5.5.4. Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu johtajasopimus, khl 26.10.2015 § 278 ja kvlt 2.11.2015 § 76, jossa on sovittu 10 kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

6. KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

6.1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja rahoituslaskelman. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaavaihin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu konsernitilinpäätöksessä sisäisinä erinä.

Kunnan konsernitilinpäätöksen omistuksen eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenomenetelmää. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Kunnan taseessa oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden yli-/alijäämään.

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Yhdistelyssä on huomioitu poistoeron ja vapaaehtoisten varauksen yhteismäärä vähennettynä laskennallisella verovelalla.

Kirjanpitolautakunnan lausunnon (nro 111, konserniyleisohjeen soveltaminen suunnitelman mukaisten poistojen oikaisussa) mukaan voidaan kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat jättää konsernitilinpäätöstä laadittaessa yhdenmukaistamatta. Edellytyksenä on tällöin, että kuntakonsernin tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Yhdenmukaistamista jättäminen edellyttää, että kunnan tytäryhteisö on kirjannut omassa kirjannossaan hankintamenon KPL 5:5.1 §:n mukaisesti vaikutusaikanaan poistoina kuluksi ennalta vahvistetun poistosuunnitelman mukaan ja poistosuunnitelma vastaa hyödykkeen teknistaloudellista kulumista ja vastaisia tulosodotuksia. Äänekosken kaupungin konsernitilinpäätöksessä on jätetty yhdenmukaistamatta konserniyhtiöiden erilaiset poistosuunnitelmat.

6.2. **Konsernirakenteen muutokset ja oikaisu edellisiltä tilikausilta**

Konsernirakenteen muutokset

Sote-uudistus vaikutti Äänekosken kaupungin konsernirakenteeseen. Aikaisemmin kaupunkikonserniin on yhdistelty Keski-Suomen sairaanhoitopiirin konserni. 1.1.2023 alkaen Keski-Suomen hyvinvointialuetta eikä sen konsernia yhdistellä kaupunkikonserniin.

Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr ja Suolahden Vanhain- ja vammaistukisäätiö sr on yhdistelty tytäryhteisöinä kaupungin konsernitilinpäätöksessä.

Oikaisu edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin alijäämää varten kirjattu varaus 1 840 388,00 euroa oli eliminoitu virheellisesti kokonaan konsernitilinpäätöksessä. Pakollisesta varauksesta olisi pitänyt eliminoida vain omistusosuuden mukainen osuus eli 9,5 % (174 836,86 euroa). Virhe on oikaistu vuoden 2023 tilinpäätöksessä ja oikaisu pienentää edellisten tilikausien yli-/alijäämää 1 665 551,14 euroa.

6.3. Konsernin tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6.3.1. Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni	
	2023	2022
Toimintatuotot		
Yleishallinto	3 120 659,98	4 258 487,76
Sosiaali- ja terveyspalvelut	1 082 190,68	55 953 013,47
Opetus- ja kulttuuripalvelut	3 952 192,20	4 500 356,71
Vapaa-aika	702 869,54	
Yhdyskuntapalvelut	38 102 307,07	31 543 481,45
Toimintatuotot yhteensä	46 960 219,47	96 255 339,39

6.3.2. Pysyvien vastaavien myyntivoitot- ja tappiot

	Konserni	
	2023	2022
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	83 101,81	82 182,05
Kaavamuutosten luovutusvoitot	307 758,07	415 841,64
Rakennusten myyntivoitot		
Muut myyntivoitot		82 182,05
Myyntivoitot yhteensä	390 859,88	580 205,74
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	8 523,16	6 422,71
Kaavamuutosten luovutustappiot	45 704,89	113 013,51
Rakennusten myyntitappiot		
Muut myyntitappiot		1 158 768,50
Myyntitappiot yhteensä	54 228,05	1 278 204,72

6.3.3. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni	
	2023	2022
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	1 801 905,43	1 552 568,43
Lisäykset tilikaudella (ky)		249 337,00
Vähennykset tilikaudella (ky)	-1 801 905,43	169 854,57
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 1.1. (kpki)	70 500,00	
Lisäykset tilikaudella (kpki)	0,00	70 500,00
Vähennykset tilikaudella (kpki)	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	0,00	1 801 905,43
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 31.12. (kpki)	70 500,00	70 500,00
K-S:n shp/alijäämän kattaminen 31.12. (kpki)	1 840 388,00	
Varauksen oikaisu vuodelta 2022 (kons)	1 665 551,14	
Slh palvelukeskus Sjr/rak.purku 31.12. (kpki)	370 000,00	
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	3 946 439,14	1 872 405,43

6.3.4. Konsernituloksen eliminoinnit

Kuntakonserni 2023

	Konserni yhteensä	Elimi- noinnit	Yhtiöt + kaupunki	Äänekosken kaupunki	Yhtiöt yhteensä
Tuloslaskelma					
Toimintatuotot	46 960 219	-24 321 211	71 281 431	13 938 013	57 343 418
Toimintakulut	-94 160 128	16 711 835	-110 871 963	-63 959 610	-46 912 352
Osuus osakk.yht. voit./tap.	32 085	32 085			
Toimintakate	-47 167 823	-7 577 292	-39 590 532	-50 021 597	10 431 065
Verotulot	45 952 899		45 952 899	45 952 899	
Valtionosuudet	23 202 980	7 609 377	15 593 603	15 593 603	
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	169 237	-888 114	1 057 351	979 167	78 184
Muut rahoitustuotot	454 071	-1 917 051	2 371 122	2 155 454	215 668
Korkokulut	-2 611 294	1 040 551	-3 651 845	-881 840	-2 770 006
Muut rahoituskulut	-102 405	24 614	-127 019	-4 625	-122 394
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 090 391	-1 740 000	-350 391	2 248 156	-2 598 547
Vuosikate	19 897 665	-1 707 915	21 605 580	13 773 062	7 832 518
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 564 063		-14 564 063	-8 349 840	-6 214 223
Kertaluonteiset poistot	-866 309		-866 309	-866 309	
Arvonalentumiset					
Poistot ja arvonalentumiset	-15 430 372		-15 430 372	-9 216 149	-6 214 223
Satunnaiset erät	-680		-680		-680
Tilikauden tulos	4 466 614	-1 707 915	6 174 528	4 556 912	1 617 616
Tilinpäätössiirrot	-2 375	761 584	-763 959	13 908	-777 866
Laskennalliset verot	-150 000	-150 000			
Vähemmistöosuudet	1 661	1 661			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 315 899	-1 094 670	5 410 569	4 570 820	839 749

6.4. Konsernitasetta koskevat liitetiedot

6.4.1. Konsernitaseen vastaavia koskevat liitetiedot

6.4.1.1. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni	
	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	4 449,39	56 713,23
Kelan korvaus työterveyshuollosta	183 624,94	414 304,04
EU-tuet ja avustukset	264 906,42	481 706,82
Lainasaamiset	138 200,49	392 500,22
Alv-saatavat	983 973,96	2 534 512,82
Muut siirtosaamiset	477 279,71	62 657,24
Muut tulojäämät	216 618,84	2 484 672,33
Tulojäämät yhteensä	2 269 053,75	6 427 066,70
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 269 053,75	6 427 066,70

6.4.2. Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot

6.4.2.1. Oman pääoman erittely

	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	78 496 806,76	78 496 806,76
Lisäykset		
Vähennykset	-497 763,92	
Peruspääoma 31.12.	77 999 042,84	78 496 806,76
Arvonkorotusrahassto 1.1	1 077 313,86	1 074 768,56
Muutos tilikaudella	349,37	2 545,30
Arvonkorotusrahassto 31.12	1 077 663,23	1 077 313,86
Muut omat rahastot 1.1.	2 890 358,98	2 927 457,69
Muutos tilikaudella	72 302,37	-37 098,71
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	2 962 661,35	2 890 358,98
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 1.1.	33 637,59	33 637,59
Muutokset tilikaudella	179 371,44	
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 31.12.	213 009,03	33 637,59
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	19 813 800,54	23 221 400,37
Siirto edelliseltä tilikaudelta	-7 512 862,30	-562 269,22
Edellisten tilikausien oikaisut	-3 301 149,89	-2 845 330,61
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	8 999 788,35	19 813 800,54
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	4 315 899,16	-7 512 862,30
Oma pääoma yhteensä	95 568 063,96	94 799 055,43

6.4.2.2. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni	
	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Korkojaksotukset	351 086,20	396 242,04
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	5 168 689,21	12 375 543,76
Potilasvakuutuslaina	0,00	140 258,38
Valtionosuusennakot	748 430,00	1 630 300,00
Muut menojäämät	1 249 766,23	1 216 131,59
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	0,00	15 758 475,77
Siirtovelat yhteensä	7 517 971,64	15 758 475,77

6.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

6.5.1. Vastuusitoumukset

	Konserni	
	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	56 594 449,00	60 470 560,12
Jäljellä oleva pääoma	38 350 995,55	41 166 654,06
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	3 240 000,00	5 749 983,00
Jäljellä oleva pääoma	1 801 719,84	3 607 614,39

6.5.2. Muut taloudelliset vastuut

	Konserni	
	2023	2022
Leasingvastuut	49 052 750,66	54 155 017,34
Vuokravastuut	2 111 910,03	2 194 212,59
Arvonlisäveron palautusvastuu	4 635 964,01	5 519 827,44
Perustamishankkeiden valtionosuus palautusvastuu	4 877 750,58	4 787 550,58

6.5.3. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Koronvaihtosopimukset / konserni 2023

Konserni Jäsen		Nimellisarvo 2023	Nimellisarvo 2022	Käypä arvo 2023	Käypä arvo 2022
Äken kaupunki		54 000 000,00	70 000 000,00	5 510 883,00	-3 050 327,65
Äken Asunnot Oy		18 000 000,00	18 000 000,00	543 459,90	-43 418,48
K-S SHP		0,00	583 920 480,00	0,00	53 548 543,72
konsernin osuus	9,50 %	0,00	55 472 445,60	0,00	5 087 111,65
KONSERNI YHT.		72 000 000,00	143 472 445,60	6 054 342,90	1 993 365,52

7. LUETTELOT JA SELVITYKSET

Vuoden 2023 tilinpidossa on käytetty seuraavia kirjanpito-kirjoja:

	Päiväkirja		Kassajärjestelmä
	Pääkirja		Käyttöomaisuuskirjanpito
	Ostoreskontra		
	Myyntireskontra		
	Laskutus		
	Palkkakirjanpito		
	Lainakirjanpito		
	Tositelajit:		
009	Käyttöomaisuusviennit	408	Ostoreskontra, perusturva Äki
010	Avaussaldojen korjaus	409	Ostoreskontra, perusturva Slh
011	Tilinpäätös-simulointi	410	Ostoreskontra, vesilaitos
015	Jaksotukset	415	Ostoreskontra, kiint.investoinnit
017	Vyörytykset	441	EU-projekti Kapeenkoski
020	Muistiotositteet	442	Ketään ei jätetä -projekti
030	Tiliotetositteet	445	Ylioppilastutkintomaksut
035	Asio -verkkomaksut	455	Koulutoimen laskutus
040	CPU-kassatositteet	500	Elatusturva
050	Myyntireskontra, viitesuoritukset	501	Pro Consona sosiaalityö, siirto
055	Myyntireskontra, manuaalisuoritukset		kirjanpitoon
060	Ostoreskontran palauteaineisto	510	Kuntalaskutus / Musiikkiopisto
101	Eri toimialojen laskutukset	515	Musiikkiopiston oppilasmaksut
105	Yleishallinnon laskutus	525	Työpajalaskutus
110	Antolainat	530	Liikunta- ja nuorisotyön laskutukset
111	Lyhytaikaisten antolainojen laskutus	532	Voimailusalmaksut
120	Ruokapalvelulaskutus	535	Uimahallilaskutus
310	Palkat	540	Kirjastotoimen laskutus
315	Sosiaalisen luoton laskutus	550	Asio -tilavarauslaskutus
320	Sosiaalitoimen laskutus	701	Työlaskutus
325	Päihdeklinikan laskutus	705	Venepaikkalaskutus
330	Vammaispalvelulaskutus	710	Toimitilavuokralaskutus
335	Perhetukikeskuksen laskutus	715	Jätehuoltomaksut
340	Perheneuvolan laskutus	720	Hulevesilaskutus
345	Psykiatrisen hoitokotipalvelun asiakasmaksusuudet	725	Työkonelaskutus
		727	Puistotyölaskutus / sisäinen
350	Opiskelijajohtajuspalkkiolaskutus	728	Tilapalvelu / sisäinen
354	Päivähoitolaskutus	730	Tontinvuokralaskutus
355	Perusturvan yleislaskutus	735	Viljelypalstalaskutus
360	Hoitopäivämaksut / tk	740	Rakennustarkastusmaksut
365	Hammashuoltomaksut / tk	741	Sisäinen vesilaskutus
370	Terveyskeskusmaksut / tk	742	Vesi- ja jätevesilaskutus
375	Työterveyshuoltomaksut / tk	743	Vesilaitoksen työlaskutus
380	Kunta- ja yritys-laskutus / tk	745	Teknisen osaston laskutus
382	Vanhustenhuoltolaskutus	750	Ympäristötoimen laskutus
385	Fysioterapiamaksut / tk	755	Siivoustoimen laskutus
390	Kotihoidomaksut / kotisairaanhoido	901	Keskusvarasto / tk
401	Ostoreskontra 1	991	Vanhat saatavat / Slh
402	Ostoreskontra 2	992	Vanhat saatavat / Äki
403	Ostoreskontra 3, sähköinen	993	Vanhat saatavat / tk
406	Ostoreskontra, tekninen osasto	999	Liitetietositteet / tilinpäätös

8. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Äänekoski 25.3.2024

Äänekosken kaupunginhallitus

Kari Kiiskinen, puheenjohtaja

Jari Halttunen

Matti Virtanen

Joni Kotilainen

Tommi Lunttila

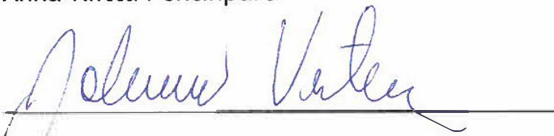
Sirpa Martins

Anna-Riitta Pentinpuro

Marke Tuominen

Johanna Vertainen

Matti Tuononen, kaupunginjohtaja

Suorittamastamme tilintarkastuksesta olemme tänään antaneet tilintarkastuskertomuksen.

Äänekoski 22. 5. 2024

BDO Audiator Oy

Tilintarkastusyhteisö

Joni Mäkitalo

JHT, HT